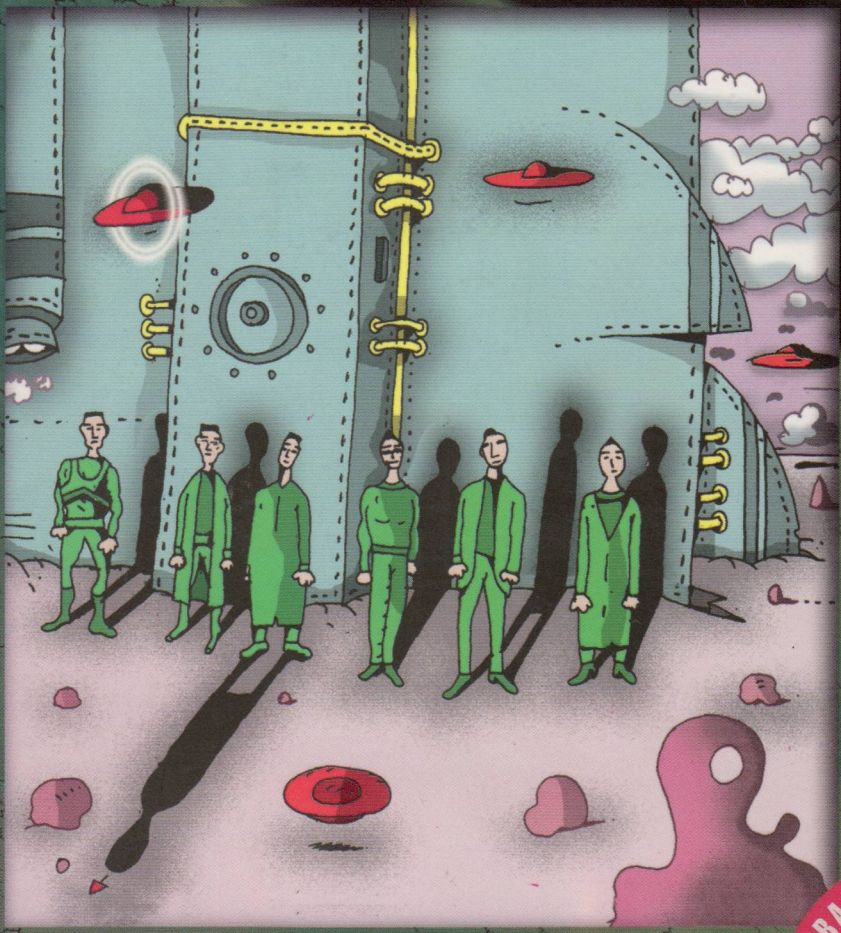
STANISLAW

LEM

ADEN

iletişim

2. BASKI

STANISLAW LEM • **Aden**

STANISLAW LEM 1921 yılında Polonya'nın Lwow kentinde doğdu. Tıp öğrenimini İkinci Dünya Savaşı'nda ülkesi Alman işgaline uğrayınca yarıda bıraktı. Savaş yıllarını otomobil tamirciliği ve kaynakçılık yaparak geçirdi. 1946'da Kraków'a yerleşti ve tıp eğitimini tamamlayarak doktor oldu. Aynı yıllarda şiir yazmaya ve bilimsel yöntem üzerine kuramsal araştırmalara başladı. Lem, 1951 yılında, daha sonra kendisini dünya çapında üne kavuşturan bilim-kurgu türünde yazmaya başladı. Yazarın başyapıtı sayılan *Solaris*, ünlü Rus yönetmen Andrey Tarkovski tarafından sinemaya da aktarıldı. İletişim Yayınları, Lehçe yazan ve kitapları birçok yabancı dile çevrilen Stanislaw Lem'in "Bütün Eserleri"ni yayımlayacaktır.

Eden
© 1959, Stanislaw Lem

İletişim Yayınları 243 • Çağdaş Dünya Edebiyatı 40
ISBN 975-470-505-4
© 1995 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 1995, İstanbul
2. BASKI 1997, İstanbul

EDİTÖR Türker Armaner
KAPAK Ümit Kıvanç
KAPAK RESMİ Erdal Alay
DİZGİ Maraton Dizgievi
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Sait Kızılırmak
KAPAK BASKISI Sena Ofset
İÇ BASKI ve CİLT Şefik Matbaası

İletişim Yayınları
Klodfarer Cad. İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34400 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Fax: 212.516 12 58

STANISLAW LEM

Aden

Eden

İNGİLİZCE'DEN ÇEVİREN *Olgun Baydemir*

iletişim

I

YANLIŞ bir hesaplama yüzünden gemi dikeye çok yakın bir açıyla daldı ve kulakları sağır edici bir çığlıkla atmosfere çarptı. Adamlar kuşetlerinde yattıkları yerden damperlerin ezildiğini duydular. Ön ekranlar alevleri gösterdikten sonra karardı. Baş taraftaki akkor gaz yastığı dış kameralar için çok fazlaydı. Kontrol odası sıcak kauçuğun pis kokusuyla doldu. Hızdaki azalmanın etkisiyle adamlar geçici olarak görme ve duyma yeteneklerini yitirdiler. Son gelmişti.

Hiç kimse düşünemiyordu. Hiç kimsenin nefes almaya bile gücü yoktu. Solunumlarını, balon şişirir gibi, oksipulsatörler sağlıyordu. Az sonra gümbürtü kesildi. Her iki tarafta altı tehlike lambası yanmaya devam etti. Mürettebat kımıldadı. Çatlak kontrol tablosunun üstündeki uyarı sinyali kırmızıyı gösterdi. İzolasyon ve plexiglas parçaları yerde süründü. Artık gürültü yoktu, cılız bir ıslık dışında.

"Ne?!" diyebildi boğuk bir sesle Doktor, lastik ağızlığını tükürdükten sonra.

Kaptan, "Yerlerinizde kalın!" diye uyardı, zarar görmemiş tek ekrana bakıyordu.

Gemi aniden bir takla attı; adeta dev bir kütükle üzerine vurulmuştu. Adamları saran naylon ağ bir müzik aletinin teli gibi tıngırdadı. Bir an için her şey havada tepetaklak asılı kaldı, ardından motor gürüldemeye başladı.

Son darbeyi beklerken gerilen kaslar rahatlamıştı. Gemi egzoz alevinin dikey kolonu üzerinde yavaşça alçaldı. Yardımcı güç devresi yeniden umut verici bir şekilde titreşmeye başladı. Bu, birkaç dakika sürdü. Ardından duvarlar sarsıldı. Titreşim giderek artıyordu; türbin yataklarında boşluk meydana gelmiş olmalıydı. Adamlar birbirlerine baktılar. Hepsi farkındaydı; artık her şey kontrol kanatlarının tutup tutmamasına bağlıydı.

Kontrol odası aniden çalkalandı; sanki çelik bir çekiç öfkeyle dışarıdan vuruyordu. Son ekran giderek bir halkalar kümesiyle kaplandı; konveks fosforışıl koruma kararardı. Tehlike lambalarının parlak ışığında meyilli duvarlara adamların dev gölgeleri vuruyordu. Motor şimdi vınlıyordu. Altlarında bir gıcırtı, bir parçalanma duydular, ardından tiz bir sesle bir şey koptu. Gövde sürekli sarsılmaktan duyarsızlaşmıştı. Karanlıkta nefeslerini tuttular. Birden vücutları naylon bağları zorlayarak savruldu, ama ağların yırtılmasına neden olabilecek parçalanmış yüzeylere çarpmadı. Adamlar sarkaç gibi sallandılar...

Gemi çığ etkisinde kalmış gibiydi. Uzakta cansız yankılanmalar vardı. Fırlayan toprak parçaları dış çanak boyunca zayıf bir sesle kayıyordu.

Bütün hareket durdu. Altlarında bir şeyler damlıyordu. Damlama arttı, hızlandı; su sızıntısına benziyordu ve kızgın metalin üstüne damlaların birer birer düşmesi gibi, delip geçici, sürekli bir tıslama oluştu.

"Hayattayız," dedi Kimyager. Karanlıkta hiçbir şey göremiyordu. Dört yanından kayışlarla bağlı, naylon çantada sallanıyordu. Gemi, yatakla aynı doğrultuda duruyor olma-

lıydı: tersi sözkonusu olsaydı yatak yatay olurdu. Bir şey tıkırdadı, Doktor'un eski çakmağının soluk ışığı göründü.

"Yoklama," dedi Kaptan. Bu arada çantasının bir kayışı koptu ve bu, yavaşça, çaresizce havada döndürdü onu. Naylon korumanın içinden uzandı ve duvarda bir tutamak yakalamaya çalıştı.

"Burada," dedi Mühendis.

"Burada," dedi Fizikçi.

"Burada," dedi Kimyager.

"Buradayım," dedi Sibernetikçi başını tutarak.

"Benimle birlikte altı," dedi Doktor.

"Herkes burada. Tebrikler." Kaptan'ın sesi sakindi. "Ya robotlar?" Yanıt yoktu.

"Robotlar!!"

Sessizlik. Doktor'un parmakları yandı; çakmağı söndürdü. "Her zaman söylemişimdir, bizim hamurumuz daha sağlamdır diye."

"Bıçağı olan var mı?"

"Bende var. Kayışları keseyim mi?"

"Birileri kayışları kesmeden çıkabilirse daha iyi olur. Ben yapamıyorum."

"Ben deneyeceğim."

Güçlükle nefes alarak harcanan çabalardan sonra bir darbe duyuldu ve camlar ezildi.

"Yerdeyim. Yani duvarın üstünde," dedi Kimyager. "Doktor, buraya biraz ışık ver, size yardım edebileyim."

"Acele et. Bu şeyin sıvısı bitmek üzere." Çakmak yeniden parladı. Kimyager, Kaptan'ın kozasına gitti ama bacaklarından ötesine yetişemedi. En sonunda yan fermuarlardan birini açmayı başardı ve Kaptan güm diye ayaklarının önüne düştü. İkisi birlikte daha hızlı çalışabildiler; az sonra hepsi kontrol odasının meyilli, yarı esnek duvarının üstünde ayakta duruyordu.

"Nereden başlayacağız?" diye sordu Doktor, Sibernetikçi'nin alnındaki kesiğe yara bandı yapıştırırken. Doktor, ceplerinde her zaman ufak tefek şeyler bulundururdu.

"Çıkıp çıkamayacağımızı göreceğiz," diye yanıtladı Kaptan. "Öncelikle ışığa ihtiyacımız var. Doktor, burayı biraz aydınlat, kontrol tablosunda ya da en azından alarm sisteminde hâlâ akım olabilir."

Bu kez çakmaktan yalnızca bir kıvılcım çıktı. Doktor, çakmağı, dizlerinin üstünde yerde kırık metal parçaları arasından bir şeyler çıkarmaya çalışan Kaptan ve Mühendis'in üzerine doğru arka arkaya çaktı.

"Bir şey bulamadınız mı?" diye sordu arkalarında duran Kimyager.

"Henüz hayır. Bir kibriti olan var mı?"

"En son üç yıl önce kibrit görmüştüm. Bir müzede," diye belli belirsiz mırıldandı Mühendis. Dişleriyle bir kablonun dışını sıyırmaya çalışıyordu. Birden küçük, mavi bir ateş Kaptan'ın açık avuçlarını doldurdu.

"İşte akım," dedi. "İş, bir ampule kaldı."

Yan panelin üzerindeki acil kutusunda sağlam bir ampul buldular. Keskin bir ışık kontrol odasını aydınlattı: ortalık, kavisli duvarları olan bir tünel gibi görünüyordu. Kapı, üzerlerinde ve oldukça yüksekteydi.

"Altı metreden fazla," dedi Kimyager umutsuzca. "Oraya nasıl ulaşacağız?"

"Bir zamanlar bir sirkte görmüştüm, beş adam birbirlerinin üstünde ayakta duruyorlardı," dedi Doktor.

"Biz akrobat değiliz. Ama tabandan tırmanabiliriz," dedi Kaptan. Kimyager'in bıçağını aldı ve süngersi yer kaplamasında kesikler oluşturmaya başladı.

"Basamak mı?"

"Evet."

"Neden Sibernetikçi'den ses çıkmıyor?" diye sordu Mü-

hendis. Parçalanmış kontrol tablosunun üstüne oturmuş, voltmetreyle açıktaki kabloları deniyordu.

"Adam kendini kimsesiz hissediyor," diye yanıtladı Doktor, gülümseyerek. "Bir Sibernetikçi robotları olmadan ne yapar?"

"Onları tamir edeceğim," dedi Sibernetikçi. Ekranlara bakıyordu; sarı ışıkları giderek sönükleşti.

"Akümülatörü de," diye mırıldandı Fizikçi. Mühendis ayağa kalktı.

"O zaman görüntü geri gelir."

On beş dakika sonra altı adamlı ekip geminin ön tarafına doğru çalışmaya başlamıştı bile. Önce koridora girdiler, oradan kendi özel bölmelerine geçtiler. Doktor'un kabininde eski bir el feneri buldular. (Doktor bir şeyler biriktirmeyi severdi.) Bunu yanlarına aldılar. Her taraf berbat olmuştu. Yerlere saçılan mobilya iyi durumdaydı ama aletler, takımlar ve bazı araç gereç, içinde güçlükle yürüyebildikleri bir hurda denizi oluşturmuştu.

"Şimdi dışarı çıkmayı deneyelim," dedi Kaptan, koridora geri döndüklerinde.

"Uzay giysileri ne durumda?"

"Hava uyum bölümünde. Zarar görmemişlerdir. Ama onlara ihtiyacımız yok. Aden'in, solunuma uygun bir atmosferi var."

"Daha önce burada bulunmuş olan var mı?"

"Bundan on iki yıl önce gemisiyle birlikte kaybolduğunda, Altain kozmik bir araştırma gerçekleştirmişti. Hatırladınız mı?"

"Ama hiç kimse iniş yapmamıştı, öyle değil mi?"

"Evet. Hiç kimse."

İç kapak tepedeydi, eğimli duruyordu. Ortama yabancılıkları -duvarlar yer olmuştu, tavan da duvar– yavaş yavaş geçti.

"Bunun için canlı bir merdiven gerekecek," dedi Kaptan. Doktor'un el feneriyle iç kapağı dikkatle incelemeye başladı. Hava geçirmez mühür sağlamdı.

"İyi görünüyor," dedi Sibernetikçi, boynunu uzatarak.

"Evet," diye onayladı Mühendis. Direkleri büken ve aralarındaki ana kontrol tablosunu ezen korkunç gücün iç kapağı da sıkıştırmış olmasından korkuyordu. Ama düşüncesini kendine sakladı. Kaptan, Kimyager'e duvarın yanında durup eğilmesini söyledi.

"Bacaklar açık, eller dizlerde; böylesi senin için daha rahat olacak."

"Her zaman bir sirkte çalışmayı istemişimdir," dedi Kimyager, yere çömelirken. Kaptan bir ayağını omuzuna koyarak yükseldi ve duvara yaslanarak nikel kaplı manivela kolunu parmaklarıyla yakaladı.

Önce sıkıca tuttu, ardından kendini koyvererek sallandı. Ezik cam parçalarının kilit mekanizmasına dolduğunu düşündüren bir gıcırtı çıktı ve kol, bir çeyrek dönüş yaptıktan sonra durdu.

"Doğru yöne mi çeviriyorsun?" diye sordu el fenerini tutan Doktor. "Gemi onunla aynı yönde."

"Bunu hesaba katmıştım."

"Biraz daha güçlü çekemez misin?"

Kaptan yanıt vermedi. Diğer elini de manivela koluna getirmeye çalışıyordu. Tek eliyle sallanırken, bu oldukça zordu, ama sonunda başardı, altında duran Kimyager'e çarpmamak için bacaklarını topladı ve kendini iyice yukarı çekip vücudunun bütün ağırlığıyla aşağıya bırakarak kolu birkaç kez çekti. Bu arada vücudu duvara çarpınca, homurdandı.

Üçüncü ya da dördüncü defada manivela biraz daha kıpırdadı. Hâlâ iki inç kadar dönmesi gerekiyordu. Kaptan, bütün gücünü toplayarak kendini bir kez daha saldı. Manivela

korkunç bir gıcırtıyla kilit diline geçti; sürgü çekilmişti.

"Mükemmel, mükemmel," dedi Fizikçi keyifle.

Mühendis hiçbir şey söylemedi, aklı başka yerdeydi.

Sıra iç kapağın açılmasına gelmişti; bu, daha da zor bir işti. Mühendis bölme kapısının kolunu denedi, ama hiç umut yoktu; borular çeşitli yerlerinden yarılmış ve bütün sıvı dışarı akmıştı. Doktor'un fenerinin aydınlığında, çark, üzerlerinde bir ışık halkası gibi parıldadı. Jimnastik yetenekleri için fazla yüksekteydi: üçbuçuk metreden fazla.

Kırık eşyaları, minderleri, kitapları biraraya getirdiler. Kütüphane, kalın gökyüzü atlaslarına kadar, sarsıntıdan tamamıyla sağlam çıkmıştı. Mühendis'in komutasında, birkaç yanlış girişimden sonra, adamlar bunlardan tuğla gibi yararlanarak bir piramit inşa ettiler. Altı ayak yüksekliğindeki bu yığını oluşturmaları yaklaşık bir saatlerini aldı.

"Bedensel işlerden nefret ederim," diye soludu Doktor. Havalandırma birimindeki bir boşluğa sıkıştırdıkları fener, kütüphaneye gidip kolları kitaplarla dolu dönerlerken yollarını aydınlatıyordu. "Daha önce, sınırlı olanaklarla böyle icatların ortaya çıkarılabileceğine inanmazdım. Hele yıldız yolculuklarında..." Şimdi tek konuşan oydu. En sonunda Kaptan, arkadaşlarının yardımıyla, piramite dikkatle tırmandı ve çarka parmaklarıyla dokundu.

"Henüz yeterli değil," dedi. "Iki inç kısa. Eğer zıplarsam hepsi devrilecek."

"Bende şans eseri *Tachyon Teorisi* var," dedi Doktor, elinde bir kütleyi kaldırarak. "Bu, işimizi görür."

Kaptan çarka sıkıca tutundu. El feneri kıpırdayınca, gölgesi, şimdi tavan olan beyaz plastik kaplamanın öbür tarafına atladı. Kitapların birkaçı aniden yer değiştirince Fizikçi, "Dikkat et," diye bağırdı.

"Elimizde itebilecek bir şey yok," diye yakındı Kaptan hırıltılı bir sesle. "Kahretsin!" Çark ellerinden kaydı. Bir an

dengesini kaybetti ama toparlandı. Diğerleri de artık yukarıya bakmaktan vazgeçip, kollarını birleştirerek, devrilmesini önlemek için dengesiz yükseltiyi bütün yönlerden sardılar. Kaptan çarkın kolunu yeniden tuttu. Bir kazınma sesinin ardından birdenbire kitaplar devrildi. Kaptan havada asılı kaldı ama çark bir tam dönüş yapmıştı.

"Onbir kez daha," dedi kitap yığınının üstüne atlarken.

İki saat sonra iç kapak sorunu çözülmüştü. Açılmaya başladığında bütün mürettebat alkış tuttu.

Koridorun ortasında yukarıdan sarkan açık kapak, bölmeye girmeyi kolaylaştıracak bir platform oluşturuyordu. Giysiler sağlam çıkmıştı; içlerinde durdukları kilitli dolaplar şimdi yataydı. Adamlar bunların arasından geçtiler.

"Hepimiz çıkacak mıyız?" diye sordu Kimyager.

"Önce dış kapağı açıp açamayacağımızı görelim..."

Ama dış kapak, manivela ana gövdeyle kaynaşmış gibi, kımıldamadı bile. Altısı birden omuzlarıyla yüklenip ittiler, ardından vidaları değişik yönlere çevirmeye çalıştılar, ama vidalar da dönmedi.

"Ulaşmak kolay, zor olan, karaya çıkmak," diye bir sonuç ortaya attı Doktor.

"Çok zekice," dedi Mühendis. Ter gözlerini yakıyordu. Kilitli dolapların üzerlerine oturdular.

"Açlıktan ölmek üzereyim," dedi Sibernetikçi sessizlikte.

Fizikçi, "Bir şeyler yesek iyi olacak," dedikten sonra ambara girmeyi önerdi.

"Mutfağı denesek daha iyi olur. Dondurucuda yiyecek var..."

"Ben yalnız beceremem. Yolda bir ton hurda var. Başka gönüllü yok mu?"

Doktor gitmeyi kabul etti. Kimyager de istemeyerek kalktı. Yarı açık iç kapağın çıkıntısında kafaları kaybolduğunda ve yanlarına aldıkları fenerin son ışığı da yok olduğunda

Kaptan fısıltıyla konuştu:

"Hiçbir şey söylemek istemedim. Durumun farkındasınız, değil mi?"

"Evet," dedi Mühendis. Karanlıkta Kaptan'ın ayakkabısına dokundu ve elini üstüne koydu. Bir desteğe ihtiyacı vardı.

"Dış kapağı kesebileceğimizi düşünüyor musun?"

"Ne ile?" diye sordu Mühendis.

"Bir lehim bekimiz var."

"Sen hiçbir lehim bekinin bir buçuk ayaklık bir seramiti kestiğini duydun mu?"

Sessiz kaldılar. Geminin derinliklerinden yankılı bir ses duyuldu; bir mahzenden geliyormuş gibiydi.

"Bu ne?" dedi Sibernetikçi. Sesi sinirliydi, ayağa kalktı.

"Otur," dedi Kaptan, nazik ama kesin bir sesle.

"Sence kapı... gövdeyle kaynaşmış mıdır?"

"Bilmiyorum," diye yanıtladı Mühendis.

"Peki, neler olduğu hakkında bir fikrin var mı?"

"Atmosfere yaklaştığımızı düşünmediğimiz bir anda kozmik hızla atmosfere daldık. Ama otopilot hata yapmış olamaz."

"Hatayı biz yaptık, otopilot değil," dedi Kaptan. "Kuyruğu hesaba katmayı unuttuk."

"Ne kuyruğu?"

"Atmosferi olan her gezegenden hareket yönünün tersine doğru kuyruk şeklinde bir gaz tabakası uzanır. Bunu bilmiyor muydun?"

"Evet, tabii biliyordum. Demek böyle bir kuyruğun içine düştük? Ama yoğunluğu oldukça azalmış olmalı."

"On üzeri eksi altı," dedi Kaptan. "Ya da o civarda. Ama biz saniyede kırkbeş milin üzerinde gidiyorduk dostum. Bizi bir duvar gibi durdurdu. İlk darbe buydu, hatırlıyor musun?"

"Evet," dedi Mühendis. "Ve stratosfere girdiğimizde hâlâ

altı ya da yedi mil yapıyorduk. Gerçekten de parçalara bölünmeliydik. Geminin buna dayanmış olması çok garip."

"Garip mi?"

"Bu gemi, yirmilik bir akım yükleme oranına göre tasarlandı. Ve ben ekran patlamadan önce okun göstergede nasıl fırladığını kendi gözlerimle gördüm. İbre otuza çıktı."

"Bizim için ne düşünüyorsun?"

"Neyi kastediyorsun?"

"30 g'lik sabit bir hız düşüşüne biz nasıl dayanabildik?"

"Sabit değil. Ama, maksimumda, evet. Buna rağmen yavaşlatıcılar son kapasitede çalıştı. Nabzı başlatan da buydu zaten."

"Ama otopilot eşitliği sağlamıştı. Hava kompresörleri yüzünden oldu..." dedi Sibernetikçi, rahatsız bir ses tonuyla. Geminin derinliklerinde bir şeyler yuvarlanmaya başladı. Metal levhanın üstünde demir tekerlekler dönüyordu sanki. Az sonra durdu.

"Hava kompresörlerine kusur bulma," dedi Mühendis. Motor odasına gitseydik sana gösterebilirdim; onlardan beklenenin beş katını gerçekleştirdiler. Unutma, onlar yalnızca yardımcı üniteler. Her şeyden önce yatakları gevşemişti ve nabız başladığında da..."

"Yankılanma olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Yankılanma farklı bir konu. Gerçek şu ki, uzayda birkaç mil süründük. Neptün'deki şu taşıyıcı gibi, hatırladın mı? Motor odasını gördüğünde bana inanacaksın. Sana şu anda orada neler olduğunu söyleyebilirim."

"Motor odasını görmek için acelem yok. Bu adamları bu kadar geciktiren nedir? Hiçbir şey göremiyorum."

"Bir ışığımız olacak, endişelenme," dedi Mühendis. Parmaklarının hâlâ sessiz duran ve kıpırdamayan Kaptan'ın ayakkabısının üstünde olduğunun farkında değildi.

"Motor odasına daha sonra gideriz. Şu anda bu yalnızca

zaman öldürmek olur. Başka ne yapabiliriz?"

"Gerçekten buradan çıkamayacağımızı mı düşünüyorsun?"

"Sadece şaka yapıyordum. Her zaman yaparım."

"Bu kadar yeter," dedi Kaptan kendine gelerek. "Hangi şartlarda olursa olsun, gerektiğinde, bir acil çıkışı da var."

"Şu anda da tesadüfen altımızda bulunuyor. Gemi adeta bir hendek kazımış olmalı. Ben dış çıkışın toprağın üzerinde kaldığından bile emin değilim."

"Aletlerimiz var. Tünel kazabiliriz."

"Yükleme bölümü ne durumda?"

"Gömülmüş," dedi Mühendis. "Şaftın içine baktım. Ama tankerlerden biri yarılmış olmalı. En az iki metre yüksekliğinde su var orada. Büyük olasılıkla da radyoaktif."

"Nereden biliyorsun?"

"Her zaman önce reaktör soğutma sistemi devreden çıkar, bunu bilmiyor musun? Yükleme bölümünü unut. Bu yolu kullanmak zorundayız, tabiî eğer..."

"Eğer bir tünel kazmazsak," dedi Kaptan yumuşak bir sesle.

"Evet, tabiî, bu da mümkün," diye kabul etti Mühendis ve sustu. Ayak sesleri duyulmaya başlamıştı. Altlarındaki koridordan gelen ani ışık gözlerini kamaştırdı.

"Jambon, kraker, dil, ne isterseniz... Hepsi teneke kutularda! Çikolata bile var ve termoslarımız da burada," diye seslendi ilk önce tırmanan Doktor. Feneri, kutularla alüminyum tabakları yukarı aktarıp odaya çıkan diğerlerine tuttu.

"Termoslar zarar görmemiş," dedi Sibernetikçi bardağına kahve doldururken.

"Evet, tenekeler de iyi görünüyor. Ama dondurucu birimler, fırınlar, küçük moleküler synthesizer, su filtreleri... hepsi parçalanmış."

"Ya arıtma cihazı?"

"O da aynı durumda. Aletlerimiz olsaydı onarabilirdik. Ama bu bir kısır döngü: bir onarım robotu için akıma ihtiyacımız var, ama jeneratörü onarmadığımız sürece akım elde edemeyiz ve jeneratörü onarmak için de bir onarım robotu gerek."

"Evet, kafa yoruyorsunuz bilimci arkadaşlarım. Peki, bize sunacak bir umut ışığınız yok mu?" diye sordu Doktor, krakerlere yağ sürüp, üzerlerine jambon dilimleri dizerken. Yanıt beklemeden devam etti:

"Çocukluğumda okuduğum bilimkurgu kitaplarındaki hikâyeler bizim şu sefil yıkıntıya beş basardı. Ama yine de bize olanlara benzer bir şeyle karşılaşmadım."

"Çünkü çok bayağı," dedi Sibernetikçi suratını buruşturarak.

"Evet bu orijinal bir durum – bir tür gezegenlerarası *Robinson Crusoe*," dedi Doktor. Termosu kapattı. "Döndüğümde bütün yeteneklerimi kullanıp bunu yazmalıyım."

Tenekeleri toplamaya başladılar. Fizikçi bunları giysilerin bulunduğu dolaplara atmayı önerdi. Adamlar, kapılar kapanabilsin diye duvara yaslanmak zorunda kaldılar.

"Biliyorsunuz, ambardayken garip bir gürültü duyduk," dedi Kimyager.

"Nasıl bir gürültü?"

"Bir şeyler gemiyi eziyormuş gibiydi."

"Bir kaya mı?" diye sordu Sibernetikçi.

"Çok farklı bir şey," dedi Mühendis. "Atmosfere çarptığımızda dış muhafaza çok yüksek bir ısıya ulaştı. Baş taraf erimeye başlamış olabilir. İşte şimdi de gövdenin bazı bölümleri soğuyor ve değişiyor. Ayrıca iç basınç da artacak. Bundan dolayı gürültü oluyor. Şu an bile duyabilirsiniz. Dinleyin..."

Geminin iç kısmında bir ses daha duydular. Ardından,

kısa ve gitgide azalan bir dizi çatlamadan sonra ortalık yine sessizliğe gömüldü.

"Robotlardan biri olabilir mi?" dedi Sibernetikçi umutla.

"Robotların ne durumda olduğunu gördün."

"Ama rezerv bölümüne bakmadık." Sibernetikçi, platformun çıkıntısına yaslandı ve karanlık koridora bağırdı, "Rezerv robotları!"

Sesi yankılandı. Yanıt ise sessizlikti.

"Gel, şu kapağa iyice bir bakalım," dedi Mühendis. Bu biraz içbükey tepsinin yanına diz çöktü; ışığı, kenarı boyunca her inçin üstünde gezdirdi. Üzeri küçük çatlaklarla kaplı mühürleri de aynı şekilde inceledi.

"İçerde erime yok. Bu da hiç şaşırtıcı değil, çünkü seramitin ısı iletkenlik oranı çok zayıf."

"Belki bir kez daha denemeliyiz," diye önerdi Doktor, dış kapak tekerleğine dokunarak.

"Hiçbir anlamı yok," dedi Kimyager.

Mühendis elini kapağa koydu ve aniden fırladı.

"Suya ihtiyacımız var! Bol miktarda soğuk suya!"

"Neden?"

"Kapağa dokunun!"

Hepsi aynı anda dokundular.

"Çok sıcak," dedi biri.

"Şansımız varmış!"

"Bu neye yarayacak peki?"

"Gövde ısınıp genleşti. Ve tabiî kapak da. Eğer kapağı soğutursak, büzülecek ve biz de bu durumda açabiliriz belki."

"Bunu suyla yapamayız. Dondurucu birimlerde hâlâ bir miktar buz olmalı," dedi Kaptan.

Teker teker, adımlarının yankılandığı koridora atladılar. Kaptan, Mühendis ile birlikte odada kalmıştı.

"Açılacak," dedi yavaşça, kendi kendine konuşur gibi.

"Eğer eriyip kaynaşmadıysa," diye mırıldandı Mühendis.

Isıyı tahmin edebilmek için parmağını kenar boyunca gezdirdi. "Seramit 3700 derecenin üstünde erimeye başlar. Koruyucunun en son ne kaydettiğine dikkat etmedin mi?"

"Sonlarda, kadranlar kullanılmaz durumdaydı. Yanılmıyorsam, frenlere asıldığımızda iki bin beş yüzün üzerindeydi."

"İki bin beş yüz derece çok fazla değil."

"Evet, ama ya sonra!"

Kimyager'in kızarmış yüzü platform çıkıntısının üzerinden göründü. El fenerini boynuna bağlamıştı. Sallanan ışıkta, elini tuttuğu kovadaki buzlar parladı. Kovayı Kaptan'a verdi.

"Bir dakika. Nasıl yapmamız gerekiyor..." diyen Mühendis birden durdu ve "Hemen dönerim," dedikten sonra karanlıkta kayboldu.

Koridorda yine ayak sesleri duyuldu. Doktor, üstünde buzlar yüzen iki kova suyla geldi. Fizikçi ile birlikte kapağa su dökerlerken kimyacı onlara ışığı tuttu. Su, yerden koridora aktı. On defa kadar ıslattıktan sonra kapaktan tiz bir gıcırtı çıktı. Buna çok sevindiler. Mühendis geri geldi; göğsüne, giysilerin birinden aldığı bir reflektörü bağlamıştı. Bu ışıkta her şey daha parlak görünüyordu. Kontrol odasından aldığı bir kucak dolusu plastik parçasını yere döktü. Buzları, Fizikçi'nin getirmeye devam ettiği plastik parçaları, hava yastıklarını ve kitaplarla korumaya çalışarak, kapağın üstüne doldurmaya başladılar. Nihayet, sırtları ağrımaya başladığında ve sıcak metalin çok çabuk erittiği buzlardan yalnızca bir miktar kaldığında, Sibernetikçi her iki eliyle de tekerleği tuttu.

"Henüz değil!" diye bağırdı Mühendis. Ama tekerlek şaşılacak bir kolaylıkla dönüverdi. Herkes havalara zıpladı. Tekerlek giderek artan bir hızla dönüyordu. Mühendis, kapağı emniyete alan üçlü sürgünün ana kolunu yakaladı ve çekti. Kalın camın ezilmesine benzer bir ses duyuldu. Ve kapak,

önce kademeli hareket edip, sonra aniden en yakında durana çarparak içeriye düştü. Siyah bir çığ içeriyi diz boyu doldurdu. Fırlatılan, Kimyager'di; kapak onu yan duvara yapıştırmış, ama hırpalamamıştı. Kaptan son anda güç bela fırlamayı başararak Doktor'u neredeyse devirmişti. Birden hepsi dondular. Doktor'un darbe yiyen el feneri sönmüştü; tek ışık Mühendis'in göğsündeki reflektörden geliyordu.

"Bu da ne?" diye sordu Sibernetikçi titrek bir sesle. Diğerlerinin arkasında, platform çıkıntısının yanında duruyordu.

"Aden gezegeninden bir parça," diye yanıtladı Kaptan. Açık kalan kapağın arkasından Kimyager'i kurtarmaya çalışıyordu.

"Evet," dedi Mühendis. "Çıkış yolunun tamamı toprağın altında."

"Bizimki de, bilinmeyen bir gezegene gerçekleştirilen ilk *toprakaltı* iniş olmalı," diye düşüncesini belirtti Kaptan.

Herkes gülmeye başladı. Özellikle Sibernetikçi, gözlerinden yaşlar gelene kadar güldü.

"Bu kadar yeter," dedi Kaptan. "Sabaha dek böyle devam edemeyiz. Aletlerinizi alın baylar. Kazmamız gereken koca bir delik var."

Kimyager eğilerek yerdeki yığından ağır, yoğun bir parça aldı. Toprak oval açıklıktan çıkıntı yapıyordu. Ara sıra tepenin üzerinden siyahımsı parçacıklar koridora kadar dökülüyordu. Adamlar koridora doğru geri çekildiler; platform üzerinde yeteri kadar uzun bir oda yoktu. Kaptan ve Mühendis aşağıya en son atladılar.

"Ne kadar derindeyiz dersin?" diye Mühendis'e fısıldadı Kaptan. Koridorun ilerisinde bir parça ışık kımıldadı. Mühendis, reflektörü Kimyager'e vermişti.

"Birçok şeye bağlı olarak değişir. Tagerssen 75 metrelik mesafeyi delmişti."

"Evet, ama ondan ve gemisinden geriye hiçbir şey kalmadı."

"Ya da Ay araştırmasını düşün. Çıkabilmek için kayalarda tünel açmak zorunda kalmışlardı. Bir düşünsene! Kayalar!"

"Ama Ay'da süngertaşı var..."

"Burada ne olduğunu kim bilebilir ki?"

"Marn gibi görünüyor."

"Kapak tarafında öyle, ama ya ötesinde?"

Aletler başlı başına bir sorundu. Bütün uzun menzilli araçlar gibi, gemide de, kopyalı bir robot seti ve çeşitli gezegen koşullarındaki yeraltı işlerini de kapsayan her türlü çalışma için uzaktan kumandalı bir yarı-otomat vardı. Ama makinalar ölüydü ve akım olmadığı sürece de onarma şansı yoktu. Ellerindeki tek büyük çaplı ünite, bir mikroreaktörün güçlendirdiği ve yine, elektrik olmadan çalıştıramayacakları bir kazma makinasıydı. Kısacası bu işi ilkel aletler kullanarak yapmak zorundaydılar: Kazma kürekle. Bu da, başka sorunların ortaya çıkması demekti. Birkaç saat uğraştıktan sonra mürettebat geri döndü ve tünelin duvarlarını takviye için, uca doğru yassılaşıp meyillenen üç çapa, iki çelik sırık ve geniş metal levhalar getirdi. Toprağı, kovalarda ve kısa alüminyum borularla desteklenmiş, çöp kutusu benzeri büyük plastik kutularda taşıdılar.

Kazadan bu yana yaklaşık olarak on sekiz saat geçmişti ve adamlar yorgunluktan tükenmek üzereydiler. Doktor, en azından birkaç saatlik bir uykuya ihtiyaçları olduğunu seziyordu. Uyuma bölmelerindeki kuşetleri yerlerinden fırlayıp şu anda dikey durduğundan, önce ellerindeki ıvır zıvırdan yatak icat etmeleri gerekiyordu. Kuşetleri çözmek için çaba harcamaktansa hava şiltelerini, hemen hemen yarısı boş olan kütüphaneye sürüklemeyi ve yerde yan yana yatmayı tercih ettiler.

Ama Kimyager ve Mühendis dışında hiçbirini uyku tut-

madı. Böylece Doktor tekrar kalktı ve feneri alarak uyku hapı aramaya gitti. Aşağı yukarı bir saat, ilkyardım odasına giden koridor boyunca duvar kompartımanlarından dökülen kırık alet ve aracın kapattığı yolu açınakla geçti. Sonunda, gemi saatine göre sabahın dördü olduğunda haplar işe yaramıştı. Işık söndü ve düzensiz nefes alıp vermeler az sonra karanlık odayı doldurdu.

Birdenbire uyandılar. Çok yüksek doz alan ve sarhoş gibi Sibernetikçi dışında hepsi kalktı. Mühendis, ensesindeki keskin ağrıdan yakınıyordu. Doktor burada bir şişkinlik gördü; boynunu büyük olasılıkla kapak tekerleğiyle boğuşurlarken incitmişti.

Canlılıkları azalmıştı. Doktor bile pek konuşmuyordu. Hava uyum odasındaki yiyecek stoku yanına yanaşılmaz durumdaydı; bir pislik tepesinin altında kalmıştı. Bu yüzden Fizikçi ve Kimyager bir kez daha, yorgunluktan adeta sürünerek, teneke kutulardaki yiyecekleri getirmek üzere ambara gittiler. Tünel işine, kaldıkları yerden başladıklarında ise saat dokuzdu.

Salyangoz hızıyla ilerliyorlardı. Oval delikte, yalnızca kıpırdayabilecekleri bir küçük oda oluşmuştu. Öndekiler çapalarıyla toprak kütlesini kırıyor, arkadakiler de koridora götürüyorlardı. Daha sonra toprağı en kısa mesafede olan ve içinde, yakın zamanda ihtiyaç duyabilecekleri bir şey bulunmayan kumanda odasına yığınaya karar verdiler.

Dört saat sonra kabindeki toprak diz yüksekliğine gelmişti ama tünel henüz yalnızca iki metre uzunluğundaydı. Marn yoğun ama o kadar da sert olmamasına rağmen, sırık ve çapaların keskin yüzleri saplanmaya devam etti ve adamların deli gibi çalışmaları yüzünden sapları eğrildi. Kaptan'ın kullandığı çelik çapa en sağlam olanıydı. Bu arada çökme olasılığından korkan Mühendis, sürekli olarak tavanın iyi desteklenmesine dikkat etti. Akşam olduğunda,

baştan aşağı balçığa bulanmış bir durumda yemeğe oturdular. Kapaktan hemen hemen yetmiş derecelik bir açıyla dikine uzanan tünel ise altı metreden ileri gidememişti.

Mühendis alt kata uzanan şaftın içine baktı. Ama, ana kolun otuz metre kadar gerisindeki yükleme platformunun çelik açma mekanizmasının olması gereken yerde yalnızca siyah bir su vardı. Seviye önceki güne oranla daha yüksekti; tankerlerden biri hâlâ sızıntı yapıyor olmalıydı. Suya radyasyon bulaşmıştı. Bunu küçük radyoaktivite ölçüm aracıyla da doğruladıktan sonra şaftı kapattı ve arkadaşlarının yanına döndüğünde onlara bundan söz etmedi.

"Her şey yolunda giderse yarın dışarıda olacağız. Bir terslik çıkarsa iki günümüzü daha alır," diye düşüncesini açıkladı Sibernetikçi, termostan üçüncü kahvesini içerken. Herkes kahve içiyordu.

"Nereden biliyorsun?" diye şaşkınlıkla sordu Mühendis.

"Yalnızca bir önsezi."

"Robotlarında olmayan şeye o sahip," dedi Doktor gülerek.

Gün ilerledikçe Doktor'un keyfi yerine gelmişti. Kazma işini bıraktığında işe yarar bir şeyler aramak üzere geminin çeşitli bölümlerine gitti. Döndüğünde, ellerindeki malzemeye iki manyetolu fener, portatif bir tıraş makinası, vitamin katkılı çikolata ve bir dizi havlu ekledi. Adamlar oldukça kirlenmişlerdi; giysileri leke içindeydi ve elektrik yokluğundan ötürü, elbette tıraşsızdılar.

Ertesi günün tamamı tüneli kazmakla geçti. Kumanda odası artık çok doluydu, kapıdan toprağı atmak güçleşmişti. Ardından kütüphaneyi kullandılar. Doktor'un bu konuda kuşkuları vardı ama, icat ettikleri el arabasını birlikte taşıdıkları Kimyager, koca bir toprak yığınını kitapların üstüne tereddütsüz boşaltıverdi.

Tünel, beklenmeyen bir şekilde açılmaya başladı. Toprak

şimdi, giderek daha kuru çıkıyordu ve yoğunluk bir süredir azalmıştı. Fizikçi bunu söylemesine rağmen diğerleri kabul etmediler; gemiye sürekli aktardıkları toprak onlara farklı görünmüyordu. Koca bir parça aniden düşüp delikten içeri hava girdiğinde Mühendis ve Kaptan, öncekilerin elleriyle ısınan aletleri kapıp eğri duvarı yontma işini henüz devralmışlardı. Hava akımını hissedebiliyorlardı: dışarıdaki atmosfer basıncı, tüneldekinden ve roketteki̇nden biraz daha yüksekti. Çapalar ve çelik sırıklar artık çok daha hızlı çalışıyordu. Toprağı içeriye daha fazla aktarmadılar. Mürettebatın kalan kısmı öndekilere yardım edemiyordu, çünkü geriye bağlantıyı sağlayan bir bölme yoktu. Son birkaç vuruştan sonra Mühendis dışarı süzülmek üzereydi ki Kaptan durdurdu. Önce çıkışı genişletmek istiyordu. Son toprak parçalarının da gemiye aktarılması için emirler verdi; böylece tünelin tıkanma olasılığı ortadan kalkacaktı. Bu yüzden altı adamın gezegenin yüzeyine çıkmasından önce, bir on ya da yirmi dakika daha geçti.

II

DIŞARISI alacakaranlıktı. Tünel oniki metre yüksekliğinde hafif eğimli bir tepeciğin eteklerine açılmıştı. Ötede, geniş bir açıklık, üzerinde ilk yıldızların yanıp söndüğü ufka doğru uzanıyordu. Uzakta belli belirsiz, ince, ağacımsı şekiller vardı, ama batan güneşin artık çok zayıflamış ışıkları her şeyi koyu bir griye gömmüştü. Adamlar sessizce durdular. Sol taraflarında geminin koca gövdesi havaya doğru bir açı yapıyordu. Mühendis'in tahminine göre altmış metrelik bu gövdenin otuz altı metre kadarı tepeciğin içinde gömülüydü. Ama artık hiçbiri kullanılacak durumda olmayan kanatlar ve egzoz borularıyla son bulan bu dev siluletle ilgilenmiyordu. Soğuk havanın bir isim veremedikleri baygın, yabancı kokusunu içlerine çektiler ve güçlü bir çaresizlik duygusu çöktü üzerlerine. Borular, çapalar ellerinden düştü. Geniş açıklığın karanlığa batmış ufuklarına, tepede parıldayan yıldızlara bakakaldılar.

"Şu Kutup Yıldızı mı?" diye sordu Kimyager yavaşça. Doğuda, alçaktaki titrek bir yıldızı işaret ediyordu.

"Onun buradan görülmemesi gerek. Şu anda... Galaktik

Güney Kutbu'nun tam altındayız, evet. Southern Cross da oralarda bir yerde olmalı..."

Yukarı baktılar. Siyah gökyüzü, takımyıldızlarla pırıl pırıldı. Bazılarını, adlarını söyleyerek birbirlerine gösterdiler. Bu, bir süre oyaladı onları. Boş alanda yabancı olmadıkları tek şey yıldızlardı.

"Giderek soğuyor, tıpkı çöl gibi," dedi Kaptan.

"Bu saatten sonra bir şey beceremeyiz. Gemiye dönsek iyi olur."

"Ne? O mezara mı?" diye bağırdı Sibernetikçi kızgınlıkla.

"O mezar olmasaydı, burada iki günde telef olurduk," dedi Kaptan. "Çocuk olma." Bunu söyledikten sonra arkasını döndü, bayırın bu birkaç metrelik yüksekliğinden güç bela seçilebilen deliğe doğru durmaksızın yürüdü. Bacaklarını sallayıp kendini içeri bıraktı. Bir an için yalnızca kafası dışarıda kaldı, sonra tamamen yok oldu. Diğerleri birbirlerine bakıyorlardı.

"Hadi," diye mırıldandı Fizikçi. İsteksizce onu takip ettiler.

Dar delikten içeri sürünmeye başladıklarında, Mühendis, sıranın en sonundaki Sibernetikçi'ye "Havadaki kokuya dikkat ettin mi?" diye sordu.

"Evet. Tuhaf, keskin... Bileşimini biliyor musun?"

"Dünya'nınkine benziyor, yalnızca birkaç madde fazlası, adlarını şu an hatırlamıyorum. Ama zararsız. Veriler kütüphanede ikinci rafta, yeşil bir..." Bunları söylerken, kütüphaneyi kendi elleriyle toprakla doldurduğu aklına gelmişti. "Kahretsin," dedi ve o da kendini tünelden aşağı bıraktı.

Dışarıda yalnız kalan Sibernetikçi birden kendini huzursuz hissetti. Korku değildi ama boğucu bir kaybolmuşluk duygusuydu bu, ya da çevrenin esrarlı görüntüsü belki. Ayrıca solucanlar gibi toprağa geri dönmeyi de alçaltıcı buluyordu. Bunları düşünürken, başını koruyarak Mühendis'in

arkasından o da tünelde sürünmeye başladı.

Ertesi gün, yiyeceklerini yukarı taşıyıp kahvaltılarını orada yapmak isteyenler oldu, ama Kaptan buna karşı çıktı. Ona göre bu, başlarına fazladan bir dert açabilirdi. Böylece, hava boşluğunda, iki fenerin ışığında karınlarını doyurdular ve bu arada soğumuş olan kahvelerini içtiler. Sibernetikçi damdan düşer gibi sordu:

"Bunca zamandır nasıl iyi hava soluyabiliyoruz biz?"

Kaptan gülümsedi. Çöküк yanakları kirli sakallıydı.

"Oksijen silindirleri zarar görmemiş. Ama arıtma sorunu var; otomatik filtrelerin yalnızca biri çalışır durumda: Bataryaların üstündeki acil durum filtresi. Elektrikli olanlar zaten işe yaramaz. Kısacası altı-yedi gün içinde boğulacaktık."

"Yani sen bunu biliyor muydun?" diye sordu Sibernetikçi yavaşça. Kaptan cevap vermedi.

"Şimdi ne yapıyoruz?" diye sordu Fizikçi.

Yiyecek kaplarını su dolu bir kovada yıkadılar ve Doktor, havlularından biriyle onları kuruladı.

"Atmosferde oksijen var," dedi Doktor, alüminyum bir tabağı diğerlerinin üzerine fırlatırken. "Bu da, burada hayat olduğunu gösteriyor. Elimizde başka hangi bilgiler var?"

"Hemen hemen hiç. Uzay Araştırma, atmosferden bir örnek almıştı, hepsi bu."

"İniş yapmadığını mı söylüyorsun?"

"Evet. İniş yapmadı."

"Bu, bir dolu bilgi demek," dedi Sibernetikçi. Küçük bir şişedeki alkol ve biraz pamukla yüzünü temizlemeye çalışıyordu. Su stoklarının yetersizliğinden iki gündür yüzlerini yıkayamamışlardı. Fizikçi havalandırma ünitelerinden birinin cilalı yüzeyinde suratını inceledi.

"Hiç yoktan iyidir," dedi Kaptan yavaşça. "Eğer havanın bileşimi farklı olsaydı, oksijensiz demek istiyorum, benim hatam hepinizi öldürecekti."

"Ne?" diye bağırdı Sibernetikçi. Neredeyse bardağını elinden düşürüyordu.

"Ve tabiî kendimi de," diye devam etti Kaptan. "Milyarda bir bile şansımız olmayacaktı. Ama şimdi var."

Çıt çıkmıyordu. Sessizliği Mühendis bozdu.

"Oksijenin varlığı bitkiler ve hayvanlar anlamına mı geliyor?"

"Her zaman değil," dedi Kimyager. "Küçükköpek Takımyıldızının Alfa gezegenlerinde de oksijen var ama bitki ya da hayvan yok."

"Ya ne var?"

"Fotoidler."

"Işıldak bakteri mi?"

"Hayır, bakteri değiller."

"Her neyse, önemli değil," dedi Doktor. Kapları ve yiyecek kutularını bir kenara koydu. "Şimdi başka endişelerimiz var. Savunma sistemlerini çalıştıramayız, yanılıyor muyum?"

"Oraya ulaşamayız bile," diyerek onayladı Sibernetikçi. "Robotların yatak bağlantıları koptu. Bütün döküntüleri kaldırıp götürmek için iki tonluk yük asansörünü kullanırdık ama o da çok dipte bir yerlerde yatıyor."

"Peki silah işini ne yapacağız?" diye sordu Doktor.

"Jektörler orada," dedi Sibernetikçi.

"Onları nasıl şarj etmeyi düşünüyorsun?"

"Kontrol odasında akım yok mu? Ama nasıl olur? Son baktığımızda vardı!"

"O gördüğümüz, akümülatörde bir kısa devre olmalı," dedi Mühendis.

"Jektörler neden önceden şarj edilmedi?"

"Emirler. Onları şarjlı durumda taşıyamayız," diye mırıldandı Mühendis.

"Emirler mi? Kahretsin!"

"Bu kadar yeter!"

Kaptan"ın sesiyle birlikte Sibernetikçi öfkeyle omuz silkti. Doktor dışarı çıktı. Elinde subaplı, kısa bir oksidize silindirle geri döndüğünde, Mühendis de kabininden getirdiği naylon, hafif bir sırt çantasının ceplerine acil yiyecek paketlerini tıkıştırıyordu. Doktor'un elindeki ilgisini çekti.

"Nedir o?"

"Bir silah."

"Ne atıyor peki?"

"Uyutucu gaz."

Mühendis bir anda kahkahalara boğuldu.

"Sana bu gezegende yaşayan bir şeyi bir gazla uyutabileceğini düşündüren nedir acaba?"

"Eğer saldırıya uğramış olsaydın, her durumda kendini uyuşturabilirdin," dedi Kimyager. Bu kez, Doktor dahil, hepsi gülmeye başladı.

"Bu, oksijenle solunum yapan her türlü canlıyı etkisiz hale getirebilir," dedi sonunda. "Ve bir darbe geldiğinde de... izleyin!"

Silindirin altındaki bir tetiği çekti. İncecik bir buhar koridorun karanlığına doğru püskürdü.

"Pekâlâ... elimizde daha iyi bir şey bulunmadığına göre..." dedi Mühendis. Silindire pek güvenmemişe benziyordu.

"Gidiyor muyuz?" diye sordu Doktor. Silindiri ceplerinden birine attı.

"Hadi gidelim."

Güneş tepedeydi. Uzakta ve küçük olmasına rağmen Dünya'dakinden daha sıcaktı. Ama onları en çok şaşırtan, güneşin tam yuvarlak olmamasıydı. Parmaklarının arasından ve kendi antiradyasyon paketlerini bağlamak için kullandıkları yarısaydam kırmızı kâğıtların arkasından Güneş'i incelediler.

"Kendi ekseni etrafındaki devir hızından dolayı yassı gö-

rünüyor, öyle değil mi?" diye sordu Kimyager Kaptan'a.

"Evet, yassılık uçuş sırasında daha belirgindi. Hatırlamıyor musun?"

"O zaman dikkat etmemiştim..."

Güneş'e arkalarını döndüler ve gemilerine baktılar. İçine gömüldüğü alçak tepeden dışarıya doğru meyilli bir çıkıntı oluşturan beyaz, silindirik gövde dev bir topa benziyordu. Gölgede kalan tarafı sütbeyaz ve Güneşin vurduğu tarafı gümüşi parlayan dış yüzeyi zarar görmemişe benziyordu. Mühendis geminin toprağa girdiği kısma yaklaştı, gövdeyi bir kuşak gibi saran toprak kabartısının kenarına çıktı ve elini madeni kaplamanın üzerinde gezdirdi.

"Şu seramit hiç de fena değilmiş," dedi arkasını dönmeden. "Borulara bir bakabilseydim..." Başını kaldırdı ve açıklığın üzerinde havaya yükselip kalmış çıkıntılara umutla baktı.

"Onu daha sonra yapacağız," dedi Fizikçi. "Şu araştırma işini halledelim önce."

Kaptan tepeye ulaşmıştı. Diğerleri de aceleyle ona yetiştiler. Kahverengimsi sarı, pürüzsüz alanın her yanı günlük Güneşlikti ve her yöne doğru değişmeksizin uzanıyordu. Bir gün önce gözledikleri, uzakta yükselen siluetlerin parlak günışığı altında, ağaç olmadığı anlaşılıyordu. Tepede Dünya'daki kadar mavi olan gökyüzü, ufukta yeşilimsi bir renge bürünmüştü. Kuzeyde belli belirsiz sirrus bulutları yavaş yavaş kayıyordu. Kaptan bileğine bağlı küçük pusuladan yönleri kontrol etti. Doktor eğilip ayağıyla toprağı eşelemeye başladı.

"Burada neden hiçbir şey yetişmemiş?" diye sordu şaşkınlıkla.

Bu söz üzerine hepsi duraksadı. Gerçekten de alan gözlerinin görebildiği en son noktaya kadar çırılçıplaktı.

"Giderek artan step iklimi koşullarının etkisi altında kal-

mış bir bölge gibi görünüyor," dedi Kimyager tereddütle. "İlerde, batıya doğru uzanan şu arazi yamalarını görüyor musunuz? Oraya doğru renk sarıya kaçıyor. Bu, çöl olmalı. Rüzgâr kumu buraya üflüyor; çünkü bu tepe killi."

"Emin olduğumuz tek şey de bu zaten," dedi Doktor.

"Keşifte izleyeceğimiz yollar için iyi bir plan yapmamız gerek," diye söze başladı Kaptan. "Yanımızdaki yiyecek bize ancak iki gün yeter."

"Yalnız bu olsa iyi; suyumuz da fazla değil," dedi Sibernetikçi.

"Buradaki suyu bulana dek elimizdekini bölüşeceğiz. Oksijenin olduğu bir yerde su da vardır. Şu aşamalarla ilerlememizi öneriyorum: İlk olarak düz bir çizgi halinde gidelim, elbette, güvenli ve acelesiz geri dönebileceğimiz bir noktaya kadar."

"Bu, hangi yön olursa olsun, en fazla on beş mil eder," dedi Fizikçi.

"Kabul edilmiştir. Şimdi tek soru, ne tür bir araştırma yapacağımız."

"Durun bir dakika," dedi Mühendis. Az ötede, diğerlerinden ayrı duruyordu ve kafası bir şeye takılmış gibiydi. "Sizce bu çılgınlık değil mi?" dedi. "Bilinmeyen bir gezegenin ortasına düştük, dışarı çıkmayı zar zor başarabildik ve en önemli işi yapmak yerine, yani geminin dışarı çıkarılması için onarılabilecek her ne varsa bütün enerjimizi bunda toplamak yerine, biz, araştırma yapmaya kalkıyoruz. Hem de silahımız ya da savunma adına kullanabileceğimiz bir malzememiz ve en önemlisi de burada ne bulacağımıza dair en ufak bir fikrimiz olmadan."

Kaptan sessizce onu dinlerken diğerlerine bakıyordu. Hepsi tıraşsızdı ve üç günlük rezillikleri onlara vahşi bir görünüm vermeye başlamıştı. Mühendis'in sözlerinin, hepsini düşündürdüğü açıktı, ama Kaptan'ın ne söyleyeceğini

bekler gibi, hiçbiri konuşmadı.

"Altı adam bir uzay gemisini kazma kürekle yerin altından çıkaramaz Henry," dedi Kaptan, sözcükleri dikkatle tartarak. "Bunu çok iyi biliyorsun. Henüz durum tam olarak belli değilken en küçük bir ünitenin onarımının bile ne kadar süreceğini kestiremeyiz. Bu gezegende yaşayanlar var. Ama bu konuda hiçbir şey bilmiyoruz. Çarpmadan önce etrafında dolaşmadık bile. Karanlıkta kalan tarafından yaklaşıp, hata sonucu, kuyruğa düştük. Düştüğümüzde karanlık-aydınlık sınırına ulaşmıştık. Bu arada ben son ekranın yanında yatıyordum. Ve... gördüğüm, ya da en azından gördüğümü sandığım şey... bir şehre benziyordu."

"Bunu bize neden söylemedin?" diye sordu Mühendis yavaşça.

"Evet, neden?" diye tekrarladı Fizikçi.

"Çünkü emin değildim. Hangi yöne bakmamız gerektiğini bile bilmiyordum. Gemi fırıldak gibi dönüyordu. Şimdi bir şansımız var, evet, küçük de olsa var; yardım alabiliriz. Durumumuzun ne kadar ümitsiz olduğunu hepiniz biliyorsunuz. Suya ihtiyacımız var. Suyun büyük kısmı döküldü ve kirlendi. Bu durumda, sanırım bazı riskleri göze almamızda pek sakınca yok."

"Katılıyorum," dedi Doktor.

"Ben de öyle," dedi Fizikçi.

Sibernetikçi birkaç adım uzaklaştı ve yüzünü güneye döndü. Diğerlerinin söylediklerini duymak istemiyor gibiydi. Kimyager başını sallıyordu. Mühendis tepenin eteğine indi, çantasını alıp sırtına geçirdi ve sordu:

"Ne tarafa?"

"Kuzeye," dedi Kaptan. Mühendis yürümeye başlayınca diğerleri de ona katıldı. Birkaç dakika sonra geriye dönüp baktıklarında tepe zar zor seçiliyordu, yalnızca geminin gökyüzüne yükselen gövdesi belirgindi.

Sıcaktı. Yürüdükçe gölgeleri kısalıyordu. Botları kuma saplanıyordu ve sessizlikte duyulan sadece adımlarıyla soluklarıydı. Alacakaranlıkta ağaca benzettikleri ince şekillerden birine yaklaşırken yavaşladılar. Sarı-kahverengi topraktan yükselen, dikey bir gövdeydi bu. Bir fil derisi griliğinde, soluk metalik bir parlaklıktaydı. Alt kısmı bir insan kolundan daha kalın olmamakla birlikte, yukarı çıktıkça genişliyor ve iki metre kadar yüksekteki tepe noktasında yassı bir çanak şeklini alıyordu. Ama kaliksin en tepede açık olup olmadığını aşağıdan görmek mümkün değildi. Tamamen hareketsizdi. Adamlar bu acayip gövdenin altı metre kadar gerisinde durdular ama Mühendis yaklaşmaya devam etti ve dokunmak üzere elini kaldırıyordu ki Doktor, "Dur!" diye bağırdı.

"Şuraya bakın!"

Başlarını kaldırdılar. Az önce otuz, kırk metre ötelerinde etraflarını çevreleyen üç dört tane benzer, uzun, ince gövdenin şimdi bir tanesi bile yoktu.

"Hepsi yok oldu!" diye haykırdı Sibernetikçi.

Gözlerini zorladılar ama kaliksler gerçekten yok olmuştu. Güneş giderek güçleniyordu; sıcak, dayanılması zor bir hal almıştı. Yürümeye devam ettiler.

Bir saat sonra, kervan gibi, ince bir sıra halinde yayılmışlardı. En önde, sırt çantasını şimdi kolunun altına almış, Doktor yürüyordu, onun arkasında Kaptan vardı, Kimyager sıranın en sonunda geliyordu. Hepsi tulumlarının önünü açmış, kollarını sıvamıştı. Tere batıp çıkmış gibiydiler, ağızları kurumuştu. Açıklığın ortasında ayaklarını adeta sürüyerek ilerliyorlardı. Ufukta yatay bir şerit görünür gibi oldu. Doktor durdu ve Kaptan'ı bekledi.

"Ne kadar yürüdük sence?"

Kaptan Güneş'e ve geminin yönüne doğru dönüp baktı. Artık görünmüyordu.

"Gezegenin yarıçapı Dünya'nınkinden küçük," dedi, bir

mendille yüzünü kurularken. "Beş mil kadar oldu sanırım."

Doktor şişmiş göz kapaklarını kısarak baktı. Kumaş kepi siyah saçlarını örtüyordu. Arada bir matarasındaki suyla onu ıslatıp tekrar giyiyordu.

"Bu delilik, biliyorsun," dedi. Her ikisi de, kısa bir süre önce geminin gökyüzüne uzandığı, ama şimdi silik, eğik bir çizgi gibi göründüğü, ufuktaki noktaya bakıyorlardı. Artık orada tek görebildikleri, kalikslerin solgun gri, ince siluetleriydi; arkalarında yeniden ortaya çıkmışlardı. Diğerleri onlara yetiştiler. Kimyager kendi çadırını yere serip üstüne oturdu.

"Çok garip, uygarlığın hiçbir izi yok burada," dedi Sibernetikçi, ceplerini karıştırırken. Buruşuk bir kâğıda sarılmış vitamin haplarını bulup herkese birer tane verdi.

"Dünya'nın hiçbir yerinde böylesine ıssız bir yer yoktur," diye doğruladı Mühendis. "Yol yok, hava taşıtına benzer bir şey de görünmüyor."

"Ne? Yoksa sen Dünya uygarlığının bir kopyasını bulmayı mı umuyordun burada?" dedi Fizikçi, kulaklarına inanamıyormuş gibi.

"Sistem değişmez," diye başladı Doktor. "Bu nedenle, Aden'deki uygarlık Dünya'dakinden eski olabilir ve bu durumda da..."

"Antropoidlerin bir uygarlığı olabilir," diye tamamladı Sibernetikçi.

"Hadi, kıpırdayalım," dedi Kaptan. "Yarım saate kadar şuna ulaşmış olmalıyız." Ve ufuktaki ince, mor bir çizgiyi işaret etti.

"Nedir o?"

"Bilmiyorum. Su, belki de."

"Şu anda bana bir gölge de yeter," dedi Mühendis hırıltılı bir sesle. Bir yudum suyla boğazını ve ağzını çalkaladı.

Kayış gıcırtıları arasında çantalarını yüklendiler ve grup

yeniden yayılarak eski halini aldı. Bir düzineden fazla kaliksi ve sarmaşıkların, sürüngen asmaların sardığı birçok büyük bitkiyi geçtiler. Bunların hiçbiri yüzelli, ikiyüz metreden daha yakın değildi ama hiç kimsenin yürüyüş sırasından sapmaya niyeti yoktu.

Peyzaj değiştiğinde Güneş doruktaydı. Kum miktarı buralarda daha azdı. Güneşten kavrulmuş kırmızı toprak uzun, alçak sırtlar veriyordu ve bazı yerleri gri yosun kümeleriyle kaplanmıştı. Adamlar botlarıyla yosunları dürtüklediklerinde yanmış kâğıt gibi ufalandı. Uzaktan gördükleri mor çizgi birbirinden ayrı, bodur form gruplarından oluşmuştu ve rengi şimdi daha belirgindi: Üzerine uçuk mavi serpiştirilmiş bir yeşil. Bir kuzey rüzgârı zayıf, hoş bir koku getirdi burunlarına; tedbirli bir merakla, hafifçe içlerine çektiler. Birbirine dolaşmış şekillerden oluşan eğik bir duvara geldiklerinde, öndekiler, arkadakilerin yetişmesi için yavaşladı ve bütün grup biçimsiz formlardan oluşan hareketsiz bir yığının önünde durdu.

Otuz metre uzaklıktan formlar hâlâ bir çalılık ya da kuş yuvalarıyla dolu, mavimsi bir ağaçlık gibi görünüyordu; ama, bu benzetme gerçekten bir şeyler bir şeyleri andırdığından değil, gözün, yabancılığın ortasında tanıdık bir şey bulma çabasındandı.

"Şunlar örümcek mi?" diye sordu Fizikçi tereddütle; hepsi, kalın kıllarla kaplı küçük, ince gövdeleri ve altlarına kıvırdıkları anormal uzunluktaki bacaklarıyla hareketsiz duran örümcekleri gördüler.

"Bunlar bitki!" dedi Doktor, heyecanla. Bu uzun, gri-yeşil nesnelerden birine yaklaştı. Kalın, kıllarla kaplı yumruları kolaylıkla bir eklembacaklının mafsalları gibi algılanabilecek bu "bacaklar," gerçekte saptı. Bunlar birbirine yakınsak, altı, yedi veya sekizli gruplar halinde yaylar çizerek yosunlu topraktan çıkıyor ve oluşturdukları "vücut," Gü-

neşte parıldayan ince liflerle sarılı, yassı bir örümceksinin karnına benziyordu. Bitki örümcekler birbirlerine oldukça yakın sarılmışlardı ama aralarından geçmek yine de mümkündü. Sapların bazı yerlerinden, uçlarında kapalı tomurcuklarla son bulan daha parlak dallar çıkıyordu ve bunlar aşağı yukarı Dünya'daki yaprakların rengindeydi. Doktor yerden altı metre kadar yüksekte asılı duran bu "karın"lardan birine bir çakıltaşı fırlattı; hiçbir şey olmadığını görünce saplardan birini inceledi ve sonunda bıçağıyla bir çentik attı. Parlak-sarı bir öz küçük damlacıklar halinde aktı, köpürmeye başladı ve önce turuncu, sonra kırmızı bir renk aldı. Ardından birkaç saniye içinde pıhtılaşarak, başta hoşlarına giden, ama sonra midelerini bulandıran, keskin kokulu bir reçineye dönüştü. Bu garip çalılığın altı, açıklıktan daha serindi.

Bitkikarınlar gölge veriyordu ve sıklıklara doğru ilerledikçe gölge artıyordu. Saplara ve özellikle de taze filizlerin ucundaki beyazımsı tomurcuklara dokunmamaya dikkat ediyorlardı; bunlar insanda anlatılmaz bir tiksinti uyandırıyordu çünkü.

Yer yumuşak, süngersiydi ve soluk almayı güçleştiren bir buğu yayıyordu ortalığa. Adamların yüzlerinden, ellerinden bitkikarınların kısalı uzunlu gölgeleri geçiyordu. Bazıları incecikti, turuncu başakları vardı; çürümüş ve solmuş olanlardan uzun, gevşemiş lifler sarkıyordu. Rüzgâr estiğinde bütün ağaçlık tüyleri diken diken eden, sevimsiz, yankılı bir hışırtı çıkardı; Dünya'daki bir ormanın rüzgârda çıkardığı alışılmış sesten çok, zımpara kâğıdından çıkan sese benziyordu bu. Zaman zaman, ayrı duran bitkiler de birbirine sarılmış dallarıyla yollarını tıkıyordu ve bunların etrafından dolaşmak zorunda kalıyorlardı. Bu yüzden burada, açık alanda Güneş altındaki yürüyüşlerinden bile daha yavaş ilerleyebiliyorlardı. Bir süre sonra, dikenli bitkikarınlara

bakmaktan ve bunların içindeki, kuş yuvalarına benzeyen örgüleri, kozaları görmeye çalışmaktan vazgeçtiler.

Sıranın başında yürüyen Doktor birden suratının hizasında sallanan kalın, siyah bir kılı farketti; parlak bir lifti bu, boyalı bir tele benziyordu. Onu kenara itmek üzereyken bu yeni şeyin ne olduğuna bakacak oldu ve gözlerini kaldırdığında donup kaldı.

"Koza"lardan birinin altında birleşen sapların arasından sarkan inci renginde, soğanımsı bir şey, kendisine bakıyordu. Doktor bu ucubenin gözlerinin nerede olduğunu kestiremediği halde bakışlarını üzerinde hissetti. Ortada ne kafa, ne de bir organ vardı; yalnızca kabarcıklarla dolu şişkin, pırıltılı bir deri ve iki metre uzunluğundaki siyah kılın çıktığı koyu renkli, huni biçiminde bir yumrudan ibaretti.

"Nedir o baktığın?" diye sordu Mühendis. Doktor'un hemen arkasındaydı. Onun cevap vermediğini görünce, gözleri bakması gereken yeri buldu ve o da olduğu yerde kalakaldı.

"Bu... neresiyle bakıyor böyle?" diye fısıldadı. Görünürde göz olmadığı halde sezdiği bu obur, acayip, dik bakışlar içine işlemişti. Ve içgüdüsüyle geriledi.

"İğrenç!" dedi Kimyager. Şimdi hepsi, ucubenin altından ilk geri çekilerek mesafeyi belirleyen Doktor'un yanında ve saplar elverdiği ölçüde de uzakta duruyorlardı. Doktor tulumundan oksidize silindiri çıkardı, etrafındaki bitkilerden daha açık renkteki bu şişkin gövdeye yavaşça nişan aldı ve tetiği çekti.

Bir sonraki saniyede, tahmin edemeyecekleri kadar çok şey oldu. Önce, Doktor dışında hepsinin gözünü alan bir çakım oldu; o, tam zamanında gözlerini kapatmıştı. Saplar bükülüp çökmeye başladığında havaya ince bir buhar yükseldi. Siyah bir duman adamlara doğru puflayarak onları sardı ve ucube ağır, ıslak bir şapırtıyla yere düştü. Belki bir saniye kadar, havası boşalan, yamrı yumru, gri bir balon gibi yerde

kaldı. Siyah kıl ise hâlâ üzerinde dansediyor ve çılgın bir kamçı gibi yıldırım hızıyla titreyerek havayı yarıyordu. Sonra yok oldu ve ucubenin birbirinden ayrılmış biçimsiz parçaları süngersi yosunun üstünde salyangoz gibi sürünerek adamların ayaklarının dibinde her yöne dağılmaya başladı. Tek kelime etmelerine fırsat kalmadan, yaratığın kaçışı -ya da dağılışı- tamamlanmıştı bile: Tırtıl büyüklüğündeki son parçalar da sapların arasında toprağa oyuklar açarak gözden kayboldular. Bütün bunlar ekşi, berbat bir koku bıraktı.

"Bir tür koloni mi?" diye sordu Kimyager. Ellerini gözlerinin üstüne bastırdı; hâlâ siyah noktacıklar görüyordu.

"E pluribus unum," diye yanıtladı Doktor. "Veya e uno plures, eğer Latincem doğruysa. Tehlike sezdiği anda bölünen bir tür olmalı..."

"Rezil bir kokusu var," dedi Fizikçi. "Hadi, çıkalım buradan."

"Evet, hadi," diye onayladı Doktor. Onbeş, yirmi metre kadar gittiklerinde ise, "O kıla dokunsaydım ne olurdu, merak ediyorum," dedi.

"Bunu öğrenmek sana çok pahalıya patlayabilirdi," dedi Kimyager.

"Hiçbir şey de olmayabilirdi. Evrim birçok zararsız türe bazen çok korkunç görüntüler verebiliyor."

"Şuraya bakın, yan tarafa doğru ortalık daha bir aydınlanıyor sanki," dedi Sibernetikçi. "Hadi, bu lanet olası örümcek ormandan çıkalım!"

Bir ırmağın sesi geldi kulaklarına ve durdular. Yürümeye devam ettiklerinde ses de artıyordu ama giderek zayıfladı ve sonunda tamamen kesildi. Kaynağını bulamadılar. Orman seyrekleşiyordu, yerler ise artık yumuşaktı, hattâ balçıklaşmıştı. Yürümekte zorlanıyorlardı. Ara sıra, ayaklarının altından, ıslak çiinin çıkardığı gıcırtılara benzer sesler geliyordu, ama görünürde su yoktu.

Kendilerini, çapı otuz metre kadar, dairesel bir oyuğun kenarında buldular. İçinden, birbirine fazla yakın olmayan, sekiz bacaklı bitkiler yükseliyordu. Çok yaşlı görünüyorlardı; eğrilmiş sapları merkezdeki şişkin bölümlerini güçlükle taşıyor gibiydi. Örümceklere benziyorlardı; adamların o güne kadar görmedikleri büyüklükte, dev, cılız örümceklere. Oyuğun dibinde şuraya buraya dağılmış, toprağa yarı gömülmüş, pas renginde, iri metal parçaları vardı ve yer yer sarmaşıklarla örtülmüştü. Mühendis küçük bir yokuş bulup yavaşça aşağı kaydı. İçine girdiğinde, önceden onlara yalnızca bir oyuk gibi görünen bu deliğin, bir kratere, hattâ bir bomba kraterine daha fazla benzediğine karar verdi.

"Savaş mı olmuş dersin?" dedi Fizikçi. Sırtın tepesinden, Mühendis'in en büyük "örümceğin," dibindeki iri bir parçaya yaklaşıp, onu kıpırdatmaya çalışmasını izliyordu.

"Demir mi?" diye aşağıya bağırdı Kaptan.

"Hayır!" diye bağırarak cevap verdi Mühendis. Parçalanmış bir koniye benzer bir cismin arkasında kayboldu, sonra bir sap yığınını zorlayarak çatırtıyla arasından çıktı. Kaşları çatılmıştı. Uzanan eller yukarı çıkmasına yardım etti. Durumdan hiç de hoşnut görünmüyordu; ötekilerin soru dolu bakışlarına omuz silkti. "Ne olduğunu bilmiyorum. Sadece yıkıntılar. Erozyonun üstünden epey zaman geçmiş, çünkü yüz, hattâ belki üç yüz yaşında görünüyorlar..."

Adamlar çukuru yine askeri bir sıra ile ve bitkilerin en az olduğu yerleri hedefleyerek sessizce geçtiler. Bir bölgede ise bitkiler sona eriyordu; sanki, dar bir geçit oluşturmak için bölünmüşler ve kusursuz, dümdüz bir koridor çıkarmışlardı ortaya. Saplar burada, kesilmiş ve çiğnenmişe benziyordu, büyük böcek karınları ise diğer bitkilerin üstüne itilmişti. Bunlar da, soyulmuş ağaç kabuğu gibi kırıklarla kaplı, yassı ve kuru bitkilerdi. Adamlar bu geçidi kullanmaya karar verdiler. Ölü sapların arasından güçlükle yürümek

zorunda kaldılarsa da öncekinden daha büyük bir ilerleme kaydettiler. Geçit kuzeye doğru bir yay çiziyordu. Ölü bitkileri geçtiklerinde kendilerini korunun öbür tarafında bir açıklıkta buldular.

Belirsiz bir çizgi, ormandan çıktığı noktada patikayla buluşuyor, onun kadar düzgün olmamakla birlikte, devamını oluşturuyordu. Kıraç toprakta altı inç kadar derinlikte ve genişlikte bir tekerlek izi -ya da bir oluk- vardı ve yeşil-gri, ipeksi bir dokuyla kaplıydı. Bu ilginç "yosun," -Doktor'un deyimiydi bu- ok gibi dümdüz uzanıyor, ufkun iki ucunun arasını bir duvar gibi geçen parlak bir şeritte son buluyordu.

Bu duvarın üzerinde -*gerçekten*, bir duvardı bu- gümüşi metalle kaplı, gotik kulelere benzer, hafif ışıklı sivriltiler vardı. Adamlar hızla ilerledikçe daha fazla detay ortaya çıkıyordu. Duvarın üzerinde, her iki yöne de millerce uzanan bir yüzey vardı; dev hangarların çatıları gibi, düzgün kemerlerle yükseliyordu. Kemerlerin arasında aşağı doğru bel vermiş kısımlar görülüyordu; bunlardan çıkan grimsi bir şey berrak bir toz bulutu halinde yerde bir buğu oluşturuyordu. Oraya yaklaştıklarında ilginç, acı, ama sanki, tanımadıkları çiçeklere aitmiş gibi hoş bir koku aldılar. Ters çevrilmiş büyük asma köprülere benzeyen kemerli çatılar, ilerledikçe, yukarıya doğru devleşerek yükseliyordu. Bulutların hemen altında, iki kemerin birleştiği noktada bir şey parladı; sanki oraya Güneş ışıklarını aşağı vermek için aynalar yerleştirilmişti. Karşılarındaki gri-kahverengi duvar soldan sağa dışbükey dalgalar halinde deviniyordu; bir perdenin arkasından filler veya daha büyük hayvanlar geçiyormuş gibi bir görüntüydü bu.

Yosun örtülü dar oluk bittiğinde acı koku iyice yoğunlaşmış, dayanılması güç bir hal almıştı. Sibernetikçi, "Zehirli olabilir," dedi öksürerek. Kokuya rağmen, dalgaların ritminin etkisiyle bu "perde"ye, arada yalnızca birkaç adım kala-

cak kadar yaklaşmışlardı. Liflerden dokunmuş, kalın bir paspas gibi görünüyordu. Doktor yerden bir taş alarak duvara fırlattı. Ama taş kıpırdayan yüzeye değmeden önce, erimiş veya buharlaşmışçasına yok oldu.

"İçine mi girdi?" diye sordu Sibernetikçi tereddütle.

"İmkânsız!" dedi Kimyager. "Ulaşmadı ki..."

Doktor yerden bir avuç dolusu daha taş aldı ve hepsini hızla duvara attı; hepsi duvara birkaç inç kala yok oluyordu. Bu kez Mühendis, anahtarlığından bir anahtar çıkardı ve tam o an şişkin duruma gelmiş olan yüzeye fırlattı, ama, metale çarpmış gibi bir şıngırtının ardından o da kayboldu.

"Şimdi ne oldu?" diye sordu Sibernetikçi, Kaptan'a bakarak. Kaptan konuşmadı. Doktor sırt çantasını yere koydu, içinden çıkardığı kutuyu açıp bir parça jelatinli et kesti ve onu da "perde"ye attı. Et parçası yüzeye saplandı, bir süre orada asılı kaldı ve eriyormuş gibi yavaş yavaş kaybolmaya başladı.

"Bu bir tür filtre," dedi Doktor. Gözleri parlıyordu. "Seçici bir zar... ya da onun gibi bir şey..."

Kimyager, çantasının kayışlarından birinin tokasında "örümcek," bitkilere ait çürümüş bir filiz buldu; çalılığın arasından geçerken takılmış olmalıydı. Hiç düşünmeden, dalgalanan duvara bunu attı. Filiz sıçradı ve ayaklarının dibine düştü.

"Bir selektör..." dedi, ama, pek emin değildi.

Doktor duvarın yanına gitti. Gölgesi değecek kadar yakınındaydı. Uyutucu silahını kaldırdı ve tetiği çekti. İnce gaz, duvarda hemen bir delik açmıştı. Ortaya çıkan siyah boşluktan, aşağı ve yukarı uçuşan kıvılcımlar ve daha derinlerde de yanıp sönen, minik, pembe-beyaz ışıklardan oluşan bir kalabalık göründü. Doktor geri çekildi; acı koku burnunu ve genzini yakmış, nefesini tıkamıştı.

Delik iris gibi büzüldü. Duvardaki dalgalar ona yaklaştıkça yavaşladı, etrafında, üzerinde, altında dolandıktan sonra yine eski ritmi buldu. Delik küçüldü. Birden, içinden siyah, parmak gibi bir şey belirdi ve kenarında hızla gezdi. Delik kapanmıştı ve adamlar bir kez daha kendilerini ritmik hareketlerle yükselip alçalan yüzeyin önünde buldular.

Mühendis biraz durup düşünmelerini önerdi. Ama Doktor karşı çıktı; bunun geri adım olacağını düşünüyordu. Sonunda yollarını duvar boyunca devam etmeye karar vererek çantalarını toplayıp yürümeye başladılar. Açıklığa uzanmış bir düzineden fazla yosun oluklarını geçerek iki mil kadar gittiler. Bu olukların ne olabileceğini tartıştılar. Sulama hipqtezi, pek akla yakın bulunmayarak çürütüldü. Doktor koyu yeşil, tekerlek izi gibi oluklardan yolduğu bazı bitkileri incelemeye çalıştı. Bunlar yosun gibi görünüyorlardı ama kökçüklerinde, içleri minik, sert, siyah zerrelerle dolu, boncuk gibi yuvarlaklar vardı.

Öğleyi geçmişti. Bir şeyler yemek için durdular. Hiçbir yerde gölge yoktu, ama sol tarafta kalan bir kilometre uzaklıktaki koruluğa dönmek niyetinde de değildi hiçbiri; örümcek bitkiler son derece huzursuz ediciydi çünkü.

"Çocukken okuduğum kitaplara göre," dedi Doktor, ağzı dolu, "Ateş püskürten bir nesne şimdi bu duvarı açmalıydı ve dışarı üç kollu, tek bacaklı bir yaratık çıkmalıydı. Kolunun altında bir yıldızlararası telekomünikatörle -ya da kendisi telepatik olabilir- bize, kendisinin çok gelişmiş, karmaşık bir uygarlığın temsilcisi olduğunu ve..."

"Abuk sabuk konuşmayı bırak," dedi Kaptan. Termostan fincanına sıcak su doldurdu. "Ne yapacağımıza karar versek iyi olur."

"Bence oraya girmemiz gerekiyor," dedi Doktor ve bunu yapacakmış gibi kalktı.

"Nereye girmemiz gerekiyor?" diye sordu Fizikçi tembel tembel.

"Sen aklını kaçırdın galiba!" diye söylendi Sibernetikçi bağırır gibi.

"Kesinlikle iyiyim. Ama, tabiî, yabancıların bize yiyecek bir şeyler atmasını umarak sonsuz yürüyüşümüze devam da edebiliriz."

"Hadi, ciddi ol biraz," dedi Mühendis.

"Ben çok ciddiyim. Neden biliyor musun? Nedeni gayet basit; burama kadar geldi." Bunu söyledikten sonra arkasını döndü.

"Dur!" diye bağırdı Kaptan.

Doktor onu duymamış gibi duvara doğru yürüdü, ötekiler kalkıp arkasından koşmaya başladıklarında duvarla arasında yalnızca birkaç metre kalmıştı. Arkasındaki koşuşmayı duyunca elini uzattı ve duvara dokundu. Eli kaybolmuştu. Bir saniye öylece durduktan sonra bir adım attı ve tamamen yok oldu. Ötekiler durdu, solukları tıkanmıştı. Doktor'un hâlâ görünen sol ayak izinin bulunduğu yere diz çöktüler. Birden tepelerinde Doktor'un kafası belirdi; bir bıçakla gövdesinden ayrılmış gibiydi. Gözlerinden yaşlar geliyordu ve arka arkaya, yüksek sesle hapşırmaya başladı.

"Burası çok boğucu," dedi, "İnsanın burnunu sızlatıyor. Ama birkaç dakika dayanılabilir. Biraz gözyaşı gazına benziyor. Hadi, gelin. Canınız yanmayacak, hissetmeyeceksiniz bile."

Omzunun hizasından bir kol belirdi havada. "Seni kahrolası!" dedi Mühendis, korkuyla karışık, imrenerek. Doktor'un, sıkıca yapıştığı eli onu içeri çekti ve bir anda o da gözden kayboldu. Teker teker, dalgalanan duvardan geçtiler. Sibernetikçi sonuncuydu. Tereddüt ediyordu. En sonunda, kalbi çarparak, gözlerini kapattı ve bir adım attı.

Karanlık bir andan sonra her şey, birden aydınlandı. Kendini, bir esinti ve titreşimin olduğu geniş bir yerde, diğerlerinin yanında buldu. Bir yandan öbür yana uzanan dev bo-

yutlardaki diyagonal ve dikey borular çapraz hatlar çizerek hareket ediyordu. Kalınlıkları her yerde aynı değildi; bazen tümsek oluşturarak, bazen incelerek dönüyor, sarsılıyorlardı. Bu durmaksızın kaynaşan parlak şekiller ormanının derinliklerinden bir sırıltı geliyordu. Hızlanıyor, duruyor ve bir çağıltı onu izliyordu. Ve bu ardışıklık sürüp gidiyordu.

Acımsı havadan, hepsi birbiri ardına aksırmaya başladı, gözleri yaşarmıştı. Mendillerini yüzlerine tutarak, içeriden siyah bir şurup şelalesi gibi görünen duvardan geri çekildiler.

"Sonunda, tanıdık bir şey... Bir fabrika... evet, otomatik bir fabrika bu," dedi Mühendis, iki hapşırık arasında.

Yavaş yavaş kokuya alıştılar ve hapşırıklar dindi. Sulu gözlerini kırpıştırarak etrafa bakındılar.

Taban lastik gibi yaylıydı. On-on iki adım ötelerindeki, insan kafası büyüklüğünde parıldayan cisimlerin yukarı fışkırdığı siyah kuyuların yanına gittiler. Hareketin yüksek hızı, adamların cisimlerin şekillerini tam olarak görmelerini engelliyordu. Borulardan biri, havaya yükseldikten sonra tam kuyuya düşecekleri sırada, onları içine çekti. Ama tam olarak gözden kaybolmamışlardı, çünkü, pembemsi kızarıklıkları borunun titreyen duvarlarında camı hafifçe renklendiren bir boya gibi gözükmeye devam ediyordu. Böylece borunun içindeki bu yolculuğu izlemek mümkün oluyordu.

"Taşıyıcı bir bant," dedi Mühendis, mendilinin arkasından. "Kitle üretimi."

Adımlarını dikkatle atarak kuyuların etrafında dolaştı. Buradaki ışığın kaynağının ne olabileceğini düşünüyordu. Tavan yarısaydamdı, ama homojen, gri rengi, görünmez akımın sürüklediği bu cisimler karmaşasında dağılıyordu. Bütün bu hareket, aynı tempoyu elde etmek için hazırlanmış bir orkestrasyon gibiydi. Sıcak madde fıskiyeleri havaya yükseliyor ve aynı şey yukarıda da oluyordu; tavanın altında kırmızı kolları görebiliyorlardı.

"Son-ürünün nerede depolandığını bulmalıyız," dedi Mühendis.

Kaptan onun omzuna dokundu. "Sence ne tür bir enerji bu?"

Mühendis omuz silkti. "Hiçbir fikrim yok."

"Tamamlanan ürünün yerini bulmak bir yıl sürer; bu oda millerce uzunlukta," dedi Fizikçi.

İlginçti, ama, koridorun derinliklerine gittikçe nefes almak kolaylaşıyordu, sanki acı koku sadece duvardan geliyordu.

"Kaybolduk, öyle değil mi?" dedi Sibernetikçi. Çok huzursuz olmuştu.

Kaptan pusulasını kontrol etti.

"Hayır. Doğru yöndeyiz... Büyük olasılıkla, burada demir veya elektromanyetizma olmadığına göre..."

Etraflarındaki alan giderek açılana kadar, bir saatten fazla, bu garip fabrikanın canlı ormanında dolaştılar. Adeta donmuş bir rüzgâra benzeyen soğuk bir hava hissettiler. Boru ağı sürekli bölünerek uzuyordu. Kendilerini helezonik, koca bir huninin ağzında buldular. Yukarıdan huniye doğru kamçı gibi sarkan uzun dallar, uçlarında birer boğumla son buluyordu. Siyah ve parlak cisimler boğumlardan huniye hızla yuvarlanırken nereye gittiklerini görebilmek mümkün değildi, çünkü bu işlem beş, altı metre kadar yüksekte gerçekleşiyordu.

Huninin koyu gri duvarı genişlemeye başladı, bir şeyler içeriden itiyordu. Refleksle geri çekildiler, bu şişen balon görüntüsü çok ürperticiydi. Ardından sessizce yarıldı ve tepedeki delikten siyah cisimler dökülmeye başladı. Aynı anda, daha aşağıda geniş bir kuyudan, kenarları dışa kıvrık bir tekne ortaya çıktı ve cisimler gümbürtüyle buna yuvarlandılar. Tekne onları bir şekilde sarstıktan sonra, birkaç saniyede sığ tabanındaki bir düzgün dörtgenin içinde hareketsiz duran diğerlerinin yanına gönderdi.

"İşte son-ürün!" diye haykırdı Mühendis. Hiç düşünmeden ağıza doğru koştu, eğildi ve en yakındaki siyah cisme uzandı. Kaptan son anda onu tulumunun kayışından yakaladı ve bu, Mühendis'in tekneye başaşağı düşmesini engelleyen tek şey oldu; çünkü, bir kişinin taşıyamayacağı kadar ağır olan cismi iyice kavramıştı. Dışarı çıkarmak için Doktor ve Fizikçi'nin yardımı gerekti.

İçinde parlak, metalik kristal dizilerinin olduğu yarısaydam bölümleri, girintili çıkıntılı şişkinliklerle çevrili delikleri ve tepesinde, ışığı yansıtmayan, ender rastlanan cinste sert bir maddeden yapılmış pürüzlü çıkıntıları olan, bir insan gövdesi büyüklüğünde bir "şey"di bu. Kısacası aşırı karmaşıktı. Mühendis diz çökerek ona dokundu, değişik açılardan delikleri inceledi; hareket eden bölümleri olup olmadığını görmeye çalışıyordu.

O sırada Doktor dikkatle tekneye bakıyordu. Siyah cisimlerden geometrik bir dörtgen oluşturduktan sonra biraz yükseldi, ekseni etrafında döndü ve birden gevşedi, ama bu sadece tek yönde olmuştu. Şekil değiştirdikten sonra koca bir kaşığa benzedi. Ardından dışarı büyük bir hortum çıktı ve sıcak, acı bir koku yayarak açıldı. Ağız gürültüyle siyah cisimleri yuttuktan sonra, tepesindeki hortumun ortasından kızarmaya başlamasıyla, yeniden kapandı. Doktor, cisimlerin kızgın, turuncu bir çimento oluşturmak üzere eriyip kaynaştığını gördü. Daha sonra kızarıklık zayıfladı ve hortum karardı.

Doktor arkadaşlarını unutmuştu. İçine erimiş madde kümelerinin aktığı korkunç birer yemek borusuna benzeyen iki yüksek sütunun etrafında dolandı. Boynunu yukarı uzatarak, sulanan gözlerini arada bir silerek akkor çimentonun boru labirentinde nereye gittiğini izlemeye uğraştı. Zaman zaman gözden kayboluyordu, ama Doktor, dolambaçlı siyah kanalların derinliklerindeki kızarıklığı görünce izini

yeniden bulduğunu anlıyordu. Sonunda tanıdık gelen bir noktada durdu ve yakındaki benzerleri açık kuyuların birinden fırlatılırken, oluşumunu kısmen tamamlamış kırmızı, sıcak cisimlerin, sadece, fil gövdesi gibi, tepeden sarkan bir dizi boru tarafından yutulmak üzere bir çukura yağdığını gördü. Borulardaki yolculuk sürüyordu ve şimdi renkleri pembeydi; belli ki soğuyorlardı. Doktor yürümeye devam etti. Önüne bakmadan, gözleri arkada giderken az daha düşüyordu, boğuk bir çığlık attı.

Açık alana geri döndü. Helezonik huni daha da büyümüştü, yolculuklarından sonra tamamen soğumuş siyah cisimler hızla içine yağmaya devam ediyordu. Doktor hunini her tarafını inceledi, artık bu "dağıtım"ın hangi yönde gerçekleşeceğini biliyordu; kendini, hâlâ siyah cismi anlamaya çalışan Mühendis'in ve onun etrafında toplanmış diğerlerinin yanında buldu. Koca balon yine açılmış, bir posta daha "son ürün," fırlatıyordu. Kuyu yeniden göründü.

"Her şeyi izledim! Size anlatabilirim!" diye seslendi.

"Neredeydin? Endişelenmeye başlamıştım," dedi Kaptan. "Gerçekten bir şey bulabildin mi? Çünkü Mühendis bir sonuç çıkaramadı."

"Bu delilikten bir sonuç çıkaramamak, çıkarmaktan çok daha iyidir," diye kükredi Mühendis. Ayağa kalktı, cisme öfkeyle bir tekme attı ve ateş püsküren gözlerle Doktor'a döndü. "Büyük keşif neymiş bakalım?"

Doktor gülümsedi. "Bunlar buraya sürükleniyor," dedi, o anda yine açılmış olan hortumu göstererek, "Şimdi içerisi ısınmaya başladı, görüyor musunuz? Burada eriyip birbirleriyle kaynaşıyor ve işlemin gerçekleşeceği tepe noktasına yığınlar halinde taşınıyorlar. Sonra, henüz sıcak ve kırmızı halde, tabanın altında bir yere dökülüyorlar -orada bir başka seviye daha olmalı- ve orada başka işlemlerden geçip, daha sönük ama yine de kızarık bir halde aynı kuyudan yu-

karı çıkıyorlar. Tavana geçtikten sonra da bunun içine düşüyorlar," bu kez de eliyle huniyi gösteriyordu, "Buradan tekneye, oradan hortuma geçiş, ardından erime, oluşma, erime, oluşma şeklinde bu işlem sürüp gidiyor."

"Sen aklını mı kaçırdın?" dedi Mühendis. Alnında iri ter damlaları birikmişti.

"Bana inanmıyor musun? Git de kendin gör o halde."

Mühendis, Doktor'un dediğini bir değil, iki kere yaptı ve tabiî bu bir saatten fazla zamanını aldı. "Son ürün"lerle yeni bir dörtgen oluşturmakta olan tekneye geri döndüklerinde ortalık kararıyor, ışık griye dönüşüyordu.

Mühendis'in sinirleri bozulmuştu, yüzünün bütün kasları seğiriyordu. Ötekiler bütün bu gizeme çok şaşırmış olmalarına rağmen ondan daha az sarsılmışlardı.

"Artık gitsek iyi olur," dedi Kaptan. "Hava kararınca güçlük çıkabilir." Mühendis'i kolundan tuttu. Ötekinin önce itirazı yoktu ama sonra birden fırlayıp, arkalarında bıraktıkları siyah cisme geri dönerek, güçlükle kucağına aldı.

"Bunu da mı götüreceksin?" dedi Kaptan. "Pekâlâ, birileri ona yardım etsin."

Fizikçi, cismi kulağa benzeyen eğri büğrü şişkinliklerinden kavrayarak Mühendis'e yardım etti. Bu şekilde yürüyerek içbükey duvara ulaştılar. Doktor şuruba benzeyen parlak "şelale"nin içinden geçerek açıklığa çıktı. Ortalığı akşam serinliği sarmıştı. Keyifle, derin bir nefes alarak ciğerlerini doldurdu. Diğerleri de arkasından göründüler. Mühendis ve Fizikçi siyah cismi sırt çantalarının olduğu yere sürükleyerek yere bıraktılar.

Az sonra portatif ısıtıcı yakılmış, biraz su ısıtılmış ve et konsantresi bunun içinde çözülmüştü. Kurt gibi acıkmışlardı, sessizce yemeklerini yediler. Artık hava tamamen kararmıştı. Yıldızlar çıkıp, giderek parlaklaştığında uzaktaki korunun bulanık çalılığı da gecenin içinde kayboldu. Işık

veren tek şey ısıtıcının hafif esintide titreyen mavimsi alevleriydi. Arkalarındaki "fabrika"nın yüksek duvarı ses yapmıyordu ve karanlıkta yatay dalgaların hâlâ hareket edip etmediğini görebilmek imkânsızdı.

"Dünyadaki tropikal kuşak gibi giderek karanlıklaşıyor burası," dedi Kimyager. "Ekvatoral bölgede miyiz acaba?"

"Sanırım," dedi Kaptan. "Gerçi gezegenin ekliptiğe göre açısını bile bilmiyorum."

"Ama bunu saptayabilmemiz gerekir."

"Evet, ama veriler gemide."

Bir süre sessizce oturdular. Soğuk giderek kendini hissettiriyordu, battaniyelerine sarıldılar. Fizikçi çadırlarını şişirerek, yer seviyesinde küçük bir girişi olan gergin bir yarımküre haline getirdi. Kenarlarını tutturmak için iri taşlar aradı. Gerçi kancalar vardı ama onları yerleştirecek aletleri yoktu. Bütün bulabildiği küçük yongalardı, böylece eli boş dönerek mavi alevin etrafında oturan diğerlerine katıldı. Gözü, fabrikadan getirdikleri ağır cisme takılınca, alıp onu destek yaptı.

"En azından bir işe yaradı," dedi Doktor onu izlerken.

Mühendis oturduğu yerde eğilmiş, başını ellerinin arasına almıştı. Bu haliyle bir keder sembolü gibiydi. Hiçbir şey söylemiyordu; yemeği önüne geldiğinde bile homurdanmaktan başka bir şey yapmamıştı zaten. Sonra birdenbire ayağa kalktı ve sordu:

"Şimdi ne yapıyoruz?"

"Tabiî ki uyuyacağız." Doktor ciddi bir suratla, paketinden bir sigara çıkardı, yaktı ve gözle görülür bir keyifle içine çekti.

"Ya yarın?" diye ısrar etti Mühendis.

"Henry, çocuk gibi davranıyorsun," dedi Kaptan, bir avuç dolusu kumla tencereyi temizlerken. "Yarın günün büyük bölümünü fabrikayı araştırmaya devam etmekle geçirece-

giz. Bugün katettiğimiz yol çeyrek mil kadar olsa gerek."

"Ve farklı bir şey bulacağımızı düşünüyorsun, öyle mi?"

"Bilmiyorum. Önümüzde uzun bir sabah var. Öğleden sonra gemiye döneriz."

"Harika," diye söylendi Mühendis. Gerindi ve inledi. "Kendimi dayak yemiş gibi hissediyorum."

"Biz de senden farklı değiliz," diye onayladı Doktor, şakacı tavrıyla. Sonra hemen ekledi, "İyi düşün, gerçekten şunun hakkında bir şeyler söyleyemez misin bize?" Sigarasının ucuyla, çadırı tutan hayal meyal şekli gösterdi.

"Elbette. Bu açık değil mi? Bu, her yerde gördüğümüz cinsten bir..."

"Hadi, ciddi ol biraz. Şuna baksana, bir sürü ayrıntısı var. Ama bu benim alanım değil."

"Öyle mi? Peki, sana benim alanım olduğunu düşündüren nedir?" diye patladı Mühendis. "Bu bir delinin işi," fabrikayı işaret etti. "Ya da delilerin. Bir deliler uygarlığı. İşte sana kahrolası Aden!" Sonra sakin bir sesle ekledi: "Buraya taşıdığımız şey bir işlemin sonucu; kompresyon, bölünme, termal işlem, cilalama. Polimerlerden, inorganik kristallerden yapılmış. Neden mi? Hiçbir fikrim yok. Bu bir birim, bir bütün değil. Ve bu saçma sistemin bir parçası olarak da bana çok anlamsız geliyor."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Kaptan. Kimyager tabakları bir tarafa koymuş, battaniyesini seriyordu. Doktor sigarasını söndürdü ve kalan yarısını dikkatle cebine koydu.

"Bunu ispat edemem. Güç hücreleri var, hiçbir şeyle bağlantısı olmayan üniteler bunlar. Kapalı bir devre gibi, ancak, acayip bir izolasyon maddesiyle donatılmış. Bu şeyin... bunun bir işlevi olamaz. Bana göründüğü kadarıyla durum bu. İnsan yıllar sonra bazı sezgilere sahip oluyor. Yanılmış olabilirim ama... hayır... her neyse, bu konuda daha fazla konuşmak istemiyorum."

benziyordu ama üzerlerindeki çeşitli ayrıntıların, başka şeylerle birleştirilmek üzere oluşturulduğu görülüyordu. Yarım yumurtanın da dışarı fırlamış pipetleri vardı ve bunların ağızlarına valf görevi yapan mercek biçimli parçalar oturtulmuştu. Cisimlerin bazılarından iki, bazılarından ise üç ya da dört pipet çıkıyordu. Pipetlerin birkaçı diğerlerinden daha kısaydı ve oluşumu henüz tamamlanmamış görünüyordu; sanki bunların işlemi yarıda kesilmişti. Merceklerin bazıları pipet deliklerini tamamen doldururken, bazıları yalnızca bir bölümünü kapatıyordu ve birçoğunda mercek ya yoktu ya da ancak bir bezelye büyüklüğündeki tepesi oluşmuştu. Yarım yumurtaların yüzeyleri pürüzsüz ve cilalıydı.

Pipetler farklı yönlere doğru uzuyordu: Yarım yumurtaların birinde, küçücük bir delikten bağlantı kurup birleşmiş ve mercekleri sekiz rakamının şeklini almış iki pipet buldular. Doktor bunlara "Siyam'lı İkizler," dedi. Bazı küçük pipetlerin ağızları ise kapalıydı.

Mühendis tekneden avlanan yeni partinin arasından güçlükle ilerliyordu. Kaptan, "Buna ne diyorsun?" diye sordu, onun arkasında çömelerek.

"Şimdilik hiçbir şey, artık gidelim," diye cevap verdi Mühendis ayağa kalkarken. Ama moralinin düzeldiği açıkça belli oluyordu.

Şimdi holün, devirdeki işlem basamağına göre bölümlere ayrıldığını görüyorlardı. Koca yemek borularından oluşmuş bir ormana benzeyen üretim mekanizmaları her yerde aynıydı. Bir öncekinin tekrarı bir dizi hareketi izleyerek yarım mil kadar yürüdükten sonra geldikleri bir bölümde boruların, içlerinde hiçbir şey taşımadığını gördüler; kuyuların dibi boştu, yutulan ya da eriyen hiçbir şey yoktu ortada. Önce, ürünün gözle görülemeyecek kadar şeffaf olduğunu düşündüler. Mühendis akışın olduğu bir bölmeye doğru eğile-

rek, düşen maddeleri yakalamak için elini uzattı, ama gerçekten hiçbir şey yoktu.

"Bu çok anlamsız," dedi Kimyager.

Ama, her nasılsa, Mühendis fazla şaşırmışa benzemiyordu. "İlginç," dedi sadece ve yürüdüler.

Gürültünün giderek arttığı bir alana yaklaşıyorlardı. Monoton, ama sağır edici bir gümlemeydi bu; milyonlarca ıslak, ağır deri parçası, gevşek, koca bir davulun üstüne atılıyordu sanki. Sonra ses farklılaştı.

Tavandan aşağı sarkan düzinelerce çomak biçimli, titreyen istalaktitten, siyah cisimler dolu gibi yağıyor, arada bir, keseye benzeyen şişkin, gri zarları yüzünden sağa sola sapıyorlardı. Havadayken süratli kollar tarafından kapılıyor ve tabanda düzgün diziler halinde, yanyana, kusursuzca yerleştirilerek dörtgenleri oluşturuyorlardı. Arada sırada, bir balinanın başı büyüklüğünde bir şey çıkıp uzun bir uğultuyla bu "son ürün," dizilerini bir seferde yutuyordu.

"İşte depo," diye açıkladı Mühendis, "Yukarıdan buraya ulaşıyorlar -bu bir taşıyıcı- biriktiriliyorlar ve çevrim için geri gönderiliyorlar."

"Geri gönderildiklerini nereden biliyorsun?" diye sordu Fizikçi.

"Çünkü depo dolu."

Hiçbiri anlamamıştı ama bir şey söylemeden yollarına devam ettiler.

Kaptan gitme emrini verdiğinde saat neredeyse dört olmuştu. O sırada, iki bölüme ayrılmış bir ünitedeydiler. İlki, kulplarla donatılmış pütürlü diskler üretiyor, ikincisi ise bu kulpları kesip, yerlerine, oval halkalar takıyordu. Diskler, üzerlerine kulak biçimli kulpları tekrar monte edilmek üzere tabanın altından geçip pürüzsüz bir şekilde "Doktor'un deyimiyle tıraşlı ve temiz- geri dönüyorlardı.

Açıklığa çıktıklarında Güneş hâlâ tepede ve sıcaktı. Çadı-

rı ve çantalarını bıraktıkları yere doğru yürürlerken Mühendis, "Parçalar yavaş yavaş bir bütün oluşturmaya başladı," dedi.

"Gerçekten mi?" dedi Kimyager, alay eder gibi.

Kaptan, Doktor'a döndü, "Sen buna ne diyorsun?" diye sordu.

"Bir ceset," dedi Doktor.

"Ne demek, bir ceset?" dedi Kimyager.

"Canlı bir ceset," diye ekledi Doktor. Sessizlik içinde biraz yürüdüler.

"Birileri bunun ne demek olduğunu açıklar mı acaba?" dedi Kimyager. Kızmaya başlamıştı.

"Çeşitli bölümlerin üretimi için düzenlenmiş bir sistem ve artık denetlenmediği için, zamanla tamamen kullanım dışı kalmış," diye açıkladı Mühendis sonunda.

"Ne kadar oluyor dersin?"

"İşte onu bilemiyorum."

"Kaba bir tahminle... birkaç on yıl," dedi Sibernetikçi.

"Belki daha da fazla. İki yüz yıl önce bırakıldığını duysam, şaşmam."

"Ya da bin yıl," dedi Kaptan.

"Merkezi yönetim sistemlerinin tümü, belli bir katsayı hızında bozuluyor ve..." diye başlayan Sibernetikçi'nin sözünü Mühendis kesti:

"Sistemleri bizimkilerden farklı çalışıyor olabilir, hattâ elektronik bile olmayabilir. Şahsen ben, elektronik olmadığı kanısındayım. Elementler metal değil, yarı sıvı."

"Bunu boşver," dedi Doktor. "Sence şansımız nedir? Ben zayıf olduğunu düşünüyorum."

"Gezegendeki canlılardan mı söz ediyorsun?" diye sordu Kimyager.

"Evet. Söylemek istediğim kesinlikle bu."

III

GEMİLERİNİN bulunduğu tepeye ulaştıklarında gece ilerlemişti. Daha hızlı yürüyebilmek ve tabiî, bu arada, korunun herhangi bir sakiniyle karşılaşmamak için, bitkilerin, aradan koca bir saban geçmiş gibi ayrılıp aşağı yukarı yirmi metre genişliğinde bir açıklık oluşturduğu yolu kullandılar. Burada kadifemsi bir liken ve yosun tabakasından başka şey yoktu.

Yorgun ve açtılar. Ellerindeki tek fenerle, çadırlarını geminin yanına kurmaya karar verdiler. Fizikçi çok susadığından gemiye indi; dönüş sırasında su stokları tükenmişti. Gideli epey olmuştu. Ötekiler onun tünelden gelen bağırışlarını duyduklarında çadırı şişiriyorlardı. Koşup onu çıkardılar. Titriyordu. Konuşamayacak kadar sinirliydi.

"Ne oldu böyle? Sakin ol!" diyerek yatıştırmaya çalıştılar. Kaptan yavaşça onu omuzlarından tuttu.

Fizikçi, geminin üzerlerinde yükselen gövdesini gösterdi. "Orada bir... bir şey vardı."

"Ne vardı?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Orada bir şey olduğunu nereden biliyorsun o halde?"

"Yanlışlıkla kumanda odasına girdim. Ağzına kadar toprakla doluydu orası. Şimdi toprak yok."

"Yok mu? Nerede peki?"

"Bilmiyorum."

"Öteki odalara baktın mı?"

"Evet. Ben... önce, kumanda odasını toprakla doldurduğumuzdan emin olamadım ve ilk başta bu düşünceyi kafamdan savdım. Sonra ambara girip içme suyunu buldum ve bardak almak için senin kabinine girmeyi düşündüm", - Sibernetikçi'ye baktı- "ve orada..."

"Kahretsin! Ne vardı, söylesene?"

"Her şey sümüksü bir maddeyle kaplanmıştı."

"Sümüksü mü?"

"Yapışkan, şeffaf bir madde. Botlarımda biraz kalmış olmalı!"

"Ama bu, tanklardan sızan bir madde olabilir, kimyasal reaksiyon yani... Laboratuvardaki aletlerin yarısı parçalandı, biliyorsun."

"Saçmalama! Şu botlarıma bir baksana!"

Doktor'un feneri, botlarının üstünde gezindi. Parıldayan kısımları poliüretanla kaplanmış gibi duruyordu.

"Ama bu, bir ziyaretçimiz olduğu anlamına gelmez," dedi Kimyager. Bunu söylerken sesi hiç de ikna edici değildi.

"Başta botlarına yapışmadı," diye devam etti Fizikçi. "Bir fincan alıp ambara geri döndüm. Tabanlarının saplandığını hissediyordum ama önemsemedim. Suyu içtim ve dönerken aklıma birden yolumun üzerindeki kütüphaneyi kontrol etmek geldi. Neden, bilmiyorum, ama huzursuz olmuştum. Kapıyı açtım ve... ne toprak vardı, ne de izi! Oysa oraya kendi ellerimle yığmıştım. Ve sonra kumanda odasındaki toprağın da yok olduğunu anladım."

"Ya sonra?" diye sordu Kaptan.

"Buraya koştum."

Fener, hâlâ soluk soluğa olan Fizikçi'nin ve etrafında toplanmış adamların bulunduğu bölgeyi aydınlatıyordu.

"İçeri mi giriyoruz... ya da... ne yapıyoruz?" diye sordu Kimyager. Bu arada, buna hiç de gönlü olmadığı açıktı.

"Şu botlarına tekrar bakayım," dedi Kaptan.

Kafasını az daha, aynı anda eğilen Doktor'unkine çarpıyordu. Birbirlerine baktılar. İkisi de hiçbir şey söylemedi.

"Bir şeyler yapmalıyız," dedi Sibernetikçi, umutsuzca. Kaptan hâlâ dikkatle botların derisine yapışmış parlak tabakayı inceliyordu.

"Bütün bu olanlar, buraya ait hayvan örtüsünden bir örneğin gemiye girdiğini ve ilgisini çekecek bir şey bulamayınca da gittiğini gösteriyor," dedi sonunda.

"Bir tür solucan belki de, bir ya da hattâ iki köpekbalığı büyüklüğünde," diye zırvaladı Sibernetikçi. "Ya toprağa ne oldu?"

"Evet, bu çok garip..."

Doktor yürümeye başladı ve uzaklaştı. Fenerinin ışığı, yeri süpürdükten sonra karanlığa doğru yükseldi.

Birdenbire bağırdı, "Burada. Onu buldum!"

Hepsi ona doğru koştu. Üzeri, yer yer, parıldayan bir zarla örtülü on metre uzunluğunda bir karığın yanında duruyordu.

"Sanki gerçekten bir solucanmış gibi duruyor," dedi Fizikçi, alçak sesle.

"Bu durumda geceyi gemide geçirmek zorundayız," kararını verdi Kaptan.

"Ama girişi kapatabilmek için, önce geminin her köşesini aramamız gerekecek."

"Bu bütün gece sürer!" diye inledi Kimyager.

"Ama mecburuz."

Çadırı dışarıda ve ortaya çıkabilecek bir şeylerin insafına bırakarak tünele girdiler.

Gemiyi her köşesine, her çatlağına kadar aradılar. Fizikçi kontrol odasındaki kırık panelin parçalarının yerinden oynatılıp oynatılmadığını düşündü, ama emin değildi. Sonra Mühendis, tüneli kazarken kullandıkları aletlerin en son bıraktıkları gibi durup durmadığını merak etti.

"Bakın," dedi Doktor, sabırsızca, "Şimdi dedektifçilik oynamaya başlayamayız; saat neredeyse iki!"

Kuşetlerinden ayırdıkları şiltelerine uzandıklarında saat üçtü ve Mühendis motor odasındaki iki düzeyi kontrol edip, bir de, oraya çelik bölmelerden açılan kapıları kilitlemeye kalkışmaktan vazgeçmiş olmasaydı, sabahı edeceklerdi. İçerisi havasızdı ve ortalığa pis bir koku sinmişti, ama, yorgunluktan dökülüyorlardı; botlarını ve tulumlarını çıkarıp ışığı söndürür söndürmez derin bir uykuya daldılar.

Doktor karanlıkta uyandı. Saatini gözlerine doğru kaldırıp baktı ve bir an için aklı karıştı, çünkü saat karanlığa uymuyordu. Sonra, yerin altında ve gemide olduğunu hatırladı. Yeşil kadran sekizi gösteriyordu. Öyleyse neden bu kadar erken kalkmıştı? Kendi kendine söylendi, tam arkasını dönüp uyumak üzereydi ki, donup kaldı.

Geminin derinliklerinde bir şeyler oluyordu. İşitmekten çok, hissediyordu bunu. Taban sarsıldı. Uzaktan, zar zor duyulabilen bir patırtı geliyordu. Kalkıp dimdik oturdu. Kalbi çarpıyordu.

"Geri döndü!" diye düşündü. Fizikçi'nin, yapışkan izini keşfettiği yaratığı gözlerinin önüne getirmeye çalışıyordu. "Giriş kapağına yükleniyor."

Gemi ansızın sarsıldı; sanki dışarıdan dev bir el onu itip toprağın daha da derinliklerine sokmaya çalışıyordu. Müretebattan biri uykusunda inledi. Birden Doktor tüylerinin diken diken olduğunu hissetti: Gemi on altı bin tondu! Taban hızlı, düzensiz bir ritmle titremeye başladı. Sonradan anladı. Hareket ünitelerinden biriydi! Birileri onu çalıştırmıştı!

"Herkes kalksın!" diye bağırarak el yordamıyla feneri aramaya başladı.

Mürettebat yataklardan zıpladı ve Doktor feneri en sonunda bulup yakana kadar hepsi bağıra çağıra birbirine çarpıp tökezledi. Birkaç kelimede, olanları öğrendiler.

Mühendis, hâlâ uyku sersemi, sesi dinledi. Gemi sarsılmaya başladı ve giderek artan bir inilti havayı doldurdu. "Lombar ağızlarındaki hava kompresörleri!" diye bağırdı.

Tulumunun fermuarını çekmekte olan Kaptan bir şey söylemedi. Diğerleri de hızla giyindiler. Ama Mühendis, Doktor'un elinden feneri kaptığı gibi, fanila ve şortla koridora fırladı.

"Ne yapacaksın?"

Aceleyle, kumanda odasına doğru koşan Mühendis'in arkasından gittiler. Taban artan bir hızla ve şiddetle sarsılmaya başlamıştı. "Şimdi pervane kanatlarını koparacak!" dedi Mühendis, davetsiz misafirin temize havale ettiği odaya dalarken. Ana terminallerden birine koştu ve şalteri çevirdi.

Köşede bir ışık yandı. Mühendis ve Kaptan, birlikte kasadan jektörü alıp kabından çıkardılar, ellerinden geldiğince çabuk, terminalle birleştirdiler. Kadranlar kırıktı, ama silindirin üzerindeki tüp parlak maviyi gösterdi. Akım vardı; jektör şarj oluyordu!

Yerin sarsıntısı raflardaki metal aletleri tıngırdatıyordu. Bu arada cam bir nesne yere düşüp kırıldı. Sonra aniden sarsıntı kesildi ve ışık söndü.

"Şarj oldu mu?" diye sordu Fizikçi.

"Olsa olsa iki devir yapmıştır. Bu kadarına sahip olduğumuz için şanslıyız," dedi Mühendis. Jektörü terminallerden ayırdı, alüminyum çıkışını yere doğru tutarak kulpu kavradı ve koridora çıkarak motor odasına yöneldi. Yarı yoldaki kütüphaneye henüz gelmişlerdi ki, şiddetli bir gıcırtı duydular. Gemi, çırpınıyor gibi iki üç silkelenmeyle yeniden

sallandı. Motor odasında, bir şey kulak tırmalayıcı bir gürültü çıkarıyordu. Hemen ardından bir sessizlik başladı.

Mühendis ve Kaptan, birlikte zırhlı kapıya ulaştılar. Kaptan göz deliğinin kapağına doğru süzülüp içeri baktı.

"Feneri verin," dedi.

Doktor hemen feneri eline koydu ama, dar deliğe feneri tutup aynı zamanda içeriyi görmek oldukça zordu. Mühendis, bir başka deliği açarak gözünü yerleştirdi ve birden soluğu boğazında tıkandı.

"Orada yatıyor," diyebildi, uzun bir aradan sonra.

"Ne?"

"Ziyaretçimiz. Buraya biraz ışık tutun, biraz aşağıya, tamam! Kıpırdamıyor." Biraz sessizlikten sonra devam etti: "Bu şey bir fil kadar büyük."

"Manifold serilerine değmiş mi?" diye sordu, hiçbir şey göremeyen Kaptan.

"Hayır, ama güç hatlarına abanmış gibi görünüyor. Altından çıkan uçları görebiliyorum."

"Neyin uçlarını?" diye sordu arkalarındaki Fizikçi. Giderek sabırsızlanıyordu.

"Yüksek gerilim kabloları. Hâlâ kıpırdamıyor. Kapıyı açacak mıyız?"

"Bunu yapmamız gerek," dedi Doktor ve yanındaki ana sürgüyü itti.

"Belki ölü numarası yapıyordur," diye düşüncesini belirtti arkadan birisi.

Öteki sürgüler yataklarında yavaşça kaydılar ve kapı açıldı. Kimse eşiği geçmedi. Fizikçi ve Sibernetikçi öndekilerin omuzlarının üzerinden başlarını uzatmışlardı. İçeride, yandan zorlanan bölme duvarlarının arasında sıkışmış, çıplak, hörgüçlü, parlak bir kütle, kırık ekran parçalarının üstünde yatıyordu. Arada sırada yüzeyinden bir ürperme geçiyordu.

"Yaşıyor," diye fısıldadı Fizikçi.

Sanki at kılı yanıyormuş gibi keskin, çok iğrenç bir koku doldurmuştu odayı ve mavimsi bir duman fenerin ışığında döne döne yükseliyordu.

"Sadece tedbir olarak," dedikten sonra, Mühendis, jektörü biraz kaldırıp ana gövdeyi kalçasına dayadı ve biçimsiz kütleyi hedef aldı. Ve bir ıslık sesiyle, atış, hörgücünün tam altında dik bir yay çizen hurda yığınına çarptı. Dev beden kasılıp sertleşti, şişti ve yassılaşacakmış gibi, biraz çöktü. Bölme duvarları titredi ve ağırlığın altında her iki yandan eğrildi.

"Tamamdır," dedi Mühendis, çelik eşiği geçerken.

İçeri girdiler. Yaratığın bacaklarını ve başını bulmaya çalıştılar. Transformatörün kopuk bir parçasının üzerinde hareketsiz yatan biçimsiz kütle tek tarafındaki hörgücüyle, pelte ile dolu koskoca bir çuvala benziyordu. Doktor ölü vücuda dokunarak elini burnuna götürdü.

Parmak uçlarında parıldayan beyaz, zam gibi maddeyi diğerlerine doğru uzatarak, "Şunu koklayın," dedi. İlk, Kimyager kokladı. Şaşkınlıkla bağırıvermişti.

"Tanıdın mı?" diye sordu Doktor.

Hepsi zamkı kokladı ve "fabrikayı" dolduran acı kokuyu tanıdılar.

Doktor köşelerden birinde, kaldıraç olarak kullanabileceği bir sırık buldu, bir ucunu yaratığın altına doğru kaydırıp, biraz çevirmeye uğraştı. Ama, bunun yerine, sırık neredeyse yarıya kadar ete gömüldü.

"Durun bir dakika," dedi Mühendis. "Böyle bir hayvan... üniteyi nasıl çalıştırabilir?"

Herkes dehşetle ona baktı.

"Haklısın," diye mırıldandı Fizikçi.

"Bu şeyi çevirmeniz gerek," diye üsteledi Doktor. "Hadi, hep birlikte aynı yönden çevireceğiz yalnızca. Tiksinmeyin öyle. Ee... ne duruyorsunuz?"

"Bekleyin," dedi Mühendis. Dışarı çıktı ve bir dakika sonra, tüneli kazmak için kullandıkları çelik kazıklarla döndü. Bunlar gövdenin altına sokuldu ve Doktor'un yönetiminde yukarı kaldırıldı. Sibernetikçi'nin eli, bir ara, kaygan metalden kurtulup deriye değdiğinde korkudan titredi. Sonunda, yaratık iğrenç bir şapırtıyla öbür tarafa yuvarlandı. Hepsi geri kaçmış, bağıranlar bile olmuştu.

Kendisini kanat gibi saran kalın et kıvrımlarının arasında iki kollu küçük bir vücut vardı; aşağı sarkan düğümlü parmakları yere değiyordu. Bu haliyle kütle uzun, dev bir istiridye gibiydi. Bir çocuğun başından daha büyük olmayan şey ise, ileri geri sallanırken giderek yavaşladı, durdu ve açık sarı bağ zarlarından asılı kaldı. Bütün cesaretini toplayıp ilk yaklaşan Doktor oldu. Çok eklemli kollardan birinin ucunu tuttu ve damarlı, küçük beden döndü. Ortaya çıkan; yassı, gözsüz bir yüz, açık burun delikleri ve bir insanın ağzının olabileceği yerde de, ikiye bölünmüş bir dili andıran bir çentikti.

"Aden sakinlerinden biri..." diye fısıldadı Kimyager.

Konuşamayacak kadar allak bullak olan Mühendis jeneratör şaftının üstüne oturmuş, farkında olmadan, ellerini habire tulumuna sürüyor, temizlemeye çalışıyordu.

"Bu tek bir yaratık mı, yoksa iki mi?" diye sordu Fizikçi. Doktor, ölü "adam"ın göğsüne dikkatle dokunurken, yanıbaşında onu seyrediyordu.

"Birin içinde iki, ya da ikinin içinde bir veya belki simbiyoz tarzında yaşıyorlar. Zaman zaman ayrılıyor bile olabilirler."

"O tek başına sarkan siyah saçlı korkunçluk gibi mi?" dedi Fizikçi. Doktor başını salladı ve incelemesine devam etti.

"Ama bu canavarın bacakları yok, gözleri yok, hattâ bir kafası bile yok!" dedi Mühendis ve hiç yapmadığı bir şeyi yaptı: Bir sigara yaktı.

"Bunu birazdan anlayacağız," diye cevap verdi Doktor. "Sanırım onu parçalara ayırmama bir itirazınız yoktur? Dışarı çıkarmak için zaten bunu yapmamız gerekecek. Bu arada... pek hoş bir iş olmasa da, bir asistan beni çok memnun ederdi, doğrusu. Gönüllü var mı?"

Kaptan ve Sibernetikçi bir adım öne çıktılar.

Doktor ayağa kalktı. "Güzel. Ben aletleri arayacağım, bu biraz uzun sürebilir. Şunu söylemeliyim ki, bu oyun böyle karmaşıklaşmaya devam ederse, ayakkabılarımızı cilalamamız bile bir hafta sürecek. Başladığımız hiçbir şeyi bitiremeyeceğiz gibi görünüyor."

Mühendis ve Fizikçi koridora çıktılar. Bu arada, lastik bir önlük giyip kollarını yukarı sıvamış, elinde cerrahi gereçlerle dolu nikel bir tepsiyle ilkyardım odasından dönen Kaptan, onların önünde durup kaşlarını çattı.

"Arıtıcının durumunu biliyorsunuz. Eğer sigara içmek istiyorsanız dışarı çıkın."

Böylece tünele yöneldiler. Kimyager de onlara katıldı; güvenlikte olmaları için Mühendis'in motor odasında bıraktığı jektörü de yanına almıştı.

"Bu acayip yaratık nasıl jeneratörü çalıştırmış olabilir?" dedi Mühendis. Yanaklarını ovuşturdu; sakalları uzamıştı, artık batmıyordu. Hepsi sakal bırakmıştı. Zaten bu gidişle tıraş olmayı akıl edecek halleri olmayacaktı.

"En azından jeneratör biraz akım üretti. Bu, bobinlerin sağlam olduğunu gösterir."

"Kısa devreye ne diyorsun?"

"Sigorta attı, hepsi bu. Mekanik elemanlar tamamen kırılmış durumda, ama bunu halledeceğiz. Duylara gelince; yedeklerimiz var, yalnızca arayıp bulmak gerekiyor. Teorik olarak, silindiri de onarabiliriz ama kendi alet takımı olmadan, bu, bir ömür sürer. Sanırım, ilk başta etraflı bir araştırma yapmamamın nedeni, her şeyi unufak görmekten korkmam-

dı. O zaman durumumuz ne olurdu, tahmin edersiniz."

"Reaktör..." diye başladı Kimyager, ama Mühendis suratını ekşitti.

"Reaktör başka bir sorun. Reaktörü yapmaya başlayacağız. Önce akıma ihtiyacımız var. Akım olmadan hiçbir şey yapamayız. Soğutma sistemindeki sızıntı deliğini nokta kaynağı ile beş dakikada hallederim. Ama bunun için de akım gerekiyor bana."

"Şimdi mi başlayacaksın makinalarla uğraşmaya?" diye sordu Fizikçi, sesinde bir umutla.

"Evet. Şu onarım işinin sırasını belirleyeceğiz. Bunu Kaptan'la önceden konuşmuştum. Başlangıçta en azından bir çalışma ünitesi gerekiyor. Elbette üniteyi atom enerjisi olmadan çalıştırma riskini göze almak zorunda kalacağız. Tanrı bilir, nasıl olacaksa bu! Yatay kollardaki bir düzenlemeyle, belki... Elektronik kontrolların ne zamandan beri kullanım dışı olduğu, ya da atom reaktöründe neler olup bittiği konusunda en ufak bir fikrim yok."

"Nötron irisleri bağımsız çalışabilir," dedi Fizikçi. "Atom reaktörü otomatik olarak boşta çalışıyor. Ve elbette, çok yüksek bir ısıya ulaştığında, soğutma sistemleri de devre dışı olursa..."

"Nötron irisleri iyi durumda, ama atom reaktörü erimiş olabilir, öyle mi? İşte bu harika!"

Tartıştılar, parmaklarıyla kumda diyagramlar çizdiler. Doktor tünel girişinden kafasını çıkarıp onları çağırınca hemen ayağa kalktılar.

"Ne öğrenebildin?"

"Bir yönden bakılırsa pek bir şey yok, ama diğer bir yönden, oldukça fazla," diye cevap verdi Doktor. Yalnızca kafası dışarı çıkmış bu haliyle konuşurken, pek acayip görünüyordu. "Bir yaratık mı, yoksa iki mi olduğundan hâlâ emin değilim. Ama her nasıl olursa olsun, sonuçta, bir hayvan.

Çift dolaşım sistemine sahip ama bunlar tamamen ayrı değil. Büyük yaratık, yani taşıyıcı, sıçrayarak ya da uzun adımlarla yürüyor."

"Sıçrıyor mu, yürüyor mu? Arada büyük fark var," dedi Mühendis.

"Bu doğru," diye kabul etti Doktor. "Hörgüç sindirim sistemini içeriyor."

"Yani sırtında bir midesi mi var?"

"O, sırtı değil. Akım onu çarpıp düşürdüğünde karnı yukarı gelmiş."

"O zaman, küçük yaratık bir binici gibi," dedi Mühendis.

"Evet. Bir anlamda, taşıyıcı sırt bölüme yerleşmişti. Ya da sırt değil," diye düzeltti Doktor. "Daha çok, büyük gövdenin içinde oturuyor gibiydi; orada keseye benzer bir yuva var. Bir şeye benzetebildiğim tek yanı da bu zaten. Bir kangurunun kesesini andırıyor, ama bu benzerlik çok küçük ve tek başına, bir şey ifade etmiyor."

"Ve bunun zeki bir yaratık olduğunu varsayıyorsun, öyle mi?" dedi Fizikçi.

"Kapıları açıp kapatacak kadar zeki olabilir, ama jeneratörü çalıştıracak kadar değil," dedi, hâlâ tünelde duran Doktor. "Tek problem şu ki, bizdeki anlamıyla bir sinir sistemi yok."

"Bu nasıl olur?!" diye yerinden zıpladı Sibernetikçi.

"Henüz ne amaçla varolduklarını bile kestiremediğim bazı organları var," diye devam etti Doktor. "Bir omuriliği de... Ama küçük kafatasının içinde beyin yok. Bir şey var, evet, ama bunun beyin olduğunu söyleyecek olursam, bütün anatomistler bana güler... Birçok salgı bezi var, ama bunlar lenfatik gibi görünüyor. Akciğerlerin yanında, bu arada üç akciğeri var, çok sinir bozucu bir şey buldum. Bu gerçekten hiç hoşuma gitmedi. Onu alkole koydum, birazdan görebilirsiniz."

"Ama şimdi daha acil işlerimiz var. Motor odası mezbahaya döndü. Her şeyin dışarı çıkarılıp gömülmesi gerekecek ve geminin içi sıcak olduğu için acele etmemiz iyi olur. Yüzünüzü kapatabilirsiniz; koku fazla kötü değil, ama çiğ et miktarı büyük olduğundan rahatsız edecektir."

"Sen şaka yapıyorsun, herhalde?" dedi Fizikçi.

"Hayır."

Doktor şimdi dışarıdaydı. Lastik önlüğü ve beyaz gömleği tamamen kırmızıya boyanmıştı.

"Üzgünüm, bu iş canınızı sıkacak ama yapılması gerekiyor. Gelin."

Mezar kazma işi, Kimyager böyle söylüyordu, onları öğle sonrasının geç saatlerine kadar oyaladı. Tulumlarını kirletmemek için yarı çıplak çalışarak, berbat parçaları, ellerine geçirdikleri her türlü kova, kutu benzeri eşyayla taşıyıp geminin iki yüz adım kadar ötesindeki tepenin üstüne gömdüler. Her ne kadar, Kaptan, suyu idareli kullanmalarını rica ettiyse de, iş bittikten sonra temizlenmek için beş kova su harcadılar. Yaratığın kanı, pıhtılaşmadan önce, insan kanına benziyordu, ama sonradan turuncuya dönüştü ve toz halini aldı.

Güneş batarken yorgun mürettebat geminin yanında, yere uzanmıştı. Hiç kimsenin iştahı yoktu, bu yüzden sadece su veya kahve içip, onarıma nereden başlayacaklarını bile konuşmadan birer birer uyuyakaldılar. Uyandıklarında hava çoktan kararmıştı. Yiyecek kutularını açmak, ısıtıcıyı yakmak, pişirmek, yemek ve bulaşık gibi bazı hazırlıklar için tekrar ambara girdiler. Geceyarısı, hepsi iyice dinlendiğini hissedince uyumayıp onarım işine girişmeye karar verdiler.

Gerektiğinde manivelaları kullanarak jeneratör kaplamasının üzerinden metal ve plastik parçalarını ayırırken kalpleri hızla çarpıyordu. Kaybolan parçaları enkazın altından

çıkarmakla çok uğraştıklarından, yardımcı jeneratör normal çalışma düzenine gelene kadar saatler geçti; parçalanan duyu bir yenisiyle değiştirdiler ve Mühendis hava kompresörünü neredeyse ilkel denebilecek kadar basit bir hileye başvurarak onardı: Pervane kanatlarının yeterli yedeği olmadığı için, diğer bütün kanatları söktü. Motor bu şekilde azalmış verimle çalışacaktı; ama, sonuçta, çalışacaktı. Sabah üçte, Kaptan işi bırakmalarını söyledi.

"Dışarıda birkaç araştırma daha yapmalıyız," dedi. "Hem su stokumuzu arttırmak, hem de diğer ihtiyaçlar için. Bu yüzden, normal uyku düzenimize dönsek iyi olur. Şafak sökene kadar uyuyup, sonra işe başlayalım."

Gecenin geri kalanı olaysız geçti. Sabah, hiçbirinin dışarı çıkmak ister gibi bir hali yoktu, onarım işi oldukça endişelendiriyordu hepsini. Mühendis bazı temel aletleri bir araya getirerek önceden bir takım oluşturmuştu, böylece basit bir somun ya da anahtar için kabinlere koşuşup durmayacaklardı.

Önce distribütörü kontrol ettiler. O kadar çok kısa devre ile doluydu ki diğer ünitelerden aldıkları parçalarla en baştan oluşturmak zorunda kaldılar. Sıra, jeneratörün doğru dürüst çalışmasını sağlamaya gelmişti. Mühendis'in kafasına koyduğu plan çok riskliydi: Dinamoları, oksijen silindiriyle çalışan bir hava kompresörünü türbin niyetine kullanarak harekete geçirmek. Normal koşullar altında acil ünitesinin, reaktörden gelen yüksek basınçlı su buharıyla çalışması gerekirdi; ama elbette, reaktör, geminin kalbi olarak, en iyi korunan birim olduğu sürece. Oysa bütün devrelerin harap olduğu şu durumda, bu tamamen olanaksızdı. Sonuçta yedek oksijeni kullanmaları gerekecekti. Bu seçenek, makina odası faaliyete geçtikten sonra tankları atmosferik oksijen ile doldurabileceklerinden, göründüğü kadar ölümcül bir yol değildi. Atomik kütleyi, yani reaktörü elektrik

olmadan harekete geçirmek delilik olduğundan, başka çare yoktu. Ama Mühendis, hiç kimseye söz etmediği halde, oksijen planının başarısızlığa uğraması durumunda bu yolu bile denemeye hazırdı; çünkü, bir ihtimal, sıkıştırılmış gaz atom reaktörü harekete geçmeden bitebilirdi.

Motor odası platformunun tam altındaki küçük bir galeride duran Doktor, yukarıda kan ter içinde çalışan diğer beş kişiye düşen basıncı oksijen manometrelerinin göstergelerinden bağırarak okuyordu. Fizikçi, Dünya'daki herhangi bir teknisyeni dehşete düşürecek kadar eğreti bir kontrol tablosunun önüne yerleşmişti. Mühendis, yağdan kapkara olmuş bir halde, jeneratör sargısının altından tepetaklak sarkmış, kontak fırçalarını hızlandırıyordu. Kimyager kuriye gibi oradan oraya koşuşturup aletleri yetiştirmeye çalışırken, Kaptan ile Sibernetikçi de nötron sayacı göstergesini izliyorlardı.

Oksijen tısladı ve hava kompresörü gürültülü bir şekilde takırdamaya başladı, çünkü Mühendis'in üstünkörü ayarladığı rotor zayıf dengelenmişti. Jeneratörün RPM'si artıyor, feryadı tizleşiyordu. Tavandan aşağı kablolarla sarkan lambalar şimdi beyaz ve çok parlak bir ışık vermeye başlamışlardı.

"İki yüz on sekiz, iki yüz iki, yüz doksan beş," diye sayan Doktor'un boğuk sesi geldi.

Mühendis dinamonun altından sürünerek çıktı ve tıraşsız yüzündeki yağ ve ter karışımını kuruladı. "Hazır," diye soludu. Elleri güç harcamaktan hâlâ titriyordu.

"İlkini açıyorum," dedi Fizikçi.

"Yüz yetmiş, yüz altmış üç, yüz altmış," diye devam etti Doktor; takırtıyı bastırmak için sesini yükseltiyordu. Dinamo reaktöre akım üretmeye başlamıştı. RPM'sini korumak için her saniye daha çok oksijen gerekiyordu.

"Tam yükleme!" diye bağırdı Mühendis, kadranları izleyerek.

"Pekâlâ!" dedi Fizikçi ve bir püskürme olasılığına karşı yere çökerek her iki eliyle siyah kolları itti.

Kaptan farkında olmadan onun kolunu yakalamış, sıkıyordu. Hepsinin gözü dikey olarak hızla yükselen göstergelerdeydi; birisi nötron akışını, birisi de izotop bulaşımını ve termopili gösteriyordu. Dinamo uğuldadı, sargıların altından kıvılcımlar uçuştu, ama, çelik duvarların arkasındaki atom reaktörünün içi sessizdi. Buradaki göstergeler kıpırdamıyordu. Birden, Fizikçi göstergelerin titrediğini farketti. Gözlerini sıkıca kapattı ve kapağı açtı: Çalışıyorlardı!

"Başardık!" diye bağırdı. Sevinçten ağlıyordu, elleri hâlâ devir kollarına sıkıca yapışmış durumdaydı. Birden kendini çok güçsüz hissetti. Geçen bütün bu zaman boyunca bir patlama beklemişti.

"Göstergeler sıkışmış olmalı," dedi Kaptan sakin bir sesle. Fizikçi'nin neler hissettiğinden habersiz görünüyordu. Ama güçlükle konuşuyordu; çenesi hâlâ sıkıca kenetliydi.

Doktor'un, "Doksan, seksen bir, yetmiş iki..." diyen sesi geldi.

"Şimdi!" diye haykırdı Mühendis ve eldivenli eliyle ana şalteri çekti. Jeneratör inledi, yavaşladı. Ardından hava kompresörüne koşup her iki emme subapını kapattı.

"Kırk altı, kırk altı, kırk altı," diye tekrarladı Doktor.

Türbin artık tanktan oksijen alınıyordu. Işıklar zayıfladı, oda karardı.

"Kırk altı, kırk altı..." diye devam etti Doktor platformun altından. Aniden ışıklar yandı. Dinamo güç bela dönüyordu, ama akım oluşmuştu; bütün kadranlar akım gösteriyordu.

"Kırk altı... kırk altı..." diye tekrarladı, galerinin çelik borusundan Doktor. Olup bitenden habersizdi. Fizikçi yere oturdu ve elleriyle yüzünü kapattı. Ortalık neredeyse tamamen sessizleşti. Yalnızca, durma noktasına yaklaşarak ya-

vaşça gıcırdayan jeneratörün yarattığı hafif gürültü duyuluyordu.

"Ya sızıntı filtresi?" diye sordu Kaptan.

"Normal," diye yanıtladı Sibernetikçi. "Robot, kontaktan önce atom reaktörünü mühürlemeyi başarmış olmalı." Tekdüze bir sesle söylemişti bunları, ama hepsi onun robotla ne kadar gurur duyduğunu biliyordu. Titrememek için kendi ellerini sıkıca tuttu.

"Kırk altı..." dedi Doktor.

"Tamam," diye bağırdı Kaptan, çelik boruya doğru. "Artık gerekmiyor. Reaktör akım üretiyor!"

Bir dakika sonra Doktor'un solgun yüzü ve siyah sakalı aşağıdan göründü. "Gerçekten mi?" diye sordu. Sessizce gülmeye başlamıştı. Ötekiler göstergelere bakarken, o, galeriden yukarı tırmanarak Fizikçi'nin yanına oturdu. Bir süre ibreleri izledi ve "Biliyor musunuz?" dedi sonunda, çocuksu bir sesle. Hepsi uyanıyor gibi ona baktı. "Hiç bu kadar mutlu olmamıştım," diye fısıldadı ve arkasını döndü.

IV

AKŞAM karanlığından hemen önce Kaptan ve Mühendis biraz temiz hava almak için dışarı çıktılar. Bir toprak yığınının üstüne oturmuş, yakut kırmızısı Güneş'in görünen son parçasına bakıyorlardı.

"Buna asla inanamazdım," dedi Mühendis.

"Ben de öyle."

"Reaktör gerçekten sağlam yapılmış."

"Elbette. Güvenilir Dünya işçiliği."

Bir süre hiç konuşmadılar.

"İyi bir başlangıç," dedi Kaptan.

"Evet, ama yapılması gerekenlerin ancak yüzde birini yaptık ve..."

"Biliyorum," diye cevap verdi Kaptan sakince.

"Ve henüz bilmediğimiz şeyler var, örneğin..."

"Evet, idare körükleri, alt iç güvertenin tümü."

"Ama yapacağız."

"Evet."

Mühendis'in gözleri tepenin üstündeki uzun tümseğe takıldı; yaratığı gömdükleri yerdi burası. "Tamamen unut-

muştum..." dedi hayretle. "Sanki bir yıl önce olmuş gibi."

"Ben unutmadım. O zamandan beri sürekli onu düşünüyorum. Doktor'un, akciğerlerinin içinde bulduğu şey yüzünden."

"Ne buldu?"

"Bir iğne."

"İğne mi?!"

"Ya da değil, gördüğünde kendin karar verirsin. Kütüphanede, bir kavanozun içinde duruyor. Çok ince bir tüp parçası; bir ucu kırık ve diğer ucu sivri, enjeksiyon için kullanılmış gibi."

Mühendis ayağa kalktı. "Garip, ama, her nasılsa bu bana çok ilginç gelmiyor. Şu an hissettiklerim, sanki, yabancı bir havaalanında beş dakikalığına mola vermiş birinin hissettikleri gibi. Tanımadığı kalabalığın arasına karışıyor ve esrarengiz, anlaşılmaz şeyler görüyor. Ama o, kaygısız, bütün bunlar ona uzak görünüyor; çünkü, oraya ait olmadığını ve az sonra uçup gideceğini biliyor."

"O kadar çabuk olmayacak ama..."

"Biliyorum, ben ne hissettiğimi anlattım sadece."

"Hadi dönelim. Yatmadan önce, reaktörü boşa alabilmek için geçici anahtarları çıkarıp yerine kendi sigortalarını takmalıyız."

"Pekâlâ, gidelim."

Geceyi gemide ve küçük ışıkları açık bırakarak geçirdiler. Arada bir, içlerinden biri uyanıyor, uykulu gözlerle ampullerin yanıp yanmadığını kontrol ediyor ve yeniden rahatlamış olarak uykuya dalıyordu.

Sabah olduğunda, ilk harekete geçirilen ekipman birimi temizleme robotuydu. Hemen her on beş dakikada bir, her yeri örten enkazın içine saplanıp kalıyordu. Sibernetikçi, elinde bir dolu aletle arkasından koşturup onu süprüntüden kurtarıyor, tutma ünitesi için çok büyük gelebilecek

parçaları uzaklaştırdıktan sonra yeniden çalıştırıyordu. Robot ileri birkaç adım atarak diğer süprüntü yığınına geçiyor ve az sonra yeniden sıkışıp kalıyordu. Kahvaltıdan sonra Doktor, tıraş makinesini denedi. Sonuç, bronz yarım maske takmış bir adam oldu; alnı ve göz kenarları Güneşten yanmış ama yüzünün alt kısmı beyaz kalmıştı. Hepsi teker teker tıraş oldular.

"Daha iyi beslenmeliyiz," dedi Kimyager. Aynadaki zayıf aksi onu şaşırtmıştı.

"Yeni avımıza ne dersin?" diye bir öneri getirdi Sibernetikçi.

Kimyager'in tüyleri diken diken oldu.

"Hayır, teşekkür ederim. Bana sözünü bile etme. Kâbuslar görüyorum, o... o şeyle ilgili..."

"Hayvan mı?"

"Hayvan ya da..."

"Başka ne olabilir ki?"

Herkes konuşmayı dinliyordu.

"Yüksek bir uygarlık düzeyinde her şey, şu ya da bu şekilde, bir giysi giyerdi herhalde," dedi Mühendis. "Ve bu iki canlı çıplaktı."

"İlginç... 'çıplak' dedin," diye işaret etti Doktor.

"Yani?"

"Yani bir sığıra veya maymuna 'çıplak' demezdin, öyle değil mi?"

"Tüyleri var da ondan."

"Hipopotamların ve timsahların da tüyleri yok, ama onlara da 'çıplak' demezsin."

"Bu kadar uzatmaya ne gerek var? Sadece, en doğru sözcük buymuş gibi geldi."

"Kesinlikle."

Bir süre sessiz kaldılar.

"Saat on olmuş," dedi Kaptan. "Yeteri kadar dinlendik,

sanırım yeni bir geziye çıkabiliriz. Ama bu kez farklı bir yöne gideceğiz. Mühendis jektörleri hazırlayacaktı. Durumları nasıl?"

"Beş adet var ve hepsi şarj edildi."

"Güzel. Önce kuzeye gitmiştik, bu kez doğuyu deneyelim. Mecbur kalmadıkça jektörleri kullanmayın. Özellikle de şu... İkicanlılarla karşılaşırsak."

"İkicanlılar," diye mırıldandı Doktor kendi kendine, öğrenmeye çalışır gibi. Pek hoşlanmışa benzemiyordu.

"Gidiyor muyuz?" diye sordu Fizikçi.

"Pekâlâ. Ama yeni sürprizlerle karşılaşmamak için önce girişi emniyete alalım."

"Jipi almayacak mıyız?" diye sordu Sibernetikçi.

"Onu çalıştırmak için en azından beş saate ihtiyacım var," dedi Mühendis. "Eğer geziyi yarına ertelersek?"

Ama hiç kimse ertelemek niyetinde değildi, bu yüzden, ekipmanlarını hazırladıktan sonra on bir civarında yola koyuldular. İçlerinden biri önermediği halde, ayarlanmış gibi çift olarak yürüyorlar ve birbirlerine yakın kalıyorlardı. Silahı olmayan tek kişi Doktor'du ve o da ortadaki ikiliden biriydi. Bu kez, ya arazi yürümeye daha elverişliydi, ya da daha hızlı ilerliyorlardı; ama bir saatten az bir süre içinde roket tamamen gözden kaybolmuştu. Manzara değişiyordu. Uzak durdukları ince kalikslerden burada çok daha fazla vardı ve çok ileride, kuzeyde, araziyle kayalık uçurumlarda birleşen kubbeye benzer tepeler gördüler. İlerledikçe, bunların yer yer, topraktan daha koyu renkli bir bitki örtüsüyle kaplı olduğu ortaya çıkıyordu.

Ayaklarının altında hışırdayan bitkiler kül rengindeydi. Bunların, etrafları minik boncuklarla dolu yeni sürgünleri, damarları andıran beyazımsı borucuklardı.

"Burada en çok neyi özlüyorum biliyor musunuz?" dedi Fizikçi. "Ot, bildiğimiz ot. Daha önce otun bu kadar..." söz-

cüğü arıyordu, "...gerekli olduğunu düşünmemiştim."

Güneş yabaniydi. Tepelere yaklaştıkça uğultulu bir ses duymaya başladılar.

"İlginç. Rüzgâr yok, ama sesi var," dedi, ilk ikiliden biri olan Kimyager.

"Yüksekten geliyor," dedi arkasındaki Kaptan. "Bakın, şunlar Dünya ağaçları!"

"Renkleri farklı..."

"İki renk var," dedi Doktor. Gözleri oldukça keskindi. "Almaşık renkler. Bazen menekşe rengi, bazen de sarı detaylarla, mavi oluyorlar."

Açıklıktan uzaklaşarak, çamurdan duvarları incecik bir sis tabakasıyla kaplı geniş bir kanyona çıktılar. Daha yakından bakıldığında bu sisin, gevşek fiberglas izolasyonuna benzeyen bir tür liken olduğu anlaşılıyordu.

Burada gördükleri ilk ağaç kümesi, oniki metre kadar yüksekteki bir kayalığın kenarında yetişmişti.

"Ama bunlar kesinlikle ağaç değil!" diye haykırdı, sıranın en sonundaki Sibernetikçi; hayal kırıklığına uğramıştı.

"Ağaç"ların kalın, yağlanmış gibi duran çok parlak gövdeleri vardı. Çok tabakalı, bazen koyulaşan, bazen de genleşip soluklaşan, arasından Güneşin yüzlerce nokta halinde pırıldadığı dal ve yaprakları ise ritmik olarak atıyordu. Bu görüntüye bir de ses eşlik ediyordu; "fss... hhaa... fss... hh..." seslerinden oluşan bir fısıltı korosuydu bu. En yakın ağacın helezonik dallarına dikkatle baktıklarında, bunlarda, üzerleri üzüme benzer şişliklerle dolu, muz büyüklüğünde kabartılar olduğunu farkettiler; bunlar şişiyor ve kararıyor, ardından, çöküp soluklaşıyor ve bunu ritmik bir biçimde nabız atışı gibi tekrarlıyorlardı.

"Nefes alıyorlar," diye mırıldandı Mühendis. İyice kendini kaptırmış, sürüklenip gelen ve kanyonu dolduran sesi dinliyordu.

"Dikkat ettiysen, her birinin kendine özgü bir ritmi var," dedi Doktor heyecanla. "Ne kadar küçük olursa, o kadar hızlı soluk alıyor! Bunlar... bunlar akciğerağaçlar!"

"Hadi, yola devam edelim!" diye bağırdı, grubun on on iki adım ötesinde duran Kaptan.

Onu izlediler. Kanyon giderek daraldı ve tabanı, kademe kademe yükselerek onları iki ağaç kümesinin arasındaki kubbe yükseltilerden birine getirdi.

Fizikçi, Mühendise, "Gözlerini kapatınca insan kendini deniz kıyısında gibi hissediyor. Bir dene!" dedi.

"Ben gözlerimi açık tutacağım, teşekkürler," diye homurdandı Mühendis. Yürüyüş sırasından çıkarak yükseltinin en tepesine yöneldi.

Bu kez karşılarındaki, nefes alan koyu yeşil ve koyu kırmızı ağaçların oluşturduğu şuraya buraya dağılmış koruluklarla dolu, inişli çıkışlı bir manzaraydı. Bal renginde çamur yokuşlu tümsekler ve Güneşte gümüşi, gölgede ise griyeşil olan yosun öbekleri vardı. Bütün bu geniş alan, birbirleriyle arada bir kesişerek farklı yönlere giden ince, dar çizgilerle doluydu. Bunlar vadilerin arasından geçiyor ama tepelere uğramıyordu. Bazıları kırmızımsı, bazıları kumla kaplanmış gibi beyaz ve bazıları da kömür gibi siyahtı.

"Yollar!" diye bağırdı Mühendis, ama sonra hemen düzeltti: "Hayır, yol olamayacak kadar dar bunlar... Ne olabilirler?"

"Örümcek koruda da buna benzer bir şey bulmuştuk," dedi Kimyager, dürbününü gözlerine kaldırırken.

"Hayır, o farklıydı," dedi Sibernetikçi.

"Bakın! Bakın!" Doktor'un bağırtıları hepsini yerinden sıçrattı.

Şeffaf bir şey, geçen sarı bir çizgi boyunca kayıyor ve yarım mil kadar uzaktaki iki tepenin arasına doğru alçalıyordu. Güneşte solgun bir parlaklığı vardı; sürekli dönen ve

merkezde birleşen çubukları olan yarı şeffaf bir tekerleğe benziyordu. Havalandı ve görünmez oldu ama daha aşağıda, çamur kayalarının ayaklarında, fırıl fırıl dönen bir bulut gibi, daha belirgin parıldamaya başladı ve dümdüz ilerleyerek nefes alan ağaçlardan bir öbeği geçtikten sonra, uzaktaki bir kanyonun ağzında gözden kayboldu.

Doktor, arkadaşlarına döndü, gözleri parlıyordu ve gülümsüyor gibi dişleri görünüyordu. Ama yüzünde neşe yoktu. "İlginç, öyle değil mi?"

"Kahretsin, dürbünümü unuttum. Seninkini versene," dedi Mühendis, Sibernetikçi'ye dönerek. "Boşver," dedi sonra; geç kalmıştı.

Sibernetikçi jektörünü kaldırdı. "Silahlarımız yeterli değil," diye mırıldandı.

"Neden bir saldırıya uğrayacağımızı düşünüyorsun?" diye sordu Kimyager, ona hiddetle bakarak.

Bir süre çevrelerindeki manzaraya gözlerini dikerek hiç konuşmadılar.

"Artık gidelim mi?" diye önerdi Sibernetikçi.

"Evet," dedi Kaptan. "Durun! Bir tane daha!"

Öncekinden çok daha hızlı hareket eden ikinci bir bulut, tepelerin arasında bir içeri bir dışarı ilerliyordu. Yerden fazla yüksek değildi. Adamların hizasına geldiğinde ise, onu gözden kaybettiler; bu bulanık döner daireyi görmek, yalnızca yön değiştirdiğinde mümkün oluyordu.

"Bir tür araç," dedi Fizikçi yavaşça. Elini Mühendis'in omzuna koymuştu, gözleri hâlâ küçük koruların arasında dolaştıkça küçülen ışıltılı buluttaydı.

"Ben doktoramı yaptım," dedi Mühendis, kendi kendine konuşur gibi, "Ama bu... her neyse, içinde dışbükey bir şey vardı, bir pervane göbeği gibi."

"Evet. Ve diğer kısmından daha parlaktı," dedi Kaptan. "Boyutları neydi dersin?"

"Eğer aşağıdaki ağaçlar kanyonun üstündekilerle aynı yükseklikte ise, en az dokuz metre çapında olduğunu söyleyebilirim."

Doktor bir tepe sırasını işaret etti. "Her ikisi de orada kayboldu. Bence oraya doğru yönelmeliyiz, kabul mü?" Ve yokuş aşağı inmeye başladı. Ötekiler de arkasından seğirttiler.

"Kendimizi bir iletişime hazırlasak iyi olur," dedi Sibernetikçi. Sinirle dudaklarını yalıyordu.

"Ne olacağı hakkında henüz bir fikrimiz yok. En iyisi sakin kalmak, kendimize hâkim olmaya çalışmak," dedi Kaptan. "Ama yürüyüş düzenimizi değiştireceğiz. Bir kişi önde, bir kişi arkada ve biraz daha yayılarak yürüyelim."

"Böyle ortalıkta mı olacağız?" diye sordu Fizikçi. "Biraz gözden uzak kalmamız daha iyi olabilirdi."

"Kendimizi çok fazla gizlemek istemiyoruz; bu şüpheli görünecektir. Ama, doğru, mümkün olduğunca gözlenmeden gözlem yapabilmemiz daha iyi..."

Elli, altmış metre indikten sonra, çizgilerin ilkine ulaşmışlardı.

Eski dönemlerde kullanılan bir sabanın izini andırıyordu; ufalanmış toprak, genişliği iki karıştan fazla olmayan bir oluğun her iki yanına atılmıştı. İlk gözlemlerinde karşılaştıkları, yer yüzeyinin biraz altında, yosunla örtülü şeritlerinkine yakın boyutları vardı, ama burada yosun yoktu, yalnızca çıplak, kırık toprak beyazımsı bir tabakanın arasından geçiyordu.

"Garip," diye söylendi Mühendis ayağa kalkarken. Ellerini tulumuna kuruladı.

"Kuzeye giden oluklar, sanırım, daha eski," dedi Doktor, "... ve uzun zamandır da kullanılmamış. Bunların..."

"Bu mümkün," diye onayladı Fizikçi. "Ama bunları oluşturan ne? Bir tekerlek olmadığı kesin; tekerleğin açtığı bir yol tamamen farklı olurdu."

"Bir tür tarım makinası olabilir mi?" diye sordu Sibernetikçi.

"Toprağı neden dört inçlik bir derinlikte sürsünler ki?"

Çizginin karşısına geçip yürüdüler. Konuşmaya bile engel olacak kadar gürültülü bir korunun yanından geçiyorlardı ki, arkalarında duydukları kulak tırmalayıcı bir ıslıkla, içgüdüsel olarak ağaçların arasına daldılar. Saklandıkları yerden gördükleri, çayırın üst tarafında, bir ekspres tren hızıyla ilerleyen ışıltılı, dikey bir anafordu. Kenarı koyuydu ve parlak merkezi, dönüşümlü olarak mor ve turuncu yanıp sönüyordu. Merkezin çapı iki, ikibuçuk metre arasıydı.

Araç hızla kayıp gittikten sonra aynı yönde ilerlemeye devam ettiler. Koru sona erdiğinde açık bir kırlık alanı geçmek zorunda kaldılar ve bu onları huzursuz etti. Sürekli olarak omuzlarının üzerinden etrafı kolaçan ediyorlardı. Tüyler ürpertici yeni bir ıslık geldiğinde tepe zincirine çok yakındılar. Bu kez, altında gizlenebilecekleri hiçbir şey olmadığından hepsi kendini yere attı. Merkezi koyu mavi, dönen bir disk hızla fırladı.

"Bu onbeş metreden daha yüksek olmalı!" diye fısıldadı Mühendis heyecanla. Ayağa kalkıp üstlerini silkelediler. Tepelerle aralarında uzanan vadi acayip renkli bir kurdele ile ikiye bölünüyordu: Yüzeyinden kum rengindeki parlak yatağının görülebildiği bir ırmakla. Akan su, her iki taraftan, yanardöner mavi birer bitki şeridiyle sınırlanıyordu, bunu gül kurusu bir başka şerit izliyordu. Bunun ardından bir insan kafası büyüklüğünde tüy gibi kürelerin, aralarına serpiştirildiği ince, gümüşi bitkiler geliyordu; her bir küreden, kar beyazı dev bir çiçeğin kadeh biçiminde, üç loblu goncası yükseliyordu.

Adamlar bu alışılmamış renk cümbüşüne yaklaştılar. Tüy kürelere ulaştıklarında en yakındaki çiçekler birdenbire titremeye başladı ve yavaşça havalandı. Bir süre başlarının

üzerinde, yumuşak bir mırıltıyla küme halinde süzüldükten sonra daha da yükseldiler. Güneşin altında döndükçe ışıldayarak ırmağın, karşı tarafındaki küre öbeklerinin yanına kondular. Irmağın, saban iziyle kesişen iki kıyısını, üzerinde düzenli aralıklarla dairesel delikler açılmış camsı bir maddenin oluşturduğu yay şeklinde bir çizgi birleştiriyordu. Mühendis, ayağıyla bu köprünün direncini kontrol etti ve tedbirli bir şekilde karşı tarafa geçti. Oraya ulaşır ulaşmaz, bir öbek beyaz çiçek, ayaklarının altından havalanıp, ürkmüş güvercinlerin endişesiyle başının üzerinde daireler çizmeye başlamıştı.

Mataralarını doldurmak için ırmakta durdular. Elbette, içmek niyetinde değildiler; daha sonra incelemek üzere almışlardı. Doktor gül rengi şeritteki küçük bitkilerden birini koparıp, çiçekmiş gibi, tulumunun iliklerinden birine taktı. Sapı, yarı şeffaf, et renginde minicik nodlarla doluydu bunun ve kokusu da enfesti. Hiçbiri bir şey söylemedi ama bu güzel yerden ayrıldıklarında epey üzüldüler.

Tırmandıkları yamaç, ayaklarının altında hışırdayan yosunlarla kaplıydı.

"Tepede bir şey var!" dedi Kaptan. Gökyüzünde belli belirsiz bir şekil kıpırdadı. Işığın göz kamaştırıcı ani pırıltıları vardı. Doruğun elli, altmış metre yükseğinde cismi görebildiler; yavaşça dönen bir kubbeydi bu. Yüzeyinde, döndükçe, kâh Güneşi, kâh peyzajın parçalarını yansıtan aynalar vardı.

Gözlerini sırta çevirdiklerinde, bir başka benzer kubbe yakaladılar, ya da düzenli parıltılardan, öyle sandılar. Ufka kadar uzanan sırt boyunca buna benzer daha birçok pırıltılı nokta vardı.

Sonunda, tepenin doruğundan, şimdiye kadar görmedikleri bir bölgenin içini seyretme fırsatını bulabildiler. Hafif eğimli bayırlar, sivri uçlu direklerden dizilerin üzerinde çapraz hatlar çizdiği meydanlar oluşturuyordu. En uzaktaki

direkler, araya giren atmosferle pek seçilemeyen büyük, mavi bir yapının ayaklarında bulanıklaşıyordu. En yakın direklerin üzerinde hava, yoğun ısıdan kaynaklanıyormuş gibi, düşey kolonlar halinde titreşiyordu. Direk dizilerinin arasından, düzinelerce oluk aynı yöne, doğuya doğru uzanıyordu. Orada, ufukta, düzensiz açıların ortaya çıkardığı karmaşık bir mozaiğin içinde burçların ve altın, gümüş sivriltilerin oluşturduğu bina kalabalığı uzaklıktan ötürü, solgun pırıltılı, mavimsi bir yığına karışıyordu. Gökyüzü parlak değildi orada ve bazı yerlerde sütümsü bir buhar, incecik bir bulut tabakasına mantar gibi yayılmıştı; bunun sınırına dikkatle baktıklarında bir görünüp bir kaybolan siyah noktacıklar farkettiler.

"Bir şehir..." diye fısıldadı Mühendis.

"Kazadan önce gördüğüm buydu..." dedi, onun yanında duran Kaptan.

Aşağı inmeye başladılar. İlk direk ya da pilon dizisi, üzerinde yürüdükleri patikanın hizasında, bayırın eteğinden başlıyordu. Bunların yerden iki, üç metre kadar yüksekteki tabanları simsiyah birer koni biçimindeydi ve yukarı uzayan bölümleri, her birinde bir tür metalden yapılmış merkezi bir mil bulunan yarı saydam sırıklardan oluşuyordu. Havanın yukarıda titreştiğini hissettiler. Ardından sabit, yankılı bir vızıltı duyuldu.

"Havalandırma borusu mu?" diye sordu Fizikçi.

Koni biçimli tabanlara önce tedbirli bir şekilde, sonra da rahatça dokundular. Titreşim yoktu.

"Hava akımı hissetmiyorum," dedi Mühendis. "Bunlar belki de emitördür..."

Hafifçe dalgalanan meydanlarda ilerlediler. Şehir artık görüş alanlarından çıkmıştı, ama kaybolmaları mümkün değildi; direkler ve oluklar yönü gösteriyordu. Arasıra, dönen, parlak bir araç uçuyordu, ama bu hep çok uzakta olduğun-

dan kendilerini gizleme gereği duymuyorlardı.

İleride biraz yüksekte, ağaçlardan yeşil-sarı bir yama halinde bir koru göründü. Önce, direk dizisini takip ederek bunun etrafından dolaşmayı düşündüler, ama bu türlü, yol her iki yana da fazlaca uzuyordu. Bunun yerine kestirmeden gitmeye karar verdiler.

Çevreleri nefes alan ağaçlarla sarıldı. Kuru yapraklar her adımda ayaklarının altında çıtırdıyordu. Altlarındaki toprak küçük borucukbitkileri ve beyaz yosunla kaplıydı. Kalın köklerden çıkmış solgun başakçiçekleri şuraya buraya dağılmıştı. Kokulu reçine damlacıkları yamrı yumru gövdelerden süzülüyordu.

Sıranın başında yürüyen Mühendis yavaşladı. "Kahretsin! Bu yoldan gelmeyecektik!" diye söylendi.

Ağaçların arasında derin bir çukur açılmıştı; kil özelliğindeki duvarlarında, yılan biçimli sarılgan bitkiler kabartma gibi duruyordu. Geri dönmeyecek kadar uzaklaşmışlardı, bu yüzden sarmaşıklara tutunarak, dibinden incecik bir su çizgisinin geçtiği çukura indiler. Karşı duvar oldukça dikti, onlar da tabanı izleyerek, yukarı tırmanabilecekleri bir yer aradılar. Otuz, kırk metre kadar sonra yanlar biraz daha alçalmış, ışık görünmüştü.

"Bu da ne?" diye sordu Mühendis aniden. Hafif bir esinti, bir şey yanıyor gibi tatlımsı ama hoş olmayan bir koku getirmişti. Durdular. Günışığı benekleri, üzerlerinde dolaştı, ardından yine ortalık karardı. Yukarıda ağaçlar hışırdıyordu.

"Yakında bir şeyler var," diye fısıldadı Mühendis.

Artık tırmanabilirlerdi, ama bunun yerine, birbirlerine yaklaşıp yavaşça çömelerek, çukurun sonundaki, rüzgârın arasıra kıpırdattığı saplarının arasında silik, uzun bir kütle gördükleri çalılığa doğru ilerlediler. Yer giderek çamurlu ve vıcık vıcık oluyordu ama aldırmadılar. Salkımlar halinde budaklarla dolu sapların bölündüğü yerde Güneşlik bir

alan göründü. Alanın ortasından, kendisini dik açıyla kesen bir hendekte son bulan, deşilmiş balçığın çizdiği tek bir oluk geçiyordu. Çalılığın kenarında hareketsiz durdular. Saplar budaklarıyla, tulumlarına tembelce dokunduğunda hışırdıyor ve ardından, biri çekiyormuş gibi geri kaçıyordu. Mürettebat gözlerini görüntüye dikti.

Hendeğin kenarındaki parlak öbek başta homojen bir kütle gibi görünüyordu. Adamlar güç bela nefes alabiliyorlardı; koku feciydi. Sonradan farklı figürleri ayırt etmeye başladılar. Kiminin hörgücü yukarı bakan, kimininki yanında duran birtakım yaratıklar öylece uzanmışlardı; küçük yüzleri yukarı gelmiş zayıf vücutlar iri kasların arasına sıkışmış ve cüsseli gövdeler, küçük ellerin gevşek bir şekilde aşağı sarkan düğümlü parmaklarına karışmış, yatıyordu. Şişkin bedenler nemli, sarı yamalarla kaplıydı. Doktor her iki tarafındakilere öyle bir sıkıca yapıştı ki, eğer farkına varabilecek durumda olsalardı, kesinlikle bağırabilirlerdi.

İleri doğru yavaşça bir adım attılar, kolları birbirlerininkine kenetlenmiş, gözleri hendeği dolduran yığında sabitleşmişti. Hendek oldukça büyüktü. Güneşte, iri sıvı damlaları gövdelerin parlak sırtlarından ve yanlarından süzülüyor, yığına gömülmüş gözsüz yüzlerde toplanıyordu. Adamlar onların da bu damlama sesini duyduklarını düşündüler.

Yaklaşan bir ıslık hepsinin yüreğini hoplattı. Bir saniye içinde çalılığa geri koşarak bitkilerin arasına daldılar ve jektörlerine sarıldılar. Fırıldak gibi dönen bir kolon karşılarındaki ağaçların arasında parlayarak alana girdiğinde, saplar hâlâ sallanıyordu.

Araç, hendeğe üç, dört metre kala yavaşladı ama ıslık daha da yükseldi ve etrafında güçlü bir ıslık dolandı. Hendeğin çevresinde döndü. Ansızın, çamur, yerden havaya doğru patladı ve kızılımsı bir bulut parlak diski yarıya kadar

sardı. Parçalar çalılığın üzerine ve yere yapışmış adamların tepesine yağmur gibi püskürmüştü. Korkunç bir ses duydular; dev bir mahmuz ıslak bir yelken bezini yırtıyordu adeta. Sonra disk, alanın diğer ucuna vardı ve geri gelmeye başladı. Bir an için durdu, fırıldak sütun nişan alıyor gibi yavaşça sağa ve sola kaydı, sonra birdenbire hızlandı. Hendeğin öteki tarafı patlayan çamur bulutuyla örtülmüştü. Diskten bir homurtu çıktı, genleşiyormuş gibi sarsıldı. Adamlar, her iki yandaki ağaçların ve çalılığın küçülmüş yansımasını gösteren ayna gibi kabarcıkları gördüler. İçindeyse ayıya benzer bir şey kımıldıyordu. Keskin, titreşimli ses hafifledi ve kolon geldiği oluktan hızla uzaklaştı.

Taze çamurdan oluşan çıkıntılı sırt şimdi meydanın üzerinde yükselmişti ve yanında bir metre derinliğinde bir siper açılmıştı.

Adamlar yavaşça ayağa kalktılar, tulumlarındaki bitki liflerini temizlediler. Sonra, sanki önceden konuşulmuş gibi, geriye bir dönüş yaptılar. Oyuktan ayrılıp direk dizilerini ve ağaçları geçtiler. Dönen ayna-kubbe yönünde, bayırın yarı yoluna geldiklerinde Mühendis, "Belki de sadece hayvandılar," dedi.

"Ya biz neyiz?" dedi Doktor, yankı gibi ifadesiz bir tonla.

"Hayır, ben yalnızca..."

"Diskin içinde oturanın ne olduğunu da tam olarak gördün mü?"

"Ben bir şey görmedim," dedi Fizikçi.

"Ortadaydı, bir balonun vagonuna benzer bir şeyin içinde oturuyordu. Gördün mü?" diye sordu Kaptan, Doktor'a.

"Gördüm. Ama emin değilim..."

"Yani emin olmamayı tercih ederdin?"

"Evet."

Daha yükseğe tırmandılar, sırtı ve ırmağı sessizlik içinde geçtiler. Bir sonraki korudan birkaç parlak disk daha çıktı-

ğında yere yattılar.

"Çok ilginç, ama, bize fazla dikkat etmediler," dedi Mühendis, ayağa kalkıp tekrar yürümeye başladıklarında.

Kaptan birden durdu. "Alçak RA kanalı zarar görmemişti, öyle değil mi, Henry?"

"Evet, sağlam. Neden?"

"Reaktörde yedek var. Bir kısmını alabiliriz."

"Beş galon kadar!" dedi Mühendis. Yüzüne kurnaz bir gülücük yayılmıştı.

"Ne demek bu?" diye sordu Doktor.

"Silahı yüklemek istiyorlar," diye açıkladı Fizikçi.

"Uranyumla mı?" Doktor sararmıştı. "Sakın bana aklımdan geçeni düşündüğünüzü..."

"Düşünmüyoruz," dedi Kaptan sertçe. "O şeyi gördüğüm dakikadan beri düşünmeye son verdim. Daha sonra da düşünebiliriz. Ama şu anda..."

"Şuraya bakın!" diye bağırdı Kimyager.

Parlak bir disk uçarak geçti, sonra yavaşlayarak onlara doğru döndü. Beş jektör namlusu yerden kalktı; pırıltısıyla göğün yarısını kaplayan koca şeyin karşısında çocuk tüfekleri gibi görünüyorlardı.

Disk dolandı; gürültünün şiddeti önce arttı, sonra tamamen kesildi. Dönüş yavaşlamıştı. Geniş, gök mavisi bir poligon gördüler; yana eğilmişti, neredeyse devrilecek gibiydi, ama onu tutmak üzere iki kol yere doğru uzadı. Merkezdeki, ayna pırıltısını kaybetmiş vagonun içinden küçük koyu renkli, tüylü bir şey çıktı ve birbirine gevşek zarlarla bağlı organlarının seri hareketleriyle eğik, delikli kenardan aşağı inip yere zıpladıktan sonra, yarı çömelmiş bir şekilde adamlara doğru gelmeye başladı.

Aynı anda vagon, bir çiçeğin açılması gibi her yandan ayrıldı. Büyük, parlak bir gövde sonradan hızla büzülüp yok olacak kalın, oval bir yüzeyin üzerinden yere süzüldü. Ya-

vaşça düzelip gerçek boyutlarına geldiğinde, ilginç bir değişikliğe uğramış olmasına rağmen, onu tanıdılar; gümüşi bir madde, gövdesini helezonik olarak tamamen, siyah çerçeveli bir delikten küçük, yassı bir yüzün göründüğü tepesine kadar sarıyordu.

Artık hareket etmeyen diskten zıplayan kürklü şey yerle bağlantısını kesmeden, çevikçe ve hızla üzerlerine doğru gelmeye devam ediyordu. Arkasında çok büyük, yassı, spatüla biçimli bir kuyruk sürüklediğini gördüler.

"Onu vuruyorum," dedi Mühendis alçak sesle. Yüzünü jektörünün yatağına yasladı.

"Hayır!" diye bağırdı Doktor.

Kaptan, "Bekle!" diyecek oldu, ama Mühendis, sürünen yaratığa ateş edip ıskalamıştı bile. Elektrik ışını görünmedi; yalnızca zayıf bir tıslama duydular. Mühendis'in parmağı hâlâ tetikteydi. Gümüşi dev yaratık hareket etmemişti ama sonra birden, bir ıslık çıkararak kımıldadı, sürünen diğeri ise zıpladı; aşağı yukarı dört, beş metre katetmişti bu tek zıplamada. Yere indiğinde bir top halini aldı, tüylerini kabarttı ve garip bir şekilde şişti. Spatüla kuyruğu sertleşip dimdik olduktan sonra yayıldı ve istiridye kabuğu gibi vantuzlanmış yüzeyinden pırıltılı bir şeyler, rüzgâr getiriyormuş gibi, mürettebata sürüklendi.

"Vur!" diye haykırdı Kaptan.

Ceviz büyüklüğünde bir alev topu sağa sola hafifçe kayarak ve durmaksızın havada süzülerek onlara yaklaşıyor, bu arada, kızgın metale düşen su damlaları gibi tıslıyordu. Hiç vakit kaybetmeden, hep birlikte ateş ettiler.

Birkaç vuruştan sonra, küçük yaratık yere düşmüş ve üstünü tamamen örten yelpaze kuyruğun altında kıvrılıp kalmıştı. Hemen hemen aynı anda alev topu, yolunu kaybetmiş gibi yön değiştirdi. Adamları üç, dört metre kadar geçerek gözden kayboldu.

Büyük gümüş yaratığın tepesinde ağa benzer bir şey belirdi ve yaratık buna tırmanarak açık vagona doğru yükselmeye başladı. Adamlar onun vücuduna isabet eden vuruşların sesini duyabiliyorlardı. Sonra büküldü ve gümbürtüyle yere düştü.

Hepsi kalkıp ona doğru koştu.

"Yukarıya bakın!" diye bağırdı Kimyager.

Ormandan çıkan iki parlak disk tepelere doğru uçuyordu. Adamlar her şeye hazır olarak oyuğa daldılar, ama garip bir şey oldu ve diskler, yavaşlamadan geçip kayboldu.

Bunu boğuk bir gümleme izledi. Arkalarına baktılar; nefes alan ağaçların korusundan gelmişti. Ağaçlardan biri ikiye bölünmüş ve dalları çatırdayarak yere devrildikten sonra bir buhar bulutu kusmuştu.

"Acele edin!" diye bağırdı Kaptan. Tüysüz, etsi kuyruğunun altından pençeleri çıkmış küçük yaratığa doğru koştu; namluyu onun üstüne doğrultup on beş saniye boyunca aralıksız ateş etti. Yanık parçalarını botlarıyla sağa sola dağıtıp toprağa bastırdı. Mühendis ise, çıkıntı oluşturan hörgüce yaklaşıp dokundu; genişliyor gibiydi.

"Yak onu!" diye bağırdı Kaptan, onlara doğru koşarken. Rengi bembeyaz olmuştu.

"Çok büyük," dedi Mühendis.

"Göreceğiz!" dedi Kaptan, kenetlenmiş dişlerinin arasından ve yarım metrelik bir mesafeden ateşledi. Jektörünün yatağının çevresindeki hava ışıldadı. Gümüş gövdenin üstünde oluşan siyah yamalardan dönerek yükselen isin ardından, berbat bir koku havayı sardı ve yaratığı etinde kabarcıklar oluşmaya başladı. Kimyager bir süre baktıktan sonra arkasını döndü. Sibernetikçi de geriledi. Kaptan silahını boşalttıktan sonra, tek kelime etmeden Mühendis'inkine uzandı.

Ceset siyah, çöküк ve yassıydı. Duman, üzerinde daireler çiziyor ve küller havaya yükseliyordu. Kabarcıklar şömine-

deki kütükler gibi çıtırdamaya başladı, ama, Kaptan, uyuşmuş parmağıyla, önünde parlak köz parçalarından bir yığın oluşana kadar tetiğe asıldı. Sonra jektörünü yukarı kaldırarak yığının üstüne zıpladı ve parçaları öteye doğru tekmelemeye başladı.

"Biri bana yardım etsin!" Bunu söylerken, tıkanmış gibiydi.

"Yapamam," diye inledi Kimyager. Gözleri kapalı, ayakta duruyordu. Alnında boncuk terler birikmişti. Kendi kendini boğazlamaya hazırlanıyormuş gibi, iki eliyle gırtlağına yapışmıştı.

Ama Doktor, Kaptan'ın imdadına yetişerek kömür olmuş parçaları fırlatmasına yardım etti. Parçalardan, habire aşağı yukarı zıplayan iki tanesi, aslında komik görünüyordu. Yanık yumruları toprağa gömdükleri yerleri, geriye hiçbir iz kalmayıncaya dek, jektörlerinin saplarıyla tırmıkladılar.

"Nasıl oluyor da biz hâlâ onlardan iyi durumdayız?" diye sordu Doktor, mola verdiklerinde; terle yıkanmış ve soluk soluğaydılar.

"Önce o bize saldırdı," diye ters ters baktı Mühendis, jektörünün üstündeki isi silerken. Öfkeliydi.

"Tamam, bitti!" diye diğerlerini çağırdı Kaptan. Yavaşça yaklaştılar. Havada kesif bir koku vardı ve bitki örtüsü, geniş yarıçaplı bir daire şeklinde kömür olmuştu.

"Ya şunu ne yapacağız?" diye sordu Sibernetikçi. Dört katlı bir bina gibi üzerlerinde yükselen gök mavisi aracı gösteriyordu.

"Bir bakalım, çalıştırabiliriz belki," dedi Kaptan.

Mühendis gözlerini koca koca açtı. "Yapabileceğimizi mi düşünüyorsun?"

"Şuraya bakın!" diye bağırdı Doktor.

Korunun üzerinde birbiri ardına üç disk belirmişti. Her zamanki gibi, kendilerini yere attılar. Kaptan batarya şarjö-

rünü kontrol ederek bekledi, dirseklerini kalın yosunun üstünde iki yana iyice açmıştı. Diskler geçip gittiler.

"Benimle geliyor musun?" diye sordu Kaptan, Mühendise. Başıyla, yerden altı metre yukarıda asılı duran vagonu göstermişti.

Mühendis bir şey söylemeden, aracı tutan kollardan birine koştu ve bunun üzerindeki deliklerden, hızla yukarı tırmandı. Kaptan onu izledi. Vagonun çıkıntısına ulaşan Mühendis, orada bir şeyleri yerinden oynattı ve o her ne idiyse, adamlar iki metalin birbirine sürtündüğünü duydular. Sonra kendini yukarı çekerek Kaptan'a elini uzattı. Kaptan yakaladı ve her ikisi de gözden kayboldular. Uzun bir süre hiçbir şey olmadı; sonra vagonun beş açık parçası yavaşça, ama gürültüyle kapandı. Aşağıdakiler sarsıntıyla, geri çekildiler.

"O top neydi?" diye sordu Doktor, Fizikçi'ye yukarı bakarlarken. Vagonun içinde gölgeler hareket ediyordu.

"Küresel bir yıldırım gibi görünüyordu," dedi Fizikçi, biraz tereddüt ettikten sonra.

"Ama onu püskürten, bir hayvandı."

"Evet, gördüm. Belki lokal elektrik akımı sözkonusuydu... Bak!"

Mavi poligon birden titredi, çınladı ve dönmeye başladı. Yerde dengesini sağlayan destek kolları yayılıp büküldü ve az daha düşüyordu. Tehlikeli bir şekilde böyle sendelerken son anda, bu kez çok daha yüksek ve kulak tırmalayıcı bir çınlama çıkardı. Aracın tümü, bir bulanıklığın ardında görünmez oldu ve bir rüzgâr aşağıdakilerin üzerinden geçti. Disk bir hızlı, bir yavaş dönüyordu ama kıpırdamıyordu. Dev bir uçağın motoru gibi gümbürdüyordu; adamlar iyice geriliediler. Alttaki destek kolları birer birer yükselip parlak anaforun içinde kaybolmaya başlamıştı. Sonra, bir ateşleme gibi, disk, oluğun üzerinde hızlandı, oluğu geçti ve birden-

bire yavaşlayarak toprağı savurdu. Korkunç bir gürültü çıkarmıştı ama biraz ilerlemişti. Sonunda oluğa geri döndüğünde akılalmaz bir hıza ulaştı ve on beş saniye içinde ormanın olduğu çayırın üzerinde küçük bir ışığa dönüştü.

Geri dönüş yolunun üzerinde oluktan tekrar ayrıldı ve süründüğü söylenebilecek kadar yavaşladı; güçlükle ilerlediği belliydi. Havaya karışan bir pislik bulutu alt tarafını örtmüştü.

Destek kolları çınlayarak yere uzadı ve disk yeniden görünür hale geldi. Vagon açıldı, Kaptan aşağı eğilerek bağırdı: "Herkes binsin!"

"Ne?" diye bağırdı Kimyager hayretler içinde, ama Doktor durumu kavramıştı.

"Gezintiye çıkıyoruz."

"Hepimiz sığacak mıyız?" diye sordu Sibernetikçi, metal bir halkaya tutunurken. Ama Doktor çoktan yukarı ulaşmıştı bile.

Birçok disk korunun üzerinden uçmuştu ama hiçbiri adamların farkına varmışa benzemiyordu. Vagonda dört kişinin oturabileceği bir boşluk vardı; böylece iki kişi içbükey tabanda uzanmak zorunda kaldı. Tanıdık, acı bir koku burun deliklerine ulaşıp onlara bütün olup biteni hatırlatınca bir anda keyifleri kaçıverdi.

Yerde yatan Doktor ve Kimyager hiçbir şey göremiyordu. Altlarındaki uzun paneller bir botun portatif merdiven basamaklarına benziyordu. Bir başka tiz çınlamadan sonra hareket ettiklerini hissettiler. Üstünde yattıkları paneller çok çabuk şeffaflaştı ve altlarındaki açık alanı görebilmeye başladılar. Bir balonun içinde süzülüyorlardı sanki. Ses çok yüksekti. Vagonun önündeki, kontrolu sağlayan, yüzgece benzer nesnenin yanında sıkışıp kalan Kaptan ve Mühendis yorucu ve olmadık pozisyonlara girmek zorunda kalmışlardı ama Kaptan hâlâ Mühendise hararetle bir şeyler anlatı-

yordu. Birkaç dakikada bir yer değiştirmek zorunda kalmaları, sonunda Fizikçi ve Sibernetikçi'nin de yerde yatan iki adamın üzerine uzanmalarına neden oldu.

"Nasıl çalışıyor?" diye sordu Kimyager Mühendise. O sırada Mühendis iki elini de yüzgecin derin oyuklarına sokmuş, rotayı kaydırmamaya çalışıyordu. Bir oluk boyunca hızla gidiyorlardı ama vagonun içinde hızlı deviri hissettirecek en ufak bir hareket yoktu; adeta süzülüyorlardı.

"Hiçbir fikrim yok," diye inledi Mühendis. "Kramp girdi, şunu tutsana!" O diğer tarafa geçip, Kaptan da girintiye sıkışmaya çalışırken disk sarsılıp oluktan çıktı ve şiddetle fren yaparak sert bir dönüş yapmaya başladı. Kaptan ellerini kontrol mekanizmasının içine soktuktan bir dakika sonra dev topacı, dönüşünü durdurarak oluğa geri yöneltmeyi başardı. Artık daha hızlı gidiyorlardı.

"Neden oluğun dışındayken yavaş gidiyor?" diye sordu Kimyager. Dengesini korumak için Mühendis'in omuzlarına tutunuyor, açık bacaklarının arasında da Doktor yatıyordu.

"Sana söyledim, hiçbir fikrim yok," dedi Mühendis. Dümenin iz bıraktığı bileklerini ovuşturuyordu. "Bir jiroskopla ilgisi olabilir. Kimbilir?"

İkinci bir tepe zincirini geçtiler. Aşağıdaki alan tanıdık görünüyordu; önceden yürüyerek geçmişlerdi. Diskin onları çevreleyen dış hatları flu bir şekilde görülebiliyordu. Oluk birdenbire yön değiştirdi. Gemiye gidebilmek için bu rotadan ayrılmaları gerekiyordu. Hızları saatte on beş milin altına düştü.

"Bu araçlar olukların dışında kullanılmaya elverişli değil, bunu unutmamamız gerekiyor!" diye bağırdı Mühendis gürültünün arasından.

"İdareyi al!" diye bağırdı Kaptan.

Bu kez, yer değiştirmeleri sorun yaratmadı. Dik eğimli bir bayırda, yürüyüş hızından biraz daha yüksek bir hızla

yükseliyorlardı. Mühendis manzaranın içinde çamur duvarlı kanyonu gördü. Akciğerağaçlara ulaştıklarında ise yeniden kramp girdi.

"Al şunu!"

Ellerini çekerken Kaptan, onun yerini almak üzere atıldı. Disk tehlikeli bir biçimde kayalığın yakınında yan yattı. O anda keskin bir darbe sesi geldi; vızıldayan aracın kenarı bir ağacın tepesine çarpmıştı. Kırılan dallar uçuştu ve vagon korkunç bir patırtıyla yandan çatladı. Kökünden sökülen bir başka ağaç, dallarıyla gökyüzünü süpürdü ve toprak, aracın altından kayıp onu yukarıya kadar içine gömdüğünde, kabarcık yapraklar, üzerinde bir ıslıkla patladı. Beyaz tohumlardan bir bulut havayı doldurdu, ardından sessizlik başladı. Çökmüş vagon, kayalıklara gömülmüştü.

"Mürettebat?" dedi Kaptan. Dengesini bulmak için kafasını sağa sola sallıyordu. Kulaklarında çanlar çalıyordu.

"Bir," diye sızlandı Mühendis, yerden.

Fizikçi'nin zayıf sesi, "İki," dedi.

"Üç," dedi Kimyager. Kanayan ağzını tutuyordu.

"Dört," dedi Sibernetikçi.

"Be... eş." Doktor vagonun tabanında en altta kalmıştı.

Hepsi güldü.

Bir yolunu bulup vagonun tepesindeki deliklerden giren tüy gibi, gıdıklayıcı bir tohum tabakası her taraflarını sarmıştı. Kapıyı açmak isteyen Mühendis aracın duvarına tosladı. Bunun üzerine, açabilecek pozisyonda olanlar içbükey yüzeyi itmeye başladılar. Gövde çatısı titredi, cılız bir çatlama da duyuldu ama vagon açılmıyordu.

"Tekrar deneyin," dedi Doktor, boğuk bir sesle. Kendisi kıpırdayamıyordu. "Bundan yorulmaya başladım. Off... üstüme basmayın!"

İçinde bulundukları durum eğlenceli bir şey olmamakla birlikte, hepsi gülüyordu. Beraberce, öndeki tarak biçimli

bir çerçeveyi çekip çıkardılar ve onu tavana vurmaya başladılar. Tavan büküldü, darbelerin oluşturduğu çukurlarla kaplandı ama hâlâ açılmamıştı.

"Yeter dediysem, yeter demektir," diye homurdandı Doktor ve kalkmaya çalıştı. Aynı anda taban çöktü ve hepsi, altı metrelik bir bayırdan aşağıya, kanyonun tabanına dökülüverdiler.

"Yaralanan var mı?" diye sordu Kaptan. İlk ayağa kalkan oydu. Üstü başı çamura bulanmıştı.

"Hayır. Ama sen kan kaybediyorsun! Bir bakayım şuna," dedi Doktor.

Gerçekten de Kaptan'ın başında derin bir yarık vardı. Doktor, elinden geldiğince yarayı sarmaya çalıştı. Diğerleri yalnızca ufak tefek çürük ve sıyrıklarla atlatmışlardı ama Kimyager dudağını ısırmıştı ve kan damlıyordu. Parçalanmış araca bir kez bile dönüp bakmadan gemiye yollandılar.

V

TEPECİĞE vardıklarında Güneş ufka değmişti. Gemi, açıklığın kum örtüsünün üstünde uzun bir gölge bırakıyordu. İçeri girmeden önce civarı iyice gözden geçirdiler, ama yokluklarında gelmiş herhangi bir ziyaretçinin izine rastlamadılar. Atom reaktörü kusursuz çalışmaya devam ediyordu. Temizleme robotu laboratuvarı kaplayan kalın bir plastik ve cam kırığı tabakasına saplanıp kalmadan önce koridorları ve kütüphaneyi temizlemeyi başarmıştı.

Aç kurtlar gibi saldırdıkları akşam yemeğinden sonra Doktor, Kaptan'ın yarasını dikmek zorunda kaldı, çünkü kanama durmamıştı. Bu arada ırmaktan aldıkları örnekler üzerinde analiz yapan Kimyager, suyun içilebilir olduğunu saptadı; yüksek demir oranı biraz tadını bozuyordu, o kadar.

"Bir savaş toplantısı yapmanın zamanı geldi," dedi Kaptan. Kütüphanedeki hava yastıklarının üstünde ve diğerlerinin ortasında oturuyordu. Beyaz bandajı şapka gibi görünüyordu.

"Neler biliyoruz?" diyerek söze başladı. "Gezegende, Mühendis'in 'İkicanlı' dediği zeki varlıkların yaşadığını biliyoruz. Bu isim... şeye uymuyor... Ama önemli değil bu. İkicanlı uygarlığının elinden çıkmış çeşitli eserler gördük. İlk olarak, terkedilmiş ve bozuk olduğuna karar verdiğimiz, kendiliğinden çalışan bir fabrika -ki ben bundan henüz emin değilim. İkinci olarak, tepe doruklarında, henüz bilmediğimiz bir fonksiyonu gerçekleştiren aynaya benzer sivri kubbeler var. Üçüncü olarak, bir tür enerji üreten direkler var, tabiî onların da fonksiyonlarını bilmiyoruz. Dört, bir çatışma sonrası birini ele geçirdiğimiz ve kullanıp kırdığımız şu uçan diskler. Beş, detayları seçemeyeceğimiz bir uzaklıktan da olsa, onların şehrini gördük. Altı, sözkonusu çatışmada, bir İkicanlı, küçük bir ateş topu fırlatmak üzere yönlendirilmiş ve biz öldürene kadar da, idareyi ya da kontrolu sağlayan bir hayvanı üzerimize saldırttı. Yedinci ve son olarak, gezegende yaşayanların ölü bedenleriyle dolu bir hendeğe tanık olduk. Evet, hepsi bu, tabiî hatırladığım kadarıyla. Eğer bir hata yaptıysam ya da atladığım bir şey varsa düzeltin."

"Hemen hemen hepsi bu," dedi Doktor. "Önceki gün gemide olup bitenin dışında..."

"Doğru. Ve haklıydın; yaratık 'çıplak'tı. Belki de kaçmaya çalışıyordu ve paniğe kapılıp, gördüğü ilk deliğe, yani gemiye açılan tünelin ağzına dalıverdi."

"Evet, bu çekici bir hipotez, ama riskli," dedi Doktor. "İnsan olarak, tabiî ki insanca bağlantılar kurup, yine öyle yorumlar yapıyoruz. Dünya'dan getirdiğimiz insan kurallarını uygulayıp, gerçekleri de insanî kalıplara sokuyoruz. Ben kesin olarak biliyorum ki, bu sabah hepimiz aynı şeyi düşündük: Vahşetin, katliamın kurbanlarıyla karşılaştığımızı. Ama gerçekten bilmiyoruz ki..."

"Bir dakika, sen buna inanmıyorsun galiba," dedi Mühendis.

"Konu benim neye inandığım değil. Aden bizim inançlarımıza ters düşüyor. Şu hipotez, örneğin, İkicanlının -demin söyleneni aynen yineliyorum- elektrikli köpeğini 'üzerimize salması'..."

"Hipotez de ne demek oluyor? Bu, gerçeğin ta kendisi," dedi Kimyager'le Mühendis, hemen hemen aynı anda.

"Yanlış düşünüyorsunuz. Bize neden saldırdığı hakkında bir fikrimiz yok. Belki de burada yaşayan bazı hamamböcekleri idik onlar için veya av hayvanlarına benzetilmiş olabiliriz... Ama biz bunu saldırganlık olarak aldık, çünkü, kafamızda, etkisiyle sakin düşünme yeteneğimizi kaybettiren, şu bulduğumuz şeyle birleştirmiştik."

- "Evet, tabiî, eğer sakinliğimizi koruyup hemen ateş etmeseydik, o gömülüp dağıtılan küller *bizimkiler* olacaktı," diye homurdandı Mühendis kızgın kızgın.

Hiçbir şey söylemeyen Kaptan'ın gözleri, bir onun, bir diğerinin üzerinde dolaşıyordu.

"Biz, yapmamız gerekeni yaptık," diye yanıtladı Doktor. "... ama bir yanlış anlama olasılığı çok yüksek. Her iki tarafta da... Bu bulmacanın tüm parçalarını yerine oturttuğumuzu mu düşünüyorsunuz? Tahminlerimize göre fabrika birkaç yüzyıl önce terkedilmiş, bu konuda ne diyeceksiniz? Fabrikayı bulmacanın hangi bölümüne yerleştirdik?"

Sessizlik oldu.

"Doktor haklı," dedi Kaptan. "Hâlâ çok az şey biliyoruz. Tek avantajımız ise, onların bizim hakkımızda hiçbir şey bilmiyor olmaları gibi görünüyor; elbette, yolları -ya da olukları- buralardan geçmediği sürece. Ve ayrıca sırrımızın bilinmediğine de uzun süre güvenemeyiz. Her neye karar verirsek verelim, bunu da hesaba katmamız gerekiyor."

"Gerçeği söylemek gerekirse, şu anda bu yıkıntının içinde savunmasızız," dedi Mühendis. "Bizi fare gibi boğmak için yapmaları gereken tek şey, tüneli tıkamak. Hızlı hare-

ket etmeliyiz, çünkü her an keşfedilebiliriz ve İkicanlının saldırganlığının yalnızca 'insanca bir iletişim' olabileceği hipotezine rağmen, ben başka sonuç çıkaramıyorum. Bütün üniteleri ve motorları onarmaya başlamamızı öneriyorum, hem de hiç vakit kaybetmeden."

"Peki, bu onarım ne kadar sürecek?" diye sordu Doktor. Mühendis tereddüt etti. "Görüyorsun ya," dedi Doktor, yorgun bir sesle. "Neden kendimizi kandıralım ki? Biz bitirmeden önce nasılsa bizi bulacaklar. Ben uzman değilim, ama haftalarca süreceğini biliyorum bunun..."

"Ne yazık ki bu doğru," diye kabul etti Kaptan. "Ayrıca su stokumuzu tamamlamamız ve taban düzeyine taşan şu radyasyonlu sudan kurtulmamız gerekiyor. Bütün zararın onarılıp onarılamayacağını da bilmiyoruz tabiî."

"Bir başka gezi gerekecek," dedi Mühendis. "Hattâ birkaç gezi. Geceleri çıkabiliriz. Ama bazılarımız -iki ya da üçümüz- gemide kalsa iyi olur. Bu arada, neden yalnız biz konuşuyoruz?" diye sordu, bir süredir çıtı çıkınayan üç adama dönerek.

"Gemide mümkün olduğunca sıkı çalışmamız iyi olur, ama şu İkicanlı uygarlığı üzerinde de durmamız gerekiyor," dedi Fizikçi alçak sesle. "Ve bu iki çalışma birbiriyle çakışıyor. Bilinmeyenlerin sayısının çokluğu ise bir strateji belirlememize engel. Kesin olarak tek bir şey var: Hangi yönde hareket etmeye karar verirsek verelim, büyük riskle karşı karşıyayız."

"Sanırım tüm söylediklerini anlıyorum," dedi Doktor, aynı yorgun, alçak sesle. "Şu anda güçlü atom saldırıları yapabilecek durumda olduğumuzu gözönüne alarak -elbette kendimizi korumak için- daha derin araştırmalar yapmak istiyorsunuz. Bu, gezegenin tümünü kapsayacak anlamına geliyorsa, ben yokum beyler. Büyük kayıplarla kazanılacak bir Pirüs zaferinde yeralmaya hiç niyetim yok, ki onlarda

atom enerjisi olmasa da bu böyle olacak.... Haa, ayrıca, olmadığını da iddia edemem. Diskleri ne tür bir motor çalıştırıyordu, sizce?"

"Bilmiyorum," dedi Mühendis. "Ama atom enerjisi değildi. Bundan hemen hemen eminim."

"Bu 'hemen hemen' bize pahalıya patlayabilir." Doktor geriye uzandı, gözlerini kapattı ve yere düşmüş bir kitap çantasının üstünde başını dinlendirmeye başladı. Daha fazla konuşmak istemiyor gibiydi.

"Boşa kürek çekmek bu," diye mırıldandı Sibernetikçi.

"Peki, biz... iletişim kurmayı denesek?" dedi Kimyager.

Doktor doğrulup dimdik oturdu, ona baktı ve "Teşekkür ederim. Bunu hiç kimse söylemeyecek sanıyordum!" dedi.

"İletişim kurmaya kalkışmak, kendimizi onların insafına bırakmak demek!" diye haykırdı Sibernetikçi ayağa kalkarak.

"Neden?" diye sordu Doktor donuk bir sesle. "Önce silahlanabiliriz, hattâ atom atıcıları da dahil olmak üzere. Ama bir gece sinsice, kasabalarına ve fabrikalarına sokulmamız gerekmez."

"Pekâlâ... İletişimi hangi yolla kurmayı planlıyorsun?"

"Evet, onu söyle," dedi Kaptan.

"Bunu şimdi deneyemeyeceğimizi kabul ediyorum," diye yanıtladı Doktor. "Gemide elimizden geldiği kadar çok aleti onardıktan sonra gerçekleşmesi daha iyi olur, şüphesiz. Atom ateşleyicileri ile olması gerekmese de, elbette silahlanacağız... Sonra bazılarımız gemide kalacak ve bazılarımız da, örneğin üçümüz diyelim, şehre yaklaşacak. Bunlardan biri onlarla iletişim kurmaya çalışırken, diğer ikisi de yakın mesafede kalıp izleyecek..."

"Her şeyi hesaplamışsın. Bahse girerim ki, şehre hangimizin gireceğini de biliyorsundur," dedi Mühendis, sert bir sesle.

"Evet, biliyorum."

"Güzel. Ama, sen intihar etme girişiminde bulunurken ben arkanda olmayacağım!" Mühendis ayağa kalkıp Doktor'un tepesinde dikildi. Doktor ise, ona bakmıyordu bile. Hiçbiri Mühendis'i böyle hırçın görmemişti. "Eğer bu kazadan kurtulabildiysek ve mezara dönen bir gemiden dışarı çıkabildiysek -özellikle, bu gezegen, bir parkmış gibi gezinti yapmaya kalkışmanın büyük riskini göze aldıysak- bu kahrolası, saçma sapan laflar edilsin diye değil..." Öfkeden soluğu tıkanmıştı. "Bu filmi gördüm ben. İnsanlık görevi! Yıldızlarda barış ve iyi niyet! Sen delinin tekisin! Sakın bana bugün birilerinin bizi öldürmeye çalışmadığını söyleme! Ya da gördüğümüzün bir toplu mezar olmadığını!"

Doktor başını kaldırdı. "Evet, bizi öldürmeye çalıştılar. Ve o ölüler de büyük olasılıkla katledilmişlerdi." Herkes onun sakinliğini korumak için nasıl çaba harcadığını görebiliyordu. "Ama şehre gitmeliyiz."

"Bundan önce halletmemiz gerekenler nelerdir?" diye sordu Kaptan.

Doktor bir an ürperdi. "Doğru," dedi. "Yaktığımız ceset... evet. Sence doğru olan neyse, onu yap. Sen karar ver. Ben gidiyorum." Kalktı, kapının yatay çerçevesinin üzerinden geçerek çıkıp gitti. Ötekiler, onun fikrini değiştirip geri dönmesini beklediler.

"Kendini kaybetmemelisin," dedi Kaptan Mühendise. Sesi sakindi.

"Sizler çok iyi biliyorsunuz ki..." diye başlamıştı Mühendis, ama onun gözlerine baktıktan sonra, "... evet, kaybetmemeliyim," dedi.

"Doktor bir konuda haklı," dedi Kaptan, aşağı kayan bandajını düzeltirken. "Kuzeyde bulduğumuz şey, doğuda gördüklerimize uymuyor. Şehirle aramızdaki mesafe, fabrikayla aramızdakinin aşağı yukarı aynı. Kuşbakışı, on beş ya

da yirmi mil olduğunu söyleyebilirim."

"Daha fazla," dedi Fizikçi.

"Belki. Şimdi bu yarıçap dahilinde güneyde veya batıda başka şeyler olup olmadığından kuşkulanıyorum. Çünkü, böyle bir durumun sözkonusu olması, bizim, şehir alanı içinde aşağı yukarı kırk mil çapında bir tür 'çöl' adanın ortasına iniş yaptığımız anlamına geliyor. Bu, çok büyük ve inanılmaz bir rastlantı olurdu. Sizce de öyle değil mi?"

"Evet," dedi Mühendis yere bakarak.

Kimyager başını sallayarak, "Bunları işin başında konuşmalıydık," dedi.

"Doktor'un kuşkularını paylaşıyorum," diye devam etti Kaptan. "Ama önerisi bu şartlar altında safça ve uygunsuz düşüyor. Yabancı bir uygarlıkla temasa geçmenin kuralları, şu anda, kendimizi içinde bulduğumuz duruma hiç uygun değil; toprağa gömülmüş bir enkazın içinde yaşayan savunmasız kazazedeler. Şurası çok açık ki, gemideki arızaları gidermemiz şart, ama aynı zamanda, ortada bir bilgi toplama yarışı var; onlarla bizim aramızda. Şu ana kadar, biz öndeyiz. Bize saldıran canlıyı yok ettik. Neden saldırmıştı, orasını bilmiyoruz. Belki onların düşmanlarından birine benziyoruz. Bunun da doğrusunu bulmamız gerekecek, eğer yapabilirsek. Gemi yakın bir zamana kadar onarılamayacak olursa, her şeye hazır olmalıyız. Etrafımızı saran uygarlığın ileri düzeyde olduğu açık. Benim yaptığım -daha doğrusu yaptığımız- yalnızca, bizi bulmalarını biraz olsun geciktirecek. Bu yüzden şimdi bütün gücümüzü silahlanmak için kullanmalıyız."

"Bir şey söyleyebilir miyiz?" dedi Fizikçi.

"Evet, tabiî."

"Ben Doktor'un bakış açısına dönmek istiyorum. Duygusal olmakla birlikte, ortada lehimize olabilecek bir tartışma var. Bu ilk temas konusu kesinlikle tarafsız değil. Bizi bul-

duklarında, bu, bizi aradıkları için olacak. Ve o saatten sonra, bir anlaşmaya varmak çok zorlaşacak. Kuşkusuz, bir saldırı gerçekleşecek ve biz, hayatta kalmak için savaşacağız. Ama, diğer taraftan, eğer biz onlarla karşılaşmaya çalışırsak anlaşmaya varma şansımız yüksek olmamakla birlikte, en azından doğacak. Bu nedenle, sadece tedbirli olmak adına, erdemli davranmak bir yana, önceliği bizim almamız iyi olacaktır."

"Pekâlâ, ama bunun pratikteki anlamı nedir?" diye sordu Mühendis.

"Pratikte şimdilik farklı bir şey olamaz. Silahlanmamız gerek, hem de mümkün olduğunca çabuk. Ama bunu yapar yapmaz, ilk iletişime, şu ana kadar araştırdığımız arazinin dışında bir yerde geçmemiz iyi olur."

"Neden başka yerde?" diye sordu Kaptan.

"Çünkü çok büyük olasılıkla, şehre ulaşamadan saldırıya uğrarız. Diskleri kullanan yaratıklar tarafından."

"Başka taraflarda daha barışçı canlılar bulacağımızı nereden biliyorsun?"

"Bunu bildiğimi iddia etmiyorum. Ama kuzeyde ve doğuda bize göre bir şey olmadığı ortada. En azından şimdilik. Bundan eminim."

"Ya bunun dışında?" dedi Kaptan.

"Savunucuyu çalıştırmalıyız," dedi Kimyager.

"Ne kadar sürer bu?" diye sordu Kaptan Mühendise.

"Bunu söyleyemem. Robotlar olmadan savunucuya ulaşamayız bile. Ağırlığı on dört ton. Sibernetikçi'ye sor."

"Kontrolu iki gün sürer. En azından..." dedi Sibernetikçi. "Ama ondan önce, işlem robotlarına ihtiyacımız var."

"Ya onları çalıştırmak ne kadar sürer?" diye sordu Kaptan.

"Şöyle bir düşünelim. İlk olarak, onarım robotuna ihtiyacım olacak, ardından da bir transpalete. Ve elbette, bunların da kontrolu gerekecek. Bu, iki gün alır, tabiî, zararın çok

olmadığı varsayımıyla..."

"Kalbi savunucunun dışına çıkarıp, onu burada, ana gövdenin yanında zırhlayamaz mıyız?" diye sordu Kaptan, Fizikçi'ye bakarak.

Fizikçi başını iki yana salladı. "Hayır. Sadece mil, tek başına, bir tondan fazla gelir. Ayrıca kalp tünele sığmaz."

"Tünel genişletilebilir."

"Çıkış kapısından geçiremeyiz. Ambar kapağı da bildiğiniz gibi, parçalanmış kıç rezervuarının suyuyla dolu."

"Sudaki bulaşım oranını inceledin mi?" diye sordu Mühendis.

"Evet. Stronsiyum, kalsiyum, seryum, bütün baryum izotopları. Suyu dışarı veremeyiz, toprakta üçyüz metre yarıçapında bir alana bulaşacaktır ve antirad filtreleri çalışmadığı sürece de arıtamayız."

"Ben de robot olmadan filtreleri temizleyemem," diye ekledi Mühendis.

Kaptan konuşan adamlara teker teker dikkatle baktıktan sonra konuştu:

"Önümüzde koca bir yapılamazlar listesi var. Ama, önceden elimizdekilerin bir hesabını yapmamız önemli. Atom atıcıları için ne söyleyeceksiniz?"

"Onlar atıcı falan değil," dedi Mühendis suratını ekşiterek. "Hadi, kendimizi kandırmayalım. Doktor bu konuda fazla gürültü kopardı; duyan da nükleer savaş başlatacağımızı sanır. Atıcı dediklerinizin menzilleri altıyüz metre bile değil. Onlar yalnızca birer elde serpme makinası ve kullanımları da hiç pratik değil. Ateş edenin iki yüz libre ağırlığında bir kalkan kullanması gerek."

"Gemide bir sürü ağır cisim var," diye mırıldandı Kaptan, ama hiçbiri onun şaka yapıp yapmadığını anlayamadı.

"Ama iki atıcıyı yüz metre uzağa yerleştirip ışınları hedefte bölecek şekilde ateşlersen tehlikeli bir konsantrasyon elde

edip, zincirleme reaksiyon oluşturabilirsin," dedi Fizikçi.

"Bir atış alanı için, söylediğin geçerli," dedi Kimyager. "Ama bu çayır şartları altında, kesinlik göremiyorum ben."

"Yani başka bir deyişle, gerçekte, atom atıcılarımız falan yok, öyle mi?" dedi Sibernetikçi. Hem şaşırmış, hem de kızgındı. "O halde bütün bu, boğazımıza kadar silahlanıp silahlanmayacağımız tartışmasının -hattâ kavgasının- anlamı nedir? Biz düşünmüyoruz beyler!"

"Bu doğru. Düşünüp, doğru dürüst bir şey ortaya koyabilmiş değiliz," dedi Kaptan sakin bir biçimde. "Yani henüz. Ama bu rahatlığımızı daha fazla sürdüremeyiz. Bu atıcılarla bir başka taktik de uygulayabiliriz: Biri patlayıcının yarısını ateşler ve hedefte zincirlerine reaksiyon başlar. Ayrıca bu ateşleme mümkün olduğunca iyi bir koruyucu tabakadan ve maksimum mesafeden yapılır."

"Bu, ateşlemeden önce, yerin bir metre altına girmemiz anlamına mı geliyor?"

"En az beş. Ve iki metrelik bir toprak setin arkasına geçmemiz gerekiyor," dedi Fizikçi.

"Durağan bir savaş için, bu, iyi bir taktik. Ama değişken siperler için elverişsiz," diye karşı çıkar gibi oldu Kimyager.

"Eğer gerekirse," dedi Kaptan. "İçimizden biri bir atıcıyla, geri kaçmamıza yardım edebilir."

"Hiç set kazmadan mı?"

"Hiç set kazmadan."

Sessizlik oldu.

"Kullanılabilecek suyumuz ne kadar kaldı?" diye sordu Sibernetikçi.

"Üç yüz galondan az."

"Bu yeterli değil."

"Doğru."

"Şimdi somut öneriler getirelim," dedi Kaptan. Beyaz bandajının üstünde kırmızı bir benek belirmişti. "Amacımız

kendimizi korumak... tabii bu gezegenin canlılarını da."

Birden bütün başlar aynı yöne çevrildi. Duvarın ardından boğuk bir müzik geliyordu; hepsinin tanıdığı bir melodi.

"Müzik seti zarar görmedi mi?" diye fısıldadı Sibernetikçi hayretle. Kimse bir şey söylemedi.

"Evet, bekliyorum," dedi Kaptan. "Kimse konuşmayacak mı? O halde ben karar veriyorum: Araştırmalar devam edecek. Eğer uygun şartlar altında bir iletişim kurabilirsek, derdimizi anlatmak için elimizden geleni yapacağız. Su stokumuz çok azaldı. Bir yerlerden buraya taşımadığımız sürece de artıramayız. Bu nedenle işbölümü yapmalıyız. Müretebatın yarısı gemide çalışacak, diğer yarısı keşif için çıkacak. Yarın sabah cipi onarmaya ve atıcıların montajına başlarız. Eğer başarabilirsek, akşam, motorize bir gezinti yaparız. Söyleyecek bir şeyi olan var mı?"

"Benim var," dedi Mühendis. Ellerini yüzüne koymuş, parmaklarının arasından yere bakıyordu. "Doktor gemide kalsın."

"Neden?" diye sordu Sibernetikçi. Ama herkes nedenini anlamıştı.

"Bizim zararımıza herhangi bir şey yapmayacaktır... Eğer düşündüğün buysa," dedi Kaptan, sözcükleri dikkatle seçerek. Bandajındaki kırmızı benek biraz daha büyümüştü.

"Şu fabrikanın duvarında ne yaptığını biliyorsunuz," dedi Mühendis. "Öldürülebilirdi."

"Ama, diğer yandan, yaratığın parçalarını ezerken bana yardım eden yalnız o oldu..." dedi Kaptan, ama sözüne devam etmedi.

"Doğru," diyerek kabul etti Mühendis. "Konuşmaya bu yüzden gönüllü değildim."

"Başka?" Kaptan doğruldu, elini başına koyup bandajına dokunduktan sonra parmaklarına baktı. Duvarın ardından hâlâ müzik geliyordu.

"Burada, ya da dışarıda açıkta; onlarla ilk nerede karşılaşacağımızı bilmiyoruz," dedi Fizikçi yavaşça.

"Kura mı çekeceğiz?" diye sordu Kimyager.

"Gerek yok. Burada kalanlar, gemide yapacak işi olanlar," dedi Kaptan. Ağır ağır ve sallanarak ayağa kalktı, sonra birden dengesini kaybetti. Mühendis fırlayıp onu tuttu, Fizikçi de diğer tarafına geçmişti. Ötekiler yastıkları yere yaydılar.

"Hayır, yatmak istemiyorum," dedi Kaptan, gözleri kapalı. "Teşekkür ederim, ben iyiyim. Sanırım dikişler açıldı."

Kimyager, "Müziği kapatayım," diyerek kapıya yöneldi.

"Hayır," dedi Kaptan. "Bırak çalsın..."

Doktor'u çağırdılar. Bandajı değiştirip yaraya bir agraf taktı ve Kaptan'a bir ilaç verdi. Sonra herkes uzandı. Işıklar sönüp gemi sessizliğe gömüldüğünde saat ikiye geliyordu.

VI

ERTESİ sabah Fizikçi ve Mühendis bir galon katkılı uranyum solüsyonunu reaktör rezervinden çıkarıp laboratuvardaki kurşun bir tanka aktardılar. Kalın plastikten yapılmış koruyucu tulumlar giydiler ve başlıklarının altında da oksijen maskeleri taktılar, ölçüm ve ayrım için uzun tutamaçlı kavrayıcılar ve bir büret kullanarak koyu konsantrasyonu, dikkatle, atıcıların masanın üstünde koruyucu kafeslerde tutulan, özel üretilmiş kurşun-cam karışımı kılcal tüplerine geçirdiler. Bu iş bittiğinde bir geiger sayacı ile tanktaki mührü kontrol ederek her atıcıyı ters çevirip çalkaladılar.

"Güzel, sızıntı yok," dedi Fizikçi. Sesi maskın arkasından değişik çıkıyordu.

Radyoaktif ambar odasının, bir şaftın üzerine oturtulmuş kurşun bir blok şeklindeki zırhlı kapısı yavaşça yana açıldı. Tankı geri yürütüp içeri soktular. Sürgüler çekildiğinde terli yüzlerinden maskeleri ve başlıkları çıkardılar. Rahatlamışlardı.

Günün geri kalanında cipin üstünde çalıştılar. Nakliye çı-

kışı kullanılamadığından, önce cipi parçalarına ayırdılar ve her iki yandan da genişletmek zorunda kaldıkları tünelden dışarıya bu şekilde taşıdılar. Cip, öyle detaylı bir onarım gerektirmiyordu. Daha önceden kullanamamışlardı, çünkü, hareketsiz bir reaktörle hazır yakıt elde edilemezdi; araç belli bir radyoaktif izotop karışımını akıma çevirerek çalışıyordu. Araçta dört kişilik oturma bölümü ve arkasında dört yüz libreye kadar dayanıklı bir kafes taşıyıcı vardı. En önemli özelliği, ihtiyaca göre, bir hava pompasıyla ayarlanarak çapı değiştirilebilen tekerlekleriydi. Bunları, birbuçuk metre kadar genişletebilmek mümkündü.

Yakıt karışımını hazırlamak altı saat sürdü; bu iş için bir kişi yeterliydi ama onun da, belirli aralıklarla reaktörü kontrol etmesi gerekiyordu. Bu arada, Mühendis ve Kaptan güvertenin altındaki geçitlerde dört ayak üzerinde sürünerek kontrol odası ile motor odasındaki dağıtım üniteleri arasından geçen kabloları inceleyerek bazılarının yerini değiştirdiler. Kimyager dışarıda, geminin yanında kendine bir tür ısıtıcı hazırlamış, bir çamur volkanı gibi fokurdayan yağlı bir maddeyi kaynatıyordu. Gemiden kovalarla taşıdıkları plastik parçacıklarını eritip birbirine karıştırıyordu. Kontrol odasına yeni kontrol panelleri yapmak için gerekli döküm kalıplarını yanına yaymıştı. Son derece huysuz görünüyor ve hiç kimseyle konuşmuyordu, çünkü ilk kalıpları hüsranla sonuçlanmıştı.

Kaptan, Kimyager ve Doktor'un saat beşte, yani gün batımından üç saat önce, güneye doğru yola çıkmaları düşünülmüştü. Ama, her zamanki gibi hiç kimse plana sadık kalamadı; her şey hazırlanıp paketlendiğinde saat hemen hemen altıydı. Dördüncü koltuğa bir atıcı yerleştirilmişti. Arkadaki taşıyıcı bölüme de su için, yirmi beş galonluk bir teneke kayışla bağlanmıştı.

Akşam yemeğinden sonra Mühendis büyük dürbünü ala-

rak gemi gövdesinin üstüne tırmandı. Gemi toprağa fazla dik bir açıyla gömülmemişti, ama uzunluğundan ötürü, gövdenin bitimi, yani egzoz boruları yer yüzeyinden yaklaşık, üç katlı bir bina kadar yükseliyordu. Üst borunun komik dayanağı ile ana borunun oyuğu arasında kendine oturacak bir yer bulduktan sonra, ilk olarak, Güneş'in vurduğu dev silindirden aşağı doğru baktı. Buradan siyah bir nokta gibi görünen tünel girişinin yanında ayakta duran adamlar, birer böcek kadar görünüyorlardı. Dürbünü her iki eliyle tutarak yüzüne yaklaştırdı ve gözlerini dikkatle yerleştirdi. Görüntü oldukça büyümüştü, ama titreşiyordu. Dirseklerini dizlerine yaslayarak kollarını sabitleştirmek zorunda kaldı. Hiç de kolay değildi bu. Her an düşmek mümkün diye düşündü. Çizilmez seramik yüzey pürüzsüz, hattâ kaygandı. Botunun kontürlü kauçuk tabanını boruya bastırarak sol ayağını yerleştirdi ve dürbünüyle ufku taramaya başladı.

Hava, sıcaklıktan titreşiyordu. Güneye döndüğünde Güneş'in basıncını yüzünde hissetti. Kaptan'ın, herkesin kabul ettiği planını Doktor'un da kabul etmiş olmasından memnundu. Doktor özürleri duymak bile istememiş, kavga hakkında şakalar yapıp durmuştu. Ama, Mühendis'i asıl şaşırtan, konuşmalarının sonu olmuştu. Doktor'la yalnız kaldığı ve artık birbirlerine söyleyecek bir şeyleri olmadığına inandığı bir anda, Doktor, birden onun göğsüne dokunmuştu.

"Sana bir şey sormak istiyorum... Gemi onarıldıktan sonra onu dik konuma nasıl getireceğiz?"

"Önce nakliye robotunu halledeceğiz ve kazıcıyı da..." diyerek başlamıştı ki Mühendis, Doktor onun sözünü kesti:

"Hayır, bu değil. Senin de bildiğin gibi, teknik ayrıntılar benim için bir şey ifade etmiyor. Bana sadece nasıl yapılacağını bilip bilmediğini -kendi kişisel görüşünü- söyle."

"Ne? Yoksa sen bana on altı bin tonluk bir şeyden korktuğunu mu söylüyorsun? Arşimed Dünya'yı yerinden oyna-

tabileceğini söylemişti; yeter ki doğru destek noktası bulunsun. Biz de kazarak önce dışarıda bırakacağız ve..."

"Kusura bakma, ama benim demek istediğim bu da değil. Ben senin teorik bilgini, ders metodlarını sorgulamıyorum. Gerçekten yapabilir misin ve -bir saniye, sözümü kesmeeğer evet diyorsan, bu 'evet'i bana kendi sözcüklerinle söyle."

Bu, Mühendis'in duraklamasına neden olmuştu. Kafasında henüz açıklığa kavuşturamadığı iki nokta vardı, ama o, sürekli olarak kendi kendine iş oraya gelip dayanınca nasıl olsa halledileceğini tekrarlayıp durmuştu. Daha cevap veremeden Doktor onun elini sıktı.

"Henry," dedi, "... bana neden bağırdığını biliyor musun? Çünkü sen de benim kadar kalın kafalısın ve kabul etmek istemiyorsun." Bunu söylerken gülümsüyordu. Yüzü, Mühendis'e, daha önce onun çekmecesinde gördüğü bir öğrencilik fotoğrafını hatırlattı. Sonra ekledi, "*Credo quia absurdum* - sana Latince öğretmişler miydi?"

"Evet, ama tamamen unuttum," dedi Mühendis.

Doktor ona göz kırptı, elini çekti ve çıkıp giderek onu yalnız bıraktı. Doktor'un parmaklarını hâlâ elinde hissederken, bu adamın tamamen farklı bir şey söylemek istediği izlenimine kapıldı ve eğer biraz daha derin düşünseydi, onun söylemediği şeyi tahmin edebilirdi... Ama konsantre olamadı; belli bir neden olmadığı halde, bir korku ve umutsuzluk çökmüştü üzerine. İyi ki o arada Kaptan onu motor odasına çağırmıştı da yapması gereken işlerden düşünmeye zaman kalmamıştı.

Şimdi bu sahne ve bu duyguyu yeniden yaşıyordu. Ne o zaman, ne de şimdi kavrayabilmişti içyüzünü. Dürbünde, gölgeden şeritlerle birbirinden ayrılan yuvarlak tepeciklerle dolu bir alan görünüyordu. Önceki akşam olacağını düşündüğü ama kendine sakladığı, yerlerinin bulunacağı ve şafakla birlikte bir çatışmanın çıkacağı düşüncesi gerçekleşme-

mişti. Kaç kez kendisine, önsezilerine ciddi bir şekilde kapılmama sözü vermişti! Daha iyi görebilmek için gözlerini kıstı. Dürbün bu kez, toz bulutlarının ara sıra silikleştirdiği incecik, gri kaliks kümelerini gösteriyordu. Oturduğu yerden hissedemiyordu, ama, rüzgâr orada güçlü esiyor olmalıydı. Ufkun yanında arazi aşama aşama yükseliyordu ve onun da ötesinde daha koyu bir form vardı; bu, arazi olamazdı, on mil kadar uzaktaki bir bulut kümesiydi belki. Arada bir, bir şey yükselip dağılıyor veya yok oluyordu. Bu fenomende esrarengiz bir düzen olmasına karşın, hâlâ ona belirsiz geliyordu. Neyi seyrettiğini bilmeksizin, değişikliğin oluşum frekansını saatine bakarak ölçtü: Seksen altı saniye idi.

Dürbününü kılıfına soktu ve ayaklarını seramik yüzeyin üstüne dikkatle oturtarak aşağı inmeye başladı. On adım kadar sonra kendisini izleyen bir ses duydu. Arkasına bakmaya kalktı ve o anda dengesini kaybetti. Kolları havada savrularak, seramik gövdenin üstüne düştü ve düşüşünün sesini yeniden duydu.

Dizlerinin üstünde, iki büklüm kaldı.

Beş altı metre kadar ötede, üst borunun en ucunda, bir kedi boyutlarında küçük, onu dikkatle izleyen bir şey oturuyordu. Hayvanın -bu kesinlikle bir hayvandı- soluk gri, şişkin bir karnı vardı ve bir sincap gibi dimdik oturmuştu. Pençeleri karnının etrafında bükülmüştü ve dördü de komik bir şekilde ortada buluşuyordu. Yaratık seramik borunun kenarına, gövdesinin altından çıkan, jelatin gibi titrek, sarı bir maddeyle tutunuyordu. Küçük, yuvarlak, gri başta ne gözler, ne de bir ağız vardı, ama, bir iğnedenliğe saplanmış bir sürü iğneyi andıran parlak, siyah boncuklarla kaplıydı. Mühendis ona doğru üç adım attı, öylesine apışıp kalmıştı ki, nerede olduğunu unutmak üzereydi. Sonra üçlü bir yankılanma duydu; kendi adımlarının yankısıydı bu. Yaratık sesleri taklit ediyordu. Yavaşça ona biraz daha yaklaştı ve

gömleğini çıkarıp ağ olarak kullanıp kullanmama kararını vermeye çalışırken, hayvan ansızın garip bir değişikliğe uğradı.

Pençeler titremeye başladı, karın yayıldı ve büyük bir yelpaze gibi açıldı, iğnedenlik baş tüysüz, uzun bir boynun üzerinde yükseldi. Ardından yaratık havalandı. Yanarsöner bir ışıltının içindeydi havada. Bir an Mühendis'in tepesinde hareketsiz asılı kaldıktan sonra bir helezon çizerek hızını arttırdı ve bir tur daha atarak, gözden kayboldu.

Mühendis aşağı inip olanları, elinden geldiğince eksiksiz olarak diğerlerine anlattı.

"İyi. Ben de burada neden uçan hayvanların olmadığını merak etmeye başlamıştım," dedi Doktor.

Kimyager ona, ırmağın yanındaki beyaz çiçekleri hatırlattı.

"Onlar daha çok, böceklere benziyorlardı," dedi Doktor, ".. ya da.. kelebeklere. Ama burada hava trafiği pek yok. Bir gezegende yaşayan organizmalar yayılmaya başladığında, mümkün olan her bölgenin, her boşluğun doldurulması gerektiğine dair biyolojik bir baskı gelişir. Bu yüzden, buradaki kuş kıtlığı çok şaşırtıcı."

"O, daha çok bir... bir yarasa gibiydi," dedi Mühendis, ".. kılları vardı."

"Bu mümkün," dedi Doktor. Daha önce mürettebata biyoloji bilgisini hiç göstermemişti. Sonra, ilgilenmekten çok, nezaket gereği soruyormuş gibi ekledi, "Ayak seslerini taklit ettiğini söylemiştin, değil mi? Bak, bu ilginç. Bunun hayatta kalma amaçlı bir fonksiyonu olabilir."

"Bu kez daha çok mesafe katetmeliyiz. Hiçbir şeyin bizi hayal kırıklığına uğratacağını sanmıyorum," dedi Kaptan, artık hazır olan cipin altından sürünerek çıkarken. Mühendis, anlattıklarına aşırı bir tepki alamadığına şaşırmıştı, ama, uçan yaratığın kendisinden çok, onunla karşı karşıya gelmenin etkisinde kaldığını düşündü.

İşbölümü sırasında herkes huzursuzdu. Arkada kalanlar geminin altında dururken, acayip aracın, önde oturan Kaptan'ın güvenli kontrolu altında, giderek büyüyen daireler çizmesini izlediler. Kaptan'ın yanındaki yol arkadaşı, dar namlulu atıcıydı; Kimyager ve Doktor arkada oturuyorlardı. Geminin yanındaki son turu atarken Kaptan bağırdı:

"Geceyarısı dönmüş olmaya çalışacağız. Hoşçakahn!" Hızı arttırdı ve bir dakika sonra tek görülebilen, batıya doğru yavaşça ilerleyen yüksek, uzak, sarı bir toz bulutu oldu.

Cip, sadece, sürücünün her engeli görebilmesi için düşünülmüş şeffaf bir tabanın tuttuğu basit, metal bir iskeletten ibaretti. Her tekerlekte bir elektrik motoru, ayrıca iki yedek lastik ve arkaya monte edilmiş bir teneke yakıt vardı. Yüzey düzgün olduğunda saatte kırk mil yapabiliyordu. Arkaya bakan Doktor, artık gemiyi göremiyordu. Motorlar homurtu çıkarıyor, çatlak araziden yükselen toz, havada kabarıp dağıldıktan sonra bozkıra benzer toprağa geri dönüyordu.

Kimse konuşmuyordu. Rüzgârkıran yalnızca sürücüyü koruyordu; arkadakiler rüzgârı tamamen yüzlerine yiyor, birbirlerini duyabilmek için bağırmak zorunda kalıyorlardı. İlerledikçe, toprak, daha inişli çıkışlı bir biçim almaya başladı, gri kaliksler gözden kayboldu.

Uzaktaki dağınık, örümcek çalı öbeklerini geçtiler. Kurumuş akciğerağaçlar şurada burada yükseliyor, aşağı sarkan yaprak salkımları arada bir, nefes nefese kalıyormuş gibi titriyordu. İleride, yüksekte, uzun olukları seçebiliyorlardı ama, görünürde disk yoktu. Oluklardan geçerlerken lastikler hafifçe sıçradı. Kuru bir kemik kadar beyaz, keskin kenarlı kireçtaşı yapısı, toprakta çıkıntı oluşturuyordu; taş yığınlarından oluşan uzun diller tırmandıkları bayırın altına doğru uzanmıştı; lastiklerin altında bu sivri çakıllar gürültüyle gıcırdıyordu. Eğim arttıkça cip zorlanıyordu, ama, motorda rezerv güç olmasına rağmen, Kaptan, bu düzensiz

arazide onu kullanmadı.

Daha yüksekte, sarılı kahverengi iki sırtın arasında, yollarını tıkayacak gibi görünen uzun, ince bir bant vardı. Kaptan hızı düşürmeye başladı. Çaprazda, yokuşun belli belirsiz şekillerin yükseldiği bir platoya dönüştüğü yerde, bir ucu toprağa gömülü ve her iki yana da uzayan aynaya benzer bir şerit gördüler. Ön lastiklerin şeritin ucuna değdiği yerde cip durdu. Kaptan indi, jektörünün ucuyla pürüzsüz yüzeye önce dokundu, sonra biraz sertçe vurdu. Ardından şeride çıktı ve üzerinde zıpladı. Şerit kıpırdamamıştı.

"Kaç mil katettik?" diye sordu Kimyager, Kaptan geri döndüğünde.

"Otuz sekiz," dedi Kaptan ve dikkatle motoru çalıştırdı. Sertleştirilmiş cıvadan bir kurdele gibi görünen şeridin üstünde ilerlediler ve artan bir hızla sağa sola kıvrılarak direkleri ve bunların üzerlerinde kıvrılan hava kolonlarını geçtiler. Direkler doğuya yönelmeye başladığında, onlar, pusulanın ibresini "S" harfinde tutarak düz ilerlediler.

Platonun kasvetli bir görüntüsü vardı. Sıcak doğu rüzgârının savurduğu bitkiler toprağa karşı dirençlerini yavaş yavaş kaybediyorlardı. Rüzgârın yığdığı alçak kum tepeciklerinde yer seviyesinde soluk kızıl, tepeye doğru koyulaşan çalılar büyümüştü; bunlardan, sert tohum zarfları yere dökülüyordu. Bir ara, gri bir şey kuru çalılığın arasında kıpırdadı, sonra, cipin tekerleklerinin arasından sıçramaya başladı ama, adamlar yaratığa iyice bakamadılar, çünkü çalılığa çok hızlı dalmıştı.

Kaptan, kalın diken kümeleri arasında cipi dikkatle sürüyordu. Bir defa, çalılığın arasında bir tümseğin tıkadığı çıkmaz bir açıklıktan geri dönmek zorunda bile kaldı. Arazi bir labirente benziyor ve giderek çöl karakteri almaya başlıyordu; bitkiler rüzgârda kâğıt gibi hışırdıyordu. Cip, tepeden sarkan dalların ördüğü duvarların arasından geçiyordu.

Yarılmış tohum zarflarının sarımsı tozu rüzgârkırana çarpıyor, adamların tulumlarını ve yüzlerini kaplıyordu. Sık ağaçlıktan gelen sıcaklık nefes almayı zorlaştırıyordu. Cip durdu.

Onbeş, yirmi metre kadar ötede hem plato, hem de ağaçlık, Güneşte ışıldayan kehribar gibi, koyu bir ormana dönüşerek sona eriyordu. Ötede uzak tepeler, adamların, bulundukları yerden göremedikleri bir vadinin üzerinde yükseliyordu. Kaptan inip en son çalılığa yürüdü, uzun sazlar gökyüzüne doğru hafifçe sallanıyordu.

"Aşağı ineceğiz," dedi döndüğünde.

Cip yavaş ilerliyor, gürültüsü giderek artıyordu. Taşıyıcıdaki teneke takırdıyor, bu arada frenler de uyarı sinyalleri veriyordu. Kaptan pompayı açıp lastikleri büyüterek, eğimin uçurum dikliğine denkledi. Adamlar yapağı gibi bir tabaka bulutun arasından, aşağıda silindirik bir şekil ve tepede yumru oluşturan kahverengi bir duman kolonu gördüler. Kolon, tepe doruklarının üzerinde, bir volkandan çıkar gibi, dağılmadan havada asılı duruyordu. Bu, bir veya iki dakika sürdü, sonra görülmedik bir hızla alçalarak, onu püskürten her ne ise yine o içine çekmiş gibi, beyaz bulutların arasında kayboldu.

Vadi iki seviyeden oluşuyordu; üsttekine Güneş vuruyor, cipin sekerek ve sarsılarak ilerlediği daha alçaktaki bölümünü ise bulutlar örtüyordu. Batan Güneş'in ışıkları, adamların karşısındaki tepelere; aynalarla aydınlanan gri, karmaşık fundalığın ortasındaki bodur şekillere vuruyordu. Aşırı parlaklıktan, o tarafa bakmak mümkün değildi. Bulut tabakasına yaklaşmışlardı. Arkalarında göğe doğru yükselen sivri uçlu çalılar vardı. Daha yavaş gitmeye başladılar, nemli ve boğucu bir buhar onları dalga dalga sardı; her şey silikleşmişti. Kaptan cipi yavaşlatırken farları da yaktı, ama, siste görüntü daha da kötüleştiği için hemen kapattı.

Sonra, sis birdenbire seyrekleşti. Ortalık serinlemişti. Kendilerini, daha düşük eğimli bir yokuşun üzerinde ve vadinin derinliklerindeki soluk gri ve siyah yamalara doğru uzayıp giden bulutların altında buldular. Az ötede bir şey pırıldadı; yağlı bir sıvının üzerindeki parlaklık gibiydi. Gözlerinin bulanıklaştığını hissettiler. Doktor ve Kimyager gözlerini ovuşturdular ama yararı olmadı. Pırıltının dışından, koyu bir cisim onlara doğru geliyordu. Toprak şimdi, suni olarak düzeltilip sertleştirilmiş gibi yassı ve pürüzsüzdü. Cisim daha da büyüdü; bunun tekerlekli bir araç olduğunu gördüler – onların cipiydi ve bir yerlerden görüntüsü yansıyordu. Az daha kendi yüzlerini seçebileceklerdi ama, görüntü bozuldu ve bir ayna bulacaklarını tahmin ettikleri yerde, tamamen yok oldu. Aralarda ilerlemeye devam ederken ani bir ılıklık sardı çevrelerini, ama bu, onlarda, görünmez bir bariyeri geçtikleri hissini uyandırsa da hiçbir şeyle karşılaşmadılar. Aynı anda, az önce gözlerini bulanıklaştıran perde de ortadan kalkmıştı.

Lastikler su sıçratmaya başladı; cip çamur birikintilerinin üzerinden geçiyordu. Bulanık su çukurları, külle doluymuş gibi, acımsı bir koku yayıyordu. Çukurların arasında sağda solda, deşilmiş çamur tümsekleri yatıyordu. Sağ yanda bir moloz yığını belirdi; duvar parçaları değildi bunlar; buruşuk, kirli doku parçaları birbiri üstüne yığılmış, bazı yerlerde yirmi fuit yükseğe çıkıyordu ve yer seviyesinde siyah, düzensiz delikleri vardı. Adamlar bu alandan geçtiler ama, delikleri neyin doldurduğunu göremediler. Kaptan ön lastiklerin birinin dayandığı bir tümseğin yanında durdu. Üstüne çıkıp tepesine doğru yürüyerek, oradaki dikdörtgen kuyunun içine baktı. Onun yüzündeki ifadeyi gören ötekiler, ona doğru koştular. Doktor çamurda kaymak üzereydi ki, Kimyager onu tuttu.

Bir makinayla kazılmış gibi düzgün, dikey duvarları olan

delikte çıplak bir ceset, suda sırtüstü yatıyordu. Sadece, çocuğa benzer küçük ek gövdenin çıkıntı oluşturduğu güçlü göğsünün en üst kısmı bulanık suyun üzerindeydi.

Üçü birbirlerine baktıktan sonra çamur tümseğinden indiler. Botlarının açtığı derin ayak izlerinin içi suyla doldu.

"Bu gezegende mezardan başka bir şey yok mu?" diye sordu Kimyager.

Bir an cipin yanında, kararsız beklediler. Kaptan arkasına dönüp etrafına bakındı. Sararmıştı. Her yerde pürüzlü diziler halinde tümsekler vardı. Sağa doğru, daha birçok gri moloz yığını, bunların arasında, alçakta beyaz bir çizgi halinde kıvrılıyordu. Solda, bir miktar daha değişmiş çamur yığınının ötesinde, tabanda geniş, yukarı çıktıkça daralan, çukurlaştırılmış metalden bir eğik düzlem vardı. Onun da ilerisinde buhar helezonilerinin arasından, dev bir kazanın kenarlarını andıran dik ve siyah bir nesne görür gibi oldular.

Yerin altından gelir gibi derin bir uğultu kulaklarına ulaştığında Kaptan cipe binmek üzereydi. Az önce her şeyi örten beyaz bulutlar, solda, güçlü bir esintiyle dağıldı ve bir dakika sonra adamlar, burun direklerini zonklatan acı bir kokuya boğuldular. Ardından, inanılmaz büyüklükteki bir bacanın gökyüzüne yükselerek, belki yüz metre öteye ulaşabilen kahverengi bir kolon halinde bulutları birbirinden ayıran ve yüksekte kaybolan bir çağlayan püskürttüğünü gördüler. Bu bir dakika sürdükten sonra sessizlik çöktü, ama hemen arkasından, bir başka boğuk inilti ve saçlarını uçuşturan bir fırtına geldi. Bulutlar, uzun kıvrımlar halinde dönerek siyah bacayı tamamen örttüler.

Kaptan diğerlerine işaret verdi, bindiler ve cip pürüzlü çamurun üzerinde yalpalayarak bir sonraki tümseğe gitti. İçine baktılar. Siyah bir su dışında hiçbir şey yoktu. Boğuk sesi yeniden duydular, bulutlar bölündü, bacadan kahverengi sıvı püskürdü ve kolon yeniden geri çekildi. Tümsek-

ten tümseğe geçip yumuşak çamurun üzerine sıçrıyor, kaygan balçıktan yukarı tırmanarak tepedeki deliklerin içine bakıyorlardı. Artık bulutlardaki ardışık hareket dikkatlerini çekmiyordu. Arada bir, ayakları çamur öbeklerini yerinden oynattığında bir şıpırtı duyuluyordu. Cipe geri döndüler.

İçlerine baktıkları kuyulardan, on sekizi hariç, yedisinde ceset buldular. Birbiri ardına ceset görmek garip bir alışkanlık yaratmıştı onlarda; artık ne tiksinti duyuyor, ne de dehşete düşüyorlardı. Daha büyük dikkatle incelediklerinde bacanın yakınındaki deliklerde daha az su olduğunu gördüler. Deliklerden birinin dibi tamamen, iki büklüm bir vücutla kaplıydı. Ama bunun diğerlerine pek benzemediğini farkettiler. Rengi daha soluktu ve şekli de daha değişikti. Ancak, elbette, bunu doğrulamak mümkün değildi. Devam ettiler. Sonraki iki delik boştu ama, metal rampadan kırk, elli metre ötede bulunan tamamen kuru üçüncüsünde, yan tarafa kaymış bir vücut gördüler. Küçük bedene ait kollardan biri sonda ikiye bölünmüştü.

"Bu da ne?" dedi Kimyager. Doktor'un omzuna yapışmıştı. "Görüyor musun?"

"Görüyorum."

"Parmaklarının yerinde çatal mı var yani?"

"Belki de sakatlanmıştı," dedi Kaptan, kendisi de söylediğine inanmadan.

Rampadan önceki son tümsekte yine durdular. Kuyu yeni kazılmışa benziyordu; çamur parçaları hâlâ duvarlarından dökülüyordu, sanki bir kürek makinası dikdörtgen çukurdan çıkalı birkaç dakika olmuştu.

"Aman Tanrım!" diye haykırdı Kimyager. Tümsekten aşağı atladı, neredeyse içine düşüyordu.

Doktor'un gözleri Kaptan'la karşılaştı. "İçeri girersem sonra beni yukarı çekebilir misin?" diye sordu.

"Evet. Ne yapmak niyetindesin?"

Doktor diz çöktü, deliğin kenarlarına tutundu ve dikkatle vücudunu aşağı alarak ayağını dipteki gövdenin üstüne yerleştirmeye çalıştı. İndikten sonra üzerinde eğildi. Farkında olmadan nefesini tutmuştu. Yukarıdan, metal bir çubuk ölü gövdenin göğüs altına, bükülmüş et halkalarının arasından diğer küçük gövdenin çıktığı noktaya saplanmış gibi duruyordu. Ama yakına gelince, öyle olmadığını gördü.

Koca vücuttaki deri kıvrımlarından birinin altından ince dokulu, mavimsi, göbeğe benzer bir şey, içine metal bir tüp sokulmuş şekilde, çıkıntı oluşturuyordu. Doktor büyük dikkatle yavaşça dokundu, sonra daha kuvvetlice çekti. Biraz daha eğildiğinde, gergin derinin altından görülen metal tüpün deriye, ardarda gelen bir dikiş çizgisi gibi çok ufak, inciye benzer şeylerle tutturulduğunu farketti. Bir an, bu metal ve deri bileşimini ayırmayı düşündü; kararsızlık içinde, bir bıçak çıkarmak için cebine uzanıyordu ki gözleri, kuyunun duvarına yaslanmış küçük başın yüzüne ilişti ve dondu kaldı.

Gemide parçalara ayırdıkları yaratığın burun deliklerinin olduğu yerde, bunun, sonuna kadar açılmış tek bir mavi gözü vardı ve sessiz bir dikkatle ona bakıyor gibiydi. Doktor yukarı baktı. Kaptan'ın, "Ne var orada?" diyen sesini duymuştu. Bulutların önündeki, aşağı eğilmiş karaltıyı gördü ve neden daha önce bunun dikkatlerini çekmediğini anladı: Görebilmek için, şu an kendisinin durduğu yerde durmak gerekiyordu.

"Yukarı çıkmama yardım et," dedi. Kaptan aşağıdan uzanan elini kavrayıp onu yukarı çekti. Kimyager de tulumunun yakasından yakalamıştı ve Doktor baştan aşağı çamura bulanmış bir biçimde kuyudan çıktı.

Gözlerini kırpıştırdı. "Hiçbir şey anlamıyoruz," dedi. "Hiçbir şey!" Ve kendi kendine konuşur gibi ekledi, "İna-

nılmaz... İşinin uzmanı bir adam, olup bitenden hiç, ama hiçbir şey anlamasın!"

"Ne buldun?" diye sordu Kimyager.

"Bunlar birbirinin aynı değil," dedi Doktor, cipe dönerlerken. "Bazılarının parmakları var, bazılarının yok. Bazılarının burunları var ama gözleri yok iken, bazılarının tek bir gözü var ve burnu yok. Bazıları daha büyük ve daha koyu renkli, bazıları daha soluk ve gövdeleri daha kısa."

"Sonuç olarak?" dedi Kimyager, sabırsızca. "İnsanların da farklı ırkları var. Farklı özellikleri olan insanların renkleri de farklı olabilir. Bu farklar neden seni bu kadar rahatsız ediyor? Buradaki asıl soru, bu korkunç katliamı kimin ve neden gerçekleştirdiği."

"Ben bunun katliam olduğundan pek emin değilim," diye yavaşça cevap verdi Doktor, başını öne eğerek.

Kimyager gözlerini sonuna kadar açıp ona baktı. "Ya ne olduğunu düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum..." dedi Doktor. Sesi daha güçlü çıkmıştı. Farkında olmadan, mekanik bir şekilde ellerindeki çamuru bir mendile silmeye çalışıyordu. "Ama bildiğim tek bir şey var," diye ekledi, söylediğini düzeltmek ister gibi. "Bu farklar bazı türlerin arasındaki farklar gibi değil. Gözler ve burun, görme ve koku alma duyuları, bunlar çok önemli."

"Dünyada karıncalar bile bir sürü türe ayrılıyor. Bazılarının gözleri var, bazılarının yok. Bazıları uçabiliyorlar, bazıları uçamıyorlar. Bazıları yiyecek toplayıcı, bazıları savaşçı. Şimdi sana biyoloji mi öğretmek gerekiyor?"

Doktor başını iki yana salladı: "Gördüğünüz her şey size, Dünya'dan bildiğiniz, önceden yerine oturtulmuş kavramları çağrıştırıyor. Bu kavrama uymayan bir detay ya da gerçeği önemsemiyorsunuz. Şimdi size bu söylediklerimi kanıtlayamam, ama şunu biliyorum -kesinlikle biliyorum- bunun soylarla, özelliklere ayrılmayla bir ilgisi yok. Gemide

yaratığı incelerken bulduğum şu iğneyi hatırlıyorsunuz, öğle değil mi?"

"Şu anda herkesin ve benim de tahminlerimize göre, bu yaratık öldürülmüş. Ama vücudunda bir uzantı var -bir tür özümseyici gibi sanki- ve metal tüp ona sokulmuştu. Sanki birisi bir trakeotomi sırasında içeri bir tüp yerleştirmiş gibi. Elbette, bunun, soluk borusunu açma ameliyatıyla bir ilgisi yok; zaten orada yaratığın soluk borusu da yok. Ne için olduğunu bilmiyorum, ama, en azından, bir şeyleri bilmediğimin farkındayım!"

Cipe bindikten sonra Kaptan'a sordu:

"Ya sen ne düşünüyorsun?"

"Gitmemiz gerektiğini," dedi Kaptan, ellerini direksiyona koyarak.

VII

HAVA kararıyordu. Etrafında dolanırken metal bir rampa zannettikleri şeyin, ne metal, ne de rampa olduğunu gördüler. Bu, büyüklüğünü ancak şimdi farkettikleri bir lav ırmağının en öteye uzanan, donup matlaşmış koluydu. Irmak vadinin üst seviyesinden inmiş ve katılaştığı yerlerde, yüzeyi çatlak havuzlar ve şelaleler oluşturmuştu. Bayırın alt bölümünün tamamı ırmağın posa tümsekleriyle kaplıydı ve açının çok dikleştiği üst bölümde, çıplak kaya damarları bu hareketsiz selin arasından çıkıntı oluşturuyordu. Tam karşısındaki diğer bayırda, bütünüyle kuruyup yayılmış çamur bir tabanı olan yarım mil genişliğinde bir geçit, bitki örtüsüyle kaplı gibi görünen yüksek bir dağ sırtının arasından geçiyordu.

Vadi, tepeden bakan birinin tahmin edebileceğinden çok daha büyüktü. Somuna benzer magma tümsekleri arasından yassı düzlüklere ayrılıyordu. Sağa doğru yer, çıplak denebilecek kadar boş setler halinde gri bulutlara doğru yükseliyordu. O anda bir kaya sırasının arkasında kalmış olan kaynağın yukarıdan gelen sesini duyabiliyorlardı; her püs-

kürmede vadiyi uzun, yankılı bir tıslama dolduruyordu.

Manzara giderek rengini kaybediyordu; şekiller suya gömülmüş gibi bulanıklaşmıştı. Uzakta, bulutların Güneş'i örtmesine rağmen, karmaşık biçimlerine, batan Güneş'in ışıklarının vurduğu izlenimi uyandıran kızıl duvarlar -ya da tepeler- gördüler.

Daha yakında, geçidin her iki yanında, uzatılmış balonlara benzeyen, beyzbol sopası biçimli dikey, koyu, dev şekillerden bir dizi vardı. Adamlar aralarından geçerlerken alacakaranlık bu koca sütun gölgeleriyle daha da kararmıştı. Kaptan farları yaktı ve üçlü ışığın dışındaki her yer geceye gömüldü.

Tekerlekler, üzerinde döndükleri posa tabakalarını cam gibi parçalara ayırıyordu. Farların dokunduğu sütunlar cıva parlaklığında ışıldıyordu. Buralarda çamur bitiyordu; yer, tekerleklerin girdikçe su sıçrattığı, oyuklarında gölcükler oluşmuş katı lavın girintili çıkıntılı yapısına bürünmüştü. Adamlar bulutlara karşı, birbirinden kabaca yüz metre uzaklıktaki sütunları birleştiren, örümcek ağı inceliğinde siyah hatlar gördüler. Sonra farların ışığı, altlarındaki kırıkların arasından bir şeylerin çürümüş tutamlarının sarktığı ters dönmüş birçok makinanın üstüne düştü. Yolun diğer yanına geçtiler. Makinalar uzun zaman önce terkedilmiş, baştanbaşa pas tutmuştu.

Hava giderek nemli bir hal alıyordu, sütunlardan hasta edici bir yanık kokusu geliyordu. Kaptan en yakın sütuna doğru yöneldi, kenarları kırılıp çökmüş ve her iki yanında çentiklerle dolu eğik yüzeylerin yeraldığı düzgün bir dilimin üzerinde ilerliyorlardı. Tabanda, simsiyah görünen bir giriş vardı. Bunun da üzerinde silindirik bir duvar yükseliyor, mantarı andıran bir başlıkla gökyüzünü kapatıyordu. Kırışık, şekilsiz bir şeydi bu; sanki inşa eden yarım bırakmıştı.

Dev başlığa vardıklarında Kaptan ayağını gaz pedalından çekti. Girişte yarık vardı, farklar derinlikte kayboluyordu. Geniş ve sığ iki oluk sağa ve sola doğru uzuyor, spiraller çizerek yukarı çıkıyordu. Cip durdu ve yavaşça sağdaki oluğa doğru ilerlemeye başladı.

Karanlığa dalmışlardı. Farların ışığında, oluğun kenarları boyunca sıralı yarı açık direkler bir görünüp bir kayboluyordu. Sonra bunların üzerinde bir şeyler parlamaya başladı; yukarı baktıklarında dizi dizi solgun hayaletler gördüler. Kaptan ışıkların birini arttırarak oraya yöneltti. Işık hücreli, beyaz yaratıkların birinden diğerine atlayarak baştan aşağı taradı. Karanlıktan çıktıklarında, her biri, önce parlıyor, sonra görünmez oluyor, aynı anda binlerce küçük yansıma adamların gözlerini kamaştırıyordu.

"Bu, işe yaramıyor." Kaptan'ın sesi yankıların arasında farklı çıkmıştı. "Ama, durun bir dakika, fişeklerimiz var!"

Cipten indi, farların ışığında oluğun ağzına doğru eğildi. Bir çınlama ile birlikte bağırdı:

"Buraya değil, yukarı bakın!" Cipe atlamıştı. Hemen hemen aynı anda magnezyum kulak tırmalayıcı bir tıslama ile alev aldı ve bir ışık topu karanlıkta yuvarlandı.

İçinde durdukları oluk, biraz daha yukarıda, kubbesinden köpük köpük hücrelerin sarktığı cam bir kovan gibi, delip geçen bir gümüş tüpü andırırcasına yükselen çok dik eğimli şeffaf bir koridor ya da çıkış tüneline açılıyordu. Fişek hücrelerde yayıldıkça, bunların içlerinde, neredeyse kıvılcım saçan kar beyazı kemikler, spatüla organlar ve uzun, oval bir kemik diskinden çıkıp etrafa yayılan kemik yelpazelerinden oluşan iskeletlerin olduğunu gördüler. Ön kısımlarındaki açık toraksların her birinin içinde küçük, ince başka iskeletler yarı yana yaslanmışlardı; dişsiz, küresel kafatasları ile bir kuş ve maymun karışımını akla getiriyorlardı. Bu cam yumurta dizileri sayılamayacak kadar çoktu ve helezonik olarak

yukarı yükseliyordu. Hücreler ışığı sürekli yansıttıklarından gerçek şekillerini anlayabilmek olanaksızdı.

Adamlar altı saniye kadar koltuklarına adeta yapışmış, oturdular. Fişek sönmüş olmasına rağmen kemikler karanlıkta sarı ışık saçmaya devam ediyordu; cipin farlarının açık olduğunu farkettiler. Farların soluk ışığı cam kürelerin altına vuruyordu.

Kaptan cipi, oluğun bir boru halini aldığı çıkış tüneline doğru sürdü ve yan tarafa park etti; böylece frenler tutmasa da cip geriye kaymayacaktı. İndiler.

Şeffaf boru çok dik yükseliyordu ama yürüyerek çıkabileceklerdi. Farlardan birini yuvasından söktüler, arkalarında bir kablo sürükleyerek çıkış tüneline girdiler.

Tünel kubbenin içine dönerek giriyordu. Her iki yanda yer alan hücreler, üstünde yürüdükleri içbükey tabanın biraz yukarısındaydı. Yorucu bir işti bu, ama sonradan eğim biraz azaldı. Her hücre, bir diğeriyle bitiştiği noktada yassılaşıyor ve her birinden, yuvarlak, buğulu bir merceğin sıkıca örttüğü hortuma benzer bir parça çıkıp, tünele saplanıyordu. Yürümeye devam ettiler. Arkalarında iskeletlerin iğrenç koridoru uzuyordu. İskeletler farklılaşmaya başlamıştı. Adamlar önce bunu farketmediler, çünkü bitişik olanlar hemen hemen özdeşti. Farklar, ancak, birisi spiralin daha uzaktaki bölümleriyle karşılaştırırsa ortaya çıkabilecek şekildeydi.

Yukarı doğru tırmandıkça toraks delikleri küçülüyordu, diğer organlar için de aynı şey sözkonusuydu; oval kemik diski bunların giderek daha fazla bölümünü zaptediyor gibiydi. Ama bu arada, göğüslerdeki küçük canavarların kafaları büyüyordu; ilerledikçe, kafataslarının ilginç bir şekilde basıklaştığını ve yanlara doğru yayıldığını görüyorlardı.

Tek sıra halinde ilerleyerek bir buçuk dönüş çıkmışlardı ki ani bir sarsıntıyla durduruldular; ışıkla cip arasındaki

kablo makarının sonuna gelmişti. Doktor feneri kullanarak devam etmek istedi, ama Kaptan izin vermedi. Ama çıkış tüneli her üç, üçbuçuk metrede, başka tünellere ayrılıyordu, bu yüzden bu cam labirentte kaybolmak işten bile değildi. Geri döndüler. Yollarının üstündeki birkaç kapağı açmaya çalıştılar, ama mercekler şeffaf konteynerlerin kenarlarıyla tamamen kaynaşmıştı.

Hücrelerin tabanı beyaz, katışıksız bir tozla kaplıydı ve aralardan ince, siyah, ne olduğu anlaşılmayan birtakım işaretler -ya da rakamlar- görünüyordu. En arkadaki Doktor her bir hücrenin önünde durup yeniden baktı, ama iskeletlerin nasıl böyle havadan sarktığını ya da neyle desteklendiğini anlayamadı. Yanlara uzayan koridorlardan birindeki bir kümeyi de incelemek istedi, ama Kaptan acele edince, özellikle de farı taşıyan Kimyager uzaklaşıp onları karanlıkta bırakınca, çaresiz, vazgeçmek zorunda kaldı.

Aceleyle indiler ve cipe vardıklarında derin nefeslerle ciğerlerine hava doldurdular; cam tüneldeki hava bayat ve ağırdı.

"Şimdi gemiye mi dönüyoruz?" diye sordu Kimyager.

"Henüz değil," diye cevap verdi Kaptan, geniş olukta cipi döndürürken. Meyilli yolda, günün son ışıklarını uzun, alçak bir ekran gibi gösteren girişe doğru yöneldiklerinde farlar karanlığın içinde bir yay çizdi.

Dışarıda, Kaptan, sütunun koni biçimindeki metal dökümlü tabanının çevresinde bir tur atmaya karar verdi. Ama, çevrenin yarısını bile tamamlamamışlardı ki, jilet gibi keskin kenarlı, birbirine geçmiş dikdörtgen bloklar yollarını tıkadı. Kaptan farın birini yukarı kaldırdı.

Kahverengi-siyah bir lav kütlesi sütunun arkasında göğe doğru uzuyordu. Karanlıkta belli olmayan bir yükseklikten inen magma, alanın üzerinde, ilerlemesini sık dizili direkler ve yaklaşmayı engelleyen desteklerin kontrol ettiği yarımay

biçimli bir duvar oluşturmuştu. Yapıların bu karmaşık düğümü birbirine bağlı setlerden bir ağ örtüsünü hareketsiz kaya seline doğru adeta bastırmıştı. Metal parmaklıklarda dökünтüler bırakarak bariyerin üzerinde parçalanıp düşmüş ve kırıkları siyah cam gibi parlayan birçok büyük, ağır blok vardı. Magmanın şişkin orta bölümü bu kısımdaki setleri birbirinden ayırmış, direkleri eğmiş ve bunları, bağlı oldukları takoz biçimli bloklarla beraber sökmüştü.

Gezegenin doğal güçleri karşısında verilen, bu, yenilgiye mahkûm ama cesur savaşımın fotoğrafı adamlara, oradan yüreklenerek ayrılmalarını sağlayacak kadar tanıdık gelmişti. Cip iki dev sütun arasındaki bir boşluktan geri dönerek, vadiye uzayan biçimsiz caddeye doğru dümdüz ilerledi.

Mısır tarlaları gibi uzun, dikdörtgen arazi yamalarının içinde yetişen kalikslere geldiler; geminin yanındaki açıklıkta yetişenlerin aynıydı bunlar. Gri üst dokularının altından pembe renk veren yılanbitkiler ışığın vurmasıyla, uyanıyor gibi kıpırdamaya çalıştılar, ama hareket denemeyecek kadar cansız bir kıpırtıydı bu; yalnızca, farların ışığı altında on metre ötelerindeki çaresiz bir seğirme dalgası.

Adamlar bir kez daha ve bu kez son sütunun yanında durdular. Girişin önü yığılan parçalardan bir kütleyle kapanmıştı. Fenerleriyle içeriyi görmeye çalıştılar, ama fenerlerin ışığı çok zayıf kaldığından, yine cipin farlarından birini sökerek içeri girdiler.

Karanlık, kimyasal maddelerin erittiği organik madde kokusu gibi ekşi bir kokuyla doluydu. Dizlerine kadar kırık cama batmışlardı. Kimyager bir tel yumağına dolandı. Silkelenip kurtulduğunda, yıkıntıların arasından sarı parçalar göründü. Farı yukarı doğrulttuklarında ise, kubbede, arasından bazıları kırık ve boş hücre kümelerinin sallandığı dipsiz bir yarık gördüler. Her yer kemik parçalarıyla doluydu. Enkazın arasından kendilerine yol açarak cipe geri döndüler.

Bir oyuktaki bir grup gri dökün tünün önünden geçtiler. Farların ışığı tepedeki kalkan setlere doğru genişleyen ve yere çengellerle tutturulmuş köşeli payandaların desteklediği bir başka kaya kütlesinin üstüne düşmüştü. Cip beton gibi pürüzsüz bir yüzeyin üstüne geldiğinde sarsılmadan ilerlemeye başladı. Ötede ve biraz yukarıda yollarını tıkayacak bir şeyler gördüler. Kolonlardan oluşmuş arka arkaya iki diziydi bunlar. Kavisli ayak kemerlerinden bir kalabalık, her yandan açık bir bina izlenimi uyandırıyordu. Her yayın kendi kolonundan çıktığı noktanın altında, sanki yapımı ileride tamamlanacak yayların kökleriymiş gibi, yukarıya doğru yaprak şeklinde açılmış eklemsiz şeyler vardı.

Cip diş büyüklüğünde bir dizi basamaktan yukarı çıkarak kolonların arasına daldı. Bunların dikkat çekici bir şekli vardı; geometrik olmaktan çok, botaniktiler, hepsi birbirine benzer görünmelerine karşın tamamen özdeş değildiler; oranlarda küçük değişiklikler vardı, ayrıca nodların yerleri ve kemerlerin birbirine sarıldığı noktalardaki şişkinlikler de farklılık gösteriyordu.

Cip, kolonları, kıpırdayan gölgeleriyle birlikte geride bırakarak taş yüzeyde gürültüsüz ilerledi. Son dizi de kaybolduğunda önlerinde koca bir boşluk ve hafif, belirsiz bir ışık ortaya çıktı. Katı kayanın üstünde çok daha yavaş ilerleyerek, beklenmedik bir koyağın bir metre gerisinde durdular.

Altlarında Dünya'daki eski kaleleri andıran karanlık surlar vardı. Surların tepe noktası adamların ayakta durdukları yerle aynı hizadaydı. Bunların içlerini; dar, dönemeçli sokakları görebiliyorlardı. Sokaklar boyunca giden duvarlar yuvarlak köşeli dörtgen deliklerle doluydu ve gökyüzüne yönelmiş gibi yana eğikti. Uzakta, bir sonraki duvar serisinin arkasında, göremedikleri bir şey, taşları ince, altın bir sisle kaplayan soluk bir ışık veriyordu.

Kaptan farlardan birini en yakındaki geçidin içine doğru

yöneltti. Işık yirmibeş, otuz metre kadar ötede, eğik duvarların arasında yükselen, fener direği gibi tek bir kolonu gösterdi. Bunun iki yanından pırıltılı bir su sessizce aşağıya akıyordu. Kolonun etrafında, üçgen tepe kaplamalarının üstünde ırmak kumu vardı ve ışığın ucu, ters çevrilmiş ve bir tarafı açık bir konteyneri aydınlatıyordu. Gece esintisini hem hissedebiliyor, hem işitebiliyorlardı; aşağıdaki sokaklarda betonun üzerinde sürüklenen kuru yapraklar hışırdıyordu.

"Bir yerleşim bölgesi..." dedi Kaptan yavaşça, farı ileriye doğru çevirirken. Gemi pruvaları gibi tepede dışa dönen dikey duvarların çerçevelediği, geçit gibi küçük sokaklar kuyunun küçük karesinden çıkıp etrafa yayılıyordu. Geri dönerek yatay çizen bir duvarın deliklerinden geçen siyah damarlar sönmüş bir yangının izlerini andırıyordu. Işık belirgin köşelerin üzerinde dolaştı, bir mahzen girişinin siyah yarığını geçerek dolambaçlı sokakları izledi.

"Kapat onu!" dedi Doktor.

Kaptan kapattı ve önlerindeki manzaranın değiştiğini ancak karanlıkta farketti.

Daha uzaktaki duvarların üst kısımlarına değen hayal meyal ışık bir tür boru ya da delik siluetlerini belirginleştirerek soluklaşıyor, ışık kümelerine bölündükten sonra, gecede tek bir kıvılcım veya ışıltı kalmayıncaya dek, dışarıdaki merkezinden çıkıp yayılan bir karanlık dalgasına dönüşüyordu.

"Burada olduğumuzu biliyorlar..." dedi Kimyager.

"Belki de," dedi Doktor. "Ama o halde ışıklar neden yalnızca oradaydı? Ve... nasıl yok olduklarına dikkat ettiniz mi? Merkezden."

Kaptan cipteki yerini aldı ve diğer iki ışığı söndürdü. Karanlık siyah bir şapka gibi üstlerini örttü. "Oraya ciple gidemeyiz. Ve eğer yaya gidersek, birilerinin ciple birlikte burada kalması gerekecek."

Birbirlerinin yüzlerini göremiyorlardı ve tek duyabildikleri rüzgârdı. Sonra, arkalarında, kolonların yönünden belli belirsiz bir ses geldi; birileri dikkatle yürüyor gibiydi. Kaptan son anda farketti; farı yavaşça sesin geldiği yere döndürdü ve birden açtı.

Görünürde hiçbir şey yoktu.

"Kim olabilir?" diye sordu.

Kimse cevap vermedi.

"O halde bendim," dedi. Cipi çalıştırdı ve duvarın kıyısı boyunca sürmeye başladı. Kırk, elli metre sonra kayanın içinde aşağıya inen merdivenlerle karşılaştılar. Basamaklar küçük ve alçaktı.

"Ben burada kalacağım," dedi.

"Ne kadar zamanımız var?" diye sordu Kimyager.

"Saat dokuz. Bir saat içinde burada olun. Yönünüzü bulmakta güçlük çekebilirsiniz, bu yüzden şu andan itibaren tam kırk dakika sonra fişekle işaret vereceğim ve bundan on dakika sonra bir ikincisi ve bundan da beş dakika sonra üçüncüsü gelecek. Işığı aşağıdan görebiliyor olsanız bile yüksek bir yerlere çıkmaya çalışın. Şimdi saatlerimizi ayarlayalım."

Sessizce, sadece rüzgârı dinleyerek, saatlerini ayarladılar. Hava giderek soğuyordu.

"Atıcıyı almayın, burada onu kullanabileceğimiz yeterli alan yok zaten," dedi Kaptan. Sesini farkında olmadan alçaltmıştı. "Jektörler yeterli. Ayrıca biz iletişim kurmak istiyoruz – ama elbette, her ne pahasına olursa olsun değil. Anlaşıldı mı?" Bunu, başı öne eğik olan Doktor'a söylemişti. Kaptan devam etti, "Gece en uygun zaman değil. Belki de yalnızca ortalığa şöyle bir göz atarsınız. En mantıklısı da bu. Tabiî ki buraya yeniden gelebiliriz. Birbirinizi kaybetmeyin. Arkanızı sürekli kontrol edin ve çıkınazlara girmeyin."

"Ne kadar bekleyeceksin?" diye sordu Kimyager.

Kaptan'ın yüzü farların ışığında solgun görünüyordu. Gülümsedi.

"Ne kadar beklemem gerekirse. Evet, şimdi, yolunuz açık olsun beyler."

Kimyager ellerini kullanabilmek için jektörü kayışından omzuna astı. Fenerini açtı ve merdivenlere yöneldi. Doktor, çoktan inmeye başlamıştı. Birden yukarıdan parlak bir ışık yayıldı; Kaptan yollarını aydınlatıyordu. Işığı duvar boyunca izleyerek, her yanı, sanki duvardan çıkıyormuş gibi yarıdan sonrası görünen kolonlarla kuşatılmış büyük bir girişe gelene dek yürüdüler. Üst eşik, yüksek kabartmadan taş tomurcuklarla kaplıydı. Antrenin karanlığından, cipin farları yalnızca yarım daire oluşturabiliyordu. Eşik, üzerinde sayısız ayak tepinmiş gibi aşınmıştı. Yavaşça girdiler. İçerisi anormal bir büyüklükteydi, devler için yapılmıştı adeta ve iç duvarlarda hiç ayırt yoktu; bütün bu yapı sağlam kayaların oyulmasıyla ortaya çıkarılmış gibiydi. Koridor kör, içbükey bir duvarla sınırlanıyordu. Her iki yanda da oyuklardan oluşmuş birer dizi vardı. Her oyuğun tabanı ise sanki diz çökmek için düşünülmüş gibi çukur biçimindeydi. Bunun da yukarısında, duvarda, üçgen şeklinde, sıralanmış birer delik yeralıyordu.

Geri döndüler. Dokuz, on metre kadar ötede, duvarda düzenli aralıklarla yerleştirilmiş acayip, çok yüzeyli şekillerle çevrili bir geçit vardı. Dönüp buraya girdiklerinde arkalarındaki yarım yamalak ışık da söndü. Kimyager etrafını görmeye çalıştı; Kaptan farları söndürmüş, tamamen karanlıkta kalmışlardı.

Kimyager yukarı baktı. Gökyüzünü göremedi ama onun uzaktaki soğuk varlığını hissettiğini düşündü.

Adımları yankılanıyordu. Taş duvarlar sesleri geri gönderiyordu. Tek kelime etmeden her ikisi de sol elleriyle yanla-

rındaki duvara dokundular. Cam kadar pürüzsüzdü.

Doktor fenerini açtı ve kendilerini bir kuyunun dibine benzer küçük bir açıklıkta buldular. Dar sokak girişleri için bölünen duvarların çift sıra halindeki pencereleri göğe doğru eğimliydi ve bu yüzden aşağıdan görmek zordu. En dar sokakta yukarı çok dik çıkan basamaklar ve bunların da önünde, duvardan duvara uzanan yatay, taş bir kiriş vardı. Buna kum saati biçiminde bir varil asılıydı. Adamlar en geniş sokağı seçtiler. Az sonra, etraflarını saran hava değişmeye başlar gibi oldu. Fenerlerini tepeye tuttuklarında kalbur gibi delik deşik bir kemer gördüler; birileri taşa yüzlerce üçgen biçimli delik açmış gibiydi.

Yürümeye devam ederek yüksek galerilere benzeyen, üstü kapalı ara sokaklardan geçtiler. Biçimsiz kampanalar ve varillerin asıldığı kubbelerle, bitki şeklindeki süslerle kaplı üst eşiklerden sarkan ve rüzgârla uçuşan örümcek ağlarının altından yürüdüler. Çok geniş ama boş hollere içeri girmeden baktılar. Bunların, iri kayalarla tıkanmış büyük yuvarlak deliklerle dolu yarım silindir birer kemer biçiminde tavanları vardı. Sokaklardan çıkıp, eğile büküle kıvrılarak yukarı doğru açı yapan acayip oluklar merdiven izlenimi uyandırıyordu. Arasıra, ılık bir hava adamların yüzlerine çarpıyordu.

Açıklıktan kırk, elli metre kadar ötede sokak ikiye ayrılıyordu. Sağ tarafı tercih ettiler ve yürüdükçe alçalmaya başladılar. Yolda birçok ağır payanda duruyordu ve bunların da her birinde içi kuru yapraklarla dolu birer oyuk vardı. Yürürken kaldırdıkları toz, fenerlerinin ışığında dönerek yükseliyordu. Her iki yandan çatlamış yeraltı kemerleri dışarıya bayat bir koku sızdırıyordu ve içleri, görünüşte hareketsiz duran anlamsız birtakım şekillerle doluydu. Sokak iyice alçaldıktan sonra yeniden yükseldi ve temiz hava etrafı sardı.

Adamlar başka birçok ara sokak, galeri ve açıklığı geçti-

ler. Fenerleri hareket ettikçe gölgeler sürü halinde uçuşup kaçışıyor ya da duvardan çıkıp birbirine dayanan kolonların kapattığı girişlerde yere çöküyordu. Ayak seslerinin gürültülü yankısı her yerde onlara eşlik ediyordu.

Arasıra civarda birilerinin varolduğu sezgisine kapılıyorlardı. Birden önlerine çıkan bir duvarla durdular, fenerleri ise sönmüştü. Kalpleri hızla çarpıyordu. Hışırtılı, sürünmeye benzer karışık bir gürültü duydular. Bir yeraltı suyunun çağıltısı gibi, ama yine de acayip bir yankıydı bu. Belki de kayalara oyuk açmış bir kaynaktan küf kokularıyla birlikte gelen bir iniltiydi ama bunun, bir yaratığın sesi mi, yoksa yalnızca, çukur bir bölümde rüzgârın yarattığı gürültü mü olduğunu kestirebilmek mümkün değildi. Etraflarında birtakım şekillerin dolaştığı hissine kapıldılar. Hemen sonra, geçitlerden birinden küçük bir yüzün dışarı baktığını gördüler. Solgun ve karışıktı. Ama oraya gittiklerinde tek buldukları ince bir maden tabakasıydı.

Doktor hiçbir şey söylemedi. Çok iyi biliyordu ki, bu koşullarda, gecenin bu saatinde tam anlamıyla delilik olan bu tehlikeli araştırmaya kendisi yüzünden girişilmişti; çünkü, mürettebatın geri kalanından farklı olarak, iletişim kurulması gerektiği konusunda ısrarla direnen oydu ve bu yüzden, zaman ilerlemiş olmasına rağmen Kaptan riski göze almıştı. Kendi kendine, bir sonraki köşeye ve sokağa varır varmaz geri döneceklerini tekrarladı ama devam ettiler. Her yanı dairesel, mat cam tabakalarından oluşmuş yüksek bir galeriye girdiklerinde, tavana alttan tutturulmuş vagon biçimli balkonlardan bir bitki tohumu önlerine düştü. Eğilip aldılar; ılıktı, sanki biri yeni bırakmıştı.

Onları en çok şaşırtan karanlıktı. Kesinlikle bu gezegende yaşayanların gözleri vardı ve geldikleri de biliniyordu. Bu sakinlik huzursuz ediciydi; herhangi bir nöbetçiyle, ya da en azından bir hareketle karşılaşmaları gerekirdi. Çünkü

yukarıdan gördükleri ışıklar burada birilerinin olduğunun kanıtıydı.

Artık bu araştırma daha çok, bir kâbusa benzemeye başlamıştı. Işığı özlemişlerdi, fenerleri etraflarındaki kasveti arttırmaktan başka işe yaramıyor gibiydi ve tek gördükleri, anlaşılmaz cisim parçalarıydı.

Birden, çok belirgin bir hareket sezdiler ve o yöne doğru koşmaya başladılar. Dar sokağı koşturmacanın kapalı duvarlara çarpıp kırılan yankıları doldurdu. Adamlar, önlerinde fenerleri koştukça, gri gölgeler tepe kemeri boyunca geziniyor, iyice yakınlaşana kadar alçalıyordu. Hareketin gürültüsü sustu, sonra yeniden başladı. Karanlık ara sokak girişleri geride kaldıkça, tavan, dalgalar halinde inip çıkıyordu. Adamlar, bitkin, durdular.

"Baksana... sence bizi... tuzağa mı sürüklüyorlar?" diye soludu Kimyager.

"Aptallaşma!" dedi Doktor, kızgın kızgın.

Duvarları siyah deliklerle dolu bir kuyunun yanında duruyorlardı. Deliklerin birinden solgun, yassı bir yüz göründü, ama fenerlerini oraya çevirdiklerinde delik boştu.

Devam ettiler. Diğerlerinin varlığı artık bir tahmin değildi, onları her yerde hissedebiliyorlardı. Doktor ise, karanlıkta olabilecek bir saldırı veya çarpışmayı, bu, hiçbir sonuç çıkmayacak anlamsız araştırmaya tercih edebileceğini düşünmeye başladı. Saatine baktı. Neredeyse yarım saat geçmişti; az sonra geri dönmeleri gerekecekti.

Birkaç metre ötede, duvardaki bir dirsekte, tepesinde sivri, belirgin bir kemerin durduğu bir giriş bulunuyordu. Eşiğin her iki tarafında yumru biçimli taş gövdeler yükseliyordu. Kimyager fenerini içeri tuttu. Işık bir sıra oyuğu atladıktan sonra hareketsiz bir çıplak vücut yığınının üstüne düştü.

"Oradalar!" dedi, nefes nefese geri çekilirken. Doktor, arkasında Kimyager'in ışığı, içeri girdi. Çıplak gövdeler birbi-

rine kenetlenmiş, donmuş halde duvara yapışmıştı. Önce ölü olduklarını düşündüler, ama parıldayan su damlacıkları sırtlarından aşağı süzülüyordu.

"Hey!" dedi Doktor yavaşça, durumun anlamsızlığını hissederek. Dışarıdan ve yukarıdan uzun, tiz bir ıslık geldi; arkasından, birçok sesin oluşturduğu bir inilti taş odada tekrarlandı. Yaratıkların hiçbiri kıpırdamıyor, yalnızca inliyorlardı. Ama sokakta hareket vardı; adamlar ayak sesleri duyuyorlardı, birileri koşuyordu ve birçok karanlık şekil büyük sıçrayışlarla geçiyordu. Yankılar durduğunda Doktor dışarı baktı; yolda hiçbir şey yoktu. Şaşkınlığı kızgınlığa dönüşmüştü. Fenerini söndürerek girişte dışarıyı dinlemeye başladı.

Karanlıkta yine ayak sesleri duyuldu.

"Geliyorlar!"

Doktor, Kimyager'in silahına yapıştığını görmedi ama hissetti ve "Ateşleme!" diye bağırdı.

Sokak birdenbire doldu. Hörgüçler, Kimyager'in fenerinin ışığında sağa sola, yukarı aşağı atlayıp zıplıyor, vücutların birbirine çarpışının yumuşak gümbürtüsü duyuluyordu. Dev gölgeler uçuşuyor ve kanat gibi çırpınıyordu. Boğuk seslerin feryatlarına bir hırıltı karıştı ve ağır bir şey Kimyager'in ayaklarına düşerek onu yere devirdi. Bir saniye için gözü, küçük bir yüze ilişti, beyaz gözler ona bakıyordu. Yere çarpan feneri sönmüştü, şimdi her yer koyu karanlıktı. İşlek bir caddenin ortasında kalmış, elleriyle soğuk asfaltı yoklayan kör bir adam gibi, korkudan deliye dönmüş, el yordamıyla feneri aramaya başladı.

Doktor'u çağırdı ama sesi yetmedi. Birbirine toslayan düzinelerce vücut geçmeye devam ediyordu.

Kimyager fenerinin metal silindirini yakalayıp ayağa fırladı, ama çok güçlü bir esinti onu duvarlardan birine savurdu. Yukarıdan bir yerden bir ıslık yine çınladı ve vücutlar

durdu. Onlardan gelen ısıyı hissediyordu. İtilip kakılmaya başladı; iyice sersemlemişti, kaygan vücutları ve onların soluklarını her yanında duydu. Çaresizlik içinde bağırmaya başladı. Fenerin düğmesine tekrar dokundu, ortalık tekrar aydınlandı.

Gördüğü, dev cüsseler ve minik yüzlerin afallamış gözleriydi. Sonra, arkasından çıplak yaratıklar yaklaşmaya başladı. Sıcak, ıslak bedenlerin arasında sıkışıp kalmıştı ama kendisini savunmak için hiçbir çaba göstermedi ve onların sürüklemesine bıraktı. Et kokusu nefesini tıkıyordu. Yanındaki yaratıklar ona korkuyla bakıyorlardı; kaçışmaya çalıştılar ama oda veya başka bir şey yoktu. Boğuk ulumalar sürüyordu. Küçük bedenler, göğüs kaslarının tümsekleri arasında tere benzer bir sıvıya bulanmışlardı.

Onu saran grup birdenbire çıkışa yöneldi. Birbirine dolanmış organların arasından, bir saniye için, bir ışık çizgisi ve Doktor'un yüzünü farketti; ağzı, bağırıyormuş gibi açıktı. Kimyager'in, göğsüne bastırdığı feneri yukarı aşağı hareket ediyor ve her biri halsiz, terli, gözsüz, burunsuz, ağızsız küçük yüzleri gösteriyordu. Bir an için basınç azalır gibi oldu; sonra yeni bir darbeyle omuzları hızla duvara çarptı; bir kolundu bu, bir yerini yakaladı ve bütün gücüyle yapışmaya çalıştı. Ayaklarını bir yere koyması gerekiyordu, çünkü düşerse ezilerek öleceği kesindi. Taşta bir basamak hissetti; bir çıkıntıydı bu. Ayaklarını ona koyarak nihayet yükseldi ve fenerini ortalığa tuttu.

Manzara korkunçtu: Başlardan oluşan bir sel duvardan duvara sürükleniyordu. Durduğu oyukta ona sonuna kadar açılmış gözlerle bakıyorlardı. Kendisinden kaçmak için çaresizlikle çırpınmalarını izledi. Ama sokak boyunca sürüklenen ve en dıştakileri duvara sıkıştıran kalabalıkta bir şey yapamıyorlardı. Kimyager Doktor'u gördü; etrafını saran dev gölgelerin akıntısına kapılmış, sürükleniyordu. Kimyager'in

feneri yeniden düşüp söndü. Gürültü, karanlıkta devam ediyor, gövdeler birbirine çarparak inliyordu. Sırtını soğuk taşa dayayarak nefesini tutmaya çalıştı. Ama şimdi ayak seslerini ve sıçramaları ayrı ayrı duyabiliyordu; bu, cehennem kalabalığının azaldığı anlamına geliyordu. Dizlerinde artık güç kalmamıştı. Doktor'a seslenmek istedi ama sesi çıkmadı. Birden karşı duvarın tepesinden bir aydınlık göründü. Bunun, bir magnezyum ateşlemesiyle dönüş yolunu gösteren Kaptan olduğunu ancak birkaç dakika sonra anlayabildi.

Eğilip fenerin nerede olabileceğini düşündü ama aşağıdaki hava öylesine berbat kokuyordu ki hemen ayağa kalkmak zorunda kaldı. Bir an sonra uzaktan gelen bir bağırış duydu, bir insan sesiydi bu.

"Doktor! Buradayım!" diye bağırdı Kimyager. Bir başka bağırış, bu kez daha yakından geldi ve bir ışık siyah duvarların arasından göründü. Doktor ona doğru geliyordu ama düzgün yürüyemiyordu; sarhoş gibi yalpalıyordu.

"Ah," dedi, "... demek buradasın. İyi..." Kimyager'in kolunu yakaladı. "Bir ara beni sürüklediler ama kurtulmayı başardım... Sen fenerini mi kaybettin?"

"Evet."

Doktor hâlâ kolunu tutuyordu. "Baş dönmesi," diye açıkladı, nefesini kontrol etmeye çalışarak. "Önemli değil... Az sonra geçer..."

"Neydi bu?" diye sordu Kimyager, fısıltıyla.

Doktor konuşmadı.

Birlikte karanlığı, uzaktaki ayak seslerini, arasıra ortaya çıkan uğultuyu dinlediler. Gökyüzü ikinci kez üzerlerinde ışıldadı, yatay çıkıntıları gördüler. Ve ışık, kısa bir gün doğumu ve günbatımı gibi sararak alçaldı.

"Hadi gidelim." Bunu birlikte söylemişlerdi.

Belki de Kaptan'ın işaret fişekleri olmasaydı bu işi şafaktan önce halledemezlerdi. Çağrı ışıkları iki kez sokakları

doldurmuş, yönlerini kaybetmemelerini sağlamıştı. Yol üstünde panikle kaçan birkaç yaratıkla daha karşılaştılar ve sürünün geçtiği bir uçurum tabanında cansız yatan, çoktan soğumuş bir gövde gördüler. Tek kelime etmeden devam ettiler. Saat on bire birkaç dakika kala, kendilerini ilk baştaki açıklık ve kuyunun yanında buldular. Doktor'un feneri bunların üzerinde henüz geziniyordu ki, cipin üçlü ışıkları yukarıdan parlamaya başladı.

Doktor ve Kimyager yukarı çıkarken Kaptan basamakların tepesinde bekliyordu. Soluk soluğa cipin basamaklarından birine oturduklarında ışıkları söndürdü ve konuşmalarını bekleyerek karanlıkta birkaç adım attı.

Ona her şeyi anlattıklarında, "İlginç," dedi, "Böyle bitmesi sevindirici. Bu arada... onlardan bir tane de burada var..."

Ötekiler anlamadılar ama Kaptan arka ışıklardan birini yakınca ne olduklarını bilemeden yerlerinden zıpladılar. Cipten dokuz on metre kadar ötede bir İkicanlı yatıyordu.

Doktor ona bakmaya gitti. Çıplaktı, yarı uzanmıştı, dev gövdesinin üst kısmı yere değmiyordu. Şişmiş göğüs kaslarının arasından soluk mavi bir göz onlara bakıyordu. Adamlar bir kapı aralığından bakıyorlarmış gibi küçük, yassı yüzün sadece bir kısmını görebildiler.

"Buraya nasıl geldi?" diye sordu Doktor yavaşça.

"Sizden az önce aşağıdan çıktı. Son işareti verdiğimde kaçtı ama sonra geri geldi."

"Geri geldi?"

"Evet."

Ne yapacaklarını bilemeden onun başında duruyorlardı. Yaratık uzun bir yarıştan çıkmış gibi soluyordu. Doktor ona hafifçe vurmak için çömeldi ama hantal gövde titremeye başladı ve solgun etin üstünde sıvı damlacıkları belirdi.

"Bu... bizden korkuyor," diye mırıldandı Doktor.

"Hadi onu bırakıp gidelim. Geç oldu," dedi Kimyager.

Doktor bir an duraksadı. "Hayır. Bekleyin... Oturun bir dakika."

İkicanlı kıpırdamıyordu.

Kaptan ve Kimyager, Doktor'un yaptığını yapıp yaratığın yanına, yassı taşlı yüzeye oturdular. Arasıra fışkıran kaynağın sesini uzaktan yine duydular, ardından, görünmeyen çalıları kıpırdatan rüzgârı hissettiler. Yerleşim bölgesi karanlıkta hiç görünmüyordu. Sis çizgileri havada geziniyordu. Hareketsiz duran cipin dış hatları farın parlaklığında belirginleşmişti. On dakika kadar böyle oturduktan sonra sabırsızlanmaya başladılar, ama birden, küçük baş dışarı çıkıp onlara baktı. Kimyager'in beceriksizce bir kıpırdanmasıyla da yeniden kastan torbasına girdi.

En sonunda, neredeyse yarım saatlik bir beklemenin ardından dev yaratık kalktı. İki metre boyundaydı ama, öne bükülmemiş olsa mutlaka çok daha uzun olacaktı. Hareket ettiğinde vücudunun alt yarısı, bilinçli bir şekilde, biçimsiz gövde tabanından ayak uzatıp geri çeker gibi oluyordu, ama bu, sadece, uzuvlarının çevresinde şişip kasılan bir adale kütlesiydi.

İkisi de Doktor'un bunu nasıl yaptığını anlayamamıştı - sonradan kendisi de nasıl olduğunu bilmediğini söylediama birçok hafif dokunuş ve yumuşak vuruştan sonra etten yuvadan tamamen çıkan İkicanlı, minik eliyle, Doktor'un onu cipe götürmesine izin verdi. Baş ise, öne doğru bükülerek farın ışığında birarada dururlarken onlara kuşkuyla baktı.

"Şimdi ne yapıyoruz?" diye sordu Kimyager. "Herhalde burada konuşmaya çalışmayacaksın?"

"Onu beraberimizde götüreceğiz," dedi Doktor.

"Senin aklın başında mı?"

"İyi fikir," dedi Kaptan. "Ama yarım ton vardır bu!"

"Cip bundan fazlasını da taşıyabilir."

"Üçümüzü ekle. Burgu milleri kırılabilir."

"Öyleyse yapılacak bir şey yok, bırakalım gitsin," dedi Doktor. Ve İkicanlıyı basamaklara doğru çekti.

O anda koca yaratık kıvrıldı, derisi yanardöner damlacıklarla kaplandı.

"Ne? Ben... Hayır, ben sadece şaka yapıyordum," dedi Doktor kekeleyerek. Yaratığın tepkisi ilgilerini çekmişti. Doktor onu sakinleştirmeyi başardı.

Yeni yolcuya yer bulmak kolay olmayacaktı. Kaptan lastiklerdeki havanın hemen hemen tamamını boşalttı, böylece cip, kayalara değecek kadar alçaldı. İki arka koltuğu söküp, onları bagaj kafesine kayışlarla tutturdu. Bu arada atıcı da kütlenin tepesine bağlanmıştı. Ama İkicanlı araca binmek konusunda isteksizdi. Doktor onu arkasından hafifçe itti, onunla konuştu, hattâ önce kendisi içeri girip oturdu. Eğer saat on biri geçiyor olmasaydı ve karanlıkta, engebeli arazide, büyük bölümü yokuş olan altmış millik yol katedip geri dönmek zorunda olmasalardı, bunun çok komik bir manzara olduğu söylenebilirdi. Sonunda Doktor'un sabrı taştı. Küçük vücuttan sarkan kolların birini yakalayıp bağırdı:

"Arkasından itin şunu!"

Kimyager tereddüt etti, ama Kaptan koca hörgüce yüklendi. İkicanlı önce sızlandı, ancak sonra dengesini kaybetti ve kendisini cipte buldu. Şimdi her şey daha hızlı hallediliyordu. Kaptan lastikleri şişirdikten sonra, biraz yana yatması dışında, cipin çalışması sorun yaratmadı. Doktor yeni yolcunun önündeki koltuğa otururken, bu samimiyetten fazlasıyla rahatsız olan Kimyager, Kaptan'ın arkasında ayakta durmayı tercih etti.

Kolon sıralarını geçerek sopa biçimli cisimlerin caddesine geldiler. Cip düz arazide hızını almıştı ama geçitteki magma bayıra tırmanırken yavaşladı. On dakika kadar son-

ra balçık tepelerine ve içlerinde korkunç olayların yaşandığı kare kuyulara geldiler.

Uzun süre kalın, gevşek balçıkta ilerledikten sonra, gelirken kendilerinin bıraktığı tekerlek izlerine vardılar ve vadiye doğru bunları takip etmeye başladılar.

Tekerlekleriyle sürekli çamur sıçratan cip balçık tepelerin arasından geçiyordu. Bulanık bir ışık, karanlıkta büyüyerek onlara doğru gelmeye başladı. Bunun üç ayrı ışık olduğunu sonradan farkettiler. Ama Kaptan bunun bir yansıma olduğunu bilerek hızı ayarladı. İkicanlı huzursuzluk belirtileri göstermeye başlamıştı; kıpırdandı, homurdandı, hattâ vücudunun ağırlık merkezini sola kaydırarak cipin dengesini tehlikeye bile soktu. Doktor sesiyle onu sakinleştirmeye çalıştı, ama pek başarılı olamadı bu kez. Arkasına baktığında İkicanlının, üstü yuvarlak, konik bir tepe şeklini aldığını gördü. Yaratık küçük vücudunu içine almış nefesini tutuyor gibiydi. Ve ancak, ısıdaki ani dalgalanmaların oluşması ve kendi yansımalarının da ortadan kalkması tehlikeli bölgeyi geçtikleri haberini verince rahatladı; artık kıpırdamıyordu, hattâ bu gece yolculuğundan hoşlanmaya başlamışa benziyordu.

Cip uçurum eğimli bir bayırdan tırmanmaya başladı. Büyük kayaların üstünde hantal hantal ilerledikçe alçalıp yükseliyor, sağa sola yalpa vuruyordu. Zorlanan motor vınlamaya başlamıştı. Bir iki kez geriye kaydılar, tekerlekler gevşek toprakta boşa dönüyordu. Kaptan direksiyonu sert bir hareketle çevirdi ve durdular. Ardından cipi döndürdü ve tedbir olarak, bayırdan aşağı, vadiye doğru çapraz ilerlemeye başladılar.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu Kimyager. Sinirliydi. Gece havasının ani esintileri su damlacıklarını yağmur gibi üzerlerine serpiyordu.

"Başka bir yolu deneyeceğiz," dedi Kaptan.

Durup, farlardan birini kullanarak yukarı baktılar, ama görülecek bir şey olmadığından kafalarından rastgele bir yön çizip tekrar denemeye giriştiler. Eğim az sonra, ilk seferdeki gibi arttı ama burada toprak kuru olduğundan, ilerleyebildiler. Kaptan pusulayı kuzeyde sabitleştirmeye çalışıyordu ama cipin kasası arka tekerleklere vuruyor ve onu batıya gitmeye zorluyordu. Bu da, ağaçlıktan geçecekleri anlamına geliyordu. Hatırlayabildiği kadarıyla, ulaşmaya çalıştıkları platonun kıyı kesimlerinin çoğu ağaçlıktı. Ama yapılabilecek bir şey yoktu. Farlar, kasvetli alanın içinde uçuşan bir dizi beyaz figürün üstüne düştü; sonradan, bunun yalnızca sis olduğunu gördüler. Buğu damlaları rüzgârkırandan ve koltuk iskeletlerinin metal borularından aşağı süzülüyordu. Soğuk sis yoğunlaştı, ardından inceldi ama hâlâ nereye gittikleri hakkında hiçbirinin bir fikri yoktu. Kaptan'ın ise tek düşündüğü yukarı ulaşmaktı.

Birdenbire sis dağıldı ve belirginleşen far ışıkları bayırın tepesini gösterdi. Yukarıdaki siyah gökyüzü yıldızlarla doluydu. Herkes kendini daha iyi hissetmeye başladı.

"Yolcumuz nasıl?" diye sordu Kaptan arkasına dönmeden.

"Gayet iyi. Uyuyor gibi görünüyor," dedi Doktor.

Az sonra bayır dikleşti; cipin ağırlık merkezinin arkaya kayması ön tekerleklerin idaresini olanaksızlaştırıyordu. Birkaç metre yana kaydılar. Sonra Doktor bir öneride bulundu, "Belki ben önde, farların arasındaki tampona otursam daha iyi olacak."

"Henüz değil," dedi Kaptan. Tekerleklerden biraz hava boşalttı. Böylece biraz batan cip toprağa daha iyi tutundu.

Zengin bileşimli geniş bir toprak sahayı geçtiler. Karışık çalılıklara yaklaştıkça, üzerleri, tepeden sarkan siyah dev bir fırçayla örtüldü. Burayı geçmek olanaksızdı ama daha uygun bir yer bulmak için de geri dönemediler. Yukarıya

doğru bir süre devam ettikten sonra iki metre yüksekliğinde bir duvarın yollarını kesmesiyle durdular. Farlar ipliksi köklerle dolu sarı bir çamuru gösteriyordu.

Kimyager bir küfür savurdu.

Kaptan indi, bir kürekle çamuru kazmaya ve çıkardığı toprağı cipin arka tekerleklerinin altına yığmaya başladı. Kimyager de yardımına gitti. Doktor, duyduğu hışırtı ve çıtırtılardan onların çalılıklara doğru çalıştıklarını anlıyordu. Kaptan'ın fenerinin ışığı zayıfladı, tamamen yok oldu ve bir başka yönden tekrar belirdi.

"Ne lanet iş bu!" diye homurdandı Kimyager. "Bu riskli!"

"Risk olup olmadığını bilemeyecek kadar yabancıyız buraya," diye cevap verdi Kaptan. Sesini yükselterek Doktor'a doğru bağırdı. "Küçük bir toprak kayması oluşturacağız. Bu, yolu biraz açacak. Yolcumuzun korkmamasına çalış!"

"Tamam!" diye bağırdı Doktor. Koltuğunda dönerek, yüzünü, kıvrılmış sakin oturan İkicanlıya çevirdi.

Az sonra, yer değiştiren çamurun sesi geldi ve parçalar bayır aşağı yuvarlanmaya başladı. Birkaç öbek cipe çarptıktan sonra, toprak kayması durdu, ama parçacıklar hâlâ duvardan aşağı damla damla gelmeye devam ediyordu. Doktor yaratığı kontrol etti; tepki vermiyordu. Şimdi cipin önünde, çamur yığınının içinde geniş, huni gibi bir gedik vardı. Kaptan burada küreğiyle kan ter içinde çalışıyordu.

Bagajdan çekme halatını, makarayı ve kancayı alıp halatın bir ucunu cipe, diğer ucunu da gediğin öbür tarafına, çalılığa sabitlediklerinde saat on ikiyi geçiyordu. Doktor ve Kimyager dışarı çıktılar, Kaptan ise tüm tekerlek motorlarını ve ön vinci çalıştırdı. Araç öne doğru küçük mesafelerle ve aralıklı olarak ilerlemeye başladı. Gediğin biraz daha büyük olması gerekiyordu ama yarım saat sonra cip platoya çıkmış, kuru ve kolayca kırılıveren çalıların arasında gürültülü bir şekilde yürüyordu. Sonraki bir saat içinde de pek

ilerleme kaydedemediler; ancak bitkiler sona erdiğinde hızlanabildiler.

"Yolu yarıladık!" diye bağırdı Kimyager, Doktor'a. Kaptan'ın omuzlarının üzerinden odometreye bakıyordu. Kaptan ise öyle düşünmüyordu; bayırda yolu uzatmak zorunda kalmışlardı çünkü. Eğilmiş, yüzü rüzgârkırana yakın, gözleri önlerindeki açıklıktaydı. Tekerlekleri, kopuk kaya parçalarından ve oluklardan uzak tutmaya çalışıyordu. Cipin sarsılıp hamle yapmasıyla arkadaki benzin tenekesi takırdıyor, arasıra sıçrayıp düşmesiyle de amortisörler tıslıyordu. Ama görüş netliği fena değildi ve uzun mesafede, karşılaşacakları bir sürpriz yoktu. Far ışıklarının gri bir sis halinde bittiği yerde bir şey parladı; bir direkti bu, sonra bir diğeri derken, bunlardan oluşan bir sırayı geçmeye başladılar. Doktor, başını yukarı kaldırıp direklerin tepe noktalarında hava titreşimi yapan kolonların olup olmadığını görmeye çalıştı, ama çok karanlıktı. Yıldızlar hafif hafif pırıldıyordu. Arkasındaki dev yaratık sessizdi. Yalnız bir kez, sanki aynı şekilde oturmaktan yorulmuş gibi, biraz kıpırdanıp yer değiştirdi. Daha rahat etmeye çalışıyordu. Bu, insana oldukça benzer davranış, Doktor'a çok dokundu.

Şimdi, uzunlamasına sırtı olan bir platonun üstündeki olukları geçerek aşağı iniyorlardı. Farlar dil biçimli bir kireçtaşı çıkıntısının ötesinde, daha fazla oluk olduğunu gösterince Kaptan yavaşladı; sol taraftan gelen bir vızıltı, artarak yankılı bir gümbürtüye dönüştü. Koca bir nesne, farların ışığında parıldayarak önlerinden geçti ve kayboldu. Frenler feci bir cıyaklama çıkardı ve öne fırlatılan adamlar yüzlerinde sıcak, acı bir hava dalgası hissettiler. Yeni bir vızıltının duyulmasıyla Kaptan farları söndürdü. Karanlıkta, birkaç metre ötelerinde, her birini çevreleyen helezonik disklerin oluşturduğu bulanıklığın içinde fosforışıl vagonlar birbiri ardına uçuyordu. Hepsi aynı eğik manevrayı ya-

parak dönerken, adamlar onları saymaya çalıştılar. On beşincisi, sonuncu gibi görünüyordu. Yeniden hareket ettiler.

"İşte bu, daha önce görmediğimiz bir şeydi," dedi Doktor.

Ama hemen ardından duydukları farklı, bu kez çok daha yavaş ve sanki yerden geliyormuş gibi bir gürültüyle birlikte Kaptan çabucak cipi çevirerek geri dönmeye başladı. Tekerlekler kireç taşı döküntülerini eziyordu. Durdular. Bir şekil karanlıkta büyük bir gürleıneyle önlerinden öyle bir geçti ki ağaçların üzerindeki yıldızlar görünmez oldu. Yer sarsılıyordu. Bunu, ağır bir topaç gibi, bir ikincisi ve üçüncüsü izledi. Görünürde vagon falan yoktu, yalnızca kor haline gelmiş gibi merkezcil ışınlar halinde, dişliye benzer birer siluet her birinin gittiği yönün tersine doğru yavaşça ilerlemişti.

Yeniden sessizlik oldu. Uzaktan hafif bir homurtu duyuldu.

"Bunlar çok büyüktü, gördünüz mü?!" dedi Kimyager.

Kaptan farları açıp, frenden ayağını çekmeden önce epeyce bekledi. Yokuş aşağı inen cip, hızını tekrar toparladı. Aslında oluklara paralel gitmeleri daha kolay olacaktı, çünkü toprak orada daha düzdü, ama Kaptan bu riski göze alınamayı tercih etti; bu bulanık canavarlardan biri arkalarından onlara yetişebilirdi. Direksiyonu büyük bir dikkatle idare ederek doğu yönünde devam etti. Elbette, karşılaştıkları disklerden birinin rotayı değiştirip geri dönmesi de mümkündü. Hiçbir şey söylemedi ama huzursuzdu.

Parlak bir kuşak biraz ötede yanıp söndüğünde saat ikiyi geçiyordu. Diskleri gelip geçerken kılını kıpırdatmayan İkicanlı, şimdi etrafına bakınıyordu. Ama cip aynaya benzer şeride ulaştığında, aniden hırıldamaya ve inlemeye başladı. Bu arada sanki aşağıya atlamaya hazırlanıyormuş gibi yana doğru kaymıştı.

"Dur! Dur!" diye bağırdı Doktor. Kaptan, kuşaktan bir metre uzakta durdu.

"Neler oluyor?"

"Kaçmak istiyor!"

"Neden?"

"Bilmiyorum. Belki de şu kuşak yüzünden. Farları söndür!"

Kaptan, Doktor'un dediğini yaptı. Karanlık çöktüğü anda İkicanlı külçe gibi, koltuğuna gömüldü. Kuşağı, farlar sönük bir durumda geçtiler. Yıldızların görüntüsü bir an için cipin iki yanında yansıdı.

Açıklığa çıkmışlardı. Cip, bütün karoseri sarsılarak hızla ilerlerken farlar geceyi yarıyordu. Küçük kum ve taş taneleri arkalarından fırlıyor, soğuk rüzgâr yüzlerine tokat gibi çarpıyordu. Kimyager biraz daha eğilerek başını rüzgârkıranın hizasına getirdi. Geminin her an karşılarına çıkabileceği umuduyla, giderek artan bir hızla ilerliyorlardı.

Geminin kanatlarından birine asılmasını önceden kararlaştırdıkları sinyal lambasının ışığını aradılar. Dakikalar geçmesine rağmen görünürde ışık yoktu. Dönüp kuzeydoğuya yöneldiler ama karanlık hâlâ etraflarını sarıyordu. Şimdi yalnızca kısa farları açık gidiyorlardı, sonra Kaptan, bir şeylere çarpma tehlikesine rağmen, onları da söndürdü. Bir noktada bir kıvılcım görüp ona doğru mümkün olduğu kadar hızla ilerlemeye başladılar ama bunun sadece bir yıldız olduğunu neden sonra farkettiler.

Kimyager, cesaretini toplayıp, "Belki de sinyal lambası kırılınıştır," diyebildi.

Kimse cevap vermedi, üç mil daha gidip yine geri döndüler. Doktor ayağa kalkıp uzanarak karanlıkta bir şeyler görmeye uğraştı. Tam bu sırada cip önce önden sonra arkadan sekerek sıçradı: bir hendeği geçmişlerdi.

"Sola yüklenin," dedi Doktor.

Yarım metre derinliğinde ikinci bir hendeği geçtiler. Soluk bir ışıltı ve ona doğru yükselen uzun, eğik bir gölge be-

lirdi. Tepe kısmı arasıra, yanıp sönen bir ışıkla sarılıyordu. Işık yok oldu ama cip ona doğru hızlandı, yeniden ortaya çıktığında ise geminin kıç tarafını ve üç figürü aydınlattı. Kaptan farları yaktı ve figürler kollarını sallayarak onlara doğru koştular.

Geminin yanındaydılar. Öyle bir açıdan yaklaşmışlardı ki kıç taraf, sinyal levhasını gizlemişti.

"Siz misiniz?! Hepiniz burada mısınız?!" diye bağırdı Mühendis. Cipe doğru koşmaya başlamıştı ki, dördüncü, başsız şekli görür görmez olduğu yere saplanıp kaldı.

Kaptan bir koluyla Mühendis'e, diğeriyle Fizikçi'ye sarıldı; onların desteğine ihtiyaç duyuyor gibiydi. Doktor, rahat durmayan İkicanlıya sakin sakin bir şeyler söylemeye çalışırken, beş adam yan farlardan birinin yanında toplanmışlardı.

"Biz iyiyiz," dedi Kimyager. "Ya siz?"

"Hâlâ tek parça halindeyiz," diye cevap verdi Sibernetikçi.

Adamlar bir süre sessizce birbirlerine baktılar.

"Neler olduğunu konuşacak mıyız, yoksa uyuyacak mıyız?" diye sordu Kimyager.

"Demek uyuyabileceksin ha? İşte bu çok güzel," diye haykırdı Fizikçi. "Uyu o halde! Tanrım! Buradaydılar, bunu biliyor musun sen?"

"Bunu bekliyordum," dedi Kaptan. "Bir... çatışma oldu mu?"

"Hayır. Ya sizde?"

"Hayır, bizde de olmadı. Sanırım gemiyi bulmaları, bizim keşfedeceğimiz herhangi bir şeyden daha önemliydi onlar için."

"Bunu nasıl yakaladınız?"

"Aslında... O bizi yakaladı. Daha doğrusu kendi isteğiyle geldi. Ama bu çok uzun ve karışık bir hikâye. Bizim de tam anladığımız söylenemez."

"Bizim için de aynı şey sözkonusu," dedi Sibernetikçi. "Sizin gidişinizden yaklaşık bir saat sonra ortaya çıktılar! Ben... sonumuzun geldiğini düşündüm..."

"Açlıktan ölmek üzere olmalısınız," dedi Mühendis.

"Bak bunu tamamen unutmuştum. Doktor!" diye bağırdı Kaptan. "Gel buraya!"

"Toplantı mı yapıyoruz?" dedi Doktor. Cipten inip yanlarına gelirken gözleri hâlâ, tam o anda, kendisinden beklenmeyecek bir çeviklikle cipten atlayan İkicanlıdaydı. Yaratık onlara doğru güç bela ilerlemeye çalışıyordu ama ışığın oluşturduğu halkanın kenarına gelince hareketsiz, durdu. Hepsi sessizce onu izlerken, kasları aralanıp bir yarık oluşturdu; ışıkların ortalığa yayılan aydınlığında bir baş ve kendilerine dikkatle bakan mavi bir göz gördüler.

"Demek buraya geldiler? Ee, sonra?" diye sordu Doktor. O anda İkicanlıya bakmayan tek oydu.

"Evet. Bizim bindiğimizin aynı, yirmi beş disk... Ve çok daha büyük, bulanık topaçlara benzeyen dört makina..."

"Biz onları da gördük!" dedi Kimyager.

"Ne zaman? Nerede?"

"Bir saat kadar önce, dönüş yolunda... Az daha burun buruna geliyorduk. Burada ne yaptılar?"

"Pek bir şey yaptıkları söylenemez," diye cevap verdi Mühendis. "Sıra halinde geldiler, hangi yönden geldiklerini bilmiyoruz -o arada gemideydik ve beş dakikadan fazla kalmadık- ama yukarı çıktığımızda üzerimizde daireler çiziyorlardı. Yaklaşmadılar. Bunun, keşif uçuşuna çıkmış bir tür gözcü birliği olduğuna karar verdik ve atıcıyı geminin yanına yerleştirip bekledik. Ama onlar, aynı mesafeyi koruyarak daireler çizmeye devam ettiler. Ne yaklaşıyor, ne uzaklaşıyorlardı. Bu, aşağı yukarı bir buçuk saat sürdü. Sonra daha büyükler ortaya çıktı, yani topaçlar -hele bir tanesi otuz metre yüksekliğindeydi! Bunlar çok daha yavaş

hareket ediyorlardı. Öyle görünüyor ki, topaçlar yalnızca, ötekilerin kazdığı oluklardan gidebiliyorlar. Neyse... diskler bunlara dairelerinde yer açtılar ve büyüklerle küçükler yer değiştirdiler. Fırıldak gibi dönerlerken iki tanesi az daha çarpışıyordu; kenarları korkunç bir sesle birbirine sürtündü, ama bir şey olmadı ve dönmeye devam ettiler."

"Peki, siz ne yaptınız?"

"Atıcının yanında ter döküyorduk. Hiç de hoş bir şey olmadığını söyleyebilirim."

"Eminim değildir," dedi Doktor, ciddi bir sesle. "Sonra ne oldu?"

"Önce her an saldırabileceklerini düşündüm. Sonra da sadece bizi gözlediklerini. Ama yapıları çok acayipti ve gerçekten hiç durmadılar; disklerin yer değiştirmeden dönebildiklerini biliyoruz... Neyse, saat yediyi geçtikten sonra Fizikçi'ye sinyal lambasını almasını söyledim, çünkü sizin için onu dışarı asmamız gerekiyordu, o olmadan bu uçan duvarı geçemezdiniz -ve sonra kafama dank etti: bu kasıtlı yapılıyordu, etrafımızı çeviriyorlardı! Bu yüzden, elimizde imkân varken iletişim kurmaya çalışmamızın daha iyi olacağını düşündüm. Atıcının arkasında oturmaya devam ederek sinyal yakmaya başladık, önce iki, sonra üç, sonra dört."

"Seri mi yaptınız?" diye sordu Doktor. Mühendis, kendisiyle dalga geçip geçmediğini anlayacak durumda değildi.

"Normal bir aritmetik dizi," dedi sonunda.

"Ee, ne yaptılar?" diye sordu, onları dikkatle dinleyen Kimyager.

"Aslında, hiçbir şey..."

"Ne demek, 'aslında'?"

"Bütün bu süre boyunca farklı tepkiler gösterdiler; flaştan önce, flaş sırasında ve flaştan sonra. Ama bunlardan hiçbiri, karşılık verme ya da iletişim kurma girişimine benzemiyordu."

"Ne yaptılar?"

"Kendi etraflarında dönüşlerini hızlandırdılar, yavaşlattılar, birbirlerine yaklaştılar, vagonların içinde hareket vardı."

"Topaçların -yani büyük makinelerin- vagonları var mıydı?"

"Sen onları gördüğünüzü söylemedin mi?"

"Ama karanlıktı."

"Vagonları yok. Merkezlerinde hiçbir şey yok. Boş bir alan. Ama dairenin çevresinde hareket eden, daha doğrusu süzülen, bir tür büyük konteyner var. Dışı dışbükey, içi içbükey ve duruma göre farklı konumlara giriyor, bir dizi boynuzu var, komik şişkinlikler bunlar ve görebildiğim kadarıyla hiçbir işe yaramıyor. Topaçlar da arasıra daireden ayrılıp disklerle yer değiştirdiler."

"Ne sıklıkta oldu bu?"

"Farklı aralıklarla oldu. Kesin olarak belirleyemedik. Elbette bu denemediğimiz anlamına gelmiyor. Her şeyi not aldım, onlardan gelebilecek bir tür cevap ya da tepkiyi bekleyerek. Karmaşık manevralar yapıyorlardı. Örneğin, ikinci saate girdiğimizde topaçlar yavaşladı ve her birinin önüne birer disk geçti, sonra bunlar, arkalarında topaçlarla, bize doğru yavaşça harekete geçtiler. Ama onbeş metreden fazla yaklaşmadılar. Sonra yeniden daireler çizmeye başladılar, ama bu kez iki tane: dört topaç ve dört diskten oluşan bir iç daire ve geri kalan disklerle de bir dış daire. Sizin buradan geçebilmeniz için ne yapabileceğimi düşünmeye başlamıştım ki; şu işe bak, tek sıra olup önce spiral çizdiler, sonra güneye doğru çekip gittiler."

"Bu ne zaman oldu?"

"On biri birkaç dakika geçiyordu."

"Bu, bizim karşılaştıklarımızın büyük olasılıkla diğerleri olduğunu gösteriyor," dedi Kimyager Kaptan'a.

"Hayır, kesin olarak değil. Yol üstünde durmuş olabilirler."

"Şimdi bize neler olduğunu anlatın," dedi Fizikçi.

"Bunu Doktor'dan dinleyelim," dedi Kaptan.

Doktor bütün geziyi birkaç dakika içinde özetledi. "Çok ilginç ama burada bulduğumuz her şey Dünya'dan bir şeyleri hatırlatıyor," diye sonuçlandırdı, "Ama sadece kısmen. Uymayan bazı şeyler her zaman var. Kullandıkları şu araçlar, örneğin burada savaş makineleri gibi gözüktüler. Keşif kolu muydu, kuşatma mıydı? Sonuçta hiçbir şey olmadı ve karanlıkta bizi bırakıp gittiler. Şu çamur kuyular -korkunçtu, elbette, ama gerçekte ne bunlar? Mezar mı? Bilmiyoruz. Sonra şu yerleşim merkezi ya da her neyse. İnanılmaz bir yer, kâbus gibi. Ya odalardaki iskeletler? Müze miydi? Mezbaha mıydı? Tapınak mıydı? Yoksa biyolojik numune üreten fabrika mı? Ya da hapishane mi? Her şey mümkün, hattâ bir toplama kampı olması bile!"

"Ayrıca kimse bizi durdurmadı ya da bizimle iletişim kurmayı denemedi. Bütün bunların içinde en akıl ermez şeyin de bu olduğu kesin. Şüphesiz gezegenin uygarlığı çok ileri düzeyde. Gerek mimari, gerekse gördüğümüz kubbelerin konstrüksiyonu bakımından -ve yine, bununla birlikte, taş yerleşim alanı, adeta bir ortaçağ kalesiydi- farklı uygarlık düzeylerinin akıl almaz bir karışımı! Sinyal sistemleri çok gelişmiş olmalı, oraya varışımızdan sonra, bir dakikadan daha az bir süre içinde ışıkları söndürdüler ve çok hızlı gitmemize rağmen yol boyunca kimseyi görmedik. Ve şüphesiz ki zekâ düzeyleri de oldukça yüksek ama üzerimize çullanan kalabalık paniğe kapılmış bir koyun sürüsünden farksızdı. Bir kaostu, bütünüyle anlamsız, çılgınca! Başından beri her şeyde olduğu gibi.

"Öldürdüğümüzün bedeni bir tür yaldızla kaplıydı, oysa diğerleri çıplaktı. Kuyudaki cesedin karnında bir tüp ve bir de gözü vardı, tıpkı şu an baktığımızdaki gibi, oysa diğer cesetlerin gözleri yoktu... Buraya getirdiğimiz İkicanlının

bile bize pek yararı dokunmayacağını düşünmeye başlıyorum. Tabiî ki onunla iletişim kurmaya çalışacağız, ama, açık konuşmak gerekirse, ben pek umutlu değilim..."

Sibernetikçi: "Şu ana kadar topladığımız bütün bilgilerin bir dökümünü yapıp sınıflandırmalıyız, yoksa işin içinden çıkamayız. Doktor belki de haklı ama... Şu iskeletler, kesin olarak iskelet olduklarını söyleyebilir misiniz? Ve etrafınızı çevirip sonra kaçan İkicanlı sürüsünün..."

"İskeletleri, seni gördüğüm kadar net ve açık bir şekilde gördüm. Sürüye gelince..." Kollarını iki yana açtı.

"Tam anlamıyla delilikti," diye lafı yerleştirdi Kimyager.

"Belki de onları uyandırdınız ve ne olduklarını bilemediler. Dünya'da bir otel düşünsenize, şu dönen disklerden biri birdenbire ortaya çıkıyor. Elbette insanlar paniğe kapılacaklar!"

Kimyager başını sağa sola salladı ve Doktor gülümsedi.

"Sen orada değildin, bu yüzden sana anlatmak biraz zor. Panikten söz ediyorsun... Düşün ki, senin şu otel müşterileri sağa sola kaçıp sallanırken, çırılçıplak bir tanesi de diskin arkasından koşup, binip binemeyeceğini soruyor."

"Ama o size sormadı ki..."

"Sormadı mı? Peki, ben geri dönmesi için onu itelerken ne oldu?"

"Beyler, saat dörde çeyrek var," dedi Kaptan, "Ve yarın - bugün demeliydim- her an yeni bir ziyaretle karşılaşabiliriz. Doğrusu hiçbir şey beni şaşırtmaz! Gemide ne yaptınız?" bunu Mühendis'e sormuştu.

"Çok az, atıcının yanında dört saat oturduk çünkü! Mikrobeyinlerden biri kontrol edildi, kumanda da hemen hemen çalışıyor. Sibernetikçi detayları verebilir. Ne yazık ki tam bir karışıklık söz konusu."

"On altı tane niyobyum-tantal diyoduna ihtiyacım var," dedi Sibernetikçi. "Cryotronlar kullanılabilir durumda ama diyodlar olmadan beyine hiçbir şey yapamam."

"Başka parçaları biraraya getirerek bir şeyler yapamaz mısın?"

"Bunu yaptım, yedi yüzün üstünde farklı parça kullandım."

"Başka yok mu?"

"Belki Savunucu'da – ona ulaşamadım. Çok dipte kalıyor."

"Beyler, bütün gece burada mı duracağız?"

"Haklısın, gidelim. Ama durun – İkicanlıyı ne yapacağız?"

"Ya cipi?"

"Bu hoşunuza gitmeyecek beyler, ama şu andan itibaren yirmi dört saat nöbet tutmalıyız!" dedi Kaptan. "Zaten bunu daha önce yapmamamız delilik. Gün ağarana kadar, ilk iki saat için kim gönüllü?"

"Ben," dedi Doktor.

"Sen? Gülünç olma. Bizden birileri yapmalı," dedi Mühendis. "Sonuçta burada oturup duran bizdik."

"Ben de cipte oturuyordum. Sizden daha yorgun değilim."

"Bu kadar yeter. İlk Mühendis, sonra Doktor," diye karar verdi Kaptan. Gerindi, uyuşmuş ellerini ovuşturdu, kalkıp cipin yanına gitti. Işıkları kapattı ve direksiyonu tuttuğu sağ eliyle cipi geminin gövdesinin altına sürdü.

"Ya İkicanlı?" Sibernetikçi boylu boyunca uzanan yaratığın başında duruyordu.

"O burada kalacak. Uyuyor. Kaçacak olsaydı baştа buraya gelmezdi," diye düşüncesini söyledi Fizikçi.

"Onu böyle bırakamayız. Bir yolunu bulup korumalıyız," dedi Kimyager.

Ama diğerleri birer birer tünele girmeye başlamışlardı bile. Etrafına bakındı. Sonra omuz silkip arkalarından gitti. Bu arada Mühendis atıcının yanına bir hava yastığı koyup oturmuştu. Ama uyuyakalmaktan korktuğu için ayağa kal-

kıp bir ileri bir geri yürümeye başladı.

Toprak, botlarının altında hafifçe çıtırdıyordu. Doğudan ilk gri ışık belirmişti, yıldızlar birer birer kayboldular. Soğuk ve taze hava ciğerlerini doldurdu. Gezegene ilk ayak bastıklarında duyduğu esrarengiz kokuyu ayırdetmeye çalıştı ama yapamadı. Yanında yatan yaratığın sırtı ritmik bir biçimde yükselip alçalıyordu. Birden göğsünden uzun, ince uzuvları çıktı ve Mühendis'i bacağından yakaladı. Kurtulmaya çabaladı, tökezledi, neredeyse yere kapaklanıyordu – ve gözlerini açtı. Ayakta uyumuş, üstüne üstlük bir de düş görmüştü. Şimdi ortalık daha aydınlıktı. Doğuda sirius bulutları uzun, eğik bir çizgi oluşturuyor, çizginin sonu, gökyüzünün griden maviye dönüşmesiyle birlikte kızarıyordu. Son yıldız da kayboldu.

Mühendis yüzünü ufka döndü. Bulutlar koyu griden altın bronza dönüşmüştü; kenar hatları alev almıştı sanki; güllerden bir yol uzanıyordu ufakta şimdi. Bu, Dünya olabilirdi.

Üzüntü ve umutsuzlukla doldu içi.

"Benim sıram!" Güçlü bir ses çınladı arkasında. Mühendis yerinden sıçradı. Doktor ona gülümsüyordu. Mühendis birden ona teşekkür etmek istedi, bir şeyler söylemek, ne olduğunu bilmiyordu -yalnızca çok önemli bir şeyler- ama kelimeleri bulamadı. Kafasını salladı, gülümsemeye bir gülümsemeyle karşılık verdi ve karanlık tünele girdi.

VIII

ÖĞLE vakti yüzleri ve boyunları Güneşten yanmış, beş yarı çıplak adam, geminin yanında uzanıyorlardı. Etraflarında kapkacak, alet parçaları ve üstüne bir dolu giysi, bot ve havlu yığılmış kare bir bez vardı. Açık bir termostan yeni yapılmış kahve kokusu yayılıyordu. Bulutların gölgeleri açıklık boyunca sessizce kayıyordu. Birkaç metre ötelerinde, gemi gövdesinin altında hareketsiz duran yaratık olmasaydı bu manzara pekâlâ Dünya'da bir pikniğe benzetilebilirdi.

"Mühendis nerede?" diye sordu Fizikçi. Tembel tembel dirseklerine dayandı.

"Kitabını yazıyor."

"Uzay gemisinin nasıl onarılacağı hakkında mı?"

"Evet, okuması ilginç olacak. Kalın bir cilt!"

Fizikçi konuşana baktı. "Moralin düzgün. Bu önemli işte. Yaran da neredeyse tamamen kapandı. Dünya'da olsan bu kadar hızlı iyileşemezdi sanırım."

Kaptan alnındaki yaranın kabuğuna dokundu ve kaşlarını kaldırdı. "Bu mümkün. Gemi sterildi ve buradaki bakte-

riler bize zararsız. Ayrıca hiç böcek de yok gibi görünüyor. Ben hiç görmedim, ya siz?"

"Doktor'un beyaz kelebekleri var ya," dedi Fizikçi, yavaş yavaş. Sıcaktan, konuşmaya isteksizdi.

"Evet, ama bu yalnızca bir hipotez."

"Burada hipotez olmayan nedir, söyler misin?" diye sordu Doktor.

"Bizim varlığımız," dedi Kimyager, sırtüstü dönerek. "Biliyor musun, manzara değişikliği hiç fena olmazdı..."

"Bence de," dedi Doktor.

"Dikkat ettiniz mi, İkicanlının teni Güneşte sadece birkaç dakikadan sonra nasıl da kızardı?" dedi Kaptan.

Doktor başını salladı. "Evet. Bu, ya daha önce Güneşe hiç çıkmadığı, ya da normalde bir tür giysi giydiği anlamına geliyor." Ta ki..."

"Ta ki, ne?"

"Bilmiyorum..."

"Her şey o kadar da kötü değil," dedi Sibernetikçi, yazıyla doldurduğu bir kâğıt parçasının üstünden bakarak. "Henry bana diyodları Savunucu'dan alabileceğini söylüyor. Eğer yarın her şey umduğumuz gibi giderse, akşamüstü ilk robotu çalıştırmış olacağız. Geri kalanların işini de ona yükleyeceğim ve üç üniteyi birleştirebilirse, sorunlarımız bitti demektir. Yük asansörlerini ve kazıcıyı çalıştıracağız ve bir haftada gemi doğrulacak ve..."

"Ve ne?" diye sordu Kimyager. "Havalanıp gidecek miyiz yani?"

Doktor sırıttı. "Uzay yolculuğu insanoğlunun merakının en özlü ifadesidir," dedi. "Duydunuz değil mi? Kimyager şimdi gitmek istemiyor!"

"Hayır, şimdi şakayı bir yana bırak Doktor, İkicanlı ne durumda? Bütün gün onunla beraberdin!"

"Evet, bu doğru."

"Eee? Gizemli konuşma! Burada yeteri kadar sır var zaten!"

"Gizemli davranmaya yetecek kadar bir şeyler bilmeyi isterdim! Şey gibi davranıyor... çocuk gibi. Zekası yavaş gelişen bir çocuk. Beni tanıyor. Onu çağırdığımda geliyor. İttiğimde oturuyor."

"Onu motor odasına götürdün. Tepkisi nasıldı?"

"Bebek gibiydi. Hiç ilgisini çekmedi. Jeneratörün arkasına saklandığımda, beni göremeyince korkuyla terlemeye başladı. Eğer o ter ise ve ter de korku anlamına geliyorsa..."

"Konuşabiliyor mu? Onun sana bazı sesler çıkardığını duydum."

"Kolay anlaşılır, açık sesler çıkarmıyor. Teybe kayıt yaptım ve frekansları inceledim.. Bununla birlikte, konuşmaları duyabiliyor... Ürkek, hattâ korkak, bir sığır kadar uysal, ama bütün topluluk böyle görünüyor..."

"Belki de bu henüz gençtir, belki genç olanları böyle büyük oluyor."

"Hayır, genç değil. Cildinden anlayabilirsin, kırışıklıklarından ve boğumlarından. Ayak tabanları da nasırlaşmış, boynuz gibi sert. Her nasıl olursa olsun, bizim bildiğimiz anlamda çocuk değil. Gece, biz geri dönerken bazı şeylere bizden önce dikkat etti ve ilginç tepkiler verdi, örneğin, havadaki seraba, daha önce de söylemiştim. Korkmuştu. Şu yerleşim merkezinden de. Yoksa neden oradan ayrılsın ki?"

"Ama fabrikalar kurmuşlar, sonra diskler var -zeki olmalılar," dedi Fizikçi.

"Ama bu değil."

"Durun bir dakika," dedi Kimyager, oturup dirseklerindeki kumları temizledi. "Farzedin ki... sakatlanmıştı veya..."

"Orasının delilere ait bir barınak olduğunu mu söylüyorsun?" diye sordu Doktor. "Ya da hastaları diğerlerinden ayırıp yerleştirdikleri özel bir yer?"

"Ve üzerlerinde deney yaptıkları," diye ileri sürdü Kimyager.

"Deney olduğunu söyleyebileceğin ne gördün?" diye sordu, o ana kadar sessizce duran Kaptan.

"Ahlâkî yönden yargılamıyorum. Bunu nasıl yapabilirim ki? Gerçekten, hiçbir şey anlamıyoruz," diye cevap verdi Kimyager. Doktor, onlardan birinde bir tüp buldu, parçalara ayırdığımızın içinden çıkana benzemiyor değildi..."

"Ya. Diğer bir deyişle, gece gemiye giren İkicanlı da oradan gelmişti, yani kaçmıştı."

"Neden olmasın? Bu mümkün değil mi?"

"Ya iskeletler?" dedi Fizikçi. Kimyager'in düşünceleriyle ikna olmadığı açıkça görülüyordu.

"Şey, bilmiyorum, belki onları teşhir etmek için koymuşlardır. Veya belki de, bir tür... bir tür şok tedavisi için diğerlerine gönderiyorlar."

"Ah, tabiî. Eminim biraz sonra onların da bir Freud'u olduğunu söyleyeceksin," dedi Doktor. "Hayır, şu tımarhane teorini çürütsen iyi olur dostum. Ve bize bu iskeletlerin bir lunaparktaki korku evine ait olduğunu da söyleme. Karşımızdaki dev bir tesis ve iskeletleri şu cam hücrelere yerleştirmek bile çok ileri bir teknoloji ister. Bir fabrika olabilir mi dersiniz? Ama ne üretiyor?"

"İkicanlıdan bilgi alamıyor olman hiçbir şeyi kanıtlamaz. Benim üniversitemdeki bir kapıcıdan Dünya uygarlığı hakkında bilgi edinmeye çalışıyor olabilirdin meselâ..."

Hepsi güldü. Ve yine, birden sustular. İkicanlı yanlarına gelmiş, düğümlü, küçük parmaklarını havada oynatarak ve sarkan ufak, yassı yüzünü hafif hafif kımıldatarak başlarında dikiliyordu.

"Ne yapıyor bu böyle?!" telaşla karışık, bağırdı Kimyager.

"Gülüyor," dedi Kaptan.

Gerçekten de gövdesi hıçkırık tutmuş gibi sarsılıyor ve

büyük hantal ayaklarını yere vuruyordu. Ama beş çift gözün kendisine baktığını görünce donup kaldı, geriledi ve kas yığınlarını aralayıp çıkmış olan küçük elleri ve başı da tekrar geri çekti. Aksayarak yerine döndü ve hafif bir hırıltıyla yere çöktü.

"Eğer *bu* gülmeyse," diye fısıldadı Fizikçi.

"Gülmek de hiçbir şeyi kanıtlamaz. Maymunlar da güler."

"Durun," dedi Kaptan. Güneş'ten yanmış, zayıf yüzünde gözleri parladı. "Varsayalım ki bizimkinden çok daha geniş bir genetik yetenek yayılımına sahipler. Böylece sınıflar, yani kastlar oluşuyor; bir yanda yaratıcı işçiler ve inşaatçılar, diğer yanda ise esas olarak hiçbir işe uygun olmayan geniş bir kitle yeralıyor. Ve bu, işe yaramayanlar..."

"Öldürülüyorlar. Ya da deneye tâbi tutuluyorlar. Ya da gıda maddesi oluyorlar. Hadi, korkmayın, aklınıza ne geliyorsa söyleyin," dedi Doktor. "Kimse size gülmez, çünkü her şey mümkün. Ne yazık ki mümkün olan her şeyin bizim için anlamı olmak zorunda değil."

"İskeletlere ne demeli?" diye sordu Kimyager.

"Öğrenmeye yardımcı gereçler."

"Eğer size dünden bu yana aklıma gelen teorileri söylemeye kalksaydım," dedi Doktor, "Henry'nin yazdığı kitap kadar öğretici olmasa da, onun beş katı olurdu herhalde. Çocukken yaşlı bir astronot tanımıştım. Başındaki saçlardan daha çok gezegen görmüştü ve hâlâ saçları dökülmemişti... Bana bir uydunun görünüşünü anlatmaya çalışmıştı -hangisi olduğunu hatırlamıyorum. 'Orada böyle... büyük... bilirsin işte' dedi kollarını açarak. 'Ve böyle şeyleri var... Şeye oldukça benziyor... Ama gökyüzü farklıdır... böyle olmasına rağmen...' Sonunda güldü ve vazgeçti. Uzaya hiç gitmemiş birine, ayaklarının altında yıldızlarla boşlukta asılı kalmanın neye benzediğini anlatamazsın. Ve biz sadece fi-

ziksel çevre farklarını tartışıyoruz! Önümüzde en az beş bin yıllık bir uygarlık var. En az! Ve biz birkaç günde çözmeye çalışıyoruz!"

"Ama denemeliyiz, çünkü başaramazsak ödememiz gereken bedel çok yüksek olabilir," dedi Kaptan. Bir sessizlikten sonra ekledi, "Ya sen ne yapmamızı öneriyorsun?"

"Şu ana kadar ne yaptıysak onu," dedi Doktor, "Başarma şansımızın beş binde bir, yani Aden'in uygarlık yaşı kadarda bir olduğunu düşünmeme rağmen..."

Mühendis tünelden çıktı ve kumsaldalarmış gibi gölgede yatan arkadaşlarını görerek, tulumunu çıkarıp onlara katıldı. Kimyager başıyla onu selamladı.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu Kaptan.

"Şey, dörtte üçü bitti sayılır... Ama sadece bununla uğraşmıyordum, çünkü şu ilk fabrikayı düşünüyordum, kuzeyde gördüğümüzü; terkedildiğine ve kullanılmadığına karar vermiştik... Komik olan nedir? Neden gülüyorsunuz?"

"Sana bir şey söyleyeceğim," dedi Doktor, içlerinde ciddiyetini koruyan tek oydu. "Gemi havalanmaya hazır olduğunda isyan çıkacak. Hiç kimsenin bu işi çözmeden gitmeye niyeti yok... Sen bile, şimdi, makinaların başında ter dökmek yerine..."

"Ah, siz de mi varsayımlarda bulunuyordunuz?" dedi Mühendis. "Ne sonuca vardınız?"

"Hiç. Ya sen?"

"Ben de öyle, ama... ortak öğeler bulmaya çalışıyordum, orada karşılaştığımız şey için daha genel bir model demek istiyorum. Ve şu otomatik fabrikayla ilgili kafama takılan bir şey var, devirler halinde çalışmasına ve işlemi tekrar ediyor gibi görünmesine rağmen, 'son ürünler' özdeş değildi... Hatırladınız mı?"

Diğerleri evet anlamında mırıldandılar.

"Ve dün Doktor, İkicanlıların birbirlerinden farklı olduk-

larına dikkat çekmişti -bir kısmının gözleri, bir kısmının burunları yok, ya da parmaklarının sayısı ve derilerinin rengi farklı. Buradaki her şey, belirli sınırların dışına çıkmamak üzere değişiyor, bu yüzden varyasyon, yapılan işlemdeki hem biyolojik, hem teknolojik aksaklıklardan kaynaklanıyor gibi görünüyor..."

"Evet, işte bu ilginç!" dedi, artan bir dikkatle onu dinleyen Fizikçi:

"Kafanda bir şeyler var senin. Devam et," dedi Doktor, ona dönerek. Mühendis ise belli belirsiz başını sallıyordu.

"Hayır, aslında, aptalca bir düşünceydi. İnsan oturduğu yerde sürekli kendi kendine düşünürse, aklına olmadık..."

"Nedir şu düşüncen, söylesene!" diye bağırdı Kimyager, neredeyse hiddetle.

"Anlatmaya başlamıştın nasılsa," dedi Sibernetikçi.

"Ben... şöyle düşündüm: Fabrikada devirli bir üretim ve yıkım işlemi gözledik ve sonra dün siz fabrikaya benzer bir mekanizma keşfettiniz. Eğer o fabrika ise, bir şeyler üretmiş olması gerek."

"Ama orada hiçbir şey yoktu," dedi Kimyager, "iskeletlerden başka. Elbette her yere bakmadık..." diye de tereddütle ekledi.

"Ve eğer bu fabrika İkicanlı üretiyorsa ne olacak?" diye sordu Mühendis, yumuşak bir sesle. Sessizlikte devam etti:

"Kitle üretimi ve bir montaj hattı var. Varyasyonun denetim eksikliğinden çok, işlemlerin kendi karmaşık bünyesinden kaynaklanıyor olması dışında, sistem paralel. İskeletler çeşitleniyor."

"Ve sen... 'denetimden geçemeyenleri' öldürdüklerini söylüyorsun?" dedi Kimyager. Sesi değişmişti.

"Kesinlikle hayır! Benim düşündüğüm, sizin bulduğunuz şu vücutların... aslında hiç yaşamamış oldukları! Yani sistem, organizmaları, her türlü kas ve iç organlarıyla donatıp

yaratıyor, ama normdan sapmanın, fonksiyon göremeyecek kadar büyük olduğu vücutlara... hiç hayat verilmiyor, onlar üretim serisinden uzaklaştırılıyorlar..."

"Ya vücutlarındaki yarık, o neydi? 'Daha defolu olan mal' mı?" diye sordu Sibernetikçi.

"Bilmiyorum, ama varolan bir olasılığı yok sayamayız."

"Doğru, sayamayız," dedi Doktor. Ufuktaki mavimsi pusa bakıyordu. "Senin söylediğine göre... şu kırık tüp..."

"Belki sentez sırasında yapılan, besin enjeksiyonu gibi bir şeydi."

"Bu, buraya getirdiğin İkicanlının neden geri zekalı gibi göründüğünü de açıklıyor," dedi Sibernetikçi. "Eğer tam gelişmiş olarak üretildiyse, hiç tecrübesi yok..."

"Hayır," diye reddetti Kimyager. "Bizimki bir şeyleri biliyor. Taş tımarhaneye dönmekten korkuyordu -ki bunun için iyi bir gerekçesi olabilir- ayrıca şu ayna şeritten de ürkmüştü. Ve geçtiğimiz acayip, görüntülü sınır hakkında da bir şeyler biliyordu..."

"Bilemiyorum. Henry'nin hipotezi pek anlamlı gelmiyor," dedi Kaptan, ayaklarındaki kumu seyrederken. "İlk fabrika, kullanılmayan parçalar üretiyor. İkinci de yaşayan varlıklar mı? Peki, neden? Ve sen bunların da hoplatıcıya geri atıldığını mı ileri sürüyorsun?"

"Ne korkunç bir düşünce?" dedi Sibernetikçi, ürpererek.

"Ama eğer yaşayan varlıklar hoplatıcıya geri atılıyor olsaydı," dedi Kimyager, "Hayat verilemeyecek kadar defolu olanların düzenlenmesine gerek kalmazdı. Üstelik böyle bir 'yeniden işleme' olayına kanıt olabilecek hiçbir şey görmedik biz..."

Sürüp giden bir sessizlikten sonra Doktor ayağa kalktı ve oturanlara şöyle bir baktı.

"Mühendis'in düşüncesini aldık," dedi, "Ve şimdi gerçekleri buna uydurmaya çalışıyoruz; bu 'biyolojik fabrika' hi-

potezine. Bu, bir tek şeyi kanıtlıyor: Biz çok asil ve ahlâklı düşünüyoruz, ayrıca, fazlasıyla da bönüz..."

Diğerleri şaşkınlıkla ona bakarken, devam etti: "Bir dakika önce en kötü olasılığı tahmin etmeye uğraşıyordunuz, şimdi ise ancak bir çocuğun çizebileceği bir görüntü çıkardınız ortaya: Ürettiği canlıları tekrar öğütmek için üretim yapan bir fabrika... Dostlarım, gerçek çok daha kötü olabilir."

"Gerçekten!" diye atıldı Sibernetikçi.

"Durun, bırakın konuşsun," dedi Mühendis.

"Şu yerleşim bölgesinde neler olduğunu düşündükçe, gördüğümüzü sandığımız şeylerden bütünüyle farklı şeyler gördüğümüze inanıyorum."

"O halde, sana göre ne oluyordu?" diye sordu Fizikçi.

"Ne olduğunu bilmiyorum, ama ne olmadığını biliyorum."

"Açık konuş! Bilmece gibi değil!"

"Taş labirentte dolaşırken birdenbire bir kalabalığın hücumuna uğradık, sonra da dağılıp kaçtılar. Yerleşim bölgesine yaklaşırken ışıkların söndüğünü gördüğümüzden, oradakilerin bizden saklandıklarını düşünmüştük ve saklanacak yer arayan bir kalabalığın bizi ezdiğini de... Şimdi tüm olayları sırasıyla yeniden gözümde canlandırmaya çalıştım ve size şunu söyleyeceğim: Deliliğe karşı verilen savaş gibi gerçeğe de direnilir.

"Sonuca gel!"

Sonuç şu: Durumumuza bir göz atalım; bazı yabancılar uzaydan gelip, üstün zekâlı varlıkların yaşadığı bir gezegene iniş yapıyor. Gezegen sakinlerinin tepkisi ne olabilir?"

Kimse cevap vermeyince Doktor devam etti: "Bu gezegenin varlıkları test tüplerinde veya daha garip başka yöntemlerle yaratılmış olsalar bile ben, mümkün olan sadece üç davranış biçimi görüyorum: Bu yabancılarla iletişim kurmaya çalışmak, onlara saldırmak, ya da kaçmak. Ancak du-

rum, bir dördüncü olasılığı ortaya çıkarmışa benziyor: Toplu ilgisizlik!"

" 'Neredeyse kaburga kemiklerimi kıracaklardı' diyen sendin. Bu mu ilgisizlik?!" diye dudak büktü Sibernetikçi. Ama Kimyager, başını salladı; gözleri parlıyordu.

Doktor cevap verdi: "Eğer sen de kendini yangından kaçan bir sığır sürüsünün yolu üstünde bulsaydın, durumun bizden daha kötü olabilirdi. Ama bu, sürünün seni farkettiği anlamına gelmezdi. Size İkicanlı sürüsünün bizi kesinlikle görmediğini söylüyorum. Bizimle ilgilenmediler. Evet, orada korku vardı, ama nedeni biz değildik. Biz yalnızca yollarının üstündeydik."

Kimyager konuşmaya başladı. "Evet," dedi yavaşça. "Bütün bu geçen sürede beni rahatsız eden bir şey var; kendimi, yanlış cümlelerin olduğu bir metni okumaya çalışır gibi hissediyorum. Bazı şeyler şimdi anlam kazanıyor. Evet, Doktor haklı. Beni görmediler. En yakınımda olanlar hariç, ama onlar paniğe kapılmayan birkaçıydı; beni görmek, üzerlerinde neredeyse sakinleştirici bir etki yapmıştı sanki. Bana bakarlarken, sadece, yabancı bir yaratık görüp şaşırmış gezegen sakinleri gibiydiler. Bana zarar vermek gibi bir niyetleri yoktu. Hattâ, yeniden gözlerimin önüne getirmeye çalışıyorum da, sürüden kendimi kurtarmam için bana yardım bile ettiler..."

"Ya sürüyü üstünüze salıp çıkışı bulmanızı sağlayan bir başkası ise?"

Kimyager, 'Hayır' anlamında başını salladı. "Orada böyle birileri yoktu. Ne uçan diskler, ne nöbetçiler, ne de bir organizasyon -yalnızca kaostu oradaki; kargaşa... Evet, tam anlamıyla buydu." Sonra ekledi, "Çok garip, ama bunu ancak şimdi farkedebiliyorum! Benimle ilgilenenler sanki kendilerini toparlamaya çalışıyor gibi görünüyorlardı, diğerleri ise korkudan çılgına dönmüştü!"

"Ama, o halde," dedi Kaptan, "Neden ışıklar tam oraya vardığımız anda söndürüldü?"

"Benim kafamı karıştıran, paniğin kendisi," dedi Doktor.

"Evet... Sebebi ne olabilir?"

"Belki gezegenin uygarlığı sona yaklaşıyor," dedi Sibernetikçi, bir anlık sessizlikten sonra. "Bir gerileme, çözülme dönemi ya da toplumu saran bir tür kanser olabilir."

"Bu, tatmin edici değil," dedi Kaptan. "Bizim Dünya'mızda -ki ortalama olarak alınabilecek bir gezegen- gerileme süreçleri olmuştur ve birçok uygarlık yükselip çökmüştür; ama tarihimizi bütün olarak ele alırsan, durmaksızın artan bir karışıklığın ve hayatın büyüyen değerinin resmi çıkar karşına. Biz buna 'ilerleme' diyoruz. İlerleme normal bir fenomendir. Ama büyük rakamlar söz konusu olunca, kural olarak, normdan istatistik bir sapma olacaktır; hem pozitif, hem negatif yönde. Biz bu dağılım eğrisinin negatif ucunda bir dünyaya iniş yapmış olabiliriz."

"Matematiksel mistisizm," diye homurdandı Mühendis.

"Ama şu fabrikanın varlığı bir gerçek," dedi Fizikçi.

"İlk fabrika, evet. İkincinin varlığı ise bir hipotez, yalnızca."

"Diğer bir deyişle, bir araştırma gezisi daha yapmamız gerekecek," dedi Kimyager.

Mühendis çevreye baktı. Güneş batıda alçalmıştı; kumdaki gölgeler uzuyordu. Hafif bir rüzgâr esti.

"Bugün mü?," diye sordu Kaptan'a bakarak.

"Bugün sadece su için gideceğiz, başka bir şey için değil," Kaptan ayağa kalktı. "İlginç bir tartışma oldu," dedi ama, aklının başka yerde olduğu belliydi. Tulumunu aldı.

"Bu akşam," diye devam etti, "Su için kaynağa gideceğiz. Hiçbir şekilde bunun dışına çıkmak yok, tabiî, doğrudan bir saldırıyla karşılaşmadığımız sürece." Kumda oturan adamlara döndü, bir süre düşündü, sonra, "Bu hoşuma gitmedi," dedi.

"Nedir hoşuna gitmeyen?"

"İki gün önceki ziyaretlerinden sonra bizi rahat bırakmaları. Hiçbir toplum, gökten düşen yabancı bir uzay gemisi karşısında böyle davranmaz."

"Böyle bir aldırmazlık benim söylediğimi destekliyor," dedi Sibernetikçi.

"Aden'i etkileyen bir 'kanser' konusu mu? Bizim görüş açımıza göre, olabilecek en kötü şey bu değil. Ancak..."

"Ancak ne?"

"Hiç. Hey, beyler, şu Savunucu'yu kazıp çıkaralım. Diyodları sağlam olsa gerek."

IX

İKİ SAAT boyunca alt bölmeyi, robot parçalarından ve Savunucu'nun kaplamasını saran birbirini geçip sıkışmış kısımlardan kurtarmakla uğraştılar. Daha ağır cisimleri kaldırırken küçük bir yük asansörü kullandılar. Mühendis ile Kaptan kapıdan sığmayacak ne varsa ayırıp kopardı. Savunucu'nun tareti ile bir kurşun ağırlık kutusunun arasına sıkışmış iki metal plakayı bir elektrik yayıyla kesmek zorunda kaldılar; bunun için gerekli kabloları motor odasındaki kontrol panelinden indirdiler. Sibernetikçi ve Fizikçi hurda yığınındaki parçaları ayıkladılar. Onarılamayacak şeyler ufalandı. Kimyager kırıntıları metal ve plastik diye ikiye ayırdı. Arada bir, ağır bir kütle kaldırılırken ellerindeki işi bırakıp birbirlerine yardım etmek zorunda kaldılar. Saat altı civarında Savunucu'nun yassı kafasına ulaşabilecekleri ve üst kapağını açabilecekleri bir geçit oluşturmayı başarmışlardı.

Karanlık girişten içeri ilk atlayan Sibernetikçi oldu. Ona, tele bağladıkları bir lambayı ulaştırdılar. Yukarıya çıkan sesi bir kuyudan gelir gibi boğuktu.

"Hepsi burada!" diye bağırdı zaferle. "Her şey çalışıyor! İçeri girer girmez kullanabilirsiniz!"

"Savunucu bütün bunlara dayanabilecek şekilde inşa edildi," dedi Mühendis, parlayan gözlerle. Kollarında bir iki sıyrık vardı.

"Beyler, saat altı. Eğer su alacaksak şimdi tam zamanıdır," dedi Kaptan. "Sibernetikçi ve Mühendis'in işleri var; bu yüzden, dünkü takım gidecek."

"Ben kabul etmiyorum!"

"Bak..." diye başlamıştı Kaptan, ama Mühendis sözünü kesti:

"Benim burada yapacağım şeyi siz de yapabilirsiniz. Bu kez ben gidiyorum."

Bir süre tartıştılar ve sonunda Kaptan pes etti. Gidecek grup Mühendis, Fizikçi ve Doktor'dan oluşacaktı. Doktor tekrar gitmek konusunda ısrar etmişti.

"Tenekeler hazır," dedi Kaptan. "Irmak buradan iki mil kadar ötede."

"Eğer yapabilirsek, iki sefer yaparız," dedi Mühendis. "Yüz galon kadar getirebiliriz bu şekilde."

"Bakarız."

Kimyager ve Sibernetikçi bir süre için onlara eşlik etmek istediler ama Mühendis reddetti. "Refakatçiye ihtiyacımız yok. Aptalca bu."

"Ben ne olursa olsun dışarıda olmam gerektiğini düşünüyorum," dedi Kimyager.

Çelik merdivenden çıktılar.

Güneş alçalmıştı. Süspansiyonu, dümeni ve benzin deposunu kontrol ettikten sonra Mühendis direksiyona geçti. Ama Doktor bindiği anda, geminin gölgesinde uzanmış yatıyor olan İkicanlı ayağa kalktı ve ona doğru yürümeye başladı. Cip hareket ettiğinde ise, dev yaratık mızmızlanarak arkalarına takıldı. Hızı Kimyager'i hayrete düşürmüştü.

Doktor Mühendis'e seslendi ve cip durdu.

"Yine ne var?" diye söylendi Mühendis. "Onu yanımıza alacak değiliz!"

Doktor sıkıntıyla, ne yapacağını bilemeden, tepesinde yükselen koca omuzlara ve başa baktı. İkicanlı da ağırlığını bir sağ, bir sol ayağının üstüne vererek ve hırıltılı sesler çıkararak Doktor'a dik dik bakıyordu.

"Onu gemiye kilitle. Yoksa peşinden gelecek," dedi Mühendis.

"Ya da uyut," dedi Kimyager. "Eğer bizimle uğraşırsa dikkati başka yöne çekilebilir."

Bu kadarı Doktor'u razı etmeye yetmişti. Cip gemiye geri döndü ve İkicanlı da kendine özgü adımlarıyla onların arkasından geldi. Doktor onu tatlı sözlerle tünele soktu, ama hiç de kolay olmadı bu. Bir çeyrek saat sonra tepesi atmış bir halde geri dönmüştü.

"Onu ilkyardım odasına koydum," dedi, "Orada cam veya ona benzer kesici bir nesne yok. Ama ürkebilir."

"Anaç tavuk gibi davranıyorsun," dedi Mühendis.

Doktor dudağını ısırdı ama cevap vermedi.

Geniş bir yay çizerek yeniden yola koyuldular. Kimyager, görünürde yalnızca göğe yükselen ve giderek incelen bir toz bulutu kalıncaya kadar el salladı. Sonra atıcının yerleştirildiği sığ siperin yanında bir ileri bir geri adımlamaya başladı.

İki saat sonra ince kalikslerin ve onların uzun gölgelerinin arasından yeni bir toz bulutu belirdiğinde hâlâ aynı işi yapıyordu. Kırmızı, şişkin, yumurta biçimli Güneş küresi ufka henüz değmişti, şimdi kuzeyde mavimsi bulutlardan bir küme oluşmuştu. Ama genellikle günün bu saatinde kendini gösteren serinlik giderek yok oluyordu; hava hâlâ boğucuydu.

Cip, disk oluklarının üstünde zıplayarak yaklaştı. Yere

yakınlaşmıştı ve tekerlekleri daha yassıydı. Kimyager bütün tenekelerdeki suyun şapırtısını duyabiliyordu. Boş koltukta bile dolu bir teneke vardı. "Nasıl geçti?" diye sordu.

Mühendis koyu camlı gözlüğünü çıkararak, yüzündeki ter ve toz karışımını bir mendille sildi.

"Gayet hoşnut ediciydi."

"Kimseyle karşılaşmadınız mı?"

"Her zamanki gibi diskler vardı, ama onlara yaklaşmadık. Şu yankılı koruluğun öbür tarafına çıktık. Tek sorun, tenekeleri doldurmaktı. El altında bir pompa olsa hiç fena olmazdı."

"Geri dönüyoruz," dedi Fizikçi.

"Ama önce suyu aktarmanız.."

"Yo, bence hiç gerek yok," dedi Fizikçi. "Daha bir sürü boş tenekemiz var, bir kısmını alacağız. Döner dönmez hepsini birden taşırız."

O ve Mühendis bakıştılar; sanki gizli bir düşünceyi paylaşıyorlardı. Ama Kimyager onların, dolu tenekeleri indirip yerlerine boşları yüklemekteki acelelerine şaşırmasına rağmen, bu bakışmayı kaçırdı. Bir dakika sonra, batan Güneş'in ışığıyla, açık alan boyunca uzun, koyu kırmızı bir duvar oluşturan bir toz bulutunun içinde yeniden kaybolmuşlardı.

Kaptan tünelden çıktı. "Hâlâ gelmediler," dedi.

"Buradaydılar. Tenekeleri boşlarıyla değiştirdiler ve tekrar gittiler."

Kaptan kızmaktan çok, afallamıştı. "Bu kadar çabuk mu?" Kimyager'e bir dakika sonra nöbeti devralacağını söyledikten sonra, aşağıda ana robotun üstünde çalışan Sibernetikçi'ye haber vermeye gitti.

Sibernetikçi dalgın dalgın başını salladı. Ağzındaki yirmi tane transistörü eline tükürdü. Boynuna doladığı, robotun iç bölümlerine ait rengârenk yüzlerce tel, oradan göğsüne sarkıyordu. Bunları birbirine öyle hızlı birleştiriyordu ki

parmakları adeta uçuyordu. Ara sıra birden duruyor ve bir dakika veya daha uzun süre, önündeki diyagrama şaşkınlıkla bakıyordu.

Kaptan yukarı çıktı ve mürettebata akşam yemeği hazırlayacak olan Kimyager'le nöbet değiştirdi. Atıcının yanına oturdu. Zaman öldürmek için, Mühendis'in hazırladığı karar defterinin sayfa kenarlarına notlar almaya başladı.

İki gündür, yükleme bölümündeki yirmi beş bin galon radyasyonlu suyu ne yapacakları konusunda kafa patlatıyordu hepsi. Suyu arıtabilmek için filtreleri çalıştırmak gerekiyordu, ama önce filtrelere güç taşıyan kabloyu onarmak durumundaydılar, üstelik kablo suyun taştığı bölümde uzanıyordu. Gemide dalma donanımı vardı, ancak, radyasyon koruyuculu değildi. Ve bunların zırhlarını kurşunla kaplamaktansa, robotların onarımını beklemek ve bu işi onlara yaptırmak daha mantıklıydı.

Kaptan geminin kıç tarafının altında, gecenin içinde yanıp sönen ışıkta oturuyordu. Notlarını mümkün olduğunca çabuk almaya çalışıyordu, çünkü ışık üç saniyeden fazla yanık kalmıyordu. Sonra bu şekilde yazdığı el yazısının kargacık burgacık halini görüp güldü. Saatine baktı: Ona geliyordu.

Ayağa kalkıp birkaç adım attı, cipin farlarını görmeyi bekledi ama göremedi. Cipin yönünde yürümeye başladı.

Yalnız olduğunda genellikle yaptığı gibi, yıldızlara baktı. Samanyolu simsiyah zeminde dik bir açıyla tırmanıyordu. Gözlerini Akrep takımyıldızından biraz sola kaydırdı ve birden nefesini tuttu. Oğlak yıldızlarının en parlakları güç bela görülebiliyorlardı; hafif bir kızartının içinde kaybolmuştu hepsi. Sanki Samanyolu genişleyip hepsini yutmuştu. Sonra anladı: Doğu ufkunun tam üzerinde, gökyüzündeki bir yansımaydı bu. Kalbi çarpmaya başladı, gırtlağında bir basınç hissetti. Dişlerini sıktı. Yansıma beyazımsı ve soluktu ama ardarda birkaç kez alevlenerek parladı. Kaptan

gözlerini kapattı, bütün dikkatini toplayarak dinlemeye çalıştı, ama bütün duyduğu, kendi nabız atışlarıydı. Şimdi takımyıldızlar hemen hemen bütünüyle görünmez olmuştu. Puslu bir ışıkla dolan ufka hiç kımıldamadan baktı.

İlk aklına gelen, gemiye geri dönüp bunu diğerlerine anlatmaktı. Atıcıyı savaş alanına getirebilirlerdi. Ama bu, yürüyerek en az üç saat sürerdi. Cipin yanısıra bir de küçük helikopterleri vardı, ama kutuların arasına sıkışmış bir şekilde radyasyonlu suyun içinde yatıyordu. Üstelik kırık pervane kanadının dışında, durumunu tamamen görebilmiş değillerdi. Belki pilot kabini daha da kötü durumdaydı. Geriye bir tek Savunucu kalıyordu. Uzaktan yükleme kapağını açıp Savunucu'nun içine tırmanabilirlerdi -motor odasında bir transmitör vardı- ve kapağın açılmasıyla birlikte boşalacak olan suyun içinden gidebilirlerdi. Savunucu'nun içinde emniyette olurlardı. Ama kapağı açmayı başarabilecekler miydi? Sonra, geminin çevresindeki radyoaktif toprağı ne yapacaklardı? Çok geniş bir alana yayılacağı kesindi...

On dakika beklemeye karar verdi. O zamana kadar cipin farlarını görmezse, gideceklerdi. Saatine baktı: On'u on üç dakika geçiyordu. Yansıma -evet, yanılmıyordu- tepede pembe ve altta donuk beyaz bir şerit biçiminde ufuk boyunca yavaş yavaş yayılıyor, Alpha Phoenix'e yaklaşıyordu. Tekrar saate baktı. Gitmesine dört dakika kalmıştı. Farları gördü.

Önce, parıldayan bir yıldız gibiydi; sonra ışık ikiye bölündü ve aşağı yukarı hoplayarak, göz kamaştırıcı bir hal aldı. Kaptan artık tekerleklerin sesini duyabiliyordu. Hızlı geliyorlardı ama tehlikeli bir hız değildi yaptıkları; çok telaşlı olmamaları, huzursuzluğunu alıp götürmüştü ve böyle durumlarda her zaman olduğu gibi, bunun yerini kızgınlık aldı.

Farkında olmadan gemiden yüz metre kadar uzaklaşmış-

tı. Cip sert bir frenle durdu ve Doktor bağırdı: "Atla!"

Kaptan boş bulduğu bir tenekeyi yana iterek koltuğa oturdu. Adamlara baktı -zarar görmüşe benzemiyorlardı- ve eğilip atıcının namlusuna dokundu. Soğuktu.

Soran gözlerle Fizikçi'ye baktı ama bakışına cevap alamayınca hiçbir şey söylemeden, bekledi. Gemiye vardıklarında Mühendis tekrar keskin bir frenle dönüş yaptı ve bu, boş tenekeleri takırdattığı gibi, Kaptan'ı da sert bir şekilde koltuğuna oturttu. Cip, tünel girişinin önünde durdu.

"Suyun hepsi buhar mı oldu?" diye sordu Kaptan, alaycı bir sesle.

"Su alamadık," dedi Mühendis. Döner koltuğunu Kaptan'a çevirdi. "Irmağa gidemedik."

Kimse cipten inmedi. Kaptan Mühendis'in yüzüne baktı, sonra da Fizikçi'nin.

"İlk gidişimizde ilginç bir şeyler görmüştük," dedi Fizikçi, "Ama anlam veremedik. Tekrar incelemek istedik."

"Eğer dönmeseydiniz, tedbirli davranmanız bizim ne işimize yarayacaktı, söyler misiniz?" diye sordu Kaptan. Öfkesini daha fazla gizleyememişti. "Her şeyi duymak istiyorum! Hem de şimdi!"

"Orada bir şeyler yapıyorlar; ırmağın hem bu, hem öteki tarafında, tepelerde, oyuklarda, oluklar boyunca. Birkaç mil yarıçapında," dedi Doktor. Mühendis de başını sallayarak onayladı.

"İlk seferde, hava henüz kararmamışken, şu koca topaçlardan bir grup gördük. V şeklini almışlardı, bir tür kazı yapıyor gibi toprağı püskürtüyorlardı. Dönüşümüzde dikkatimizi çekti; tepenin üstündeyken. Ama gördüğüm, hiç hoşuma gitmedi."

"Ne hoşuna gitmedi?" diye sordu Kaptan.

"Üçgenin tepe noktası bizi gösteriyordu."

"Ve siz tek kelime bile söylemeden oraya geri gittiniz?"

"Kabul ediyorum, çılgınlıktı," dedi Mühendis. "Ama düşündük ki, kimin gideceği konusunda bir dolu tartışacaktık; kim hayatını tehlikeye atacaktı vesaire... Biz de en basit ve çabuk, bizim gidebileceğimize karar verdik. Ben topaçların, hava karardığında, çalıştıkları yeri aydınlatacağını düşünmüştüm.

"Sizi görmediler mi?"

"Hayır. En azından, gördüklerine dair bir işaret almadık. Bizi vurmadılar."

"Nasıl gittiniz?"

"Tepelerin sırtlarından, daha doğrusu, sırtların biraz aşağısından; bu şekilde, görünmeyeceğimizi düşündük. Farlar sönüktü, elbette. Zaten bu yüzden bu kadar uzadı."

"Kısacası su almak gibi bir niyetiniz yoktu? Tenekeleri de Kimyager'i kandırmak için aldınız, öyle mi?"

"Hayır, öyle değildi," dedi Doktor. Cipin içinde bir yanıp, bir sönen ışıkta oturuyorlardı. "Irmağa yukarıdan yaklaşmak istedik, yani öteki taraftan. Ama yapamadık."

"Neden?"

"Orada da aynı şeyi yapıyorlardı. Ve şimdi, karanlık çöktüğünden beri hendeklere bir tür parlak sıvı döküyorlar. Bunun yaydığı ışıkla tam olarak görebildik."

"Neydi o?" diye sordu Kaptan, Mühendis'e.

Mühendis omuz silkti. "Belki de hendekler kalıptır. Gerçi, sıvı, metalik olamayacak kadar inceydi."

"Nasıl taşıyorlar?"

"Taşımıyorlar. Oluklar boyunca bir şeyler uzatmışlar, bir boru hattı belki de, ama kesin olarak söyleyemem."

"Ergimiş metali borulardan mı geçiriyorlar?!"

"Ben sana, karanlıkta ve dürbünle gördüklerimi söylüyorum. Işık çok zayıftı -her kazının ortası cıva lambası gibi kor ışığı yayıyordu, parıltı çok fazlaydı- ve biz de en az yarım mil uzaktaydık."

Işık yine sönmüştü, bir an için birbirlerini göremeden oturdular, sonra yeniden yandı. "Şu kahrolası şeyi çıkarmak gerekiyor," dedi Kaptan.

Tünelden çıkan Kimyager'i gördüler. Kimyager cipin yanına geldi ve bir soru-cevap alışverişi başladı. Bu arada Mühendis, inip, yanar-söner lambaya giden akımın anahtarını kapattı. Sürüp giden karanlıkta, ufuktaki kızartı çok daha parlaktı. Daha çok, güneye doğru gidiyordu.

"Orada yüzlercesi vardı," dedi Mühendis. Yukarı çıkmış, geminin yanında dikiliyor ve kızartıya bakıyordu. Işıkta yüzü gri olmuştu.

"Topaçlardan mı?"

"Hayır, İkicanlılardan. Siluetleri, döktükleri sıvıya yansıyordu. Çok hızlı çalışıyorlardı; maddenin yükselmesi açıkça görülebiliyordu ve bir tür kafesle yanlardan, arkadan destek yapıyorlardı. Ama ön, yani bize bakan taraf açık bırakılmıştı."

"Ne yapacağız? Burada böyle oturup parmaklarımızı mı sayacağız?" diye sordu Kimyager. Sesi tiz ve kızgındı.

"Hayır," dedi Kaptan. "Hadi, Savunucu'nun sistemlerine bir bakalım."

Bir an, sessizlikte kızartıya baktılar. Ara sıra artıyor gibiydi.

"Suyu boşaltmak mı istiyorsun?" diye sordu Mühendis, endişeyle.

"Şimdilik, hayır. Üzerinde düşünüyorum. Kapağı deneyeceğiz. Eğer kilit mekanizması çalışıyorsa ve kapak açılırsa, hızla kapatacağız. En kötü olasılıkla, birkaç galon su dökülecektir, zaten bu sorun olmaz; bu kadarını temizleyebiliriz. Acil durumda da Savunucu'yu kullanıp kullanamayacağımızı göreceğiz."

"Eğer nükleer saldırı olursa Savunucu ne işe yarayacak?" diye sordu Kimyager.

"Seramit, patlama noktasından itibaren üçyüz metre kadar dayanabilir."

"Ya yüz metre de dayanabilir mi?"

"Evet, Savunucu yüz metrede bir patlamaya dayanabilir."

"Yalnızca toprak siper olduğunda," diye düzeltti Fizikçi.

"Eğer gerekirse, toprağı kazıp aşağı ineceğiz."

"Ama beşyüz metreden bile, kapak ergiyip kaynaşacak ve biz de içerde kalıp, ıstakoz gibi kızaracağız!"

"Aptallık bu: Şu anda tepemize bomba yağmıyor. Ayrıca, şunu kabul et, gemiyi terkedemeyiz. Eğer gemi zarar görürse yenisini neyle yapacağız?" Mühendis'in sorusu sessizlikle karşılandı.

Fizikçi'nin aklına bir şey gelmişti. "Durun bir dakika, Savunucu eksik. Sibernetikçi diyodlarını çıkardı."

"Yalnızca gözlem sistemindekileri. Onlar olmadan da nişan alabiliriz. Zaten antriprotonlar kullanılırsa direkt isabete gerek yok..."

"Bir şey sormak istiyorum," dedi Doktor. Herkes ona döndü. "Aslında... pek önemli değil. Sadece şeyi öğrenmek istiyorum... İkicanlı ben yokken..."

Önce sessizlik oldu, sonra da kahkahalar yükseldi; sanki bütün tehlike yok olmuştu.

"Uyuyor," dedi Kaptan. "Ya da en azından, saat sekizde baktığımda uyuyordu. Bütün yaptığı uyumak galiba. Hiç yemek yiyor mu?" diye Doktor'a sordu.

"Burada yemiyor. Verdiklerimin hiçbirine dokunmadı."

"Ah, evet, hepimizin bazı sorunları vardır," diye alayla karanlıkta sırıttı Mühendis.

"Merhaba!" Ses aşağıdan geliyordu. "Lütfen dikkat!"

Arkalarını dönmeleriyle birlikte büyük, koyu bir şekil tünelden çıktı ve hafif bir gıcırtıyla dimdik durdu. Arkasında, boynuna feneri asmış, Sibernetikçi belirdi.

"İlk 'evrensel'!" dedi gururla. Sonra arkadaşlarının yüzle-

ri dikkatini çekti. "Bir şey mi oldu?"

"Henüz değil," dedi Kimyager. "Ama düşündüğümüzden fazlası olabilir."

"Şey... İşte bu robotumuz tamam," dedi Sibernetikçi, biraz yarım ağızla.

"Harika. Ona derhal işe başlamasını söyleyebilirsin."

"Ne yapacak?"

"Mezarlarımızı kazacak!" Ve Kimyager, arkadaşlarını bırakıp yürüdü gitti. Kaptan onun arkasından bakarak bir süre durdu, sonra gittiği yöne yürüdü.

"Nesi var bunun?" diye sordu Sibernetikçi. Sersemlemişti.

Mühendis açıkladı: "Buraya göre doğuya düşen vadilerde bize karşı hazırlık yapıyorlar. Irmağa gittiğimizde farkettik. Belki de saldıracaklar ama nasıl olacağını tahmin edemiyoruz."

"Saldıracaklar mı?"

Sibernetikçi'nin kafası, saatlerce uğraştığı işiyle hâlâ öylesine doluydu ki, Mühendis'in söylediklerini pek anlamışa benzemiyordu. Adamlara baktı, sonra düzlüğe döndü. Kızıllıkta iki figür yavaş yavaş yaklaşıyordu. Sibernetikçi, taştan yontulmuş gibi hareketsiz duran robotuna baktı.

"Bir şeyler yapmalıyız..." diye fısıldadı.

"Savunucu'yu harekete geçiriyoruz," dedi Fizikçi. "İşe yarasın veya yaramasın; en azından, yapacak bir şeyimiz olur. Kaptan'a Kimyager'i aşağıya göndermesini söylersiniz. Biz filtreleri onarıyor olacağız. Elektrik işini robot yapabilir. Hadi gidelim, baylar."

Fizikçi ve Sibernetikçi tünele girdiler, evrensel robot da döndü ve onları izledi.

Mühendis hayranlıkla bu üstün makinaya baktı ve Doktor'a döndü, "Biliyorsun, Blackie işe yarayacak; su altında çalışabilir."

"Ama nasıl komut vereceksin? Ses ulaşmayacaktır," dedi

Doktor dalgın dalgın, sadece konuşmayı sürdürmek için. Karanlıkta iki adama bakıyordu. Yine uzaklaşıyorlardı. Yıldızların altında hoş bir yürüyüşe çıkmış gibiydiler.

"Mikrotransmitörle, bunu biliyorsun," dedi Mühendis, Doktor'un bakışını izleyerek. Sonra farklı bir tonla devam etti: "Başaracağımızı bildiği için..."

"Evet," dedi Doktor, başını sallayarak. "Bu yüzden Aden'i hemen terketmek istemedi..."

"Önemli değil." Mühendis çoktan tünele yürümeye başlamıştı. "Onu tanırım. Hareket başladığında geçecektir."

"Evet," dedi Doktor, onun arkasından giderken.

On beş dakika kadar sonra Kaptan ve Kimyager gemiye dönmüşlerdi. İş başlamadan önce Blackie tünel girişinin çevresinde iki metrelik bir toprak set yapmaya gönderilmişti, bunu yaptıktan sonra da, sipere yerleştirilmiş atıcı ve cipin dışında her şeyi aşağı getirecekti. Cipi parçalara ayırmak çok zaman alacaktı; her durumda robota ihtiyaçları vardı.

Geceyarısı olduğunda harıl harıl çalışmaya başladılar. Sibernetikçi Savunucu'nun bütün devrelerini kontrol etti, Fizikçi ve Mühendis radyasyon filtrelerini onarıp ayarladılar ve Kaptan, koruyucu giysilerle, motor odasının alt kısmındaki kuyuyu gözledi. Robot ise tabanda, suyun iki metre altında, kabloların üstünde çalışıyordu.

Ancak filtreler, onarıldıktan sonra bile tam kapasitede çalışmadılar, çünkü birçok ünite işlev görmüyordu; adamlar bu sorunu, pompaları hızlandırarak çözdüler. Arıtma gerçekten ilkel koşullarda ilerliyordu: Her on dakikada bir, Kimyager, analiz için tanktan örnek alıyordu, çünkü otomatik radyasyon ölçüm aleti kırıktı ve onarımı da onlarda olmayan bir şey -zaman- gerektiriyordu.

Sabah üçte suyun hemen hemen tamamı temizlenmişti. Tankı, ön plakanın ana çubuklardan birine çarpıp yardığı

yerden kaynak yapmak eziyetine kalkışmadılar. Bunun yerine, boş duran fazladan bir tanka su pompaladılar. Normal şartlar altında böyle dengesiz bir yük düşünülemezdi bile, ama şu anda gemi hareket halinde değildi. Suyu dışa pompaladıktan sonra alt bölmeden sıkıştırılmış hava üflediler. Duvarlarda biraz radyasyon kaldı ama şimdilik kimsenin oraya girmesi için sebep yoktu. Sonra kapak üstünde çalıştılar. Göstergelere göre mekanizma kusursuz durumdaydı ama ilk denemede açılmadı. Hidrolikleri kullanıp kullanmama konusunda biraz tartıştıktan sonra, Mühendis, kapağı dışarıdan kontrol etmenin daha güvenli olacağına karar verdi ve dışarı çıktılar.

Kapağa ulaşmak hiç de kolay değildi; gövde dibinin hemen yanındaydı ve beş, altı metreden fazla yukarıda kalıyordu. Aceleyle, artık metallerden bir yapı iskelesi kurdular -robot kaynak işini hallettiği için bu, sorunsuz tamamlandı- ve ışıklarla, çalışacakları bölümü aydınlattılar.

Gökyüzü doğuda gri olmuştu; kızartı artık görünmüyordu. Yukarıda yıldızlar yavaş yavaş yok oluyordu. İri çiğ damlaları gövdenin seramit plakalarına düşüyordu.

"Çok garip," dedi Fizikçi. "Mekanizma çalışıyor. Kapakta hiçbir arıza yok, açılmaması dışında..."

"Garip şeyleri sevmem," dedi Sibernetikçi, üstüne basa basa.

"Pekâlâ," dedi Kaptan. "Eski yöntemi denemeye ne dersiniz?" Bunu söyledikten sonra yirmi librelik bir çekici kaldırdı.

"Kenarına vurabilirsin, ama çok sert olmamak şartıyla," dedi Mühendis, isteksizce. Bu "yöntem," hiç hoşuna gitmemişti.

Kaptan iskelenin kolonunu göğsünde sabitlemiş, gri şafakta kare bir heykel gibi duran siyah robota bir göz attı ve çekici iki eliyle kavrayıp, biraz salladıktan sonra vurdu.

Tekrar tekrar, düzenli olarak ve her seferinde birkaç inç daha yukarıdan vuruyordu. Durduğu açıdan hareketlerini kontrol etmesi güçtü, ama yine de iyi gidiyordu. Vuruşların ritmi farklı bir sesle bozuldu; çok aşağıdan geliyor gibi bir iniltiydi bu. Hemen ardından, kulak tırmalayıcı ve giderek yükselen bir ıslıkla, yapı iskelesi sarsılmaya başladı.

"Aşağı!" diye bağırdı Fizikçi. Birer birer platformdan aşağı atladılar; sadece robot kıpırdamadı. Şafak sökmeye başlamıştı, hem düzlük, hem de gökyüzü kül rengindeydi, artık. İnilti ve sonra da ıslık dayanılmayacak kadar arttı ve adamlar geminin altına sığınıp içgüdüsel olarak çökerek, başlarını kollarıyla gizlediler. Çeyrek mil uzakta toprak bir kaynak gibi yukarı püskürüyordu. Çıkan sesler ise beklenmedik bir şekilde boğuktu.

Tünele koştular, robot da onları izledi. Kaptan ve Mühendis toprak setin arkasına geçip doğuya, gürlemenin geldiği yöne baktılar. Bütün düzlük sarsıldı. Islık artıyordu, gökyüzü bir kilise orgunun sesini andırır uğuldamalarla doldu; sanki görünmeyen hava taşıtlarından bir filo onlara hücum etmek üzereydi. Ön planda, kum ve toprak fıskiyeleri, kurşun gökyüzüne yükseliyordu.

"Normal bir uygarlık diyordun, değil mi?" dedi Fizikçi aşağıda tünelden.

"Tepemizde uçuyorlar ama onları görmüyorum," diye mırıldandı Mühendis. Kaptan onu duymadı. Ciyaklama ve uğultu sürüyordu, geminin yakınında olmamasına rağmen, toprağın fışkırması da hissediliyordu. İki adam izliyorlardı: Hiçbir şey değişmiyordu. Ufuktaki gümbürtü, yerini, tek, uzun değişmeyen, bas bir gürlemeye bıraktı. Artık atışlar, patlama olmaksızın, hattâ neredeyse sessizce düşüyordu. Sarsıntılarla yerinden oynamış toprak, köstebek yolları gibi, darbelerin olduğu yerlerde küçük tepecikler yapmıştı.

"Dürbün!" diye seslendi Kaptan, tünele doğru.

Bir dakika sonra dürbün elindeydi. Baktığında şaşkınlığı daha da arttı. Önce, bu ağır saldırının menzilini bulduğunu düşündü -ama, hayır- görünmeyen atışlar aynı noktaya düşmeye devam ediyordu. Dürbünüyle bütün manzarayı taradığında her yönden saldırı olduğunu gördü. Bazısı biraz ileride, bazısı oldukça uzaktaydı, ama hiçbiri, gemiye iki-yüz metreden yakın değildi.

"Ne onlar?! Atomik değiller, öyle değil mi!" Tünelden boğuk bağırmalar yükseliyordu.

"Hayır, değiller!" diye bağırdı Kaptan, sesini zorlayarak. Mühendis ağzını Kaptan'ın kulağına yapıştırdı.

"Gördün mü? Hâlâ isabet ettiremiyorlar!"

"Görebiliyorum!"

"Her yandan sarıldık!"

Evet anlamında başını salladı. Mühendis dürbünü alıp baktı.

Her an Güneş doğabilirdi. Solgun gökyüzü uçuk maviydi; yıkanmış gibi görünüyordu. Geminin gömüldüğü küçük tepeyi çevreleyen ve biçimsiz, titrek bir engel gibi, bir yok olup bir yeniden yükselen toprak fıskiyeleri dışında, düzlükte hiçbir şey kıpırdamıyordu.

Kaptan aniden bir karar verdi. Setin arkasından çıkıp üç adımda tepeye ulaştı. Yere yattı ve tünel girişinde yapamadığını yapıp, karşı yöne baktı. Manzara aynıydı: Vuruşlardan oluşan geniş bir yarımay ve patlamaların titreşen, duman seti.

Birisi, yanında kuru toprağa abandı: Mühendis'ti bu. Omuz omuza yatıp izlemeye başladılar. Ufuktan dalga dalga gelen ve arada bir uzaklaşan gürlemeyi de artık önemsemiyorlardı. Sesin azalmasının nedeni sabah rüzgârıydı, hava Güneş'in ilk ışıklarıyla birlikte ısınıyordu.

"Onlar karavana değil!" diye bağırdı Mühendis.

"O halde ne?"

"Bilmiyorum. Bekleyelim..."

"Hayır, gidelim!"

Bayır aşağı koştular -gerçi atışlar yakında bir yerlere isabet etmiyordu ama uğultu ve ıslık hiç boş değildi- arka arkaya tünele atladılar. Robotu geçitte bırakıp, diğerleriyle birlikte, oldukça sessiz olan kütüphaneye gittiler. Burada yerin sarsıntısı bile hissedilmiyordu.

"Ne olacak şimdi? Bizi burada tutmak mı istiyorlar? Ve açlıktan öldürmek mi?" diye sordu Fizikçi, ötekiler gördüklerini anlattıktan sonra.

"Kim bilir? Şu atışlardan birini yakından görmek isterdim," dedi Mühendis. "Aslında, saldırı barajı biraz gevşerse dışarı çıkıp bakmak iyi ola..."

"Robot gidebilir," dedi Kaptan.

"Robot mu?" diye sordu Sibernetikçi, neredeyse inleyerek.

"Hiçbir şey olmaz, endişelenme."

Küt diye bir ses hissettiler, hafif, ama kesindi. Birbirlerine baktılar.

"Vurulduk!" diye bağırdı Kimyager. Yerinden sıçramıştı.

Kaptan tünele koştu. Yukarıda, yüzeyde hiçbir değişiklik yok gibi görünüyordu. Gök hâlâ gürlüyordu -ama, geminin kıç tarafının altında, Güneş'in vurduğu kumların üstünde, patlatılmış bir torbayı andıran siyah, benekli bir şey vardı. Bu garip atışın gövdeyi vurduğu yeri bulmaya çalıştı, ama seramikte iz yoktu. Diğerleri, arkasından yetişip onu içeri sokmadan önce, Kaptan, parçaları toplayıp boş dürbün kutusuna doldurdu. Hâlâ sıcaktılar.

Kimyager bağırdı: "Sen deli misin! Radyoaktif olabilir onlar!"

İçeri koştular. Parçalar radyoaktif değildi; yanlarında getirdikleri sayaç ses çıkarmıyordu. İlginçti, ama, parçalar metal bir muhafazayla kaplı değildi. Üstelik elde, parlak parçacıklara bölünüyorlardı.

Fizikçi parçaları bir büyüteçle inceledikten sonra mikroskoba soktu. Baktığında ise bir ıslık çaldı.

"İlginç?! Çok ilginç?!" Onu apar topar mikroskoptan uzaklaştırdılar.

"Bunlar bize saat parçaları mı gönderiyorlar?" dedi Kimyager mikroskoba baktıktan sonra.

Görüntüde yüzlerce minik dişli, çark, yay ve iğnecikler vardı. Merceğin altına başka bir örnek koydular, ama yine aynı şeyi gördüler.

"Bu neyin nesi böyle?" dedi Mühendis.

Hepsi kütüphanedeydi. Fizikçi darmadağın olmuş saçlarıyla bir o duvara, bir bu duvara adımlıyordu. Bir ara durdu, diğerlerine hırçın bir bakış attıktan sonra yürümeye devam etti.

"Çok karmaşık bir mekanizma," dedi Mühendis, dalgın dalgın. Avucunda parçacıklardan bir yığın duruyordu. "Milyonlarca olmalı bu küçük dişlilerden burada, tabiî, milyarlarca değilse! Yukarı çıkalım ve neler oluyor, bir bakalım."

Saldırı sürüyordu. Tünelde nöbet bekleyen robot 1109 atış saymıştı.

"Kapağı şimdi deneyelim," dedi Kimyager, gemiye döndüklerinde.

Sibernetikçi mikroskoba abanmış, parçacıklara bakıyordu. Ona bir şeyler söylediler ama karşılık alamadılar.

Motor odasındaki kilit gösterge lambası hâlâ yanıyordu. Mühendis şaltere hafifçe dokunduğunda ışık yanıp sönmeye başladı: Kapak açılıyordu. Hemen kapattı ve diğerlerine haberi verdi: "Savunucu'yu her an kullanabiliriz!"

"Yerden beş, altı metre ötede bir kapakla mı?"

"Savunucu için bu sorun değil."

Ancak şu anda, gitmeyi gerektirecek acil bir ihtiyaç yoktu, bu yüzden kütüphaneye döndüler. Sibernetikçi hâlâ mikroskobun üstündeydi.

"Bırakın kalsın. Belki bir şeyler çıkarabilir," dedi Doktor. "Bize gelince... Burada böyle oturmayalım. Gemiyi onarmaya devam edelim."

Toplu bir sızlanmayla yerlerinden kalktılar. Gerçekten de, yapılacak başka ne vardı ki? Beşi birden, hasarın en fazla olduğu motor odasına indi. Distribütör saatlerce sürecek ince iş istiyordu: Her devrenin, önce akım kapalıyken, sonra açıkken olmak üzere iki kez kontrol edilmesi gerekiyordu. Arada bir Kaptan yukarı çıkıp dönüyor ve hiçbir şey söylemiyordu. Yerin onbeş metre altındaki kontrol odasında çok hafif bir sarsıntı hissediliyordu. Öğle vakti geçti. Aslında robotla işler çok daha çabuk ilerlerdi ama ona tünelde ihtiyaçları vardı. Saat birde, robot, sekiz binden fazla vuruş saymıştı.

Hiç kimse aç olmadığı halde, Doktor'un öğütleri üzerine, herkes gücünü toplamak için öğle yemeği yedi. Saat ikiyi on iki geçerken sarsıntı kesildi. Hepsi apar topar tünele koştu. Yüzeyde küçük bir bulut Güneş'i örtmüştü ve bütün düzlük sıcakta titrek bir görüntüyle uzanıyordu. Havada hâlâ, patlamaların bıraktığı toz vardı ama sessizlik hüküm sürüyordu.

"Bitti mi?" diye sordu Fizikçi, tuhaf kaçacak kadar yüksek bir sesle; son birkaç saatin gümbürtüsüne iyice alışmışlardı.

Robota göre toplam vuruş sayısı 10604'tü.

Gemi merkez olmak üzere, ikiyüzelli metre yarıçapında bir alanı, un ufak olmuş bir çember çevreliyordu. Yanyana meydana gelmiş kraterlerin ortaya çıkardığı bir hendekti bu.

Doktor tünelin ağzındaki toprak sete tırmanmaya başladı ama Mühendis, "Henüz değil" deyip onu geri çekti. "Bekleyelim."

"Ne kadar?"

"Yarım saat... Yok, bir saat daha iyi."

"Ne diye harekete geçmeyi geciktiriyoruz ki? Patlama falan kalmadı artık!"

"Bunu bilmiyoruz."

Bulut Güneş'in önünden çekildi. Her yer ışıl ışıl oldu.

Hışırtıyı ilk duyan Kaptan'dı. "Bu da ne?!" diye fısıldadı.

Ötekiler de duymuşlardı. Ses, rüzgârın yaprakları veya çalıları kıpırdatmasına benziyordu. Ama görünürde ne yaprak, ne çalı çırpı vardı; yalnızca, karılmış kumdan oluşan bir halkaydı çevrelerindeki. Hava sakindi. Ama hışırtı sürüyordu.

"Nereden geliyor?"

"Oradan mı?"

Fısıldayarak konuşuyorlardı. Şimdi ses her yönden geliyor gibiydi. Toprak kayması gibi bir şey olabileceği ihtimalini düşündüler.

"Ama rüzgâr yok..." dedi Kimyager.

"Atışların vurduğu yerlerden geliyor..."

"Ben bir bakacağım."

"Sen delirdin mi? Ya tuzaksa?!"

Kimyager bembeyaz oldu. Geri çekildi. Bu arada dışarıda gün pırıl pırıldı ve her şey çok sessizdi... Yumruklarını sıktı. Böylesi direkt saldırıdan yüz kat daha beterdi!

Güneş zirvedeydi. Kümülüs bulutlarının gölgeleri düzlüğü yavaş yavaş süpürüyordu. Tabakalaşmış bulutlar yassı tabanlarıyla, beyaz adalara benziyorlardı. Ufukta hiçbir kıpırtı yoktu, alan her yönde bomboştu. Önceden, belli belirsiz siluetleri uzak tepelerin üzerinde yükselen gri kaliksler bile yok olmuştu. Adamlar bunu ancak şimdi farkettiler.

"Bakın!" diye bağırdı Fizikçi, eliyle işaret ederek. Ama hangi yöne baktıkları önemli değildi, çünkü aynı şey her yerde oluyordu.

Kraterli yer sallanmaya başladı. Parlak bir şeyler ortaya

çıkıyordu. Her atışın düştüğü yerde filizler beliriyordu. Bir tarağın dişleri gibi, neredeyse diziler halinde yükseliyorlardı.

Biri tünelden fırladı ve ışıltılı filizlerin kavisli çizgisine doğru koşmaya başladı. Sibernetikçi'ydi bu. Hepsi birden bağırarak peşine düştüler.

"Onların ne olduğunu biliyorum!" diye haykırdı. Filizlerin cama benzeyen dizilerinin önünde yere çöktü.

Şimdi parmak uzunluğundaydılar, tabanları ise bir yumruk kadar kalındı. Her birinin etrafındaki kum, hafifçe bir burgaç hareketi yaptı; aşağıda bir şeyler çalışıyordu, besbelli.

"Mekanik tohumlar!" dedi Sibernetikçi. Elleriyle en yakınındaki filizin toprağını eşelemeyi denedi, ama kum çok sıcaktı.

Birileri koşup kürek getirdi. Kum ve toprak kenara atıldıkça parlak bir maddenin uzun, birbirine karışmış lifli bölümleri ortaya çıkıyordu. Madde çok sertti, kürekler değdikçe metal sesi duyuluyordu. Çukur bir metre kadar derinleştiğinde adamlar bu ilginç oluşumu yerinden sökmeye çalıştılar, ama beceremediler; yanındakilere çok sıkı tutunmuştu.

"Blackie!" diye koro halinde bağırdılar. "Çıkar şunu!"

Robot geldi. Çelik kıskaçlar, bir insan kolu kalınlığındaki sürgünü kavradı. Ama robotun gövdesi kasıldı, adamlar onun ayaklarının yavaş yavaş kuma gömüldüğünü görüyorlardı. Bir enstrüman telinin limitine kadar gerilmesine benzer, yüksek bir tını çıktı.

"Bırak!" diye komut verdi Mühendis. Blackie beceriksizce, ayaklarını kumdan çıkarıp, hareketsiz, durdu.

Filizler şimdi hemen hemen yarım metre boyuna ulaşmışlar, bir engel oluşturmuşlardı. Köke yakın yerleri renk değiştirmeye, daha koyu bir maviye boyanmaya başladı.

"Evet," dedi Kaptan, sakin bir sesle. "Anlaşılan, bizi içeri kıstırmak niyetindeler."

Bir süre hiçbiri konuşmadı.

"Ama bu çok ilkel değil mi? Yani hâlâ gidebiliriz buradan," dedi Kimyager.

"Şu keşif kolları işlerini iyi yapmış olmalı. Baksana, çevremizi saran engel neredeyse kusursuz," dedi Kaptan.

"Mekanik tohumlar," dedi Sibernetikçi, ellerindeki kumu temizlerken. Biraz sakinleşmişti. "Topçu sınıfının ektiği inorganik sporlar."

"Ama madde metal değil," dedi Kimyager. "Öyle olsaydı Blackie en azından bükebilirdi. Supranite gibi bir şey olmalı."

"Hayır, kum bu, sadece kum!" dedi Sibernetikçi. "Görmüyor musun? Bu, inorganik bir metabolizmanın ürünü. Kum katalitik olarak, silikona dayanan bir makromoleküle dönüşüyor. Bu sürgünler bundan oluşuyor – tıpkı bitkilerin topraktan tuz özümlemesi gibi."

Kimyager çöküp parlak cisme dokundu. Diğerlerine baktı. "Peki ya farklı bir tür toprakta olsalardı?" diye sordu.

"Uyum sağlarlardı. Bundan kesinlikle eminim! Bu kadar karmaşık olmalarının nedeni de bu: Kendi düzenleri içinde ellerinde olanlarla en dayanıklı maddeyi üretmek üzere planlanmış ve programlanmış."

"Eğer bu sadece silikon ise, Savunucu'nun bunu yarması hiç sorun olmaz," dedi Mühendis, gülümseyerek.

"Acaba bu gerçekten bir saldırı mıydı?" dedi Doktor, düşünceli bir yüzle. Diğerleri hayretle ona baktılar.

"Sen nasıl tanımlıyorsun peki?"

"Belki... bir savunma girişimiydi. Bizi izole etmek için."

"Ya sonrası? Burada böyle, kavanozdaki solucanlar gibi oturup durmamız mı beklenecek?"

"Neden Savunucu'ya ihtiyaç duyuyorsunuz?"

Bu soru üzerine duraksadılar. Doktor konuşmasını sürdürdü: "Artık su eksiğimiz yok. Geminin işi, nereden baksanız bir hafta, on günde biter. Birkaç saat içinde nükleer

birleştiriciler faaliyete geçecek. Ben bunu bir kavanoz olarak görmüyorum. Daha çok, yüksek bir duvar. Onlar için aşılamayacak bir bariyer bu ve bu yüzden, bizim için de öyle olduğunu sanıyorlar. Birleştiriciler sayesinde yiyeceğimiz her zaman olacak. Onlara ihtiyacımız yok, ayrıca bizi istemediklerini bundan daha açık anlatamazlardı, herhalde..."

Hepsi, çatık kaşlarla dinledi. Mühendis, dönüp baktığında, filizlerin diz boyuna yaklaştığını ve birleşerek kaynaştığını gördü. Hışırtı artık çok yüksekti; yüz tane arı kovanının çıkarabileceği bir ses olabilirdi bu ancak. Duvarın tabanındaki mavimtrak kökler ağaç gövdeleri kadar şişmişti.

"İkicanlıyı buraya getirebilir misin?" diye sordu Kaptan birdenbire, damdan düşer gibi.

Doktor ona tuhaf tuhaf baktı. "Şimdi? Buraya mı? Ne için?"

"Bilmiyorum. Sen getir... Lütfen."

Doktor başını salladı ve gitti. Ötekiler o dönene kadar Güneş'in altında dikildiler. Çıplak dev güçlükle tünelden dışarı sürünüp arkasına takılmıştı. Çıkardığı hafif ciyaklamalarla Doktor'u takip ederken, eğleniyor gibi, hattâ mutlu görünüyordu. Sonra, yassı küçük suratı gerildi, mavi gözü büyüdü ve hırıltıyla solumaya başladı. Arkasını döndü, sanki feryat ediyordu. Büyük sıçrayışlarla parlak duvara koştu, kendisini fırlatacak gibiydi, ama bunun yerine, ağlayıp sızlayarak ve öksürerek daire boyunca garip bir şekilde hoplamaya başladı. Sonra Doktor'a koştu, bir yandan küt parmaklarıyla onu tulumunun göğsünden çekiştiriyor, bir yandan gözlerinin içine bakıyordu. Vücudundan ter boşanmıştı. Doktor'u iteledi, geriye zıpladı, tekrar etrafına bakındı ve küçük gövdesini pek kötü bir sesle büyüğünün içine çektiğinden sonra karanlık tünele daldı. O emeklerken adamlar, yassı tabanlarının hızla uzaklaşmasına bakakaldılar.

"Bunu bekliyor muydun?" diye sordu Doktor, Kaptan'a.

"Hayır... Doğrusu beklemiyordum. Yalnızca, duvarın ona çok yabancı olmayacağını düşünmüştüm. Bir tepki umuyordum, tanıdığını gösteren bir işaret. Ama böyle bir şey değil..."

"Bunun 'tanıma' olduğu kesin, evet," diye mırıldandı Fizikçi.

"Evet," dedi Doktor. "Bunu daha önce görmüştü. En azından buna benzer bir şeyi. Aklı başından gitti."

"Aden usulü infaz mı?" dedi Kimyager, yavaşça.

"Bilmiyorum. Her ne olursa olsun, bu 'canlı duvar'ı sadece, uzaydan gelip gezegeni istila eden yabancılara karşı kullanmadıklarını gösteriyor."

"Belki de parlak şeylerden korkuyordur yalnızca," diye bir fikir attı ortaya Fizikçi. "Ayna şeritten korkması da buna bağlı olabilir, pekâlâ."

"Hayır. Gemide ona bir ayna gösterdim ve ilgisini çekmedi," dedi Doktor.

"Demek o kadar aptal değilmiş," dedi Fizikçi. Artık beline ulaşan cam engelin yanında duruyordu.

"Sütten ağzı yanan, yoğurdu üfleyerek yer."

"Dinleyin," dedi Kaptan. "Bu bizi hiçbir yere götürmeyecek. Şu anda ne yapıyoruz? Onarım mı? Evet, tamam, ama ben düşünüyordum ki.."

"Bir başka keşif gezisi mi?" dedi Doktor.

Mühendis pişmanlıkla gülümsedi. "Ben her zaman cesurum. Nereye? Şehre mi?"

"Bu savaş demek olur," dedi Doktor. "Çünkü oraya gitmenin tek yolu Savunucu'yu kullanmak. Ve onun antiproton fırlatıcısıyla, biliyorsunuz ki, bilgi toplamak yerine ortalığı yakıp yıkıyor olacaksınız."

"Ben karşı karşıya gelmeyi düşünmüyordum," diye cevap verdi Kaptan. "Gördüğümüz her şey Aden'in nüfusunun kesin bir şekilde sınıflandırıldığını kanıtlıyor. Şimdiye kadar,

zekâ ürünü aktivitelerin yaratıcısı olan sınıfla iletişim kurma olanağı bulamadık. Evet, onların, şehre gitmemizi bir saldırı olarak değerlendireceklerini görüyorum. Ancak, batıyı hâlâ araştırmadık. Savunucu olduğu sürece iki mürettebat yeterli olur. Kalanı gemide çalışmaya devam edebilir."

"Sen ve Mühendis mi?"

"Hayır, şart değil."

"Üç kişi daha iyi olur," dedi Mühendis.

"Kim gitmek istiyor?"

Hepsi gönüllüydü.

Kaptan gülümsedi. "Toplar susunca merakınız canlandı ha?"

"Kimyager ve ben gidelim," dedi Mühendis, Kaptan'a. "Doktor da bize aklın ve erdemin temsilcisi olarak arkadaşlık edebilir. Sen kal. Prosedürleri biliyorsun. Blackie'yi asansörlerin bakımına hemen gönder, ama biz dönene kadar geminin altını kazmaya başlamasın. Önce statikleri kontrol etmem gerekiyor, çünkü."

"Aklın ve erdemin temsilcisi olarak, bu araştırmanın amacını bilmek istiyorum," dedi Doktor. "Kapağı açtığımız andan itibaren hoşumuza gitse de gitmese de sahneye çıkmış olacağız."

"Karşı öneride bulun, o halde," dedi Mühendis.

Arkalarındaki bariyer melodik seslerle başlarının üstünde yükseliyordu. Günışığı camsı çizgi lifleri halinde gökkuşağına bölünmüştü.

"Bir karşı fikrim yok," diyerek yenilgiyi kabul etti Doktor. "Olaylar çok hızlı gelişiyor ve şimdiye kadar bütün planlarımız sürprizlerle sonuçlandı. En rasyonel olan, bana göre, başka araştırma yapmamak. Bir ya da iki hafta içinde gemi uçuşa hazır olacak. Gezegenin üstünde alçaktan dolaşabiliriz ve belki de şimdi yapabileceğimizden daha çok şey öğreniriz. Tabiî, daha kolay da olur."

"Buna inanıyor olamazsın," dedi Mühendis. "Eğer burada çok yakından bile bir şey öğrenemiyorsak, atmosferin üstünden yapılan bir uçuş bize ne öğretebilir? Şu 'rasyonel'e gelince...Eğer insanlar rasyonel olsalardı, burada olmazdık bir kere. Yıldızlara uçmanın rasyonellik neresinde, söyler misin?"

"Sizi ikna edeceğimi düşünmemiştim zaten," diye mırıldandı Doktor. Dönüp cam duvarın yanından yürümeye başladı.

Diğerleri gemiye döndü.

Kaptan Mühendis'e, "Gürültü koparacak bir keşif yapacağını düşünme sakın,," dedi. "Batıya giden arazi de, büyük olasılıkla, buradakinden farklı değil."

"Sana bunu düşündüren nedir?"

"Küçük, çorak bir arazinin merkezine inmiş olmamız umulmadık bir şeydi. Kuzeyde bir fabrika var, doğuda bir şehir, güneyde ise bir yerleşim alanı. Büyük olasılıkla biz, batıya uzanan bir çölün kenarındayız."

"Göreceğiz."

X

DÖRDÜ birkaç dakika geçe, yükleme bölmesinin kapağı bir köpekbalığının çenesi gibi aşağı doğru, yavaşça açıldı. Bir, birbuçuk metre uzakta, topraktan bir platform oluşturduktan sonra durdu.

Geminin yanındaki adamlar kapağın iki yanında durmuş, yukarı bakıyorlardı. Önce, geniş aralıklı iki çekici paleti, gümbürtüyle ileriye doğru kayarak, ortaya çıktı; sanki dev makina hırsla havaya fırlamaya hazırlanıyordu. Gri-sarı alt bölümünü görebiliyorlardı. Sonra sallandı ve öne doğru silkinirken platform yüzeyine öyle bir çarptı ki korkunç bir gürültü koptu. Paletlerin üstünde hareket ederek yere sert bir iniş yaptı ve toprağa dik bir açıdan tutundu. Bir sonraki saniye içinde Savunucu'nun yassı kafası dengelendi ve on, oniki metre kadar sonra, hoşnutluk verici bir gürlemeyle durdu.

"Evet, arkadaşlar," -Mühendis kafasını küçük arka kapıdan dışarı uzatmıştı- "Gemiye girin, çünkü sıcak olacak ve en azından yarım saat içeride kalın. Veya daha da iyisi, önce Blackie'yi dışarı gönderin, radyoaktiviteyi kontrol etsin."

Kapı kapandı. Üç adam, robotu da alarak tünele girdiler. Kısa bir süre sonra, tünelin ağzını tamamen dolduran metal bir parça ortaya çıktı. Savunucu'nun içinde, Mühendis, ekranları sildi, kadranları kontrol etti ve "Çalıştıralım," dedi.

Savunucu'nun, etrafını küçük silindirlerin çevrelediği kısa ve ince burnu batıya döndü.

Mühendis engeli hedef artısında ortaladı, yanındaki tuşlara baktı ve gaza bastı.

Bir an ekran karardı ve Savunucu bir hava dalgasıyla ve gümbürtüyle sarsıldı. Sanki bir canavar, ağzını yere dayayıp oflamıştı. Ekran netleşti.

Kızgın bir bulut yükseldi ve etrafındaki hava bir sıvı gibi bulanıklaştı. Engelin on metrelik bir bölümü görünmez oldu, kırmızı bir akkorun çevrelediği buhar, alçak basınçtan dalga dalga yükseldi. Aż ileride, erimiş cam Güneş'te parladı.

"Aşırı güç var," diye düşündü Mühendis, ama tek söylediği, "Hadi gidelim," oldu. Hantal gövde kratere doğru tuhaf bir hafiflikle hareket etti; mürettebat bu aracın bu kadar sarsıntısız çalıştığını ilk kez görüyordu. Tabanda kızgın camın bir kısmı katılaşmaya başlamıştı. "Biz barbarız," diye düşündü Doktor. "Ne arıyorum ben burada?"

Mühendis, yönde hafif bir düzeltme yaptıktan sonra hızı arttırdı. Paletler kolay ve yumuşak dönüyor, Savunucu bir otobandaymış gibi ilerliyordu. Saatte kırk millik bir hızla gittiklerini hissettirecek en ufak bir hareket yoktu.

"Tepeyi açabilir miyiz?" diye sordu, alçak bir koltukta oturan Doktor. Omzunun üzerinde lombar kapağı gibi, küçük, dışbükey bir ekran vardı.

"Elbette," dedi Mühendis ve düğmeye bastı.

Taretin kenarlarından iğne biçimli damlalar halinde çıkan bir sıvı, zırhlı plakaların üstündeki radyoaktif kül kalıntılarını yıkadı. Her şey netleşti -baş açıldı, tepe kapak arkaya kaydı ve yanlar gövdeye yapıştı- şimdi koruyucu ola-

rak yalnızca, etraflarını çeviren kalın bir rüzgârkıranla gidiyorlardı. Hava akımı saçlarını darmadağın yapıyordu.

"Korkarım Kaptan haklıydı," dedi Kimyager. Manzara değişiyordu. Kum denizinin üstünde gidiyorlardı; ağır araç yüzgeç biçimli kum tepeciklerinden giderken aynı ritimle hafifçe sallanıyordu. Mühendis hızı artırdı, ama yolculuk daha sarsıntılı geçmeye başladı. Paletler kum tabakalarını dağıtıyor, bu arada kumlar içeriye de giriyordu.

Otuzuncu milde aşırı sarsıntı kesildi. Bu şekilde iki saatten fazla gittiler.

"Evet. Sanırım haklıydı," dedi Mühendis, yönü batıdan güneybatıya çevirirken.

Bir sonraki saatte de hiçbir değişiklik olmadı ve biraz daha güneye döndüler. Şu ana kadar doksan mil gitmişlerdi.

Kumun cinsi değişti. Uzun bir kuyruk gibi arkalarında kalan kısım beyaz ve berrak iken, önlerindeki, kırmızımsı ve kalındı, paletler altüst ettiğinde de bulutlar halinde havalanmıyordu. Tepecikler giderek azaldı ve alçaldı. Arasıra, gömülmüş çalıların dışarı çıkmış saplarının üstünden geçiyorlardı. Uzakta, rotalarının biraz çaprazına düşen bulanık yamalar göründü. Mühendis onlara yöneldi. Görüntü hızla büyüdü ve birkaç dakika sonra adamlar, bunların topraktan yükselen, duvar parçaları gibi kalın, dikey dilimler olduğunu gördüler.

Her iki tarafından da erozyonun yuttuğu eğik dış köşe taşları yükselen dar bir geçide girdiler ve yavaşladılar. Koca bir taş yollarını tıkıyordu. Savunucu başını kaldırıp bu engelin üstünden kolayca geçti; kendilerini uzun, dar bir sokakta buldular. Dilimlerdeki çatlakların arasından, aşınmış ve gömülmüş başka yıkıntılar görünüyordu. Buradan, açık bir alana geçtiler, tepecikler yeniden ortaya çıktı, ama bu kez küçük paketler gibiydiler, toz çıkarmıyorlardı. Arazi aşağı doğru meyilleniyordu, düze indiği yerde ise, tepeleri

kesik beyzbol sopaları gibi kayalar ve yıkıntılar vardı.

Zemin ufak taş döküntüleriyle doluydu. Bunu geçip bir başka yokuştan tekrar çıktılar. Yer sertleşmişti; paletler artık batmıyordu. İlk çalı kümeleri göründü. Siyaha yakın koyuluktaydılar, ama ufka yakın Güneş'in altında, tohum biçimli yaprakları sanki kanla dolmuş gibi, koyu kırmızı renk almıştı. Ötede çalılık yükseliyor ve yer yer yollarını tıkıyordu. Savunucu yavaşlamadan burayı geçti, ama sinir bozucu, yankılı bir çatırtıya katlanmak zorunda kaldılar; binlerce kabarcığın ezilip yarılmasının çıkardığı sesti bu; yarıklardan fışkıran koyu, yapışkan bir madde seramit plakalara bulaştı. Az sonra aracın her yanı, taretine kadar, kırmızımsı bir kahverengiye boyanmıştı.

Yüz yirmi mil yapmışlardı. Güneş artık batı ufkuna değiyor ve Savunucu'nun gölgesi giderek uzuyordu. Birdenbire altlarından berbat bir gıcırtı geldi. Mühendis fren yaptı ama ancak on, oniki metre sonra durabildiler. Arkalarında bıraktıkları geniş izin üstünde, parçalanmış çalılar boyunca paslı metal parçaları uzanıyordu. Devam ettiler ve yeniden, bu kez bükülmüş metal ızgaralara, delik deşik levhalara ve eğri çubuklara çarptılar. Savunucu'nun paletlerinin ezdiği bu hurda yığını, kırılan bitkilerden sızan maddeyle kaplanmıştı.

Önlerindeki çalılık duvarının boyu hâlâ alçalmamıştı, ama paslı metalin dayanılmaz gıcırtısı ve ciyaklaması kesilmişti. Ummadıkları bir anda, Savunucu'yu dövüp duran siyah bitki sapları bölündü ve mürettebat, diğer ucunu da aynı koyu ağaçlığın çevirdiği, onbeşe, onsekiz metre boyutlarında bir açıklığa çıktı. Mühendis döndü ve orman patikasını andıran, eğimli bir başka açıklıktan inmeye başladılar. Yüzey balçıktı, killi yamalarla kaplıydı, bu da, suyun buraya arasıra uğradığını gösteriyordu.

Saptıkları açıklık düz devam etmiyordu. Bazen, yarısı ufka batmış kırmızı, dev Güneş, makinanın önüne çıkıveriyor

ve gözlerini kamaştırıyordu. Bazen de saklanıyor ve buralarda üç metre yüksekliğinde olan sık çalılığın arasından kan kırmızı ışıklarını gönderiyordu. Az sonra, önündeki alabildiğine geniş meydanı rengarenk yapan bir günbatımı başladı. Toprak beşyüz, altıyüz metre kadar aşağılarındaydı.

Uzakta, Güneş'i yansıtan bir su kütlesi ışıldadı. Bu gölün koyu çalı öbekleriyle kaplı engebeli kıyısında binalar, yayvan bacakların üstünde duran makinalar yükseliyordu. Savunucu'nun durduğu sarp kayalığın yakınına doğru, garip yapılar, dikey direk dizileri ve parlak caddelerden bir mozaik uzanıyordu.

Aşağısı oldukça canlıydı: Gri, kahverengi ve beyaz noktalar birbirine karışıyor, kümeler oluşturuyor, şeritler halinde yayılarak caddelerde sürükleniyorlardı. Bu yerleşim bölgesi görüntüsü yanıp sönen ışıltılarla doluydu, sanki oradakiler evlerinin camlarını sürekli olarak açıp kapatıyorlar ve Güneş ışıkları da bunların üstünde oynaşıyordu.

Doktor bir keyif narası attı. "Henry, başardın! Nihayet bir şeyler normal ve işte günlük yaşam. Ve ne harika bir gözlem noktası!" Açık taraftan yukarı tırmanmaya başlamıştı.

Mühendis onu durdurdu. "Bekle. Güneş'i görmüyor musun? Beş dakika içinde batmış olacak ve hiçbir şey göremeyeceğiz. Bu panoramanın tümünü filme alsak iyi olur, hem de hemen."

Kimyager koltuğun altından kameraları çıkarmıştı bile. En büyüğünü kurdular. Üç ayaklı sehpayı yere attılar. Mühendis bir naylon ip bobini alarak bir ucunu tarete bağladı, diğer ucunu da Savunucu'nun burnuna fırlattı ve aşağı atladı. Öbür ikisi sehpayı almış ve kayalığın kıyısına koşmaya başlamışlardı. Onlara yetişti ve ipi her birinin kemerindeki kancalara bağladı. "Düşme ihtimaline karşı bir tedbir," dedi.

Güneş gölün alev sularına batıyordu. Makina seri bir mırıltıya başladı ve koca mercek aşağı eğildi. Doktor, sehpanın

ön bacaklarını desteklemek için diz çöktü ve Kimyager gözünü vizöre dayadı. Suratı buruştu.

"Çok parlak," dedi. "Diyafram gerekiyor."

Mühendis geriye koştu, bir dakika sonra parçayla geldi ve çekim başladı. İki eliyle yöneltme çubuğunu tutan Mühendis kamerayı yavaşça soldan sağa kaydırıyor, arada sırada Kimyager, vizörün yoğun detay gösterdiği yerlerde çekimi durdurup, ayrıştırmayı yükseltiyordu. Kamera mırıltı çıkardığı sürece Doktor yerden kalkmadı. Film süratle geçiyor ve makaralar, neredeyse aralıksız, değiştiriliyordu. Mercek tam aşağıdaki hareketi hedef aldığında Güneş yuvarlağının sadece bir dilimi suyun üzerinde kalmıştı. Doktor gergin ipe asılı halde, kamerayla birlikte kayanın kenarına abanmak zorunda kaldı. Altında çamur duvarının kızıla batmış ve giderek silikleşen kıvrımlarını görebiliyordu. İkinci makaranın sonuna doğru kırmızı yuvarlak kayboldu. Gökyüzü hâlâ kızarıktı ama meydanın ve gölün üstüne grimavi bir bölge düşmüştü. Flaşlardan başka görülecek bir şey kalmamıştı.

Üç adam kamerayı bir hazine taşırmış gibi dikkatle geri götürdüler.

"Resimler çıkacak mı dersin?" diye sordu Kimyager, Mühendis'e.

"Bunu gemide anlayacağız. Her zaman geri gelebiliriz."

Kamerayı ve makaraları Savunucu'ya koydular ve kayalığa döndüler. Gölün doğu kıyısındaki dik bir duvarın manzaraya karışmış olduğunu işte o zaman farkettiler. Tepe noktasına günbatımının son pembe ışığı vurmuştu ve üzerinde, oldukça uzakta, koyu kırmızı bir duman kolonu ilk yıldızlarla birlikte gökyüzünde uzanıyordu.

"Bu o vadi olmalı, yani kaynak," dedi Kimyager, Doktor'a.

Tekrar aşağı baktılar. Beyaz ve yeşil kıvılcımlar gölün kı-

yısı boyunca bir çizgi halinde uzuyor ve bu çizgi yer yer bir ırmak gibi çatallaşıyordu. Karanlık biraz arttığında ışıkların sayısı da arttı. Artık tamamen siyaha bürünen uzun çalılık başlarının üzerinde uysalca hışırdıyordu. Manzaranın güzelliği karşısında isteksizce geri dönerlerken yıldızları yansıtan gölün görüntüsü hâlâ gözlerinin önündeydi.

Yürürlerken Doktor Kimyager'e sordu: "Ne gördün?"

Kimyager sıkıntıyla gülümsedi. "Hiçbir şey. Gerçekte bakmıyordum, odaklama ayarıyla meşguldüm ve Henry çok hızlı hareket ettiriyordu..."

"Önemli değil," dedi Mühendis, Savunucu'nun soğuk gövdesine yaslanırken. "Saniyede iki yüz resim aldık. Tabdan çıkınca her şeyi göreceğiz."

"Hoş bir kır gezisi oldu," dedi Doktor.

Mühendis arka tele-ekranı açtı ve Savunucu'yu döndürdü. Bir süre tırmanarak ilerlediler, daha geniş bir alana geldiklerinde tam kuzeye yöneldiler.

"Geri dönüşümüz aynı rotadan olmayacak," dedi Mühendis. "Bu, altmış mil eklemek olur. Mümkün olduğunca, açık araziyi izlemeye çalışacağım. İki saatte varırız."

XI

YOL DOLAMBAÇLI bir hal alıyordu; ağaçlık Savunucu'nun tepesinden bastırıyor, bitki sapları rüzgârkırana çarpıyordu. Arada sırada bir tohum-yaprak Kimyager'in veya Doktor'un kucağına düşüyordu. Doktor birini alıp kokladı.

"Nefis bir koku," dedi hayretle.

Kendilerini çok iyi hissediyorlardı. Kristal berraklığındaki gökyüzünde yılan gibi kıvrılan samanyolu elmas bir gerdanlık gibiydi. Hoş bir esinti iç çekerek ağaçlığı taradı. Savunucu, için için homurdanıyordu.

"Çok ilginç, ama, Aden'de şu ahtapot kollarından hiç yok," dedi Doktor. "Okuduğum bütün bilimkurgularda gezegenler, adamı yakalayıp boğazlayan böyle şeylerle dolu."

"Ve oralarda yaşayanların altı parmakları vardır," diye ekledi Kimyager. "Nedense hepsinde altı olur."

"Altı, gizemli bir rakam," dedi Doktor. "Altının yarısı üç ve başarı ancak üçüncü denemeden sonra gelir."

"Abuk sabuk konuşmaktan vazgeçmezseniz yolu şaşıracağım," dedi Mühendis. O, daha yukarıda oturuyordu. Pek

bir şey görmek mümkün olmadığı halde, hâlâ farları açmamıştı; gece olağanüstü güzeldi, ışıkların bunu bozmasından korkuyordu. Ve radarla yolculuk etmek tareti kapatmak anlamına geliyordu. İçeride bütün görebildiği, kontrolların üstündeki kendi elleri, önündeki panelde açık yeşil yanarak inip çıkan kadranlar ve atomik göstergenin turuncu yıldızlar gibi pırıldayan oklarından ibaretti.

"Gemiyi arayabilir misin?" diye sordu Doktor.

"Hayır," dedi Mühendis. "Burada iyonosfer yok. Aslında var ama delik deşik durumda. Kısa dalga için transmitörü ayarlayacak zaman da yoktu, biliyorsun."

Paletler takırdamaya başladı; makina sallanıyordu. Mühendis ışıkları yakınca, yuvarlak, beyaz kayaların üzerinde gittiklerini gördü. Oldukça yüksekte tuhaf biçimli kireç kayaları vardı. Bir kanyondaydılar.

Bu canını sıkmıştı; çünkü, anayön hariç, yolun onları nereye götürdüğü konusunda bir fikri yoktu ve böyle duvarları Savunucu bile aşamazdı. Devam ettiler. Kayaların sayısı artmıştı ve ağaçlığın yerini farların ışığında siyah, parlayan, birbirlerinden uzak birtakım öbekler almıştı. Yol kıvrıldı, yukarı meyil yaptı ve yine düzleşti. Yandaki kayalıklar alçaldı, sonra hepsi kayboldu ve adamlar kendilerini, kireçten sırt gibi çıkıntıların çevrelediği, içlerini taş yığınlarının doldurduğu küçük dereler olan bir çayırda buldular. Yer seviyesinde ise yeşil-gri saplar kayaların arasında dikiliyordu.

Aşağı yukarı on beş dakikadır, kuzeydoğuya oldukça yaklaşık bir yönde gidiyorlardı ve tekrar kendi rotalarına geçmenin zamanı gelmişti ama sağ taraflarındaki kireç duvar buna izin vereceğe benzemiyordu.

"Hâlâ şanslı olduğumuz söylenebilir," dedi Kimyager, damdan düşer gibi. "Bu kayaları aşabildik..."

Yolları, kıl gibi, uzun saçaklardan örülü bir ağ ile kapanmıştı. Savunucu yavaşça bu bariyere yaklaştı ve ağ onu tut-

tu. Mühendis biraz hızlandı ve biçimsiz örgü yırtılarak kayboldu. Bir kısmı da paletlerin altında ezilip toprağa gömüldü. Işıklar karanlığın içinden uzun, siyah şekilleri ayıklıyordu; ne oldukları anlaşılmıyordu ama taşlaşmış bir ordu gibiydiler. Bu arada büyük orta projektör yukarı doğru incelen siyah cisme denk gelmeseydi, adamlar az daha bir kolonun kaidesine çarpıyorlardı.

Dev bir heykeldi bu ve bir İkicanlıya ait olduğunu sonradan farkettiler -sadece küçük gövdeydi ama yüz kat büyütülmüştü. Kolları çapraz olmuş, yukarı kalkmıştı ve üstünde simetrik, dört göz deliği bulunan yassı, hattâ içbükey bir suratı vardı; bu yönüyle, önceden gördüklerinden farklıydı. Diğer gövde ise onları izliyormuş gibi yana eğilmişti.

Uzun süre hiçbiri tek kelime etmedi. Sonra projektör, heykeli bırakıp karanlığı taradı, başka kaidelere, başka kolonlara, başka gövdelere dokundu; koyu renkli ve lekeliydi bunlar, ama arada bir, kemikten oyulmuş gibi beyaz olanları da göze çarpıyordu. Her bir yüzde dört göz vardı ama bazıları, alındaki koca bir çıkıntıyla deforme olmuş, şişmişti. ikiyüz metre kadar uzakta, yukarı uzanmış, gökyüzündeki farklı takımyıldızları işaret eden dev ellerden bir duvar vardı.

"Mezarlık gibi," dedi Kimyager, alçak sesle.

Doktor aracın arka bölümüne tırmanmıştı bile. Kimyager onu izledi. Mühendis projektörü kireç duvara çevirdi. Eski, hemen hemen silinmiş oymalarla dolu bir duvar süsü gördü, ama gözlerinin takip edemeyeceği kadar karmaşık formlar ve figürlerdi bunlar. Bir ara tanıdık bir şeyler gördüğünü düşündü ama bu his çabuk yok oldu.

Mühendis taretten yollarını aydınlatırken Kimyager ve Doktor heykellerin arasında yürüyorlardı. Sonra, manzaranın alışılmamışlığı içinde kaybolduğu için önceden dikkat çekmeyen uzak, belli belirsiz mırıltı, bir anda, çok yakından gelen öldürücü bir tıslamaya dönüştü. Heykel dizile-

rinden gri bulutlar çıkıp sürüklenmeye başladı ve İkicanlılardan bir sürü zıplayarak, sızlanarak, öksürerek ve çığlıklar atarak üzerlerine gelmeye başladı. Körler gibi, çarpışarak kaçışıyorlardı.

Mühendis koltuğuna atladı ve manivela koluna yapıştı. İlk düşüncesi Savunucu'yu adamların yanına sürmek oldu. Otuz metre ötede, büyük bir ara sokağın sonunda Doktor'la Kimyager'in beti benzi atmış, şaşkın yüzlerini görebiliyordu. Ama kımıldayamadı, çünkü, kaçan yaratıklar hiç aldırmadan makinanın üstüne üstüne koşuyorlardı. İri yarı gövdelerin birçoğu düşüyordu. Tıslama şimdi kulağının dibindeydi; yerden geliyor gibiydi. Gerçekten, Savunucu'nun farlarının aydınlattığı en yakın kaideden çıkmış, yere yakın, esnek bir borudan köpük boşalıyordu. Köpük toprağa değdiğinde şiddetli bir duman çıkıyor, gri bir sis yayılıyordu.

Sisin ilk dalgası taretin üstünü yaladığında Mühendis, ciğerlerinde yüzlerce iğne hissetti. Gözleri görmüyordu. Yanaklarından yaşlar boşanırken boğuk bir çığlık atarak gaza bastı. Savunucu silkindi, heykellerden birini devirerek üstüne çıktı ve gıcırdayarak ezip geçti. Mühendis soluk alamıyordu, ağrı dayanılmazdı ama tareti kapatamazdı; önce diğerlerini almalıydı, bu yüzden, Savunucu'nun devirdiği heykelleri zar zor görerek ilerlemeye devam etti. Hava biraz temizlendi ve Kimyager'le Doktor -onların seslerini duyabiliyordu- ağaçlıktan fırlayıp araca tırmandılar. Onlara, "İçeri girin!" diye bağırmak istedi, ama kavrulmuş gırtlağından ses çıkmadı. Öbür ikisi burada içeri atladılar. Tıkanmış, öksürüyorlardı. Mühendis el yordamıyla manivelayı aradı ve kubbe üstlerine kapandı, ama, gırtlak yakıcı sis hâlâ içerideydi. Son gücüyle, inleyerek, bir boru vanasını yakaladı ve içeri oksijen püskürdü; yüzüne çarpışını hissetti. Yüksek basınçlı gaz iki gözünün arasına yumruk gibi inmişti ama aldırmıyordu; hayat veren bu gaz kütlesine minnettardı. Di-

ğerleri onun omuzları üzerinde, iki büklüm olmuş, açgözlülükle nefes alıyorlardı.

Filtreler çalışıyordu, toksik sisin yerini oksijen aldı. Yeniden görebilmeye başladılar. Soluk alıp verirlerken göğüslerinde şiddetli bir ağrı duydular; her soluk, yeni açılmış bir yaradan çıkıyor gibiydi, ama bu his geçti. Görme yeteneğini yeniden ve tamamen kazanan Mühendis ekranı açtı.

Birkaç vücut, girmediği bir ara sokaktaki kolonların arasında hâlâ titreşiyordu, çoğunluk ise hiç kıpırdamıyordu. Küçük ellerden, gövdelerden ve başlardan bir yığışma gri sisin içinde bir görünüp bir kayboluyordu. Mühendis ses monitörünü açtı ve zayıf öksürükler, iniltiler duydu; arkada bir şeyler pıtırdadı ve bozuk, kulak tırmalayıcı seslerden bir koro duvar süsleri yönünden yeniden yükseldi. Ama orada, dağılan sisin dışında görülecek hiçbir şey yoktu. Mühendis taretin hava geçirmeyecek şekilde kapandığından emin olduktan sonra, dişlerini sıkıp, Savunucu'yu çevirmeye başladı. Paletler taş parçalarının üstünde takırdıyor, üç farın ışığı pusu delmeye çalışıyordu. Devrik heykelleri geçerken, gözleri, tıslayan boruyu arıyordu: Dokuz, on metre kadar ötede, heykelin havadaki kollarını kaplayan bulutun olduğu yerde, fışkıran köpüğün içinde kaldığını tahmin etti.

"Hayır!" diye bağırdı Doktor. "Ateş etme! Bazıları yaşıyor olabilir!"

Ama çok geçti. Ekran çok kısa bir an için kardı; Savunucu korkunç bir sürtünmeyle geri tepti ve burunda gizli jeneratörün ucundan çıkan antiproton ışını, köpüğün kaynağına giden onbeş metrelik mesafede ne var ne yoksa talan etti.

Ekran netleştiğinde, etrafı, dağılmış kırık heykellerle çevrili kızgın bir krateri gösterdi.

Mühendis borunun kaynağını bulmak için gözlerini zorladı. Savunucu'yu doksan derece döndürdü ve devrik hey-

kel sırası boyunca yavaşça ilerledi. Sis burada daha inceydi. Paçavraların örttüğü üç dört vücudu geçtiler. Mühendis fren yaptı ve en yakındakileri çiğnememek için dümeni kırdı. Tam karşıdaki ağaçlıktan, büyük bir şekil hayal gibi göründü. Uzun bir açıklık ortaya çıktı ve öteki ucunda gümüşi şekiller kaçışıp gizlendiler. Göğüslerindeki küçük gövdeler yerine, yanları yassı, tepeleri çıkıntılı miğferleri vardı.

Bir şey Savunucu'nun gövdesine tosladı; ekran karardı, sonra yeniden aydınlandı. Sol far söndü.

Mühendis orta farı koruluğun sınırında gezdirdi, dalların arasında sayısız gümüş pırıltıları belirdi. Gümüşün arkasında bir şey fırıldak gibi dönmeye başladı. Giderek hızlanırken dallar ve bütün çalılar uçuşuyordu ve bu koca döner kütle farların ışığı altında havayı çalkalayarak yan tarafa hareket etti. Mühendis burnu hareketin en yoğun olduğu noktaya çevirdi ve pedala bastı. Boğuk bir gümbürtü tareti sarstı.

Güneş doğmuş gibi aydınlandı ortalık. Şimdi açıklığın tam ortasındaydılar ve koruluğun olduğu yerde ufkun beşte biri, bir akkor denizi olmuştu. Bu alev ve duman duvarının karşısından, parlak bir küre onlara doğru yuvarlanıyordu.

Mühendis alevlerin gümbürtüsünden başka şey duyamıyordu. Savunucu, artık çok daha hızlı dönerek dağ yüksekliğinde bir kasırgaya dönüşen ve ortasından siyah bir zigzagla bölünmüş anormal büyüklükteki bu şeyle kıyaslandığında böcek gibi kalıyordu. Hedef artısını onda ortaladı ve sonra, kırk, elli metre ötede kaçışan silik siluetleri gördü.

"Sıkı tutunun!" diye bağırdı. Gırtlağında çiviler varmış gibi hissediyordu.

Cehennem gibi bir kazıntı, sarsıntı ve kulakları sağır edici bir gacırtı çıktı; bir an, taretin, kafasına düşeceğini sandı. Savunucu gürledi, damperleri ezildi; gövde çan gibi çınladı; ateş ettiğinde ekran kararıp yeniden aydınlandı ve yüzlerce çekiç gövdeye vurmaya başladı sanki. Gümbürtü biraz ha-

fifledi; darbeler yavaşladı ve seyrekleşti; uzun bir kol, dövmeye devam etti; sonra zırhın dışından gelen bir başka takırtıyla birçok örümcek kol ekranın önünde hızla açılıp kapanmaya başladı. Bir tanesi ritmik olarak gövdeye dokunuyordu, sanki hareket işareti veriyordu ve sonunda durdu. Mühendis gitmek istedi ama paletler sıkışmıştı, dönmüyordu. Anahtarı geri vitese aldı ve yavaşça, birbirine dolanmış metal parçalarının arasından, Savunucu yengeç gibi süründü. Engeller çınlayarak yol verdi ve serbest kalan araç geriye fırladı.

Alevli koruluğun karşısında, enkaz, doksan bacaklı ezilmiş bir örümceğe benziyordu. Hâlâ kamçı gibi hareket eden bir tanesi yeri kazıyordu. Bacakların arasında, boynuzlu bir topun içinde gümüşi figürler atlıyordu.

Hiç düşünmeden pedala bastı.

Bir gümbürtü daha koptu, yeni bir Güneş, açıklığı yırttı. Enkaz parçaları her yöne uçuştu. Fokurdayan çamur, kum ve is, bir ıslıkla merkezden yükseldi. Mühendis aniden gücünü kaybetti, kusacağını hissediyordu. Soğuk ter damlaları sırtından ve yüzünden boşanıyordu. Doktor'un "Hayır, geri dön! Duyuyor musun? Geri dön!" diye bağıran sesini duyduğunda eli, bir manivela kolunun üstündeydi.

Kırmızımsı duman kraterden taştı; bir volkandı sanki ve bayır aşağı, mahvolmuş bitkilerden geri kalanını da tutuşturan lav inmeye başladı.

"Ama ben, dönüyorum," dedi Mühendis. "Geri dönüyorum..."

Ama kımıldamadı. Ter, yüzünden akmaya devam ediyordu.

"İyi misin?" Doktor'un sesi çok uzaklardan geliyordu.

Mühendis, üzerinde Doktor'un yüzünü gördü; başını salladı ve gözlerini açıp kapadı. "İyiyim," diye mırıldandı. Doktor yerine döndü.

Savunucu kendi çevresinde sarsılarak döndü, ama, gürültüsü bir okyanusunkini andıran yangının sesinden başka bir şey duymadılar. Geldikleri yöne doğru geri gittiler.

Sağlam kalan tek far -bu kargaşada orta farı da kaybetmişlerdi- şimdi üzerleri metalik gri bir tortuyla örtülü devrilmiş heykellerin ve ölü vücutların üstünde gezindi. Kuzeye dönük iki beyaz heykelin parçalarının arasından geçtiler. Savunucu, dalgaları yaran bir gemi gibi, çalıların arasından ilerliyordu. Bir sürü silik şekil, ışıktan paniğe kapılmış halde sağa sola fırlıyordu.

Hızlandılar, yolculuk inişli çıkışlı olmaya başladı. Mühendis halsizliğiyle mücadele ederek derin nefesler almaya çalışıyordu. Atlayan gümüşi şekillerden geriye kalan küllerin havada dönerek uçuşmasını hâlâ görüyordu. Savunucu, yay gibi dallar gövdesini döverken yokuş yukarı çıkıyordu. Paletler adamların göremediği bir şeyden dolayı gıcırdadı. Artık daha hızlı gidiyorlardı, yukarı, aşağı, küçük derelerin üstünden, kıvrılan çayların arasından geçiyorlar, birbirine karışmış ağaçsı çalıları deviriyorlardı. Makina örümcek koruda sıkıntısız ilerlerken bunların dikenli karınları güçsüz, yumuşak vuruşlarla gövdeye dokunuyor, ezik saplar kırılıp tıslıyordu. Yangının kızıllığı geri ekranlarda hâlâ görünüyordu. Rengi giderek soldu; sonra karanlık her şeyin üstüne çöktü.

XII

BİR SAAT sonra açıklıktaydılar. Gece yıldızlarla doluydu. Çalılar seyrekti, sonra hepsi birden kayboldu ve rüzgârın yığdığı, tek farın ışığında dalgalanan kum tepeciklerinden başka, ortada bir şey kalmadı. Savunucu, sabırsızlanmış gibi, hızlı götürüyordu onları. Koltuklar sallanıyor, paletler ıslıklar çalıyordu. Kontrol panelindeki ışıklar pembe, turuncu, yeşil yanıyordu. Mühendis, yüzü ekrana dönük, gemiyi arıyordu.

Önceden hiç üstünde durmadan verdikleri, radyo bağlantısı olmaksızın yola çıkmak kararı, şimdi ona delilik gibi geliyordu, sanki vericide yapacakları değişikliğin harcatacağı bir iki saat çok büyük kayıpmış gibi. Karanlıkta gemiyi geçmiş olduğundan ve onun kuzeyinde kaldıklarından emin olmak üzereydi ki, onu gördü -gemi değildi bu; acayip, parlak bir balondu. Savunucu yavaşladı. Eğik duvarlar far ışığında gümüş-ateş karışımı parlıyordu. İçerideki yanarsöner ışık yandığında ise görüntü olağanüstüydü; tepesi açık, yüksek bir kubbeden fışkıran karmakarışık gökkuşakları.

Ateş etmek istemeyen Mühendis aracın önceden kendisine açtığı yola yönelecek oldu, ama ayna duvar her iki anda da aralık bırakmıyordu; geçit olabilecek tek yer, bu cismin tabanında sıkışıp kalmış toprak parçasıydı.

On altı tonluk bütün gücüyle, Savunucu, gövdesi sarsılana kadar duvara yüklendi. Duvar esnemedi.

Mühendis yavaşça ikiyüz metre geriledi, hedef artısını mümkün olduğunca aşağıda sabitledi ve pedala dokundu. Açtığı deliğin sıcak çerçevesinin soğumasını beklemeden, aracı ileriye sürdü. Taret sürtündü, ama, ısının gevşettiği madde esnedi ve sıyırıp geçti. Savunucu tek gözlü bir halde boş halkanın arasından parıldadı ve alçak bir mırıltıyla gemiye doğru ilerledi.

Onları karşılayan yalnızca Blackie oldu, sonra aceleyle arkasını döndü ve gitti. İç bölümü birbirine girmiş makinayı park etmeden önce radyasyon ölçümlerini yapmak ve gövdeyi temizlemek zorundaydılar. Bu yüzden içeri girmekte geciktiler.

Yanarsöner ışık yandı. Kaptan tünelden ilk görünendi, Savunucu'nun önündeki siyah yamalara, iki kırık fara ve geri dönen mürettebatın korkunç görünen yüzlerine baktı ve "Çarpıştınız," dedi.

"Evet," diye yanıtladı Doktor.

"Aşağı gelin. Burada röntgen hâlâ dakikada 0,9. Blackie kalabilir."

Başka bir şey konuşmadan indiler. Motor odasına giden geçitte Mühendis, kurşunları birleştiren daha küçük ikinci bir robotu farketti ama bir bakmak için bile durmadı. Kütüphanede ışıklar yanıyordu; küçük bir masaya alüminyum tabaklar, bardaklar ve ortasına da bir şişe şarap konulmuştu.

Kaptan konuştu: "Bunun bir... kutlama olacağı düşünülmüştü, gravimetrik distribütörün sağlam çıktığını ve reaktörün çalışıyor olduğunu gördükten sonra... Eğer gemiyi hava-

ya dikebilirsek, kalkış yapabileceğiz. Şimdi... sıra sizde."

Sessizlik oldu. "Şey, sen haklıydın," dedi Doktor, Mühendis'e bakarak. "Batıya doğru çöl var. Aşağı yukarı yüz yirmi mil yaptık, sonra güneybatıya döndük." Gölün kıyısındaki yerleşim bölgesinden, orayı nasıl filme aldıklarından ve dönüşte karşılaştıkları heykellerden söz etti. Tam burada duraksadı:

"Mezarlık gibiydi, ya da belki bir tapınak. Sonra ne olduğunu anlatmak zor, çünkü ne anlama geldiğinden emin değilim, -ama, tabiî, bu yeni bir şey değil burası için. Bir İkicanlı sürüsü belirdi, panik içinde koşuyorlardı; saklanıyorlardı sanki veya birileri tarafından bir yere toplanmaları için güdülüyorlardı. Bu sadece benim izlenimim. Çeyrek mil kadar uzakta, aşağıda -bütün bunlar bir bayırda oldu- küçük bir orman ve oraya saklanan başka İkicanlılar vardı, bizim öldürdüğümüzün cinsinden, yani gümüş rengiydiler. Arkalarında, büyük olasılıkla gizlenmiş şu dönen makinalardan vardı, dev topağaçlardan. Ama biz bunu görmeden önce, bir boru ortaya çıktı, yer seviyesinde esnek bir boruydu ve sonradan zehirli bir süspansiyon ya da gaza dönüşen bir köpük fışkırtmaya başladı. Sanırım bunu inceleme olanağımız var; filtrelerde tortu bırakmış olmalı, sizce de öyle değil mi?" Mühendis'e döndü, o da başını salladı. "Nerede kalmıştım, evet, Kimyager ve ben heykellere bakmak için çıkmıştık, taret açıktı. Ve üstümüze gaz püskürtüldü. Ama en kötüsü Henry'nin başına geldi, çünkü ilk gaz dalgası doğrudan Savunucu'ya verildi. Biz içeri girip tarete oksijen pompaladığımızda, Henry boruya ateş etti – daha doğrusu, borunun olduğunu sandığı yere, çünkü sisten bir şey görünmüyordu.

"Antimadde kullandınız tabiî?" diye sordu Kaptan sakin bir sesle.

"Evet," dedi Mühendis.

"Küçük atıcıyı kullanamaz mıydınız?"

"Kullanabilirdim, ama kullanmadım."

"Biz hepimiz..." Doktor doğru sözcüğü aradı, "...sarsılmıştık. Bu İkicanlılar çıplak değillerdi. Paçavralar vardı üzerlerinde; sanki bir kavgada giysileri parçalanmıştı. Ölenler oldu, gözlerimizin önünde ölüyorlardı. Ve söylediğim gibi, bundan önce az daha zehirleniyorduk. Durum buydu. Sonra Henry borunun devamını bulmaya çalıştı, yanlış hatırlamıyorsam. Öyle değil mi?"

Mühendis başını salladı.

"Bu yüzden ormana doğru indik ve şu gümüş yaratıkları gördük. Mask takmışlardı. Belki de gaz maskeleriydi onlar. Bizi vurdular -ne kullandıklarını bilmiyorum- ve bir farı kaybettik. Aynı anda dev topaç harekete geçti. Yandan, çalıların oradan saldırdı. Sonra da... Henry ateş etti."

"Ormana mı?"

"Evet."

"Gümüş yaratıklara mı?"

"Evet."

"Ve topaça da?"

"Hayır, topaç bize çarptı, ama, Savunucu'nun karşısında bir şey yapamadı. Bu arada, elbette, yangın çıktı. Koruluk kâğıt gibi tutuştu."

"İletişim kurmaya çalıştılar mı?"

"Hayır."

"Peki, peşinize düştüler mi?"

"Bilmiyorum. Büyük olasılıkla, hayır. İsteseler, diskler bize yetişirlerdi çünkü."

Mühendis itiraz etti. "O arazide değil. Bir sürü koyak, aşınma çukuru var orada; biraz, Dünya'daki Jura çağını andırıyor."

"Anlıyorum. Ve sonra doğru buraya geldiniz, öyle mi?"

"Geri döndük, doğuya saptık."

Sessizce oturuyorlardı.

Kaptan başını kaldırdı. "Onlardan... çok mu öldürdünüz?"

Doktor Mühendis'e baktı, cevap vermeyeceğini anlayınca konuştu:

"Karanlıktı. Ormanın içindeydiler. Herhalde, ben... yirmi civarında olduğunu söyleyebilirim. Ama çok daha geride bir şeyler parlıyordu. Orada bu rakamdan çok daha fazlası olabilir."

"Sizi vuranların kesinlikle İkicanlı olduklarını söyleyebilir misiniz? Başka bir şey olamazlar mı?"

"Onlarda küçük gövde görmedim, sadece şu mask gibi miğferlerden giymişlerdi. Ama şekillerine, boyutlarına ve vücutlarının hareket edişine göre karar verilecek olursa, İkicanlıydılar."

"Size ateş ederken ne kullandılar?"

Doktor şaşırmıştı.

"Fırlatıcı büyük olasılıkla metal değildi," dedi Mühendis. "Bu yalnızca bir tahmin. Hasarı inceledim -bakmadan bile. Ama, fazla güçlü değillerdi, benim izlenimim bu."

"Evet," diye onayladı Fizikçi. "Şöyle bir baktım da, iki far çökmüştü, ama delik yoktu."

"Birisi, topaçla çarpışırken ezildi," dedi Kimyager.

"Ya şu heykeller neye benziyorlardı?" diye sordu Kaptan.

Doktor elinden geldiğince tarif etmeye çalıştı. Beyaz heykellere gelince durdu ve gülümsedi. "Yine, ne yazık ki, mecazi olarak konuşabiliriz..."

"Dört göz demiştiniz? Ve fırlak alınlar?" diye yardım etmek istedi Kaptan.

"Evet."

"Taştan mı oyulmuşlardı? Yoksa metal mi? Kalıplar halinde miydiler?"

"Bunu söyleyemem. Ama kesinlikle kalıp değildiler. Esaş

olan bir şey var... Oranlarda bariz bir farklılık vardı. Bir tür..." Tereddüt ediyordu.

"Evet?"

"İdealleştirme," dedi Doktor, sıkıntıyla. "Onları çok kısa bir an için görmemize ve arkasından bir dolu şey olmasına rağmen... Bir karşılaştırma yapmak çok basit olur. Bir mezarlık. Kaçan esirler. Bir polis operasyonu. Gaz kullanılarak yapılan katliam. Ama hiçbir şey bilmiyoruz. Evet, gezegenin bazı sakinleri diğerlerini gözlerimizin önünde öldürdüler, bunun doğruluğu tartışılmaz. Ama kim kimi öldürdü – ve acaba öldürenler ve öldürülenler aynı mıydılar..."

"Eğer aynı değillerse, bu bir şeyi açıklar mı?," diye sordu Sibernetikçi.

"Şey... Ben bir olasılık üstünde düşünüyorum. Dehşet verici olduğunu kabul ediyorum. İnsanoğlu için, bildiğimiz gibi, yamyamlık da budur. Ama ahlâkçılar kızarmış maymun yemekte bir kötülük görmüyorlar. Ben bir noktaya dikkat çekmek istiyorum. Ya burada biyolojik evrim şöyle bir gelişme göstermişse: İnsan zekâsını taşıyanlarla, hayvan düzeyinde kalanlar arasındaki dış, yani görünür farklar, insan ve maymun arasındaki farklardan çok daha az ise? Bu durumda, bizim tanık olduğumuz, bir avlanma olabilir."

"Ya şu, şehrin yakınındaki hendek?" dedi Mühendis. "Onlar da av hatırası mıydı, Doktor?"

"Ama emin olamayız..."

"Her ne olursa olsun, elimizde film var," diye konuşmalarını böldü Kimyager. "Neden bilmiyorum, ama şu ana kadar gerçekten, normal bir şey, yani, gezegendeki günlük hayata dair bir şey görmedik. Bu film normalleri gösteriyor - en azından benim edindiğim izlenim bu."

"İzlenim mi?," dedi Fizikçi hayretle. "Ama görmedin mi..."

"Gün batımından önce çekimi yapabilmek için ışık der-

dine düşmüştük. Ayrıca mesafe de hiç az değildi; yediyüzelli metreden fazla. Ama teleskopik mercekle çekilmiş iki makara filmimiz var. Saat kaç? Henüz on iki olmamış! Şimdi tab edebiliriz."

"Onları Blackie'ye ver," dedi Kaptan. "Beyler, sinirli olduğunuzu görüyorum. Evet, şu bir gerçek ki, burada kendimizi kahrolası bir kargaşanın içinde bulduk, ama..."

"Gelişmiş uygarlıklarda iletişimlerin bu noktaya gelmesi kaçınılmaz mıdır?"

Kaptan başını salladı, ayağa kalktı ve masadan şarap şişesini aldı. "Bunu bir tarafa koyalım," dedi, "Daha uygun bir durum için."

Mühendis ve Fizikçi Savunucu'yu incelemeye çıktıklarında ve Kimyager tab edilen filmi denetlemeye gittiğinde Kaptan, Doktor'u kolundan tutarak kütüphane raflarının yanına çekti ve alçak sesle sordu: "Dinle, İkicanlıların kaçışma sebebinin, sizin beklenmedik bir şekilde ortaya çıkışınız olması mümkün mü ve saldırı hedefinin İkicanlılar değil de, yalnız siz olmanız... Ne dersin?"

Doktor'un gözleri faltaşı gibi açıldı. "Biliyorsun, bu aklıma bile gelmedi," diye kabul etti, sonra bir an düşünceye daldı.

"Bilmiyorum," dedi en sonunda. "Öyle olmadığını söyleyebilirdim... tabiî, bize yapılan başarısız bir saldırı yanlışlıkla onlardan bazılarının aleyhine dönmediyse. Ama bir açıklaması daha var," diye ekledi, düzelterek, "Farzet ki biz yasak bölgeye girmiştik. Kaçanlar ise sınırı ihlâl edenlerdi, örneğin, bir yolcu grubu, kim bilir? Burayı gözleyen nöbetçiler de silahlarını, şu boruyu yani, Savunucu'nun görünmesiyle aynı anda ortaya çıkardılar. Kötü bir rastlantı. Evet, böyle olabilir."

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?"

"Şey, böyle bir açıklama da, ilk yaptığımız kadar geçerli.

Bizim varlığımız konusundaki haberler yayılınca oraya gardiyanlar veya nöbetçiler dikmiş olabilirler. Bundan önce, biz vadideyken, bizden haberleri yoktu ve bu yüzden hiçbir silahla karşılaşmadık..."

"Bilgi ağlarının henüz tek bir izine bile rastlamadık," diye vurguladı Sibernetikçi, kendi kabininde bir yerlerden. "Yazı, radyo, bantlar... Her uygarlık kendi deneyimlerini biraraya getirmek ve korumak için, öyle veya böyle, bir teknoloji yaratır. Bu da onun gibi bir şey olmalı. Ah, bir şehirlerine gidebilseydik!"

"Savunucu'yla gidebilirdik," dedi Kaptan, ona doğru dönerek. "Ama bu, sonuçlarını ve bedelini önceden bilemeyeceğimiz bir savaşı hızlandırırdı."

"O zaman, keşke onların bilimadamlarından ya da Mühendislerinden biriyle oturup konuşabilseydik..."

"Nasıl yapacaksın bunu?" diye sordu Doktor. "Gazeteye ilan mı vereceksin?"

"Bir bilebileydim! O kadar zor olmazdı. Gezegene bir bilgisayar yazılımı ile geliyoruz, kuma iki Pythagoras üçgeni çiziyoruz, birbirimize hünerlerimizi gösteriyoruz.... düşünsenize..."

"Bırakın saçmalamayı." Girişte dikilen Mühendis'ti bu. "Hadi gelin. Film banyo edildi."

Görmek için laboratuvara girdiler, geminin en büyük odası oydu çünkü. Kaptan projektörün arkasına geçti. Herkes kendine bir yer bulduktan sonra robot ışığı söndürdü.

Filmin ilk bölümü tamamen yanmıştı. Göl birkaç kez parıldadı; sonra kıyı şeridi görüntüye geldi. Suyun üzerinde rampalar ve payandalarla, oymalarla birbirine bağlı kuleler vardı. Görüntü bulanıklaştı, tekrar odağa geldiğinde her kulenin tepesinde, zıt yöne dönen beş kanatlı pervanelerin olduğunu gördüler. Çok yavaş dönüyorlardı. Bir şeyler rampalardan aşağı kaydı ve göle daldı. Onlar da çok yavaş

hareket ediyorlardı ama buna rağmen şekillerini ayırdetmek mümkün değildi. Kaptan bu bölümü ikinci kez ve daha hızlı geçti ama gördüklerine eklenen tek şey, bu cisimlerin su yüzeyinde oluşturduğu halkalardı. Bir İkicanlı, arkası onlara dönük, kıyıda dikiliyordu. Koca gövdesinin sadece üst bölümü görünüyordu, geri kalanı, rüzgârın etkisiyle meyilli büyümüş bir tutamla son bulan ince bir kamçının çıktığı fıçı biçimli bir makinanın içinde kalıyordu.

Sahilin yerini, pilonların üstüne oturtulmuş yassı, kutu gibi nesneler aldı. Ekranın diğer bölümünde ise cisimler, sahildeki İkicanlıyı içinde tutana benzer çeşitli fıçılar taşıyorlardı. Ama bunlar boştu.

Yer yer pırıltılar, lekeler, bulanıklıklar oluyordu. Film aşırı ışık almıştı. Lekelerin arasında, küçük, görüntünün kısalttığı figürler, İkicanlılar çiftler halinde farklı yönlere doğru hareket ediyorlardı ve küçük ek gövdeleri tüylerle kaplıydı, bu yüzden sadece küçük kafaları görünüyordu ama resim, adamların, yüzleri ayrı ayrı görebilecekleri kadar net değildi.

Şimdi, büyük bir kütle, ritmik olarak yükselip alçalarak ekranı dolduruyordu. Ekranın alt köşelerinden birine doğru koyu bir sıvı gibi yayıldı. Düzinelerce İkicanlı bunun üstünden karşı tarafa geçti ve sanki küçücük ellerinde bir şeyler tutuyorlardı da, dokunarak, hafif vuruşlarla veya süpürerek, o kütleden öbekler oluşturuyorlardı. Bunlar, arasıra, içinden gri bir kaliksin çıktığı sivri bir tepe halini alıyordu. Resim değişti, ama, hareket halindeki kütle, yenisini doldurmaya devam etti. Detay çok keskindi. Merkezde incecik kalikslerden bir demet duruyordu ve her kaliksin başında, sırayla yüzlerini ona doğru eğen iki veya üç İkicanlı vardı. Kaptan bu bölümü yavaş olarak tekrar geçti: Şimdi İkicanlılar kaliksleri öpüyor gibiydiler. Biri öperken, diğerleri, küçük gövdeleri yarı uzanmış halde, onu seyrediyorlardı.

Resim tekrar değişti. Şimdi adamlar kütlenin koyu bir çizgi ile belirlenmiş kenarını görebiliyorlardı, bu kenar çizgisinin yanında döner küreler hareket halindeydi, bunlar önceden gördükleri disklerden çok daha küçüktü. Helezonik hareket yavaş ve ritimsizdi; sallanan kolları görebilmek mümkündü. Ama bu, filmin bir etkisiydi ve karelerin hızısından kaynaklanıyordu.

Ekran yavaş yavaş hareketlendi ama, ağır çekimde her şey, bir sıvının içindeymiş gibi görünüyordu. Adamların, "yerleşim bölgesinin merkezi," olarak aldıkları, tek tarafı yuvarlatılmış, acayip yarım-fıçıların geçtiği oluklardan oluşan yoğun bir ağ örgüsüydü. Her birinin içinde iki ile beş arası, ama genellikle, üç İkicanlı oturuyordu. Küçük ek gövdelerini "fıçı"nın dışında birleşen bir kemer sarıyordu, ama bu sadece bir yansıma da olabilirdi. Batan Güneş'in oluşturduğu uzun gölgeler yer yer resmi karıştırıyordu.

Olukların üstünden kafes işlemeli, zarif köprüler geçiyordu. Köprülerin bazı yerlerinde dev topaçlar fırıldak gibi döndüler ve bu helezoni, yeniden, bir dizi karmaşık hareket olarak ortaya çıktı, sanki oynak uzuvlar, gökyüzünden, görünmeyen bir şeyler alıyorlardı. Topaçlardan biri durdu ve içinden, parlak bir maddeyle kaplı İkicanlılar indi. Tam, üçüncü İkicanlı belli belirsiz bir şeyi arkasından sürükleyerek çıkıyordu ki, görüntü değişti.

Merkezden kalın bir hat geçiyordu; merceğe, resmin geri kalanından daha yakındı. Bu çizgi -ya da boru- yavaşça sallandı; buna puro biçimli bir nesne birleşmişti ve bir yaprak bulutu gibi bir şeyler saçıyordu. Ama yapraktan ağırdı bunlar, çırpınarak değil, ağırlık gibi düşüyorlardı yere. Aşağıda içbükey bir yüzeyde, dizi dizi İkicanlılar duruyordu ve uzanmış ellerinden yere, kıvılcımlar akıyordu. Fakat nesne yağmuru onlara ulaşmadan yok oluyordu.

Resim değişti. En kenarda iki tane İkicanlı hareketsiz ya-

tıyordu. Bir üçüncü onlara doğru yaklaştığında yavaşça kalktılar. Birisi sallandı; gizlenmiş küçük gövdesiyle komik bir tepeye benziyordu. Kaptan bu parçayı tekrar aldı. Boylu boyunca uzanmış gövdeler göründüğünde filmi durdurdu, görüntüyü keskinleştirdi, sonra büyük bir büyüteçle ekrana gitti. Ama tek gördüğü beneklerdi.

Karardı. İlk makaranın sonuna gelmişlerdi. İkincinin başı da aynı resmi gösteriyordu ama açı biraz kaymıştı ve biraz daha karanlıktı. Güneş batıyordu. Ekranı çizgiler doldurdu; kamera çok hızlı hareket ediyordu. Beşgen delikleri olan büyük bir kesişen hatlar sistemine bakıyorlardı. Her delikte bir İkicanlı dikilmişti. O rayın altında daha bulanık bir tanesi titreşti. Sonra anladılar ki, alttaki ray yerde bir gölgeydi. Yer kaygan ve düzdü, ıslak betonu andırıyordu.

Ray deliklerindeki İkicanlılar koyu renkli, kocaman giysiler giymişlerdi. Hepsi aynı hareketi yapıyordu: Yarı şeffaf bir şeyle örtülmüş küçük gövdeleri bir o yana bir bu yana eğildi; sanki özellikle yavaş yapılan bir cimnastik hareketi gibiydi. Resim titredi ve yana yattı; bir an görmek çok zorlaştı. Kararıyordu da. Ray çizgilerinin sonunu gördüler. Çizgilerden biri, belli bir açıda hareketsiz duran büyük bir diskte son buluyordu. Farklı yönlere giden, İkicanlılarla dolu şişkin cisimler trafiği artırıyordu.

Raylar tekrar, bu kez tam tepeden ekrana geldi. görüntünün, boyutlarını kısalttığı İkicanlılar çiftler halinde badi badi dolanıyorlardı. Bunların oluşturduğu bir sürü, yolun ikiye ayrılması gibi, ikiye bölündü. Görüntünün ortasından geçen ve ötesine uzanan bir kablo, keskin parıltılar veren elips kristali veya aynalarla kaplı bir bloku andıran bir şeyi, bulanık tekerleklerin üzerinde çekiyordu. Yanından geçtiği yayaların üstüne ışık plakaları atıyor, sağa sola sarsılıyordu. Birdenbire durdu, saydamlaştı ve içindeki uzanmış bir figürü ortaya çıkardı.

Kaptan makarayı çevirdi, geri sardı ve dikdörtgen cisim sarsılarak yeniden ortaya çıkıp içindekini gösterirken, filmi durdurdu. Herkes ekrana gitti. Orada, ikiye ayrılmış yolun, iki sıra İkicanlının arasında, bir insan yatıyordu.

"Sanırım aklımı kaçırıyorum," dedi biri karanlıkta.

"Şunu sonuna kadar izleyelim," dedi Kaptan.

Koltuklarına tekrar oturdular, makara döndü, resim titreşti ve netleşti. Uzun cisimler kalabalığın arasından birer birer geçiyordu ama şimdi, yerlere kadar uzanan ve arkalarından sürüklenen parlak bir kumaşla örtünmüşlerdi. Resim yeniden değişerek, bir yanı eğik bir duvarla sınırlanmış ıssız bir bölgeye geldi. Duvar boyunca çalı öbekleri vardı. Tek başına bir İkicanlı, ekranın tüm boyunu geçen bir olukta yürüyordu. Sonra, paniğe kapılmış gibi, oluktan dışarı zıpladı ve döner bir topaç geçti; parlak bir ışık çakımı ve ardından sis kapladı ortalığı. Sis dağıldığında, İkicanlı hareketsiz yatıyordu. Her şey koyulaştı, neredeyse siyah oldu. İkicanlı kıpırdıyor gibiydi ya da sürünerek uzaklaşacaktı ama ekran yeniden çubuklarla doldu ve beyaza döndü. Film bitmişti.

Işıkları açtıklarında Kimyager, bazı kareleri büyütmek üzere makaraları alıp karanlık odaya götürdü. Ötekiler laboratuvarda kaldılar.

"Evet, bütün bunlara ne anlam veriyoruz şimdi?" dedi Doktor. "Hiç düşünmeden ben, iki, hattâ üç farklı açıklama yapabilirim."

Bu Mühendis'i kızdırdı. "Eğer İkicanlının psikolojisi üstüne tam bir çalışma yapmış olsaydın, şimdi olduğundan çok daha fazla şey biliyor olurduk!"

"Bir dakika, benim bunu yapmam mı bekleniyordu?" diye sordu Doktor, herkese bakarak.

"Beyler!" diye bağırdı Kaptan. "Bu, bilimsel bir kongreye benzemeye başladı! Tamam, bu görüntü hepimizde şok ya-

rattı. Kuşkusuz, bir model maddesinden yapılmış, sahte bir şey bu. Bir ihtimal bilgi ağlarını kullanarak, gezegendeki tüm yerleşim bölgelerine bizim resimlerimizi gönderdiler ve resimlerden de bir insan kopyası oluşturdular."

"Ama neden böyle mankenler yapma gereği duysunlar ki?" diye sordu Doktor.

"Bilimsel veya dinsel amaçlıdır belki, kimbilir? Ne kadar tartışırsak tartışalım, bunu çözecek değiliz. Kaldı ki, o kadar da tuhaf değil. Bizim gördüğümüz biraz küçük bir üretim merkeziydi. Biz onların... eğlencelerini izlemiş olabiliriz, belki de sanatlarını, bir sokak manzarasını – kıyıda yaptıkları şey; şu, nesneleri boşaltma işi yeteri kadar belirgin olmamasına rağmen."

"Yeteri kadar belirgin olmamasına rağmen," diye tekrarladı Doktor. "Doğru ifade."

"Sonra ordu yaşamına benzer görüntüler de vardı -gümüş giysili olanların, daha önce gördüğümüz gibi, askeri işlevleri var. Son sahneye gelince... Yasalara uymayan bir tanesine verilen bir ceza olabilir, belki de topaçlar için yapılmış bir olukta yürüdüğü içindi."

"Trafik kurallarına uymayan birine kısa yoldan idam... Biraz fazla vahşice olmuyor mu, ne dersiniz?" dedi Doktor.

"Başka söyleyecek şeyi olan var mı?" diye sordu Kaptan sinirli sinirli.

Fizikçi konuştu: "Görünüşe göre İkicanlılar yalnızca bazı özel durumlarda yaya yolculuk yapıyorlar. Bunun sebebi vücut ölçüleri ve ağırlıkları olabilir ya da uzuvlarındaki oransızlık, özellikle eller ve gövde arasındaki. Bu şekli verebilecek bir evrim ağacı çizmek ilginç olurdu herhalde. Hepimiz el hareketleri yaptıklarını gördünüz -ama hiçbiri ellerini, bir yükü kaldırmak, çekmek, ya da taşımak için kullanmıyor. Belki de ellerinin farklı bir işlevi vardır."

"Ne gibi?" diye sordu Doktor. Bu, ilgisini çekmişti.

"Bilmiyorum, bu senin alanına giriyor. Ben sadece şunu düşünüyorum: Onlardaki toplumsal bünyeyi anlamaya kalkışmak yerine, önce bireyin, yani toplumun temel taşının üzerinde çalışsak daha iyi olur."

"Haklısın," dedi Doktor. "Eller, evet bu, açıklığa kavuşturamadığımız bir konu... Evrim ağacı. İkicanlıların memeli olup olmadıklarını bile bilmiyoruz. Bunun cevabını size birkaç günde verebilirim – ama bu filmde beni en çok etkileyen bu değil doğrusu."

"Ya nedir?" diye sordu Mühendis.

"Yayaların arasında tek başına birini görmediğimiz gerçeği. Buna dikkat etmiş miydiniz?"

"En sondaki hariç," dedi Fizikçi.

"Kesinlikle."

Bir süre hiçbiri konuşmadı.

"Filme tekrar bakmamız gerekiyor," dedi Kaptan, sonunda. "Doktor haklı: Hiç yalnız İkicanlı yoktu. En az çift kişilik gruplar halindeydiler. Ama en başında kıyıda gördüğümüz -evet!- o hariç."

"O da şu koni biçimli şeyin içinde oturuyordu," dedi Doktor. "Disklere de tek başlarına biniyorlar. Ben sadece yayalardan söz ediyorum."

"Onların sayısı fazla değildi."

"Birkaç yüz kadar vardı. Dünya'da, bir şehrin caddelerine kuşbakışı baktığını düşün. Yalnız yürüyen yayaların yüzdesi oldukça yüksektir. Bazı saatlerde çoğunluğu bile oluşturacaklardır. Ama burada hiç yok."

"Bu ne anlama geliyor?" diye sordu Mühendis.

Doktor başını salladı. "Hiçbir fikrim yok."

"Ama bizimle gelen... O da tek başınaydı."

"Ona bunu yaptıran koşulları bir düşün."

Mühendis cevap vermedi.

"Bakın," dedi Kaptan, "Bu bizi hiçbir yere götürmeyecek.

Sistematik olarak bilgi toplamadık, çünkü biz bir araştırma ekibi değiliz. Bizim başka endişelerimiz var; hayatta kalmak için savaşmak gibi. Şimdi bir hareket rotası belirlemeliyiz. Yarın Kazıcı devreye girmiş olacak. Toplam olarak iki robotumuz, iki yarı-otomatiğimiz var diyebiliriz, Kazıcı ve Savunucu, ki bunlar geminin yüzeye çıkarılmasında yardımcı olabilir. Mühendis'le benim belirlediğimiz plandan haberiniz var mı, bilmiyorum. Ama özü şu: Gemiyi, önce alçaltarak yatay konuma getirmek, sonra da gövdenin altına yapılacak toprak tamponuyla dikey olarak ayağa kaldırmak. Bu, eski çağlarda piramit inşaatçılarının kullandıkları metod. 'Can duvar'ımızı da, kullanabileceğimiz büyüklükte parçalara ayırıp, bir yapı iskelesi oluşturacağız. Elimizde yeteri kadar araç gereç var ve bu maddenin yüksek ısıda eriyip kaynaşabileceğini biliyoruz. Aden sakinlerinin, incelikli davranışlarıyla bize sağladıkları duvarı kullanmamız, işimizi gözle görülür oranda kolaylaştıracak. Üç gün içinde kalkışa hazır olabiliriz." Adamların kıpırdadıklarını görünce, bir an sustu. "Bu yüzden size sormak istiyorum: Bu kalkışı yapalım mı?"

"Evet," dedi Fizikçi.

"Hayır," dedi Kimyager, hemen hemen aynı anda.

"Henüz değil," dedi Sibernetikçi.

Sessizlik çöktü. Ne Mühendis, ne de Doktor henüz fikrini söylemişti.

"Sanırım gitsek iyi olur," dedi Mühendis en sonunda. Hepsi şaşkınlıkla ona baktı. Devam etti:

"Önceden farklı hissediyordum. Ama bu bir bedel konusu. Sadece bedel. Kuşkusuz, çok şey öğrenebiliriz ama bu bilgileri edinmek... Bunun bedeli, ödeyemeyeceğimiz kadar büyük olabilir. Her iki açıdan da. Bütün bu olanlardan sonra, barışçı bir iletişim ve bir anlaşma noktası bulma olasılığı bana çok uzak geliyor. Her birimizin, hoşumuza gitse de

gitmese de, bu dünya ile ilgili kendi görüşü var. Benimki, burada kötü şeylerin olduğu ve bir şekilde buna müdahale etmemiz gerektiği yönündeydi. Ama biz Robinson Crusoe'lar olarak enkazımızla uğraşmaya ve bazı onarımlar yapmaya başladığımız için bir şey söylememiştim. Daha çok bilgi edinmeyi ve makinalarımızın kullanılabilir duruma gelmesini bekledim. Ama şimdi görüyorum ki, iyi ve doğru olduğuna inandığımız şeyler adına yapacağımız her müdahale, en son araştırmamızın vardığı noktaya varacak: Yokedicinin kullanılmasına. Kendimizi her zaman temize çıkarabiliriz, elbette, kendimizi savunduğumuzu söyleyebiliriz vesaire -ama yardım etmek yerine yakıp yıkıyoruz biz."

"Keşke daha çok şey öğrenebileydik..." dedi Kimyager.

Mühendis başını iki yana salladı.

"Daha çok bilgiyle, her iki tarafın kendince haklı olduğunu görecektik..."

"Katiller haklı olsun ya da olmasın, birileri kurbanlara akıl vermeli," diye itiraz etti Kimyager.

"Savunucu'nun yokedicisinden başka onlara ne sunabiliriz? Bu akıl almaz güdülmeyi ve katliamı durdurmak için gezegenin yarısını yakıp kül ettiğimizi düşün. Ya sonrası?"

"Bu basit bir doğru-yanlış sorunu değil," diye konuşmaya girdi Kaptan. "Burada olan her şey süregelen tarihsel ilerlemenin bir parçası. Sizi yardım etmeye iten dürtü, bu toplumun kahramanlar ve caniler olarak ikiye bölündüğü fikrine dayanıyor."

"Baskı yapanlar ve baskı altında ezilenler," dedi Kimyager. "Aynı şey değil."

"Pekâlâ. Farzet ki, yüksek uygarlık düzeyindeki bir nesil, yüzlerce yıl önceki dinsel savaşlar sırasında Dünya'ya iniyor ve kavgaya karışıp, güçsüzün yanında yer almaya karar veriyor. Gücünü kullanarak, doktrinlere karşı gelenlerin yakılmasını, farklı görüşte olanların eziyet etmelerini yasaklı-

yor, vesaire. Bana dürüstçe, insancı rasyonalizmi bütün gezegende kabul ettirmenin mümkün olabileceğini söyleyebilir misin? Hatırla: İnsanlığın hemen hemen hepsi inananlardan oluşuyordu. Yabancılar en son insana kadar hepimizi ezmek zorunda kalacaklardı; böylece geriye onların idealizminden faydalanacak kimse kalmayacaktı!"

"Kısacası, yardım etmemizin mümkün olmadığını düşünüyorsun!" dedi Kimyager, hiddetle.

Kaptan cevap vermeden önce ona uzun süre baktı.

"Yardımmış, Tanrım. Yardımdan neyi kastediyorsun? Burada olup biten ve bizim tanık olduğumuz şeyler, belirli bir uygarlığın ürünü ve bizim bu uygarlığı yıkıp, yerine yenisini yaratmamız gerekiyor, öyle mi? Peki, bunu nasıl yapacağız, söyler misin? Bunlar bizden farklı fizyolojiye, farklı psikolojiye ve farklı tarihe sahip canlılar. Bizim uygarlığımızın bir modelini alıp buraya oturtamazsın. Ayrıca bunun, biz buradan ayrıldıktan sonra da işlevlerine devam etmesini sağlaman gerekecek... Birçok defa, senin düşüncelerinin Mühendis'inkilere benzediği konusunda şüpheye düştüm. Ve Dünya ile benzeştirme konusunda sürekli, cesaretimizi kıran Doktor'un benimle aynı fikirde olup olmadığı konusunda. Haklı mıyım?"

"Evet," dedi Doktor. "İnsana yakışan asil birtakım görüşlerden yola çıkarak burada bir 'emir' mekanizması oluşturmak istemenizden korkuyordum; bu, pratikte bir terör süreci anlamına geliyordu."

"Belki ezilenler farklı bir hayat istiyorlar... ama çok güçsüzler," dedi Kimyager. "Eğer dışlananlardan birkaçını kurtarabilseydik..."

"Birini kurtardık," dedi Kaptan sert bir sesle. "Belki şimdi sen bize onunla ne yapacağımızı söyleyebilirsin."

Kimyager'in cevabı yoktu.

"Doktor da ayrılmaktan yana mı?" dedi Kaptan. "Güzel.

Benim oyumla birlikte, böylece, çoğunluk oluşuyor."

Birden durdu. Gözleri sonuna kadar açıldı. Yüzü kapıya dönük oturuyordu – yarı açık kapıya. Sessizlikte sadece hafif bir su şıpırtısı duyabiliyorlardı ve Kaptan'ın takılan bakışlarını takip ederek döndüler.

Girişte İkicanlı duruyordu.

"Nasıl dışarı çıktı?" Ama Fizikçi'nin sözleri dudaklarında azılı kaldı. Yanıldığını anlamıştı. Bu, onların İkicanlısı değildi. O, ilkyardım odasında kilitliydi çünkü.

Eşikte, küçük gövdesi iki büklüm olmuş, koyu renkli, koskoca bir İkicanlı duruyordu. Kafası hemen hemen üst eşiğe değiyordu. Yaratık, dümdüz inen ve küçük gövdeyi kuşak gibi saran kahverengi bir madde giymişti. Kuşağın etrafından yeşil telden oluşan karmakarışık, kalın bir tutam geçiyordu. Yan taraftaki bir yarığın arasından, enli, metalik bir kayış parlıyordu. İkicanlı kımıldamıyordu. Yassı kırışık suratı ve iki büyük mavi gözü saydam, huni biçimli bir koruyucuyla örtülüydü. Koruyucudan çıkan ince, gri lifler küçük gövdenin etrafından birkaç kez dolanıyor ve önde çaprazlaşarak, ellerini bandaj gibi içine alan bir tür küçük paket oluşturuyordu. Sadece parmaklarının yumru yumru uçları çıkıntı yapıyordu.

Hepsi görüntü karşısında apışıp kalmıştı. İkicanlı biraz daha eğildi ve bir öksürükle yavaşça öne doğru geldi.

"Nasıl girdi içeri?.. Blackie tünelde..." diye fısıldadı Kimyager.

İkicanlı, yine yavaşça, geri çekildi. Dışarı çıktı, karanlık koridorda bir an durdu ve tekrar içeri girdi – daha doğrusu, kafasını üst eşiğe dayadı.

"İçeri girmek için izin istiyor," dedi Mühendis fısıldayarak. Sonra bağırmaya başladı: "Gel! Gel!"

Kalkıp, tam karşı duvara geri gitti, diğerleri de aynı şeyi yaptılar. İkicanlı kabinin boş kalan merkezine anlamsızca

baktı. Girdi ve yavaşça etrafına bakındı.

Kaptan ekranın yanına gitti, kuvvetle kenara çekerek kara tahtanın önünü açtı. Adamlara kenara çekilmelerini söyledikten sonra eline bir tebeşir aldı ve önce küçük bir daire, arkasından, dairenin etrafından geçen bir elips çizdi, bunu da içine alan biraz daha büyük bir elips ve bir tane daha, bir tane daha derken, iç içe dört tane elips ortaya çıktı. Her birinin üstüne küçük birer daire de kondurmuştu. Sonra odanın ortasında dikilen deve yaklaştı ve tebeşiri onun parmaklarına tutuşturdu.

İkicanlı acemice tebeşiri tuttu, bir tebeşire, bir tahtaya baktı ve yavaşça ona doğru gitti. Bandajlı eliyle tahtaya dokunabilmek için, kuşaktan dışarı çıkmış küçük gövdesini yatırmak zorunda kalmıştı. Adamlar nefeslerini tutarak izliyorlardı. Beceriksizce ve kuvvetli bir şekilde, üçüncü elipsin dairesine defalarca dokundu; dairenin içi, parçalanmış tebeşirle doldu.

Kaptan başını salladı. Herkes derin bir soluk almıştı. "Aden," dedi daireyi göstererek. "Aden," diye tekrarladı.

İkicanlı ilgiyle onun ağzına bakıyordu. Öksürdü.

"Aden," dedi Kaptan, yavaşça ve açık bir teleffuzla.

İkicanlı birkaç kez öksürdü.

"Konuşamıyor," dedi Kaptan, meslekdaşlarına dönerek. "Bu kesin."

Ne yapacaklarını bilmeksizin öylece dikiliyorlardı. İkicanlı kıpırdadı. Tebeşiri düşürdü. Bir kilidin açılmasına benzer bir ses duydular sonra; kahverengi madde, tepeden aşağıya kadar yarılmış gibi bölündü ve geniş bir altın kayış gördüler.

Kayış metal yaprağı gibi hışırdayarak çözüldü. İkicanlının küçük gövdesi olabildiğince öteye uzandı, sanki büyük gövdeden dışarı adım atacakmış gibiydi ve hemen hemen iki büklüm bir duruma gelerek parmaklarıyla metal yaprağı

yakaladı. Kayış çözülüp açık bir levha halini alınca, adamlara, ikram ediyor gibi, uzattı. Kaptan ve Mühendis aynı anda yanına gittiler ve ikisi de geriye sıçradı. Mühendis ufak bir çığlık attı. İkicanlı şaşırmış görünüyordu, defalarca öksürdü ve saydam koruyucu yüzünde iki yana sallandı.

"Elektrik yüklü, ama çok güçlü değil," diye açıkladı Kaptan diğerlerine, sonra ikinci kez yaklaştı. İkicanlı metal yaprağı bıraktı. Işıkta, altın yüzeyi incelediler: Tamamen düz ve pürüzsüzdü. Kaptan rastgele bir noktaya tekrar dokundu ve bir kez daha hafif bir elektrik şoku hissetti.

"Ne bu böyle?!" diye homurdandı Fizikçi ve elini yaprağın üstünde gezdirmeye başladı. Elektrik şokları parmaklarını titretiyordu. "Bana biraz toz grafit verin!" dedi, "Cam dolapta var!"

Yaprağı masaya yaydı, elinin titremesine aldırmadan, Sibernetikçi'nin verdiği grafiti yaprağın üstüne serpti ve fazlasını üfledi.

Altın yüzeyde rastgele dağılmış minik, siyah benekler vardı.

"Lacerta!" diye bağırdı Kaptan ansızın.

"Alpha Cygni!"

"Lyra!"

"Cepheus!"

Onları sakin bir şekilde izleyen İkicanlıya döndüler. Yaratığın gözlerinde zafer pırıltıları vardı.

"Bir yıldız haritası!" dedi Mühendis.

"Nihayet kendimizi evimizde hissediyoruz." Kaptan'ın gülen dudaklarının arasından dişleri görünüyordu.

İkicanlı öksürdü.

"Elektriksel yazı, öyle değil mi?"

"Öyle görünüyor."

"Ya elektrik yükü nasıl besleniyor?"

"Belki de elektrik duyuları vardır!"

"Beyler, lütfen! Mantıklı ilerleyelim," dedi Kaptan. "Şimdi ne yapıyoruz?"

"Ona nereden geldiğimizi gösterelim."

"Doğru."

Kaptan hemen tahtayı sildi ve Centaur takımyıldızını çizdi. Bir an duraksadı, Galaksi'nin bu bölgesinin Aden'den nasıl göründüğünü kafasından hesaplamaya çalışıyordu. Sirius'u göstermek için büyükçe bir nokta yaptı, daha küçük, bir düzine daha yıldız ekledi ve Büyük Ayı'nın tepesine Güneş'i gösteren küçük bir çarpı çizdi. Ardından, eliyle kendi göğsüne dokundu ve sırayla bütün adamları gösterecek şekilde kolunu odanın çevresi boyunca döndürdükten sonra tebeşirle tekrar çarpıya dokundu.

İkicanlı öksürdü, tebeşiri ondan aldı, küçük gövdesini tahtaya doğru itti ve Kaptan'ın taslağına üç nokta ekledi: Alpha Aquilae ve Procyon'un ikili sistemi.

"Bir astronom!" diye fısıldadı Fizikçi. "Meslekdaşımız..."

"Evet, buna çok yakın!" diye cevap verdi Kaptan. "Hadi, devam edelim!" Bir sürü çizim, öncekileri izledi. Aden gezegeni, geminin yolu, gazlı kuyruğa girişi ve kaza. Sonra gemi yerin altına gömüldü – geminin ve tepenin ara kesiti çizildi.

İkicanlı tahtadaki çizimlere baktı ve öksürdü. Masaya gitti. Kuşağın yeşil kıvrımlarından ince, esnek bir tel çıkardı ve eğilerek, teli metal yaprağının üstünde umulmadık bir hızla gezdirmeye başladı. Bu bir süre devam etti. Sonra geri çekildi ve adamlar yaprağa yine grafit serptiler. Acayip bir şeyler belirdi. Tam, tozun fazlasını üflüyorlardı ki, beliren çizgiler kıpırdamaya başladı.

Önce, içinde eğik bir kolonu olan bir yarıküre gördüler. Sonra, küçük bir nokta belirdi ve yarıkürenin sınırlarının üstünde hafifçe kaydı. Giderek büyüdü. Çizim tam anlamıyla doğru olmamasına rağmen, Savunucu'nun dış hatla-

rını tanıdılar. Yarıkürenin kavisli bölümü kayboldu ve Savunucu bu yarıktan girdi. Bu noktada her şey yok oldu ve yaprağın üstündeki grafit eşit olarak dağıldı. Sonra birden, yıldız haritasını oluşturmak için toplandı. Haritanın arasından, uzunca işaretlerle çizilmiş bir İkicanlı figürü çıktı ortaya. Arkalarında dikilen İkicanlı öksürdü.

"Bu o," dedi Kaptan.

Harita, kayboldu, geriye yalnızca İkicanlı kaldı. Sonra, İkicanlı da kayboldu ve yerini harita aldı. Bu, dört kez yinelendi. Görünmeyen bir nefesin üflediği grafit bir kez daha kendi kendine hareket ederek, yarıkürenin yok olan kavisini çizdi. İkicanlının silueti göründü, çok daha küçüktü, yarıktan sürünerek içeri girdi. Yarıküre kayboldu. Geminin eğik silindiri büyüdü. İçeride, gövdenin altında bir açıklık vardı. Buradan, İkicanlı gemiye girdi. Grafit düzensiz öbekler halinde dağıldı: Mesaj sona ermişti.

"Bu nasıl içeri girdiğini gösteriyor, yükleme kapısından!" dedi Mühendis. "O kahrolası şeyi açık bıraktık!"

"Baksana -aklıma ne geliyor, biliyor musun?" dedi Doktor. "Belki de, bu duvarla, çevremizi sarmaktan çok, bilimadamlarının bizimle iletişim kurmasına engel olmak istiyorlar!"

İkicanlıya döndüler. Öksürdü.

"Evet, bu kadar yeter," dedi Kaptan, "Çok hoş bir sosyal tanışma oldu, ama önümüzde daha önemli bir iş var! Gerilla savaşına gelince - bunu unutun. Biz, sistematik olarak ilerleyeceğiz. Sanırım matematikten başlamak iyi olacak. Bu işi Fizikçi ele alabilir. Matematik ve metamatematik, elbette. Madde teorisi, alan teorisi. Ve ardından bilgi teorisi, dil programları, semantik. Gramer, mantık, sözcük bilgisi. Bütün bunlar da sana ait," dedi Sibernetikçi'ye. "Ve bir kez bu köprüyü kurduktan sonra, arkadan biyoloji, metabolizma, ekonomi, sosyal formlar, grup davranışı gelecek. O kısma gelince bu kadar acele etmemiz gerekmeyecek. Bu ara-

da", -Sibernetikçi ve Fizikçi'ye döndü- "Siz ikiniz başlayın. Filmler, bilgisayar, kütüphane, hepsi elinizin altında. Neye ihtiyacınız varsa kullanın."

"Başlangıç olarak, ona gemiyi gezdirebiliriz," dedi Mühendis. "Ne dersin? Bu ona birçok şeyi anlatabilir. Ve ondan bir şey saklamadığımızı görebilir."

"Evet, bu önemli," diyerek kabul etti Kaptan. "Ama onunla tam bir bağlantı kurana kadar, onu ilkyardım odasına sokmayın. Bu bir yanlış anlamaya neden olabilir. Şimdi gemide bir tur yapalım, hadi. Saat kaç?"

Sabahın üçüydü.

XIII

GEMİ turu epey bir zaman aldı. İkicanlı özellikle reaktör ve robotlarla ilgilenmişti. Mühendis ona taslak üstüne taslak çizdi, öyle ki, sadece motor odasında dört defter doldurdular. Konuk, mikrosüzgü üstünde detaylı bir inceleme yaptı; bu, hızlı reaksiyonlar için süperiletken cryotronic beyni sıvı helyumla dolu bir tankın içinde tamamen gömülü bulmak, onu hayrete düşürmüştü, ama daha sonra soğutmanın amacını kavradı. Uzun bir süre öksürdükten sonra, Sibernetikçi'nin çizdiği diyagrama onaylayan bakışlarla baktı. Şu açıktı ki, diyagramlarla dert anlatmak, temel sözcükleri el kol hareketleriyle simgelemeye çalışmaktan çok daha kolay olmuştu.

Sabah beşte Kimyager, Kaptan ve Mühendis yatmaya gittiler. Diğer üçü İkicanlıyı kütüphaneye götürürlerken, Blackie de yükleme kapağını kapatıp tüneldeki nöbetine başladı.

"Durun," dedi Fizikçi, laboratuvarın önünden geçerlerken. "Ona periyodik cetveli gösterelim. Atomların elektron orbitallerinin örnekleri var orada."

İçeri girdiler. Fizikçi cam bölmede, bir dolu kâğıdın arasından bir şeyler arıyordu ki, bir tıkırtı duydular.

"Bu da ne?" diye sordu Doktor.

Fizikçi başını kaldırdı, o da duydu tıkırtıyı. Gözleri sonuna kadar açıldı. "Gayger Sayacı bu. Bir sızıntı olmalı..."

Sayaca koştu. O sırada etraftaki değişik aletlere bakmakta olan İkicanlı masaya yaklaştı ve sayaç, bir davulun yuvarlanması gibi tangırdamaya başladı.

"İkicanlı!" dedi Fizikçi, her iki eliyle metal silindiri dev yabancıya çevirirken. Sayacın vızıltıyla karışık tangırtısı yükseldi.

"O radyoaktif mi? Bu da ne demek oluyor?" dedi Sibernetikçi.

Beti benzi atmış olan Doktor, Fizikçi'nin elinden silindiri aldı ve İkicanlıya doğru havayı süpürdü. Ne kadar yükseltirse, ses o kadar zayıflıyordu. yaratığın biçimsiz, şişman bacaklarının yanındayken sayaç vızıldıyor ve ışığı yanıyordu.

İkicanlı gözlerini şaşkın şaşkın bir birine, bir öbürüne çevirdi. Ama ne yaptıklarına henüz uyanmamıştı. Anlamadığı ortadaydı.

"Savunucu'nun duvara açtığı delikten girmiş," dedi Doktor, yavaşça. "Orada radyoaktif bir parça var..."

"Uzak durun!" dedi Fizikçi. "Saniyede bir miliröntgenden fazla yayıyor! Onu seramik folyoya sararsak... belki o zaman göze alabiliriz..."

"Beni daha çok, o ilgilendiriyor!" dedi Doktor, sesini yükselterek. "Ne kadar zamandır taşıyor dersiniz? Ne tür dozaj almış olabilir?"

"Ben... Ben bilmiyorum...." dedi Fizikçi. "Bir şeyler yapman gerek! Asetat banyosu... Ona baksana, hiçbir şeyden haberi yok!"

Doktor tek kelime söylemeden laboratuvardan fırladı. Bir dakika sonra radyasyon ilkyardım takımıyla döndü. İkican-

lı önce, adamların, yatması için yaptıkları el hareketlerine direndi, ama sonra boyun eğdi.

"Eldivenler!" diye bağırdı Fizikçi, çünkü Doktor İkicanlının tenine çıplak elle dokunuyordu.

"Diğerlerini uyandıralım mı?" diye sordu Sibernetikçi. Kenardaydı, uzak duruyordu.

"Gerek yok," diye mırıldandı Doktor, kalın eldivenleri ellerine geçirirken. İkicanlının üzerine eğildi. "Şimdilik bir belirti yok... On, on iki saat içinde kızarıklıklar oluşacak, tabiî eğer..."

"Ah, bir anlatabilseydik ona," dedi Fizikçi, kendi kendine söyler gibi.

"Bir transfüzyon... ama nasıl?" Doktor gözlerini kapadı. "Öteki!" Sonra daha yumuşak bir sesle ekledi, "Hayır, bunu yapamam. Önce her iki kandan örnek alınam gerek, aglütinasyon için..."

"Dinle bir dakika." Fizikçi onu kenara çekti. "Radyoaktif bölümü, tam, ısının düştüğü anda geçmiş olmalı ve orada rubidyum, stronsiyum gibi sürüyle izotop var. Kanında akyuvar var mı?"

"Evet, ama insandaki gibi değil."

"Hızlı çoğalan bütün hücreler, tür ne olursa olsun, aynı şekilde etkilenirler. Büyük olasılıkla onun insandan daha çok direnci olmasına rağmen..."

"Neye dayanarak söylüyorsun bunu?"

"Çünkü burada zemin radyasyonu Dünya'dakinin hemen hemen iki katı. Belli bir dereceye kadar buna dayanıklı olmaları gerek. Ben sanmıyorum ki senin antibiyotiklerin burada geçerli olsun..?"

"Kullanılamazlar, evet. Buradaki bakteriler tamamen farklı."

"Bu durumda... *onunla* mümkün olduğu kadar çok konuda bağlantı kurmak iyi olur. Eğer insan gibi davranış

gösterirse, reaksiyon, yani hissizlik önümüzdeki birkaç saatte başlayacak demektir..."

Doktor başını hızla Fizikçi'ye çevirdi. Mavi gözlerini onlardan ayırmayan İkicanlıdan birbuçuk metre ötede duruyorlardı. "Diğer bir deyişle, ölmeden, bir an önce, ondan mümkün olduğunca çok bilgi pompalamak... Bunu mu demek istiyorsun?"

"Ben tam olarak böyle demek istememiştim," dedi Fizikçi. Kıpkırmızı olmuştu. "Ama içimizden biri onun yerinde olsaydı... İlk düşüncesi görevini tamamlamak olurdu!"

Doktor acı acı gülümsedi. "Haberi olduktan sonra, belki. Ama biz ona seçme şansı vermedik. O bizim yüzümüzden zarar gördü! Bu bizim hatamızdı!"

"Ne yani? Günahının bedelini ödemek mi senin niyetin? Saçmalama!"

"Anlamıyorsun. Şu gördüğüm," -yere uzanmış yaratığı gösteriyordu- "Bir hasta ve bu da," -bu kez kendi göğsüne vurdu- "bir doktor. Ve şu anda burada bir Doktor'un dışında kimsenin işi yok."

"Ama... bu bizim tek şansımız. Ona zarar vermeyeceğiz ki... Bu bizim hatamız değildi, çünkü eğer..."

"Evet, bizim hatamızdı! İkicanlı zarar gördü, çünkü Savunucu'yu takip etmişti! Bu kadar yeter. Ondan kan alınam gerekiyor."

Bir şırıngıyla yaratığa yaklaştı, biraz duraksadı ve kalkıp ikinci bir şırınga için masaya gitti. "Yardımına ihtiyacım olacak," dedi Sibernetikçi'ye dönerek.

İki şırıngayla İkicanlıya yaklaştı ve kendi kolunu sıvadı. İkicanlı seyrederken Sibernetikçi, şırıngalardan biriyle Doktor'dan biraz kan aldı ve geri çekildi. Doktor ikinci iğneyi alıp İkicanlının tenine dokundu, bir damar buldu ve batırdı. İkicanlı kıpırdamadı. Açık kırmızı kanı plastik silindiri doldurdu. Doktor usulca iğneyi çıkardı, deliğin üstüne bir

pamuk topağını bastırdı ve odadan çıktı.

Elinde hâlâ, Doktor'un kanıyla dolu şırıngayı tutan Sibernetikçi, Fizikçi'ye döndü, "Şimdi ne olacak? Ötekileri uyandıralım mı?"

"Doktor sadece aynı şeyleri söyleyecek. Hayır... İkicanlı kendisi karar vermeli. Eğer kabul ederse, Doktor da boyun eğmek zorunda kalır."

Sibernetikçi şaşkınlıkla ona baktı. "Ama İkicanlı nasıl karar verir? Bilmiyor ve ona anlatamayız!"

"Tabiî ki anlatırız," dedi Fizikçi, Doktor'un kanıyla dolu şırıngaya bakarak. "Doktor kan yuvarlarını hesaplayana kadar on beş dakikamız var. Tahtayı buraya getir!"

"Tahta!" Ve Fizikçi tebeşir parçalarını toplamaya başladı.

Sibernetikçi tahtayı duvardan aldı ve birlikte, İkicanlının karşısına yerleştirdiler.

"Bu tebeşir yeterli değil! Kütüphaneden biraz daha getir, renkli olsun!"

Sibernetikçi çıkarken Fizikçi bir tebeşir parçası aldı ve hızla, içinde gemi olan bir yarımküre çizdi. Yaratığın solgun, mavi gözlerini üstünde hissediyordu. Bitirdiğinde İkicanlıya döndü, parmağıyla tahtayı işaret etti, ıslak bir süngerle sildi ve çizmeye devam etti.

Duvar sağlam. Duvarın önünde Savunucu. Savunucu'nun burnu, nükleer ışın. Fizikçi kalkıp yaratığın yanına gitti, ona dokundu, tahtaya döndü ve bu kez, çizilmiş figüre tebeşirle dokundu. Sonra aceleyle resmi sildi, duvarı yeniden dikti, başka bir yarık yaptı, yarığın çevresini morla iyice belirledi ve bir İkicanlı yerleştirdi, İkicanlının dışında her şeyi sildi ve ardından İkicanlıyı da silerek yerine daha büyük bir tane çizdi. Tahtanın önünde, İkicanlının, her hareketini izleyebileceği bir şekilde durmaya çalışarak, parçalanmış mor tebeşiri figürün ayaklarına sürttü. Arkasını döndü.

İkicanlının o ana kadar Doktor'un şişirdiği kauçuk yas-

tıkta dinlenmekte olan küçük ek gövdesi yavaşça kalkıp dikildi, buruşuk maymun surat ve fıldır fıldır bakan gözler tahtadan Fizikçi'ye döndü. Sanki, bütün bunların ne anlama geldiğini soruyordu.

Fizikçi başını salladı, bir teneke kutu ve bir çift koruyucu eldiven kaparak laboratuvardan fırladı. Tünelde az kalsın bir robota çarpıyordu; onu tanıyan robot kenara bir adım attı. Yüzeye çıkan Fizikçi eldivenleri giyerek kristal duvarın yarığına koştu. Sığ kraterde diz çöktü ve elinden geldiğince çabuk, cama dönüşmüş kumlardan biraz alıp tenekeye doldurdu. Sonra koşarak tünelden gemiye girdi. Laboratuvarda bekleyen, henüz yalnızca Sibernetikçi'ydi.

"Doktor?" diye sordu Fizikçi.

"Daha dönmedi."

"Geri çekil. Duvarın önünde otur," dedikten sonra, tenekedeki açık mor, camlaşmış kumu tahtanın önüne, yere boşalttı.

"Sen delisin!" dedi Sibernetikçi, geri sıçrayarak. Masanın öbür ucundaki sayaç canlanmış, seri bir sesle takırdamaya başlamıştı.

"Sessiz ol! Karışma!" Fizikçi'nin sesi öyle haşin çıkmıştı ki, Sibernetikçi ne olduğunu bilemeden yine oturdu.

Fizikçi saatine baktı. On iki dakika geçmişti. Doktor her an gelebilirdi. Öne eğildi, mor parçacıkları işaret ederek bir avuç dolusu aldı ve çizili figürün ayaklarına doğru götürdü, mor tebeşiri oralara sıvadı. Parçalardan birini çizimin üstüne sürttü, İkicanlının gözlerine baktı, geri kalanını yere bıraktı ve geri çekildi.

Sonra yeniden, kararlı bir adımla yaklaştı, sanki katetmesi gereken uzun bir mesafe vardı ve mor parçacıkların üstüne doğru yürüdü. Orada bir süre durdu, gözlerini kapattı ve yavaşça düştü. Vücudu yere çarparken hafif bir ses çıkarmıştı. Bir an yattığı yerde öylece kaldı, sonra kalktı, masaya

gitti ve sayacı alıp tahtanın yanına getirdi. Silindir, tebeşirle çizilmiş ayakların yanına gelince yüksek bir stakatoya boğuldu. Fizikçi aleti tahtanın önünden birkaç kez geçirdi. İkicanlı dikkatle izlerken aynı sonuç tekrarlandı. İkicanlıya döndü ve sayacı bu kez onun çıplak ayak tabanlarına doğru hareket ettirdi.

Alet takırdamaya başladı.

İkicanlı, öksürür gibi, hafif bir gürültü çıkardı. Birkaç saniye boyunca -sonsuza kadar sürecekmiş gibi gelen birkaç saniye boyunca- Fizikçi'nin gözlerinin içine baktı. Fizikçi'nin kaşlarından ter damlaları döküldü. İkicanlı birden gevşedi, gözlerini kapadı ve iki elinin parmakları tuhaf bir şekilde gerilmiş halde, yastığına gömüldü. Öylece bir süre hareketsiz kaldıktan sonra yeniden oturdu ve Fizikçi'ye uzun uzun baktı.

Fizikçi başını salladı, sayacı masaya koydu, ayağıyla tahtayı dürttü ve Sibernetikçi'ye yavaşça, "Artık biliyor," dedi.

"Neyi biliyor?" dedi öbürü, bu pandomim onu oldukça sarsmıştı.

"Öleceğini."

Doktor içeri girdi, tahtayı ve yere dağılmış mor cam parçalarını gördü. "Bu da ne?" diye sordu sinirle. "Ne demek oluyor bütün bunlar?"

"Şimdi iki hastan var demek oluyor," dedi Fizikçi. Ve Doktor'un hayret dolu bakışlarının altında, sakin bir şekilde sayacı tekrar eline alıp kendi vücuduna çevirdi. Alet takırdamaya başladı. Radyoaktif zerreler Fizikçi'nin giysisini delmişti.

Doktor'un rengi attı, elinde tuttuğu şırıngayı, silaha sarılmış gibi sıktı. Sonra yavaşça kendine geldi. "Pekâlâ," dedi. "Hadi temizleyelim seni."

İkisi çıkar çıkmaz Sibernetikçi koruyucu bir tulumu giyerek, aceleyle radyoaktif parçaları toparladı. Sonra bütün

alanı dikkatle vakumladı. İkicanlı sessizce uzanmış, onu izlerken, birkaç kez hafifçe öksürdü. On dakika kadar sonra Fizikçi Doktor'la birlikte geri geldi; beyaz kanvastan bir tulum giymişti ve elleriyle boynunda bandajlar vardı.

"Tamam, bu da halloldu," dedi neşeli bir sesle. "Ciddi bir şey yok. Birinci derece yanıktı, belki o kadar bile değil."

Doktor ve Sibernetikçi İkicanlının kalkmasına yardım ettiler. İkicanlı, durumu anlayarak, kalktı ve uysalca Doktor'u takip etti.

"Peki, bütün bunların amacı neydi?" diye sordu Sibernetikçi. Sinirli sinirli bir o yana bir bu yana adımlayarak, sayacın siyah ağzını odadaki her delik ve gediğe uzatıyordu. Arada sırada tıkırtı biraz yükseliyordu.

"Göreceksin," dedi Fizikçi.

"Neden koruyucu tulum giymedin sanki? Bir dakikanı alırdı."

"Her şeyi basit tutmak istedim," dedi Fizikçi. "Ve olabildiğince de doğal. Özel bir giysi kafasını karıştırabilirdi."

Sessizlik çöktü. Duvar saatindeki akrep yavaşça yer değiştirdi. Sibernetikçi uykusunun geldiğini hissediyordu. Fizikçi esnedi.

O sırada Doktor, bir önlük giymiş olarak, içeri daldı ve Fizikçi'ye bağırmaya başladı. "Sendin, öyle değil mi? Ne yaptın ona?!"

"Ne oldu ki?" dedi Fizikçi.

"Yatmıyor! Muayene etmeme zar zor izin verdi, sonra kalkıp kapıya gitti."

Arkasından, aksayarak İkicanlı girdi. Bir bandajın açık ucu, onunla birlikte sürükleniyordu.

"Onu isteği dışında tedavi edemezsin," dedi Fizikçi, kayıtsızca. Kalktı. "Kumanda odasından bilgisayarı getirmemizi öneriyorum. Bilinene dayanan en yüksek tahmin oranı onda var." Bunu Sibernetikçi'ye söylemişti. Sibernetikçi ir-

kildi, bir an aptal aptal bakındı ve odadan çıktı, kapıyı açık bırakmıştı.

Doktor, sıktığı yumrukları önlüğünün cebinde, laboratuvarın ortasında dikildi. Sürünme sesiyle birlikte arkasını dönüp dev yabancıya baktı.

"Biliyorsun, öyle değil mi?" dedi, iç çekerek.

İkicanlı öksürdü.

Mürettebatın geri kalan üç adamı bütün gün uyudular. Kalktıklarında gece bastırmak üzereydi. Dosdoğru kütüphaneye gittiler ve tabiî karmakarışık bir manzarayla karşılaştılar. Masalar, sandalyeler ve yer, kitapların, atlasların, üstünde taslaklar çizili darmadağın yüzlerce kâğıdın altında kalmıştı. Kitap ve kâğıtların arasına makina parçaları, fotoğraflar, yiyecek kutuları, tepsiler, mercekler, hesap makinaları ve kasetler karışmıştı. Duvara dayanmış yazı tahtasından aşağı sulu tebeşir tozu damlıyordu ve tebeşir tozu, Fizikçi, Doktor ve Sibernetikçi'nin parmaklarını, giysilerinin kollarını, hattâ dizlerini kaplamıştı. Tıraşsız suratlar ve kan çanağına dönmüş gözlerle İkicanlının karşısına oturmuş büyük bardaklarla kahve içiyorlardı. Odanın ortasında, eskiden masanın olduğu yerde, büyük bir bilgisayar duruyordu.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu Kaptan, kapıdan.

"Harika. Bin altı yüz kavramın karşılaştırmasını yaptık," dedi Sibernetikçi.

Doktor kalktı. Sırtında hâlâ önlüğü vardı. "Bu, benim öğüdüm dışındaydı," dedi ve İkicanlıyı işaret etti. "Ciddi şekilde hasta."

"Hasta?!" Kaptan içeri girdi.

"Duvardaki radyoaktif yarıktan geçmiş," diye açıkladı Fizikçi, kahvesini bırakıp bilgisayarın yanına çömelirken.

"Yedi saat öncesine göre yüzde on akyuvar azalması var," dedi Doktor. "Hyalin dejenerasyonu da sözkonusu, bir in-

sanda olabileceğinin tamamen aynısı. Onu izole etmek istedim -dinlenmesi gerekiyor- ama o buna izin vermiyor, çünkü Fizikçi yardım için çok geç olduğunu anlatmış ona."

"Doğru mu bu?" dedi Kaptan, Fizikçi'ye dönerek. Beriki, vızıldayan makinadan kafasını kaldırmadan yavaşça onayladı.

"Peki... çok mu geç?" diye sordu Mühendis.

Doktor omuz silkti. "Bilmiyorum! Eğer insan olsaydı şansının yüzde otuz olduğunu söyleyebilirdim. Ama değil. Duyularını kaybetmeye başladı. Ama apatik durumu yorgunluk ve uykusuzluğun bir sonucu da olabilir. Eğer onu yalıtabilseydim..."

"Bunu hâlâ yapabilirsin," dedi Fizikçi. Bandajlı ellerini sinirli sinirli oynatıyordu.

"Ya sana ne oldu böyle?" diye sordu Kaptan.

"İkicanlıya nasıl radyasyon kaptığını gösterdim."

"Ve bunun için kendine de bulaştırdın?!" diye haykırdı Mühendis.

"Öyle oldu."

Bir süre hiçbiri konuşmadı.

"Olan olmuş," dedi en sonunda Kaptan, yavaşça. "İyi ya da kötü. Şimdi ne yapıyoruz? Ne öğrendiniz?"

"Bir sürü şey."

Cevap veren Sibernetikçi'ydi.

"Yüzlerce sembolümüzü öğrendi bile – özellikle matematiksel olanları. Aslında bilgi teorisinde de epeyce ilerledik. En büyük sorun elektriksel yazı: Özel bir donanım olmadan öğrenemeyiz ve bunu kurmak için zaman yok. Şu vücuttaki oyuğa saplanmış tüp parçalarını hatırlıyor musunuz? Bir yazı aletiydi! Bir İkicanlı dünyaya geldiği zaman, hemen vücuduna bir tüp sokuluyor, tıpkı Dünya'daki bazı toplumlarda kız bebeklerin doğar doğmaz kulaklarının delinmesi gibi... Bu İkicanlıda, tüp 'kuşak'taki tellerde son bu-

luyor. Bu, yaratıkların birinden diğerine değişiklik gösteriyor. Ama görünüşe bakılırsa, yazı, öğrenmeleri gereken bir şey. Binlerce yıldan bugüne uzanan tüp cerrahisi, sadece bir ilk adım."

"Yani konuşmuyor?" diye sordu Kimyager.

"Konuşuyor. Duyduğunuz öksürmeler -aslında konuşma. Tek bir öksürük, yüksek hıza ulaşmış, bütün bir cümlenin ifadesi. Bunu kaydettik – bütün frekanslar tayfına ayrılabiliyor."

"Ah! Bu demek oluyor ki onun konuşması, modüle edilmiş anlamlara dayanıyor!"

"Ama sessiz anlamlara. Sesler yalnızca çeşitli duyguları ifade etmede kullanılıyor."

"Bu elektrik organlar savunma işlevi görüyor mu?"

"Bilmiyorum. Ama soralım."

İleri doğru eğildi ve bir yığın kâğıdın arasından, üstünde İkicanlının bir diyagramı çizili bir tahta çıkardı. Gövdenin içindeki iki dikdörtgen şekli işaret ederek ağzını mikrofona dayadı ve sordu, "Savunma?"

Yere uzanmış yaratığın yanındaki hoparlör cıyakladı. Öteki adamlar girdiğinden beri küçük gövdesi biraz kalkmış duran İkicanlı, bir an kıpırtısız durdu, sonra öksürdü.

"Savunma. Hayır," diye bağırdı hoparlör. "Birçok, gezegen devri. Önceden savunma."

İkicanlı yine öksürdü.

"Organ. Gelişmemiş. Biyolojik evrim. İkincil adaptasyon. Teknoloji ile." Hoparlör cansız ve monotondu.

"Güzel, güzel," diyerek, memnun, gülümsedi Mühendis. Kimyager gözleri kısılmış ve kendini iyice vermiş bir halde, dikiliyordu.

"Genetik Mühendisliği!" diye haykırdı Kaptan. "Ya fizik?" diye sordu.

"Bizim bakış açımıza göre tuhaf," dedi Fizikçi. Çömeldiği

yerden kalktı. "O cızırtıyı yok edemiyorum," dedi Sibernetikçi'ye. "Klasik fizikte," diye devam etti, "Çok bilgililer. Optik, elektrik, mekanik ve özellikle moleküler mekanik – bir tür kimyasal fizik. O alanda bazı ilginç buluşları olmuş."

"Ne gibi?!" Kimyager öne çıkmıştı.

"Detaylar sonra. Her şeyi kaydettik, endişelenmeyin. Bilgi teorisine tamamen farklı bir rotadan ulaşmışlar. Ama bunun üzerine çalışma yapmaları yasaklanmış, bazı özel alanlar dışında. Atombilim, en zayıf oldukları konu, özellikle de nükleer kimya."

"Dur bir dakika -ne demek, yasaklanmış?" diye sordu Mühendis.

"Bilgi teorisinde bir araştırma izlemelerine izin verilmemiş."

"Kim yasaklıyor?"

"Bu karışık bir iş," dedi Doktor. "Onlar sosyal dinamiklere geldiklerinde biz hâlâ denizdeydik."

"Onları nükleer araştırmaya iten bir dürtü yok," dedi Fizikçi, "Çünkü enerji açıkları yok."

"Her şey sırayla! Şu yasaklanmış araştırmaya gelelim!"

"Bir sandalye al. Ona başka sorularımız da olacak," dedi Sibernetikçi.

Kaptan yüzünü mikrofona götürdü ama Sibernetikçi onu durdurdu. "Bekle. Cümlenin yapısı ne kadar karmaşık olursa, bilgisayar gramerde o kadar zorlanır. Ses analizörü de yetersiz... Bu yüzden cevaplar her zaman anlamlı olmayabiliyor. Zaten kendiniz de göreceksiniz."

"Gezegende senin türünde birçoğu var," dedi Fizikçi, mikrofona dikkatle ve tane tane konuşuyordu. "Gezegende sizin organizasyon sisteminiz nedir?"

"Hoparlör iki kez ciyaklayıp sustu. Bir süre İkicanlı cevap vermedi. Sonra boğuk boğuk öksürdü.

"Bizim organizasyon sistemimiz. İkili. İlişkilerimiz. İkili," dedi hoparlör. "Toplum. Merkezcil kontrol. Bütün gezegen."

"Mükemmel!" diye bağırdı Mühendis, heyecanlı. Sonradan katılan üç adam da heyecanlanmışlardı ama meslekdaşları, hemen hemen tamamen ilgisizlikle ve bezgin yüzlerle oturuyorlardı.

"Toplumunuzda kim kural koyuyor? Bireyin ya da grubun en tepesinde kim var?" dedi Kaptan mikrofona. Hoparlör haşırdadı, bir vızıltı çıkardı ve kontrol paneli üstündeki kırmızı ışık yandı.

"Böyle soramazsın," diye açıkladı Sibernetikçi. "'En tepesinde' gerçek anlamı olmayan ve mecazi bir ikili. Bana bırak." Öne abandı. "Merkezcil kontrolde kararları kaçınız veriyor? Bir? Birçok? Çok fazla sayı?"

Hoparlör ciyakladı. "Bir. Birçok. Çok fazla sayıda. Kontrol. Bilmiyorum. Bilmiyorum," diye tekrarladı.

"Bunun ne anlama gelmesi gerekiyor?" diye sordu Kaptan şaşkınlıkla.

"Soralım."

"Sen bilmiyorsun, ya da gezegende hiç kimse bilmiyor?" dedi Sibernetikçi mikrofona.

İkicanlı öksürdü ve bilgisayar çevirdi:

"İkili ilişkiler. Bir şey. Biliniyor. Diğer şey. Bilinmiyor."

"Ben," diye başlamıştı ki Kaptan, Sibernetikçi sözünü kesti.

"Bekle," dedi, çünkü İkicanlı yüzünü yavaşça kendi mikrofonuna uzatıyordu. İki kere öksürdü.

Bilgisayar devam etti:

"Birçok gezegen devri. Önceden. Merkezcil kontrol. Bölündü. Ara. Bir İkicanlı. Ara. Yüz on üç gezegen devri. Ara. Gezegen devri yüz on bir. Bir İkicanlı. Ölüm. Ara. Diğer İkicanlı. Ölüm. Bir. Bir. Ölüm. Ölüm. Ara. O zaman. Bir

İkicanlı. Bilinmeyen kim. Merkezcil kontrol biliniyor. Bilinmeyen kim."

"Buna ne anlam veriyorsun?" diye sordu Kaptan.

Sibernetikçi cevap verdi: "Bugünden itibaren geriye sayarak yüz on üç yıl gidildiğinde -bu sıfır yıl olacak- çok üyeli bir merkezcil hükümetleri varmış. Sonra bunu bireylerin yönetim süreci izlemiş. Yüz on iki ve yüz on bir yıllarında ise şiddetli saray darbeleri olmuş. İki yıl içinde birbiri ardına dört yönetim gelmiş. Şu çok açık ki, ölümleri doğal değil. Sonra yeni bir yönetim ortaya çıkmış; varlığı bilinen, ama kimliği bilinmeyen bir yönetim."

"Anonim bir hükümet mi demek istiyorsun?" diye sordu Mühendis.

"Öyle görünüyor. Biraz detay almaya çalışalım bakalım."

Mikrofona döndü. "Bir bireyin merkezcil kontrolda kararları verdiği biliniyor, ama, bunun kim olduğu bilinmiyor?"

İkicanlı öksürdü, biraz duraksadı, yine öksürdü ve hoparlör konuşmaya başladı: "Hayır. Ara. Altmış gezegen devri. Biliniyor. Bir İkicanlı karar veriyor. Ara. O biliniyorsa hiç İkicanlı yok. Ara. Merkezcil kontrolda kimse yok. Biliniyor."

"Şimdi kafam karıştı işte," dedi Fizikçi.

Sibernetikçi bilgisayara doğru eğilip yaslanmıştı. Dudaklarını kemiriyordu.

"Genel bilgiye göre merkezcil hükümet yok, öyle değil mi?" diye sordu. "Ama gerçekte merkezcil hükümet var?"

Bilgisayar bir gürültü değiş tokuşuyla İkicanlıya aktarmasını yaptı. Adamlar, kulaklarını hoparlöre yaklaştırmış, beklediler.

"Doğru. Evet. Ara. Merkezcil hükümetin varlığına dair bilgi. Kim sahip, var. Yok. Bu bilgiye sahip olan kim. Var, o zaman yok."

Birbirlerine baktılar.

"Hükümetin var olduğunu söyleyenin kendi varlığı bitiyor mu?" diye sordu Mühendis, yarı fısıldayarak.

Sibernetikçi yavaşça başını salladı.

"Ama bunun hiçbir anlamı yok!" dedi Mühendis. "Hükümetin bir kumanda merkezi olmalı, bununla birlikte, direktifleri, kanunları yaymalı ve bunları yerine getirecek bünyeleri olmalı, bir hiyerarşisi, bir ordusu. Askerlerle karşılaşmadık mı biz?" Fizikçi elini onun omzuna koydu. Mühendis sustu.

İkicanlı öksürmeye başladı ve bilgisayarın yeşil ışığı hızla yanıp söndü. Hoparlör konuştu, "Bilgi ikili. Ara. Bir bilgi. Bilen var. Ara. Başka bilgi. Bilen, var, sonra yok."

"Gizli bir bilgi mi var?" diye sordu Fizikçi. "Bu gizli bilgiyi bilen öldürülüyor?"

Hoparlör yine ciyakladı ve İkicanlı, bilgisayarın öbür tarafından öksürdü.

"Hayır. Kim, o zaman yok. Ölüm değil."

Adamlar rahat bir soluk aldılar.

"Böyle bireylere ne olduğunu sor," dedi Mühendis.

"Bunu sorabileceğimi sanmıyorum," dedi Sibernetikçi. Ama Kaptan ve Mühendis ısrar edince, biraz homurdanarak, "Tamam, ama cevap konusunda söz vermiyorum," dedi.

"Gizli bilgiyi yayanın geleceği nedir?" dedi mikrofona.

Bilgisayar ve İkicanlı arasındaki gürültü diyaloğu bir süre devam etti, sonra hoparlör cevap verdi:

"Kim. Böyle bir bilgi. Kendi kendini kontrol eden bir grupta. Bilinmeyen derecede bir olasılık. Dejenerasyon. Ara. Kümülatif etki. Var olmayan terim. Adaptasyon gereği. Çatışma. Ve potansiyel güçte zayıflama. Var olmayan terim. Ara. Az sayıda bir gezegen devri. Ölüm."

"Ne dedi?" diye sordu Kimyager ve hepsi birden dönüp

Sibernetikçi'ye baktılar. O da omuz silkti.

"Hiçbir fikrim yok. Size söyledim. Soru çok karmaşık. Adım adım ilerlememiz gerek. Benim tahminime göre, böyle bir bireyin sonu hiç de kıskanılacak kadar cazip değil. Zamansız bir ölümü bekleyebilir -son cümle çok açıktı- ama bütün gelişmenin tekniğini sorarsanız, bilmiyorum. Kendini kontrol eden grup ilginç, ama ona gelene kadar, üstünde düşünülecek bir dolu şey var."

"Ona şu kuzeydeki fabrikayı sor," dedi Mühendis.

"Sorduk," dedi Fizikçi. "Bu da bir başka karmaşık soruydu. O konuda bir teorimiz var..."

"Teori diyerek neyi kastediyorsun? Size cevap vermedi mi?" diye sözünü kesti Kaptan.

"Şöyle böyle. Fabrika, çalışmaya hiç başlamadan terkedilmiş. Bunu biliyoruz. Ama nedeni çok açık değil. Elli yıl kadar önce üzerlerinde biyolojik bir 'yeniden yapılanma' planı yürürlüğe girmiş. Vücut fonksiyonlarının ve formlarının şekli değiştirilmiş. Karışık bir hikâye bu. Gezegen nüfusunun hemen hemen tamamı bir dizi cerrahi işlemden geçmiş. Ama bu, anlaşıldığı kadarıyla, genetik bilginin bilinçli şekilde mutasyonu yoluyla, şu andaki nesilden çok, gelecek nesilleri değiştirme olayıydı. En azından, biz böyle algılıyoruz. Biyoloji alanında iletişim zorlaşıyor çünkü."

"Ne tür bir şekil değiştirmeymiş bu? Hangi yönde?" diye sordu Kaptan.

"Bunu öğrenmedik," dedi Fizikçi.

"Ama bir şeyler öğrendik," dedi Sibernetikçi. "Biyolojinin -özellikle psikolojinin- onlar için özel, hattâ kuramsal bir önemi var, bilimin diğer alanlarından farklı olarak."

"Dinsel olabilir," dedi Doktor. "İnançlarının transandantal bir teolojisinden çok, yasaklar ve kurallara dayanan bir sistem olmasına rağmen."

"Bir yaratıcıya asla inanmamışlar mı?" diye sordu Kaptan.

"Bilmiyoruz. Unutma; din, Tanrı ve ruh gibi soyutlamaların bilgisayarda analojisi yapılamaz. Olaylara dayanan bir sürü soru sormamız ve cevaplardan -ya da yarım cevaplardan- mantıklı bir teori oluşturmaya çalışmamız gerek. Doktor'un din dediği, sanırım, gelenek olabilir, tarih sürecinde üst üste gelmiş alışkanlıklar ve töreler."

"Ama, din olsun, gelenek olsun, biyolojik bir araştırmayla ne ilişkisi olabilir ki bunların?" diye sordu Mühendis.

"Bilmiyoruz. Ama bir bağlantı var gibi görünüyor."

"Belki bu, kesin biyolojik gerçekleri kendi inançlarına ve hükümlerine uydurma meselesidir."

"Hayır. İş, bu dediğinden çok daha karışık."

"Konuya dönelim," dedi Kaptan, "Bu biyolojik programın sonuçları ne olmuş?"

"Gözsüz veya farklı sayıda gözlerle, bazen burunsuz, deforme olmuş şekilde... Kısacası, yaşama uyum sağlayamayacak durumda dünyaya gelen bireyler. Ayrıca, küçümsenmeyecek sayıda zihinsel özürlü."

"Tamam! Bizimki de bunlardan ve diğerleri!"

"Evet. Dayandıkları teorinin yanlış olduğu açık. On iki yıllık bir süre içinde, mutasyona uğramış onbinlerce deforme birey ortaya çıkmış. Bugün de, bu deneyin trajik meyvelerini topluyorlar."

"Plandan vazgeçilmiş, öyle mi?"

"Bunu sormamıştık," dedi Sibernetikçi. Mikrofona döndü.

"Biyolojik şekil verme planı, hâlâ var mı? Gelecekte ne olacak?"

Bilgisayar, gırtlağını temizliyor gibi, zayıf sesler çıkaran İkicanlıyla tartışıyor gibiydi.

"Durumu kötü mü?" diye sordu Kaptan, Doktor'a, alçak sesle.

"Hayır. Umduğumdan daha iyi. Bitkin, ama bırakmak istemedi. Ve ona transfüzyon da yapamadım, çünkü bizimki-

nin kanı uymayacak gibi görünüyor..."

"Şşşt!" diye fısıldadı Fizikçi. Hoparlör takırdamaya başlıyordu.

"Plan. Var, var değil. Ara. İlk önce vardı, şimdi var değildi. Şimdi mutasyonlar, hastalık. Ara. Bilgi doğru. Plan vardı, şimdi var değildi."

"Ben anlamadım," dedi Mühendis.

"Sanırım, planın varlığı şimdi inkâr ediliyor ve sanki böyle bir plan hiç olmamış gibi, mutasyonların suçu bir hastalığa yükleniyor. Diğer bir deyişle, talihsizlik, toplumun onayına sunulmuyor."

"Onaylayan kim?"

"Sözde yok olan hükümetleri."

"Durun," dedi Mühendis. "Eğer son anonim yönetimin geçmesinden bu yana bir 'anarşi dönemi' olmuşsa, planı kim ortaya koymuş?"

"Sen de duydun. Kimse ortaya koymamış. Plan yoktu. Bugün söyledikleri bu."

"Evet, ama elli yıl önce ne söylemişlerdi?"

"Başka bir şey."

"Bu çok anlamsız!"

"Hiç de değil. Dünya'da bile, herkesin bildiği ama buna rağmen toplum olarak kabul edilmeyen kesin şeyler var. Sosyal yaşamda, örneğin, bu ikiyüzlülüğün belli bir kısmının zorunlu olduğu bile söylenebilir. Bizde sınırlı bir fenomen olan şey, onlarda merkezcil ve evrensel, hepsi bu."

"Buna inanmak zor," dedi Mühendis. "Peki kuzeydeki fabrikayla ne ilgisi var?"

"Fabrika, plan için gerekli olan bir şeyi üretmek için düşünülmüş. Belki de sadece, gelecek için, yeniden yapılanmış nesiller için kullanılabilecek bir şey."

"Başka fabrikaların da olduğu kesin mi?"

"Biyolojik planla ilgili fabrikalar – onlardan çok mu var-

dı, az mı?" diye sordu Sibernetikçi.

İkicanlı gırtlağını temizledi ve bilgisayar hemen cevap verdi:

"Bilinmiyor. Fabrikalar. Olasılık, çok fazla. Bilgi. Fabrika yok."

"Ne biçim toplum bu? Dehşet verici!" dedi Mühendis.

"Neden? Sen hiç askeri sır diye bir şey duymadın mı? Ya da başka tür sınıflandırılmış bilgi?"

"Bu fabrikaları ne tür bir enerji çalıştırıyor?" dedi Mühendis, Sibernetikçi'ye, ama mikrofona çok yakın konuştuğundan, bilgisayar soruyu anında çevirdi. Hoparlör vızıldadı ve başladı:

"İnorganik. Var olmayan terim. Biyo. Biyo. Ara. Entropi. Sabit. Biyo. Sistem." Panelde kırmızı ışık yandı.

"Bilgisayarın sözlüğü yetmedi," diye açıkladı Sibernetikçi.

"Semantik filtreleri neden çıkarmıyoruz?" dedi Fizikçi.

"Bir şizofren gibi saçmalamasını mı istiyorsun?"

"Daha çok şey anlayabilirdik."

"Neden söz ediyorsunuz?" diye sordu Doktor.

"Bilgisayarın seçicilik oranını düşürmek istiyor," diye açıkladı Sibernetikçi. "Bir sözcüğün kavram tayfı, semantik dağılımı belirsizleştiğinde, bilgisayar, ona karşılık gelen terimin olmadığını söylüyor. Eğer filtreleri çıkarırsam, dilbilimin başka alanlarını da karıştırır ve insan dillerinde olmayan sözcükler üretir."

"Bu şekilde İkicanlının diline yaklaşmış oluruz," dedi Fizikçi.

"Pekâlâ. Deneyebiliriz."

Sibernetikçi birkaç anahtarın yerini değiştirdi. Kaptan, gözlerini artık kapatmış, yatıyor olan İkicanlıya baktı. Doktor onun yanına giderek durumuna baktı ve tek kelime etmeden koltuğuna geri döndü.

Kaptan mikrofona eğildi, "Buranın güneyinde bir vadi var. Orada büyük binalar var. Bu binalarda iskeletler var ve yüzeyde de, her tarafta, mezarlar," dedi.

"Dur, mezar diyemezsin." Sibernetikçi mikrofonu esnek kolundan tutup kendine yaklaştırdı. "Güneyde mimari yapılar var ve onların yanında, topraktaki deliklerde, ölü bedenler var. İkicanlıların bedenleri. Bu ne demektir?"

O sırada bilgisayar İkicanlıyla uzun bir öksürük ve ciyaklama serisinin değiş-tokuşunu yapmış ve bu da adamlara, makina kendi sorusunu soruyor ve tekrar ediyor gibi görünmüştü. Sonunda, hoparlör monoton bir sesle konuşmaya başladı.

"İkicanlı. Fiziksel iş, hayır. Ara. Elektrikli organ. Organ işi, evet, ama artan belirsizlik dejenerasyon aşırı yüklenme. Ara. Güney kendi kendini yönelten prokrustiklerin örneklemesi. Biyo ve sosyo-özümseme ölümden arınmış. Ara. Sosyal izolasyon güçle değil, zorla değil. Gönüllü. Ara. Grup mikro-uyumu birey-merkezcil çekim. Üretim, evet. Hayır."

"Çok parlak öneriydi," dedi Sibernetikçi, Fizikçi'ye. "Birey-merkezcil çekim, ölümden arındırma, biyo ve sosyo-özümseme... Seni uyarmıştım."

"Bir dakika," dedi Fizikçi. "Bunun zorla çalıştırmayla bir ilgisi var."

"Tam tersi. 'Güçle değil, zorla değil," dedi. Gönüllüymüş."

"Tamam, yine soralım." Fizikçi mikrofona eğildi. "Açık değil," dedi. "Bize söyle, çok basit olarak, güneydeki vadide ne var? Sürgün yeri? Çalışma kampı? Ne üretiyorlar? Ve neden?"

Bilgisayar İkicanlıyla bir başka konuşma faslına girişti. Cevabı almaları hemen hemen beş dakika sürdü.

"Mikrogrup gönüllü. Zorla grup içi birleşme, hayır. Her

İkicanlı mikrogruba karşı. Başkan ilişkisi merkezcil. Bağlayıcı etken öfke. Ara. Bozan cezalandırılır. Cezalandırma gönüllü mikrogrup belirlenmesi. Mikrogrup ne? Karşılıklı ilişkilerde geri-besleme çok bireyli. Öfke kişisel amaç. Öfke kişisel amaç. Ara. Dolaşım sosyo-iç psiko. Ölümden arınmış."

"Bir dakika, 'kişisel amaç' nedir?" diye sordu Sibernetikçi, ötekilerin sabırsızlanmaya başladığını görünce.

"Kişisel amaç, kişisel korunma," dedi bilgisayar, bu kez İkicanlıya danışmadan.

"Kişisel korunma içgüdüsü?" diye sordu Fizikçi.

"Evet, evet, kişisel korunma," dedi bilgisayar.

"Bunu anladığını mı söyleyeceksin?" dedi Mühendis, koltuğundan kalkarak.

"Anlamak mı, hayır, ama sanırım, bir hapishane sisteminden bahsediyor. Bu toplumda küçük gruplar var ve birbirlerini kontrol altında tutuyorlar."

"Gardiyanlar olmadan? Gözaltı olmadan?"

"Zorlama yok dedi."

"İmkânsız bu!"

"Neden imkânsız olsun? İki kişi düşün: Birinin kibriti var, diğerinin de kibrit kutusu. Birbirlerinden nefret ediyorlar ama ancak birlikte ateş yakabilirler. Öfkeden söz etti. İşbirliği geri-itilimden çıkıyor. Zorlama, bir şekilde, grubun kendi iç dinamiğinin ürünü."

"Ama ne yapıyorlar? Ne yaratıyorlar? O mezarda yatanlar kim? Ve neden?"

"Bilgisayarın dediğini duymadın mı? 'Prokrustikler'. Bunun 'Prokrustes Yatağı'ndan geldiği kesin. Huzuru vahşet yoluyla sağlamak."

"Aptalca! İkicanlı Yunan mitolojisini nereden bilsin?"

"Bilen o değil, bilgisayar! Kavram tayfında sözcüğün en yakın dengini buluyor! Orada bir çalışma kampı var, ama, yapılan işin amacı veya anlamı olmayabilir. 'Üretim' sözcü-

günden sonra hem evet, hem hayır dedi. İş, onlara uygulanan ceza."

"Ama eğer ortada gardiyan falan yoksa çalışmaya nasıl zorlanıyorlar?"

"Zorlama, dediğim gibi, durumun kendisinden doğuyor. Batan bir gemide, örneğin, bir kişinin seçme şansı azdır. Belki de onlar hayatları boyunca böyle bir geminin güvertesindeydiler... Kendilerine fiziksel iş ağır geleceğinden, bu biyo-özümseme onların elektrikli organları aracılığıyla oluyor."

" 'Biyo ve sosyo-özümseme' dedi."

"Sonuçta, grup-içi karşılıklı birleşme var. Grubu toplumdan ayıran karşılıklı bir çekim sözkonusu."

"Bunun pek bir anlamı yok."

"Ben de senden çok şey bilmiyorum. İletişim kuruyoruz, unutma, iki tarafın da birbirine karşı uzaklığı söz konusu ve aramızdaki bilgisayar, anlamı her iki yöne de aktarıyor! Belki özel bir bilimsel disiplinleri vardır, belki prokrustikler, böyle grupların dinamiğinin teorisidir; öfkeye dayalı özel bir dengeyi, onları hem birleştiren, hem dış dünyadan soyutlayan bir dengeyi oluşturmak için, hareketlerin, anlaşmazlıkların ve çekimlerin planlanmasıdır..."

"Bunlar bilgisayarın şizofrenik saçmalıklarının senin tarafından değiştirilmiş hali – açıklama falan değil!" diye gürledi Kimyager.

"Çok yoruldu," dedi Doktor. "Bir ya da iki soru daha, başka yok. Kim sormak istiyor?"

"Benden paso. Belki sizin şansınız vardır."

Bir dakikalık sessizlik oldu.

"Benim bir sorum var," dedi Kaptan. "Bizim varlığımızı nasıl öğrendiniz?" diye sordu mikrofona.

"Bilgi. Meteorit. Gemi," dedi bilgisayar, İkicanlıyla kısa bir değişmeden sonra. "Başka gezegenden gemi. Kozmik

ışınlar. Ölüm ışınları. Dejenerasyon. Ara. Yoketmek için cam kapsül. Ara. Gözlemevinden gözlem. Patlamalar. Ben yeri saptadım. Ses yönü kaynak. Roketlerin hedefi. Ara. Gece gittim. Bekledim. Savunucu kapsülü yardı. Ben girdim. Ben."

"Onlar size geminin indiğini söylediler, içinde canavarlarla?" diye sordu Mühendis.

"Canavarlarla. Dejenerasyon. Kozmik ışınlardan. Ve bizim güvenlikte olduğumuzu. Bu camla. Ben ses saptadım. Hedef. Hesaplandı. Bulundu."

"Sen canavarlardan korkmadın mı?" diye sordu Kaptan. "Sen... Ölümden arındırılmış değil miydin?"

"Evet," diye yanıtladı hoparlör, anında. "Ama şans. Bir milyon gezegen devrinde bir."

Fizikçi başını salladı. "İçimizde kim olsa, bunun için buraya gelmeyi denerdi."

"Bizimle kalmayı ister misin? Seni iyileştireceğiz. Ölüm olmayacak," dedi Doktor.

"Hayır," dedi hoparlör.

"Gitmek mi istiyorsun? Toplumuna dönmek?"

"Dönmek, yok," dedi hoparlör.

Adamlar birbirlerine baktılar.

"Seni iyileştirebiliriz! Ölmeyeceksin!" dedi Doktor. "Söyle bize, iyileşince ne yapacaksın?"

Bilgisayar ciyakladı ve İkicanlı zar zor duyulabilecek kadar kısa bir ses çıkardı.

"Sıfır," dedi hoparlör ve adamların doğru anladıklarından emin olmak ister gibi, "Sıfır," diye tekrarladı.

"Kalmak da istemiyor, gitmek de," diye mırıldandı Kimyager. "Bilincini yitiriyor olabilir mi?"

İkicanlıya baktılar. Soluk mavi gözleri, üzerlerinde sabitleşmişti. Yavaş, hafif solumasını duyabiliyorlardı.

"Bu kadar yeter," dedi Doktor, kalkarak. "Herkes dışarı."

"Sen?"

"Ben birazdan geleceğim. İki uyarıcı aldım; bir süre daha oturabilirim."

Kapıya yöneldiklerinde, İkicanlının küçük gövdesi geriye düştü ve gözleri kapandı.

Koridorda Mühendis, "Bütün bu soruları ona biz sorduk, neden o bize hiç sormadı?" dedi.

"Ah, o sordu, daha önce," dedi Sibernetikçi. "Dünyadaki koşullar, tarih, uzay yolculuğunun gelişimi hakkında. Siz gelmeden önceki yarım saat içinde çok daha konuşkandı."

"Şimdi halsizleşmiş olmalı."

"Kaptığı radyasyonun dozu az değil. Ve büyük olasılıkla çöldeki yolculuğu da onu yordu, çünkü yaşlı."

"Ne kadar yaşıyorlar?"

"Altı gezegen devri kadar, bize göre altmış yıldan biraz daha az. Aden yılı daha kısa."

"Ne yiyorlar?"

"Bu çok ilginçti işte. Görünüşe bakılırsa, buradaki evrim Dünya'dakinden daha farklı bir yol izliyor. Belli inorganik maddeleri doğrudan doğruya özümseyebiliyorlar."

"İlk gördüğümüzün içeri getirdiği toprak gibi!" dedi Kimyager.

"Evet, ama bu binlerce yıl önceymiş. Şimdi çağdaşlaşmışlar; bitkileri, açıklıktaki şu kaliksleri yiyecek akümülatörü olarak kullanıyorlar. Kaliksler topraktan çıkıyor ve İkicanlılara gıda olacak bileşikleri depoluyorlar. Farklı bileşikler için, farklı kaliksler ver."

"Tabiî, onlar yetiştiriyorlar," dedi Kimyager. "Güneyde bütün tarlalarını gördük. Ama gemiye giren İkicanlı neden toprağı kazıyordu?"

"Kaliksler karanlıkta toprağın altına çekiliyorlar."

"Öyle bile olsa çok miktarda toprak...."

"Beyler, doğru yatağa," dedi Kaptan, Fizikçi ve Siberne-

tikçi'ye. "Biz devralıyoruz. Saat neredeyse on iki."

"Gece on iki mi?"

"Bütün zaman kavramımızı yitirmişiz."

Arkalarında ayak sesleri duydular. Kütüphaneden gelen Doktor'du bu. Soran gözlerle ona baktılar.

"Uyuyor," dedi. "Durumu iyi değil. Siz çıktığınızda, ben... şey bile olduğunu düşünmüştüm..." Sözünü bitirmedi.

"Ona bir şey söyledin mi?"

"Söyledim. Ona sordum -dedim ya, her şeyin bittiğini düşünmüştüm- onlar için yapabileceğimiz bir şey olup olmadığını sordum. Hepsi için."

"Ne dedi?"

"Sıfır." Doktor'un sesi bilgisayarınki gibi cansız çıkmıştı.

"Hadi, gidip yatın, hepiniz," dedi Kaptan. "Ama önce, hazır biraraya gelmişken, size şunu sormak istiyorum: "Gidelim mi?"

"Evet," dedi Mühendis.

"Evet," dedi Fizikçi ve Kimyager, aynı anda.

"Evet," dedi Sibernetikçi.

"Ya sen? Neden konuşmuyorsun?" diye sordu Kaptan, Doktor'a.

"Düşünüyorum. Biliyorsun, ben hiç o kadar meraklı değildim..."

"Evet. Seni daha çok, onlara nasıl yardım edebileceğimiz ilgilendiriyordu. Ama şimdi bunun imkânsız olduğunu biliyorsun."

"Hayır. Bunu bilmiyorum işte," dedi Doktor, yumuşak bir sesle.

XIV

BİR SAAT sonra Savunucu alçaltılmış yükleme kapısından aşağı iniyordu. Mühendis onu, bitmemiş, kemerli bir yapı gibi yukarıda içe doğru kavislenen cam duvara doğru ikiyüz metre kadar sürdükten sonra, işe koyuldu. Güneşten daha parlak ışın çubukları gürleyerek duvarı keserken, karanlık, dev adımlarla çölün derinliklerine doğru geri çekilmişti. Yarı ergimiş koca dilimler yere devriliyor ve pırıltılı, beyaz bir duman yükseliyordu. Mühendis, parçaları soğumaya bırakarak yokediciyle kesmeye devam etti. Duvarı yontarak açtığı pencerelerden kızgın saçaklar damlıyordu. Dikdörtgen delikler bir sıra oluşturduğunda, yıldızlı gökyüzü ortaya çıktı. Duman kumun üstünde kıvrılırken, kızarmış camsı kütle gıcırtıyla karışık bir ses çıkarıyordu.

Sonunda Savunucu gemiye döndü. Mühendis, güvenli bir uzaklıktan yığınlardaki radyasyon düzeyini kontrol etti. Sayaç takırdadı.

"En uygunu, en azından dört gün beklememiz olacak," dedi Kaptan. "Ama Blackie'yi ve temizleme robotlarını dışarı gönderelim."

"Evet yalnızca yüzey gerçekten sıcak. Bir kum fıskiyesi bunu halleder. Zaten, küçük parçalar gömülebilir."

"Onları kıç taraftaki boş tanka koyarız." Kaptan düşünceli düşünceli kırmızı moloz yığınına bakıyordu.

"Neden?" dedi Mühendis. "İşimize yaramayacak ki; yalnızca gereksiz taş kırıkları."

"Giderken arkamızda radyoaktif artık bırakmamızı istemiyorum... Atom enerjisi hakkında hiçbir şey bilmiyorlar ve bu, bilmelerinden iyidir."

"Belki de haklısın," diye mırıldandı Mühendis. "Aden... Biliyorsun, astronom İkicanlının söylediklerinden sonra benim kafamda canlanan... çok korkunç."

Kaptan yavaşça başını salladı. "Bilgi teorisinin -hayranlık uyandıracak derecede kusursuz ve tam- bir kötüye kullanımı. Bu, istedikten sonra, fiziksel herhangi bir şeyden çok daha berbat bir işkence aracı olabilir. İzole etmek, baskı altında tutmak ve zor kullanmadan zorlamak. Bunun iğrenç bir bilimini bile oluşturmuşlar – bilgisayarın deyimiyle, şu 'prokrustik'ler."

"Sence anlıyorlar mıdır... ya da anlıyor mudur?"

"Böyle bir durumu normal görüp görmediğini mi kastediyorsun? Şey, bence, normal olduğunu düşünüyordur. Farklı bir şey görmemiş ki. Eski tarihlerinden söz etti – normal diktatörlerden ve o, kimliği belirsiz olanlardan. Sonuçta, bazı karşılaştırmalar yapabiliyor."

"Eğer bir zalim dikta süreci onun için eski güzel günler anlamına geliyorsa, başka türlü bir şeyi düşünmek bile istemiyorum..."

"Ama işin bu yönü bile mantıklı. Bir grup acımasız, anonim olmanın daha avantajlı olabileceğini keşfediyor. Ve kızgınlığı tek bir kişi üstünde toplamaktan aciz olan toplum, sanki silahı elinden alınmış bir hale geliyor..."

"Diğer bir deyişle, yüzü olmayan bir zalim!"

"Ve belli bir süre sonra, bu prokrustiklerin kuramsal dayanağı oluşturulduğunda, bir varis bir adım öne çıkıyor ve gizli kimliğini bile açıklayarak hem kendisini, hem bütün hükümet sistemini iptal ediyor – sadece sözde, elbette, halk içi bilgilenmede."

"Ama neden burada hiç özgürlük hareketi yok? Bunu anlamıyorum işte! Eğer suçlularını izole edilmiş gruplara koyarak cezalandırıyorlarsa ve eğer ortada ne gardiyan ve gözetim, ne de bir dış güç varsa, o zaman, örgütlenmiş bir direnceye rağmen, bireyin kaçması mümkün olmalı."

"Örgütlenmenin oluşabilmesi için önce bir haberleşme aracı gerekir."

Kaptan sayacı taret kapağının dışına tuttu: Takırtı yavaşlamıştı.

"Bazı şeylerin ve bunlar arasındaki ilişkilerin isimleri yok değil, ama bu isimler gerçekte yanlış, hepsi maske. Aralarındaki canavarca mutasyona hastalık, bela diyorlar. Bu, her şeyde böyle olsa gerek. Eğer dünyayı kontrol etmek istiyorsam, ona bir isim koymam gerekir. Bilgi, silah ve örgütlenme olmadan, izole edilmiş grupların yapabileceği şey sınırlıdır.

"Evet," dedi Mühendis. "Ama, şu mezarlıktaki manzara... ve şehir yönündeki hendek, sistemin, bizim şu görünmeyen kanun koyucunun istediği gibi kusursuz işlemediğini ortaya koyuyor. Ve bir de, İkicanlının cam duvarı gördüğü andaki korkusu – hatırlıyorsun, değil mi?"

Bu arada tekrar dışarı koydukları sayaç ağır ağır tıkırdadı. Duvarın yanındaki moloz artık parlamıyordu ama, geminin etrafındaki alan hâlâ dumanlıydı ve havanın titreşmesiyle gökyüzü, yıldızlarla örülüyor gibi görünüyordu.

"Gidiyoruz," diye devam etti Mühendis. "Keşke dillerini biraz daha iyi öğrenebilseydik. Ve yokmuş gibi görünen şu kahrolası hükümetlerinin nasıl işlediğini ortaya çıkarabil-

seydik. Onlara silah verebilseydik..."

"Bizimki gibi zavallı İkicanlılara mı vereceksin silahı? Ellerine antimadde mi yerleştireceksin?"

"Böyle bir durumda biz..."

"Hükümeti mi devirirdik?" dedi Kaptan, sakin sakin. "Halkı zorla özgür mü kılardık?"

"Eğer başka seçenek yoksa."

"Bir kere, bunlar insan değiller. Unutma, sen yalnızca bir bilgisayarla konuştun ve bu yüzden İkicanlıyı da, yine, bilgisayarın anlattığı kadar anladın, daha fazla değil. İkincisi, hiç kimse bütün bunları onlara zorla kabul ettirmiyor. Hiç kimse. En azından, uzayda. Onlar kendileri..."

"Eğer sen bu şekilde düşünürsen, elbette hiçbir şey yapılamaz!" diye bağırdı.

"Başka türlü nasıl olabilir? Bu gezegenin sakinleri, kör bir patikada kalakalmış ve elinden tutup kurtarabileceğin bir çocuğa benziyor mu? Keşke her şey bu kadar basit olaydı! Onları özgür bırakmak, Henry, öldürmekle işe başlamak demek ve çarpışma ne kadar şiddetli olursa, öldürmek de amaçtan o kadar uzaklaşır! Sonunda, sadece geri çekilmek için, karşı saldırı için öldürüyor oluruz; sonra da, Savunucu'nun yolüna çıkan ne varsa talan ederiz. İşin bu noktaya ne kadar kolay gelebileceğini biliyorsun!"

Mühendis başını salladı. "Zaten," dedi, "Hiç kuşku yok ki şu anda bizi gözetliyorlar ve duvarlarında açtığımız deliklerden memnun olduklarından da şüphe ediyorum. Bir başka çarpışma olabilir."

"Evet," diye kabul etti Kaptan. "Birkaç uzaktan kumandalı nöbetçi göndermek yerinde olabilir. Elektronik gözler ve kulaklar."

"Bu zaman alır, ayrıca, gerekli parçaları şu an bulamayabiliriz."

"Doğru..."

"Saniyede iki röntgen. Robotları şimdi çıkarabiliriz."

"Pekâlâ. Savunucu'yu her ihtimale karşı, geminin yanına park et."

O öğleden sonra gökyüzü bulutlandı ve gezegene ayak bastıklarından bu yana ilk kez, hafif, ılık bir yağmur inmeye başladı. Cam duvar kararda, yağmur suyunun ince, soluk çizgileri, üzerinden süzülüyordu. Robotlar yorulmaksızın çalışıyordu. Pulsomotorların yığın halindeki dilimlerin üstüne attığı kum tıslarken, cam zerreleri gökyüzüne fırlıyordu. Kum ve yağmur, sulu bir balçık oluşturmuştu.

Blackie, öteki robotun sayaçla mühürlerini kontrol ettiği, radyoaktif parçalarla dolu konteynerleri gemiye taşıdı. Arkasından, iki robot, temizlenmiş dilimleri sürükleyerek, Mühendis'in gösterdiği şekilde yerleştirdiler. Sonra da, kaynak makinaları kıvılcımlar saçarak işe koyuldu ve dilimler, oluşturmak istedikleri platform için eritilip kaynaştırıldı.

Bütün gün süren bir çalışmadan sonra, dilimlerin yetmeyeceği anlaşılınca Savunucu, alacakaranlıkta, yine duvarın yolunu tuttu. Şiddetli yağmurun altındaki görüntü gerçekten ilginçti; dikdörtgen Güneşler ışık saçarak büyüyor ve kızarmış cam yığınları toprağa saplanıyordu. Kalın duman bulutları dalgalar halinde yükselirken yağmur suyunun doldurduğu çukurlar kulak tırmalayıcı bir tıslamayla fokurduyordu. Havadaki yağmur bile kaynıyordu. Çok yukarıda, hareketsiz, pembe, yeşil ve sarı gökkuşakları ışık çubuklarını aşağı yansıtıyordu. Kömürden yapılmış gibi kapkara görünen Savunucu şimşeğin ortasına doğru döndü, burnunu ayarladı ve o da şimşek saçmaya başladı. Meydan büyük bir gökgürültüsüyle yeniden sarsıldı.

"Bu, iyi olabilir!" diye bağırdı Mühendis, Kaptan'ın kulağına. "Bu fişekler sayesinde belki bizi kendi halimize bırakırlar! En azından iki güne ihtiyacımız var!" Fırın kadar sıcak taretin içinde tere batmış yüzü, cıva bir maskeyi andırıyordu.

Adamlar yatmak için odalarına çekildiklerinde, robotlar yeniden ortaya çıkıp, arkalarından sürükledikleri kum pompa hortumlarıyla, cam dilimlerini oradan oraya taşıyarak sabaha kadar çalıştılar. Kaynak makinalarını çevreleyen yağmur göz kamaştırıcı mavilikte ışıltılar saçıyordu; yükleme kapağından bir sürü konteyner daha geçti. Geminin kıç tarafının arkasından parabolik bir yapı yavaşça yükseliyor ve bu arada kazıcı robotlar geminin belinin altındaki tepeyi didikleyerek harıl harıl kazıyorlardı.

Şafak sökerken adamlar uyandığında, cam dilimlerin bir bölümü, payanda olarak tünele yerleştirilmişti bile...

"Bu, iyi bir fikirdi," dedi Kaptan. Kumanda odasındaki masada, önlerinde bir sürü proje rulosuyla oturuyorlardı. "Kirişleri çıkarma işini onlara vermeyip kendimiz yapmaya kalksaydık, büyük olasılıkla tavan çökerdi ve kazıcıları ya ezerdi, ya da kıstırırdı."

"Kalkış için yeterli gücümüz var mı?" diye sordu Sibernetikçi. Kapıda dikiliyordu.

"Hem de on kalkışa yetecek kadar. Eğer mecbur kalırsak -ki kalmayacağız- kıç tanka doldurduğumuz radyoaktif döküntüyü her zaman boşaltabiliriz. Isı damarlarını tünelin içine doğru uzatacağız ve dereceyi camın erime noktasına yükselteceğiz. Payandalar yavaş yavaş batacak. Eğer çok hızlı batarlarsa damarlara sıvı nitrojen pompalarız. Akşama doğru gemiyi kurtarmış oluruz. Geriye, havaya dikme işi kalıyor..."

"Bu, ikinci bölüm," dedi Mühendis.

Saat sekizde bulutlar dağılmış, Güneş parlamaya başlamıştı. Geminin, o ana kadar, yamaca sımsıkı gömülmüş duran koca silindir gövdesi kıpırdıyordu artık. Mühendis, bir transit kullanarak, kıç tarafın yavaşça küçülen açısını gözledi. Uzakta, duvarın yanında bir yerde duruyordu; üstündeki kare deliklerle, eski çağlardan kalma cam bir antiteatr

harabesini andırıyordu bu haliyle, duvar.

Adamlar ve iki İkicanlı gemiyi boşaltmışlardı. Mühendis, Doktor'un ufak karaltısını gördü; gövdenin etrafında geniş bir yay çizerek yaklaşıyordu; ama ilgilenmedi, çünkü aletlerine gömülmüştü. Şimdi geminin ağırlığını yalnızca ince bir toprak tabakası ve bunun altındaki, erimekte olan payandalar kaldırıyordu. Borulardan on sekiz kablo çıkıyor ve bunlar, camdan kesilmiş ağır yığınlara tutturulmuş lengerlere ulaşıyordu. Mühendis duvar için şükrediyordu; o olmasaydı, gemiyi dikmek, dört misli uzun sürecekti.

Kumun üstünde kıvrılmış başka kablolar tünelin içindeki damarlara akım iletiyordu. Tünelin, gövdenin bağrına girdiği bölümünün tam altında kalan ağzından duman çıkıyordu. Sarı-gri bulutlar, hâlâ ıslak olan meydanı yavaş yavaş geçiyordu. Gemi milim milim toprağa gömülüyordu; daha hızlı inmeye başladığında, Mühendis, elinin altındaki bir şalteri itti, valfler açıldı ve sıvı nitrojen, tüneldeki damarlara doğru yürüdü. Bir gümbürtü kopmuştu, kirli beyaz bulutlar havaya püskürüyordu.

Birdenbire gövde sarsıldı ve Mühendis valfleri açmadan önce, yüz metreden daha uzun olan gemi, bir feryat koyuverdi ve kıç taraf beş, altı metre kadar düştü. Aynı anda burun, havaya kum ve marn fırlatarak toprağa doğru ileri atıldı. Bundan sonra seramit dev durdu. Kablolarla damarlar, altında kalmıştı; yırtılmış bir tanesi, yoğunlaşmış havayı gürültüyle dışarı fışkırtıyordu.

"Başardık! Başardık!" diye bağırdı Mühendis. Sonra, önünde Doktor'u gördü. Doktor bir şeyler söylüyordu ama ne dediğini anlamadı.

"Sanki... eve gidiyormuşuz gibi," dedi Doktor. "O yaşayacak."

"Ne? Ne dedin?"

"Paçayı kurtardı."

Mühendis bu kez anladı. Geminin serbest olduğundan emin olmak için yeniden baktı. "Bizimle mi geliyor?" diye sordu uzaklaşırken. Kafası gövdedeki hasarla doluydu.

"Hayır," diye cevap verdi Doktor, onun arkasından giderken. Ama birkaç adım sonra durdu.

Ortalık serinlemişti, çünkü, yoğunlaşmış gaz, parçalanmış borudan fışkırmaya devam ediyordu. Küçük figürler gövdeye tırmandı, biri kayboldu ve birkaç dakika sonra, kızgın kolon düştü; bir an, havayı dolduran köpüğü dışarı atmaya devam ettikten sonra o da durdu ve her şey, tuhaf bir sessizliğe gömüldü. Doktor etrafına bakındı; sanki oraya nasıl geldiğini anlamaya çalışıyordu ve yavaşça yürüdü.

Gemi, sonunda dimdik kalkabilmişti, bulutlardan daha beyazdı ve onların arasına yükselen sivri ucu çoktan yola çıkmış gibi görünüyordu. Üç günlük, yorucu bir çalışma olmuştu. Yükleme tamamlanmıştı. Önceleri onların tutsaklığı anlamına gelen duvarın parçalarından oluşturdukları koca parabolik rampa, yamaçta yatıyordu. Yerden yetmiş metre yükseklikteki açık kapak girişinden, dört adam, aşağı bakıyorlardı. Yassı, koyu sarı yüzeyde, biri diğerinden daha açık renkli iki minik figürü görebiliyorlardı. Adamlar izlemeye devam ettiler. Henüz hafifçe yanan egzoz borularından sadece kırkbeş, elli metre ötede duran İkicanlılar, hareket etmiyorlardı.

"Neden gitmiyorlar?" diye sordu Fizikçi, sabırsızca. "Bu şekilde kalkamayız."

"Gitmeyecekler," dedi Doktor.

"Bu da ne demek oluyor? Gitmemizi istemiyor mu?"

Doktor hiçbir şey söylemedi.

Güneş tepedeydi. Batıdan bulut kümeleri sürükleniyordu. Gökyüzüne yükselmiş sivri bir kulenin penceresini andıran açık kapaktan, güneydeki tepeleri, bulutlara karışmış mavi dorukları Güneşe katılmış kum tepeciklerinin oluş-

turduğu sıralar halinde yüzlerce mil öteye uzanan büyük batı çölünü ve doğu platosundaki ormanın mor örtüsünü görebiliyorlardı. Altlarındaki duvarın çizdiği çember, dantel bir kafese benziyordu. Geminin gölgesi koca bir kum saati gibi, bunun üstünden ilerledi; şimdi, iki küçük figüre doğru yaklaşıyordu.

Doğuda bir gökgürültüsü duyuldu, bunu, uzun bir ıslık izledi ve alev, patlamanın siyah küresi içinde parladı.

"Yeni bir şey," dedi Mühendis.

Bir başka gökgürültüsü koptu. Daha yakında, görünmeyen bir gülle patladı; sanki dünyaya ait olmayan, korkunç bir ıslık gemiye doğru geliyordu. Yer sarsıldı, kırk, elli metre ileride çamur fışkırdı. Geminin sallandığını hissettiler.

"Mürettebat," dedi Kaptan. "Yerlerinize!"

"Onları ne yapacağız?" diye sordu, aşağı bakan Kimyager.

Kapak kapandı.

"Kemerlerinizi bağlayın!" dedi Kaptan. "Hazır mı?"

"Hazır," diyen mırıltılı bir cevap geldi.

"On iki sıfır yedi saat. Kalkış için hazır. Bütün sistemler!"

"Reaktör açık," dedi Mühendis.

"Kritik hacim," dedi Fizikçi.

"Dolaşım normal," dedi Kimyager.

"Yerçekimi ekseni tamam," dedi Sibernetikçi.

Konkav tavanla, köpükle şişirilmiş tavan arasında duran Doktor, ekrana bakıyordu.

"Hâlâ oradalar mı?" diye sordu Kaptan ve hepsi ona baktılar: Soru, rutin kalkış sorularından değildi.

"Hâlâ oradalar," dedi Doktor. Öncekilerden daha yakındaki bir patlama gemiyi salladı.

"Kalkış!" diye bağırdı Kaptan. Mühendis, katı bir yüz ifadesiyle kumandaya geçti. Küçük, boğuk bir ses çıktı; sanki bir başka dünyadan geliyordu. Sonra, derece derece arttı ve her şeyi yuttu... Sallanarak ve yavaşça, karşı konulmaz bir

gücün içinde buldular kendilerini.

Gemi kalkmıştı.

"Normaldeyiz," dedi Kaptan.

"Kalkış tamam," dedi Sibernetikçi. Naylon şeritler gerildi. Amortisörler homurdanmaya başladı.

"Oksijen maskeleri," dedi Doktor, uykudan uyanır gibi ve kendi plastik ağızlığını ısırdı.

On iki dakika sonra atmosferden çıktılar. Hızı sabitleyerek, yıldızlı boşlukta uzayıp giden spiralde yerlerini aldılar. Panellerdeki yedi yüz kırk lamba ve kadran sessizce yanıp sönüyordu. Kemerlerini çözdüler ve kontrolların yanına gittiler. Kurşunların aşırı ısınmadığından emin olmak ya da, varsa, bir kısa devrenin zayıf çıkırtısını duymak için düğmeleri, şalterleri yokladılar. Yanık kokusu olup olmadığını hissetmek için havayı koklayarak astrodesik bilgisayarların kadranlarına dokundular. Ama her şey olması gerektiği gibiydi: Hava temizdi, derece doğruydu; distribütör sanki hiç, kırık parçalar yığını olmamıştı.

Kumanda odasında Mühendis ve Kaptan, haritaların üstüne eğilmişlerdi. Masadan daha büyük, kenarları yırtılmış yıldız şemaları aşağı sarkıyordu. Uzun zaman önce kumanda odası için daha büyük bir masa gerektiğini söylemişlerdi; çünkü haritalara basmak zorunda kalıyorlardı. Ama masa değiştirilmemişti.

"Aden'i gördün mü?" diye sordu Mühendis.

Kaptan ona baktı, anlamamıştı. "Ne demek istiyorsun?"

"Yani, şimdi gördün mü?"

Kaptan arkasını döndü. Ekrandaki pırıltılı opal kürenin yanında, komşu yıldızlar sönük kalıyordu.

"Güzel," dedi Mühendis. "Dikkatimizi çekti, çünkü çok güzeldi. Yalnızca yanından geçmek istemiştik."

"Evet," dedi Kaptan, "... yalnızca yanından geçmek..."

"Bütün bu renkler... Öteki gezegenlerin hiçbiri böyle de-

ğil. Sadece Dünya, mavi bir bilye gibi."

Birlikte ekranı izlediler.

"Demek İkicanlı kaldı ha?" dedi Kaptan, yavaşça.

"İstediği buydu."

"Sence."

"Eminim. Yalnızca, derdini bize anlatmak istedi, onlara değil. Onun için yapabildiğimiz tek şey buydu."

Bir süre hiçbiri konuşmadı. Aden giderek küçüldü.

"Çok güzel," dedi Kaptan. "Ama, biliyorsun, olasılık eğrisinin üstünde, çok daha güzel olan başkaları da olmalı."

Başka bir güneşin dördüncü gezegeni... Altı kişilik mürettebat, yere çakılan uzay gemisinden canlarını kurtarıp güçlükle dışarı çıktıklarında, başka bir dünyada olduklarını biliyorlardı. Ama Aden gezegeni, atmosferinin solumaya uygun olmasına rağmen "başka bir dünya" değildi. Onları ne uzaydan gelenlere tapınan vahşiler karşıladı ne de yıldızlararası iletişime gönüllü bir uygarlığın temsilcileri... Soluk alıp veren dev ağaçlar, bitkileri andıran binalar, doğal labirentler, dev aynalar, "ikiyaşarlı" canlılar, geçitler ve anlam veremedikleri yığınla şey arasında, korkuyla izlerini sürdükleri uygarlığa erişmeye, onunla iletişim kurmaya çalıştılar. İletişim kurmak kolay değildi. Araştırdıkları her yerde, ölümün değişik yüzleriyle karşılaşıyorlardı: Kitle mezarları, su dolu çukurlarda saklanan cesetler, iskeletler... Gezegeni Dünyalı gözleriyle anlamaya çalışan mürettebat, bu farklı uygarlıkla iletişim kurmaya çalışırken, sarsıcı deneyimlerle ve şiddetle yüzleşmek zorunda kalacaktı... Bilimkurgu edebiyatının en önemli yazarlarından biri olan Stanislaw Lem'den, teknolojiye ve iletişime dair felsefî sorularla dolu fantastik bir roman.

İLETİŞİM 243
ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI 40

ISBN 975-470-505-4
9 789754 705058